

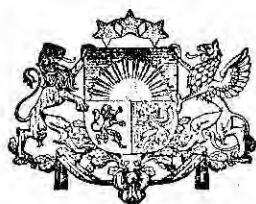
VALSTS STATISTISKĀ PĀRVALDĒ.

CETURTĀ TAUTAS SKAITĪŠANA LATVIJĀ

1935. gadā.

SASTADIJIS V. SALNĪTIS
UN
REDIGĒJIS M. SKUJENIEKS

IV.
T A U T Ī B A.



9 AUG. 1937

BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ETAT

QUATRIÈME RECENSEMENT DE LA POPULATION EN LETTONIE EN 1935.

ÉCRIT PAR V. SALNĪTIS ET RÉDIGÉ PAR M. SKUJENIEKS

IV.
NATIONALITÉ ETHNIQUE.

RĪGĀ, 1937. GADĀ.



Grāmatu spiest. kooper. „Grāmatrūpnieks“, Rīgā, Pils ielā 14.

IV

Tautība. — *Nationalité ethnique.*

Satura rādītājs.

Table des matières.

IV. Tautība.	Lpp.	IV. Nationalité ethnique.	Page
		<i>Texte.</i>	
10. Iedzīvotāju tautība	285	10. Nationalité ethnique de la population	285
a) Iedzīvotāju skaits pēc tautībām	285	a) Répartition de la population par nationalités ethniques	285
b) Iedzīvotāju tautība pilsētās un laukos	295	b) Nationalités ethniques de la population urbaine et rurale	295
c) Atsevišķas tautības	303	c) Les différentes nationalités ethniques	303
d) Iedzīvotāju nacionālais sastāvs valsts austrumu daļā	329	d) Composition nationale ethnique de la population dans la partie orientale de l'Etat	329
e) Tautība un dzimums	338	e) Nationalités ethnique et sexe	340
f) Tautība un pavalstniecība	340	f) Nationalité ethnique et politique	340
		<i>Tableaux.</i>	
13. Iedzīvotāju tautība un dzimums apriņķos un apgabalos	346	13. Répartition par districts et par provinces de la population d'après les nationalités ethniques et d'après le sexe	346
14. Iedzīvotāju tautība atsevišķās pilsētās un pagastos	348	14. Répartition par villes et par communes rurales de la population d'après les nationalités ethniques	348
15. Iedzīvotāju tautība, dzimums un pavalstniecība apriņķos	362	15. Répartition par districts de la population d'après les nationalités ethniques, selon le sexe et d'après la nationalité politique	362

10. Iedzīvotāju tautība.

Nationalité ethnique de la population

Ceturtās tautas skaitīšanas personas kartiņā, lapat kā iepriekšējās skaitīšanās, bija atsevišķs jautājums — tautība. Šo jautājumu, saskaņā ar skaitīšanas vispārīgiem noteikumiem, atbildēja ierakstot tautības nosaukumu, par kuras piederīgo skaitāmā persona sevi uzskata. Tautības uzrādīšanā nepieļāva nekādu aģitāciju. Turpretim iepriekšējo skaitīšanu rezultāti, attiecībā uz iedzīvotāju sadalīšanos pēc tautībām ir zināmā mērā ietekmēti no dažādiem blakus apstākļiem, jo sacīšanas laikā aģitācija nebija ierobežota, ko atsevišķas grupas ar panākumiem izmantoja, ieteicot iedzīvotājiem tautību noteikt pēc ticības. 1935. gada tautas skaitīšanās katrs pieaugušais savu tautību noteica pilnīgi brīvi bez kādas ietekmēšanas. Ja kāds nebija skaidrībā par savu tautību, tad pēdējo noteica pēc tā, pie kādas tautības pieder vecāki vai asinsradnieki, kurai tautai stāv tuvāk kultūrālā ziņā un kādu valodu runā ģimenē. Bērniem, ja viņu vecāki nav vienas tautības piederīgie, tautību noteica šādi: Ja viens no bērna vecākiem, vienalga tēvs vai māte, ir latviešu tautības, tad bērns ir latviešu tautības. Tas arī pilnīgi pamatots ne tikai bērnu tautības noteikšanas atvieglošanai, bet arī tādēļ, ka jauktu laulību bērniem, kuriem viens no laulātiem ir latvietis, jāapmeklē latviešu skola. Turpretim ja no bērna vecākiem neviens nav latviešu tautības, tad bērna tautību brīvi noteica vecāki — ja tas nenotika, tad to noteica pēc tēva tautības, bet ja tēvs nebija zināms, tad pēc mātes tautības.

Atzīmējams, ka daudzās valstīs sakarā ar jauktām laulībām ir lielāks skaits pēcnācēju no dažādu tautību krustojumiem. Šis apstāklis apgrūtina iedzīvotāju tautības noskaidrošanu, tādēļ arī daudzas valstis šo jautājumu neuzņem savās skaitīšanu programmās, bet apmierinās vienīgi ar ģimenes vai mātes valodas noskaidrošanu un pēc tā spriež par iedzīvotāju sadalīšanos pēc tautībām. Arī Krievijā 1897. gada tautas skaitīšanā, kas attiecas arī uz Latviju, iedzīvotāju piederību pie vienas vai otras tautības noteica pēc atsevišķo cilvēku mātes valodas. Bet tautība ne katreiz sakrīt ar mātes vai ģimenes valodu. Ievērojams daudzums iedzīvotāju parasti nelieto savu mātes vai savas tautas valodu, bet gan kādas citas tautas valodu. Svešas valodas lietošanu var izsaukt ļoti daudzi apstākļi. Vispirms šeit krit svarā jauktās laulības, materiālā atkarība, kad darba devējs prasa, lai viņa algotās personas lietotu viņa valodu un beidzot zināmu ietekmi vēl atstāj agrākās pārkrievošanas, pārvācošanas un pārpološanas politikas atliekas. Pie mums dzīvo diezgan liels skaits židu, kuri, bez šaubām, ir tauta, bet kurai tomēr nav īstas kopējas mātes valodas. Židi parasti runā tās tautas valodu, kuras vidū tie dzīvo. Tā Anglijā židi runā angļiski, Francijā — franciski,

Spānijā — spāniski. Austrumeiropā vairums židu runā arī savā valodā (žargonā — idisch), kas ir galīgi sakropļota vācu valoda ar krievu, poļu un citu valodu atsevišķu vārdu piemaisījumu. Pie mums intelligentie židi savās ģimenēs parasti runā vāciski vai krieviski. Tas ir mantojums no agrākiem vācu un krievu valdīšanu laikiem. Židi, neskatoties uz to, kādu valodu tie lieto ģimenē, tomēr paliek židi ar visām savai tautībai raksturīgām īpašībām, tādēļ nav ne mazākās jēgas židu skaitu noteikt pēc ģimenēs lietotām valodām. To drīzāk var noteikt pēc mozu ticīgo skaita.

Tas, ka iedzīvotāju sadalījums pēc tautībām nesakrīt ar iedzīvotāju sadalījumu pēc mātes vai ģimenes valodām, jāņem vērā pie Latvijas datu salīdzināšanas ar citiem datiem. Arī 1897 gadā tautas skaitīšanas dati nav pilnīgi salīdzināmi ar skaitīšanu datiem Latvijas laikā, jo pirmie sakopoti pēc skaitīto personu mātes valodām, bet pēdējie mēģinot noskaidrot īsto tautību.

a) Iedzīvotāju skaits pēc tautībām.

Répartition de la population par nationalités ethniques.

Iedzīvotāju sadalīšanās pēc tautībām ir atkarīga no vairāk apstākļiem. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs nav pastāvīgs, bet gadu no gada jūtamī pārveidojas. Kamēr dažu tautību piederīgo skaits ievērojami pieaug, tikmēr citu tautību piederīgo skaits paliek agrākais vai arī samazinājas. Šis pārmaiņas iedzīvotāju nacionālā sastāvā sevišķi manāmas bija kara gados un tūvākos pēckara gados, sakarā ar bēgļu kustību. Arī tagad, kad atkrituši šie apstākļi un dzīve norit normāli, iedzīvotāju nacionālais sastāvs arvien pārveidojas.

Galvenie apstākļi, kas tagad ietekmē Latvijas iedzīvotāju nacionālo sastāvu, t. i. kas palielina vai samazina atsevišķu tautību piederīgo skaitu, ir šādi: 1) nevienāds dabīga pieauguma ātrums, 2) pārtautošanās kā jauktu laulību un citu apstākļu sekas un nacionāli nenoteiktu iedzīvotāju saistīšana pie vienas vai otras tautības un 3) ieceļošana un izceļošana.

Parastos apstākļos pārmaiņas iedzīvotāju sastāvā galvenā kārtā rada iedzīvotāju dabīgā kustība, kas var būt dabīgais pieaugums, ja dzimušo skaits pārsniedz mirušo skaitu vai arī dabīgā samazināšanās, ja mirušo skaits pārsniedz dzimušo skaitu. Atsevišķu tautību piederīgo nevienādās dabīgās kustības, atkārtotāmās gadu no gada nevienādā virzienā un nevienādā straujuma, ļoti ievērojami pārmaina iedzīvotāju nacionālo sastāvu. Tā pēdējos 5 gados — laikā no 1930.—1934. gadam iedzīvotāju skaits dabīgās kustības ceļā pieaudzis latviešiem par 26.624, krieviem par 16.773, poļiem par 2647, židiem par 1150 un leišiem par 539, bet samazinājies vāciešiem par 1654 un igauņiem par 115. Vācieši un

īgauni izmirst. Pārējām tautībām dzimušo skaits ir lielāks par mirušo skaitu, bet visām tautībām šis pieaugums nestāv vienādā attiecībā ar piederīgo skaitu. Tā 1935. gadā dabīgais pieaugums caurmērā uz 1000 iedzīvotājiem ir 3,46, bet sadalījumā pa tautībām — krieviem — 11,86, poļiem — 5,24, latviešiem — 2,73, un žīdiem — 1,08, bet dabīgā samazināšanās: īgauniem — 9,88, vāciešiem — 7,27 un leišiem — 1,83. Šie skaitļi rāda, ka dabīgā kustība atsevišķu tautību piederīgo skaitu pārgroza ļoti dažādi, tādēļ arī dabīgai kustībai ir ievērojama loma pie iedzīvotāju nacionālā sastāva pārveidošanas. Kamēr latviešu ir 75,5% tikmēr no visa dabīgā pieauguma laikā no 1930.—1934. gadam latviešiem pieder tikai 57,37%, krievu ir 12,0%, bet no dabīgā pieauguma tiem pieder 36,15%, poļu ir 2,51%, bet no dabīgā pieauguma tiem pieder 5,70% un žīdu ir 4,70%, bet no dabīgā pieauguma tiem pieder 2,48%. Šis iedzīvotāju un dabīgā pieauguma salīdzinājums pa tautībām rāda, ka pēdējo tautas skaitīšanu starplaikā nevienādašs dabīgais pieaugums absolūti un relatīvi palielinājis krievu, poļu un leišu skaitu, bet latviešu un žīdu skaitu absolūti gan palielinājis, bet relatīvi samazinājis. Vāciešu un īgauni skaits samazinājies pat absolūti. Dabīgā kustība iedzīvotāju nacionālo sastāvu līdzīgi pārveidojusi arī laikā no 1925.—1929. gadam.

Pie iedzīvotāju nacionālā sastāva pārveidošanās zināma nozīme arvien ir bijusi pārtautošanai. Arī pēdējā skaitīšanu starplaikā tai ir nenoliedzama ietekme, ja ne tik daudz tiešā pārtautošanā, tad galvenā kārtā agrāko pārtautošanos seku likvidēšanā. Latviešu pārvācošana, pārkrievošana un pārpoļošana tādā veidā kā pirms pasaules kara ir izbeigušies. Tomēr arī tagad notiek pāriešana no vienas tautības otrā. Svarīgs šis apstāklis ir valsts austrumu daļā, kur ievērojams skaits iedzīvotāju ir ar neizkoptu nacionālo apziņu. Šie iedzīvotāji bieži nosauc sevi par „vietējiem“ (tuteišīje) vai katoliem. Viņi runā vienādi labi 2 vai 3 valodas. Parasti tās ir latviešu, poļu un krievu valodas. Atkarībā no ietekmēšanas šie cilvēki vienlīdzīgi labi sevi var uzdot kā par latviešiem, tā arī par baltkrieviem, lielkrieviem vai poļiem. Salīdzinot skaitīšanu iznākumus atsevišķās pašvaldībās dažādos laikos neapšaubāmi redzam, ka ir cilvēki, kuri dažādos laikos sevi pieskaitījuši dažādām tautībām. Tagad ne tikai apstājusies latviešu pārtautošana, bet pēdējos gados ļoti ievērojamā mērā sākusies agrāk pārtautoto latviešu atgriešanās pie savas tautības. Sakarā ar to pārtautošanas process, faktiski tautības uzrādīšanas maiņa, ir iedzīvotāju nacionālā sastāvā pēdējā skaitīšanu starplaikā atstājis ļoti ievērojamu ietekmi. Tālāk zināma ietekme uz iedzīvotāju nacionālā sastāva pārveidošanos ir jauktām laulībām. Tā no 1935. gadā noslēgtām laulībām 13,1% ir jauktas laulības, un no atsevišķu tautību salaulātiem jauktas laulības noslēguši: žīdi — 1,03%, latvieši — 7,35%, krievi — 20,3%, vācieši — 34,05%, poļi — 56,12%, leiši — 63,07% un īgauni — 78,43%. Šīs jauktās laulības nenoliedzami ietekmējušas iedzīvotāju nacionālo sastāva pārveidošanos.

Iedzīvotāju ieceļošanai un izceļošanai tagad pie mums uz iedzīvotāju nacionālo sastāvu ir mazs iespaids. Lielāko tautību piederīgo skaitu ieceļošana

un izceļošana procentuāli var tikai nedaudz grozīt. Turpretim mazāko tautību piederīgo procents sakarā ar ieceļošanu vai izceļošanu var pārgrozīties ļoti ievērojami. Pēdējā skaitīšanu starplaikā pārsvarā bijuši ieceļotāji, pateicoties tam, dažām tautībām piederīgo skaits arī palielinājies.

Bez tam atsevišķo apgabalu, apriņķu, pilsētu un pagastu iedzīvotāju nacionālo sastāvu pārveido arī iedzīvotāju pārvietošanās valsts robežās. Atsevišķu tautību piederīgie var lielākā vai mazākā skaitā pārvietoties no viena apvidus uz otru un ar to var vienā vietā samazināt un otrā vietā palielināt savu skaitu. Šeit sevišķi liela nozīme ir Latgales iedzīvotāju, starp kuriem augstāks cittautiešu procents, izceļošanai uz pārējiem latviskākajiem apvidiem.

Visi šie apstākļi veido un groza iedzīvotāju sastāvu katrai tautībai dažādā apmērā un pat dažādā virzienā, tādēļ arī iedzīvotāju sadalījums pēc tautībām arvien pārmainās. Iedzīvotāju nacionālo sastāvu un pēdējā pārmaiņas kopsummā, nesadalot pa atsevišķiem vidiem, rāda tautas skaitīšanas dati.

Iedzīvotāju skaits pēc tautībām.

Répartition de la population par nationalités ethniques.

	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši <i>Lettons</i>	1.354.126	1.394.957	1.472.612
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	193.648	201.778	206.499
Žīdi <i>Juifs</i>	95.675	94.388	93.479
Vācieši <i>Allemands</i>	70.964	69.855	62.144
Poļi <i>Polonais</i>	51.143	59.374	48.949
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	38.010	36.029	26.867
Leiši <i>Lithuanien</i>	23.192	25.885	22.913
Īgauni <i>Estoniens</i>	7.893	7.708	7.014
Čigāni <i>Bohémiens</i>	2.870	3.217	3.839
Ukrainieši <i>Ukrainiens</i>	512	1.629	1.844
Libieši <i>Lives</i>	1.238	962	944
Angļi <i>Anglais</i>	497	462	319
Dāņi <i>Danois</i>	409	364	236
Zviedri <i>Suèdois</i>	451	324	292
Franči <i>Français</i>	214	211	182
Čeči un slovaki <i>Tchèques et Slovaques</i>	216	210	200
Somi <i>Finlandais</i>	161	166	118
Norveģi <i>Norvégiens</i>	100	101	72
Grieķi <i>Grecs</i>	72	100	118

	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Holandieši <i>Hollandais</i>	81	98	63
Armēņi <i>Arméniens</i>	58	79	83
Ungāri <i>Hongrois</i>	50	74	49
Italieši <i>Italiens</i>	54	56	62
Tatāri <i>Tatares</i>	72	43	39
Turki <i>Turcs</i>	24	39	28
Gruziņi <i>Géorgiens</i>	34	28	38
Serbi <i>Serbes</i>	7	17	5
Japāņi <i>Japonais</i>	6	15	21
Iri <i>Irlandais</i>	2	14	2
Rumāņi <i>Roumains</i>	10	11	15
Persieši <i>Perses</i>	7	11	17
Spānieši <i>Espagnols</i>	5	9	14
Bulgāri <i>Bulgares</i>	7	6	9
Osetiņi <i>Ossètes</i>	5	4	4
Skoti <i>Ecosais</i>	—	3	13
Moldāvi <i>Moldaves</i>	—	3	—
Asirieši <i>Assyriens</i>	—	1	2
Kalmīki <i>Kalmouks</i>	1	1	—
Ķīnieši <i>Chinois</i>	2	1	6
Sarti <i>Sartes</i>	—	1	—
Zīrieši <i>Syriens</i>	—	1	—
Horvati <i>Horvathes</i>	1	1	—
Karēlieši <i>Curétiens</i>	—	1	—
Flāmi <i>Flamands</i>	—	1	4
Baškīri <i>Baschkirs</i>	—	—	2
Čeremisi <i>Tschérémisses</i>	—	—	2
Mongoļi <i>Mongoles</i>	—	—	1
Zirjaņi <i>Ziraines</i>	—	—	1
Čuvaši <i>Tchouvaches</i>	—	—	1
Kroati <i>Croates</i>	—	—	1
Portugāļi <i>Portugais</i>	—	—	1
Kabardinieši <i>Habitants de la Kabarda</i>	—	—	1

sonas nav uzdevušas savu piederību pie kādas tautības, bet gan piederību pie valsts vai konfesijas. Bez augšā minētām tautībām vēl saskaitīti 124 šveicieši, 61 austrietis, 45 beļģi, 39 amerikāņi, 2 karaimi, 3 mulati, 2 slāvi un 2 brazīlieši. Bez tam vēl 1079 iedzīvotājiem tautība palikusi pilnīgi nezināma.

Iepriekš uzskaitīto tautību lielākai daļai kā nacionālām vienībām valsts politiskā, kultūrālā un saimnieciskā dzīvē nav nekādas nozīmes. Bez latviešiem zināma skaitliska nozīme ir vāciešiem, lielkrieviem, židiem un poļiem un bez tam vēl mazāka nozīme ir baltkrieviem, leišiem un igauņiem.

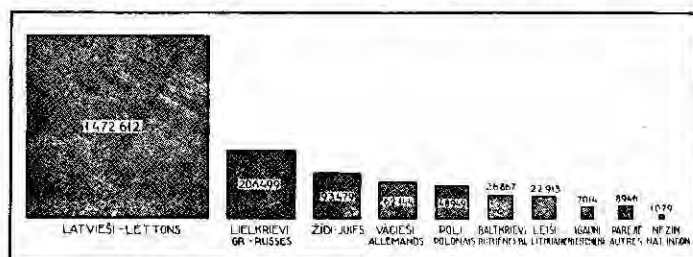
Galveno tautību piederīgo skaits pēdējās 4 skaitīšanās.

Nombre des ressortissants des principales nationalités ethniques aux 4 derniers recensements.

Tautības <i>Nation. ethn.</i>	1920. g.	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši <i>Lettons</i>	1.161.404	1.354.126	1.394.957	1.472.612
Vācieši <i>Allemands</i>	58.113	70.964	69.855	62.144
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	124.746	193.648	201.778	206.499
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	75.630	38.010	36.029	26.867
Židi <i>Juifs</i>	79.644	95.675	94.388	93.479
Poļi <i>Polonais</i>	54.567	51.143	59.374	48.949
Leiši <i>Lithuaniens</i>	25.588	23.192	25.885	22.913
Igauņi <i>Estoniens</i>	8.769	7.893	7.708	7.014
Pārējie <i>Autres</i>	3.841	7.612	8.566	8.946
Nezināmie <i>Nat. inconnue</i>	3.829	2.542	1.505	1.079
Kopā <i>Total</i>	1.596.131	1.844.805	1.900.045	1.950.502

Bez latviešiem kaut cik vērā ņemama skaitliska nozīme ir 7 tautībām. Šīm 7 tautībām kopsummā ir 467.865 piederīgie, kas sastāda 23,00% no visu iedzīvotāju kopskaita. 1920. gadā šīm 7 tautībām bija 427.057 piederīgie vai 26,70% no toreizējā iedzīvotāju kopskaita.

Iedzīvotāju skaits pēc tautībām 1935. g. *Population par nationalités ethniques en 1935.*



39. diagramma.

1935. gadā saskaitīti 46 tautību piederīgie. Bez tam Latvijā vēl dzīvo dažu citu tautību piederīgie, kuŗu tautību tomēr nav izdevies noteikt, jo šis per-

Nākošā tabula rāda iedzīvotāju procentuālo sadalījumu pēc tautībām pēdējās 4 tautas skaitīšanās.

Atsevišķo tautību piederīgo procents Latvijā.

Proportionnalité des nationalités ethniques en Lettonie.

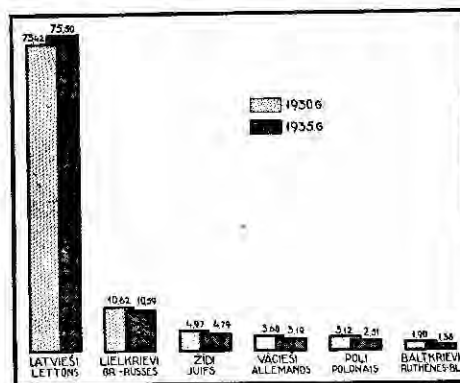
Tautības Nation, ethn.	1920. g.	1925. g.	1930. g.	1935. g.	Pieaugums vai samazināšanās no 1930.—1935. g. Accroissement ou décroissement de 1930 à 1935
Latvieši	72,76	73,40	73,42	75,50	+2,08
Vācieši	3,64	3,85	3,88	3,19	—0,45
Lielkrievi	7,82	10,50	10,62	10,59	—0,03
Baltkrievi	4,74	2,06	1,90	1,38	—0,52
Židi	4,09	5,19	4,97	4,79	—0,18
Poļi	3,42	2,77	3,12	2,51	—0,61
Igauņi	0,55	0,48	0,40	0,36	—0,04
Leiši	1,00	1,26	1,36	1,17	—0,19
Pārējie	0,24	0,41	0,45	0,46	+0,01
Nezināmie	0,24	0,13	0,08	0,05	—0,03
Kopā Total	100,00	100,00	100,00	100,00	

Tagad no visiem iedzīvotājiem vairāk kā $\frac{3}{4}$ (75,50%) ir latvieši. Lielkrievi ir vairāk kā $\frac{1}{10}$ (10,59%). Trešā vietā skaita ziņā ir židi ar 4,79%, ceturta vācieši ar 3,19%, piektā vietā poļi ar 2,51%, pēc tam nāk baltkrievi ar 1,38%, leiši ar 1,17%, igauņi ar 0,36%, un pārējās atsevišķi neminētās tautības un nezināmie sastāda kopsummā 0,51% no iedzīvotāju kopskaita.

Pēdējo četru tautas skaitīšanu starplaikos latviešu procents nepārtraukti palielinājies. Laikā no 1920.—1935. gadam latviešu procents pieaudzis no 72,76 uz 75,50, t. i. palielinājies par 2,74. Visvairāk tas palielinājies pēdējos 5 gados. Vāciešu procents no 1920.—1925. gadam pieaudzis, bet nākošos divos skaitīšanas starplaikos ievērojami samazinājies. Vāciešu procents tagad ir par 0,45 mazāks kā 1920. gadā. Lielkrievu procents no 1920.—1925. gadam ļoti ievērojami pieaudzis, pēc tam tas palicis gandrīz bez pārmaiņām. Lielkrievu procents tagad ir par 2,77 lielāks kā 1920. gadā. Baltkrievu procents turpretim nepārtraukti un pie tam strauji samazinājies. Baltkrievu procents no 4,74 samazinājies uz 1,38, t. i. samazinājies vairāk kā trīskārtīgi. Baltkrievi pēc piederīgo skaita 1920. gadā bija 4. tautība, bet 1935. gadā vairs tikai 6. tautība. Židu procents no 1920.—1925. gadam pieaudzis, bet pēc tam samazinājies un tagad židu procents ir par 0,26 mazāks kā 1920. gadā. Arī poļu procents uzrāda samazināšanos, izņemot 1930. gadu. Poļu procents tagad ir par 0,91 mazāks kā 1920. gadā. Igaunu procents pakāpeniski samazinājies no 0,55 uz 0,36. Leišu procents pārmaiņīgs līdzīgi poļu procentam, uzrādot visumā samazināšanos, izņemot vienīgi 1930. gadu. Viņu procents tagad ir par 0,13 mazāks kā 1920. gadā. Pēdējo četru tautu skaitīšanu starplaikā — kopsummā no 1920.—1935. gadam pieaudzis vienīgi latviešu un lielkrievu procents, bet pārējo galveno tautību procents samazinājies.

Iedzīvotāji procentos pēc tautībām.

Proportionnalité de la population par nationalités ethniques.



40. diagramma.

Bez tā, kā iedzīvotāji sadalās pēc tautībām, vēl lielāka nozīme ir tam, kādā virzienā un kādā apmērā pārmaiņīgs atsevišķu tautību piederīgo skaits. Šis pārmaiņas norāda uz attīstības tendenci.

Iedzīvotāju skaita pieaugums (+) vai samazināšanās (—).

Accroissement (+) ou décroissement (—) de la population.

Tautības Nation, ethn.	1920.—1925. g.	1925.—1930. g.	1930.—1935. g.
Latvieši	+192.722	+40.831	+77.655
Vācieši	+12.851	—1.109	—7.711
Lielkrievi	+68.902	+8.130	+4.721
Baltkrievi	—37.620	—1.981	—9.162
Židi	+16.031	—1.287	—909
Poļi	—3.424	+8.231	—10.425
Leiši	—2.396	+2.693	—2.972
Igauņi	—876	—185	—694
Pārējie	+2.484	—83	—46
Kopā Total	+248.674	+55.240	+50.457

Aplūkojot iedzīvotāju skaitu pārmaiņas pēdējo četru skaitīšanu starplaikos, redzam, ka kopsummā vislielākais pieaugums ir no 1920.—1925. gadam. Tas izskaidrojams ar bēgļu atgriešanos. Neskatoties uz to, baltkrievu, poļu, leišu un igauņu skaits šai laikā tomēr samazinājies. Laikā no 1920.—1935. gadam iedzīvotāju skaits palielinājies par 354.371, no tā latviešu pieaugums ir 311.208. Latviešu skaits palielinājies visos skaitīšanu starplaikos. Arī lielkrievu skaits palielinājies visos skaitīšanu starplaikos. Vāciešu un židu skaits pieaudzis tikai no 1920.—1925. gadam un poļu un leišu skaits tikai no 1925. līdz 1930. gadam.

Atsevišķu tautību piederīgo skaitu salīdzinot ar viņu pieaugumu vai samazināšanos, redzam, cik strauji notikušas šīs pārmaiņas. Nākošā tabula rāda dažādo tautību piederīgo skaita pieaugumu vai samazināšanos procentos pret piederīgo skaitu skaitīšanu starplaika sākumā.

Atsvišķu tautību piederīgo pieaugums (+) vai samazināšanās (—) uz 100 piederīgiem.

Accroissement (+) ou décroissement (—) sur 100 ressortissants des différentes nationalités ethniques.

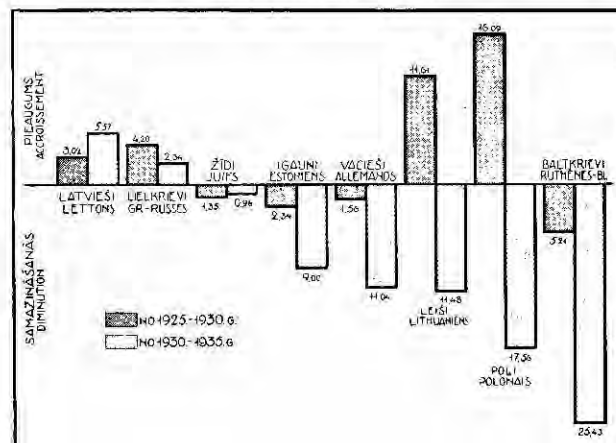
Tautības Nation, ethn.	No 1925.—1930. g.	No 1930.—1935. g.
Latvieši	+ 3,02	+ 5,57
Lielkrievi	+ 4,20	+ 2,34
Židi	— 1,35	— 0,90
Igauni	— 2,34	— 9,00
Vācieši	— 1,56	— 11,04
Leiši	+ 11,01	— 11,48
Polji	+ 16,00	— 17,56
Baltkrievi	— 5,21	— 25,43

Laikā no 1930.—1935. gadam visstraujāk pieaudzis latviešu skaits. Uz katriem 100 1930. gadā saskaitītiem latviešiem 1935. gadā ir 106 latvieši. Katru 100 lielkrievu vietā tagad ir 102 lielkrievi. Pārējām tautībām piederīgo skaits samazinājies. Piederīgo skaits pēdējos 5 gados visstraujāk samazinājies baltkrieviem, jo katru 100 1930. gadā saskaitīto baltkrievu vietā tagad ir tikai 75. No 1925.—1930. gadam relatīvi visātrāk pieaudzis polu skaits (katru 100 vietā saskaitīti 116), pēc tam leišu, lielkrievu un latviešu skaits, bet visātrāk samazinājies baltkrievu un pēc tam igauņu, vāciešu un židu skaits.

Nākošā diagramma rāda, ka atsevišķu tautību piederīgo skaits pārmainās ļoti nevienādi. Šī diagramma rāda arī to, ka atšķirības starp tautībām piederīgo skaita pieauguma un samazināšanās ziņā laikā no 1930.—1935. gadam ir lielākas kā no

1925.—1930. gadam. Latvieši izceļas ar straujo pieaugšanu un baltkrievi ar straujo samazināšanos.

Tautību piederīgo skaita pārmainas procentos. *Changement de la proportionnalité des ressortissants des nationalités ethniques.*



41. diagramma.

Lai būtu iespējams salīdzināt Latvijas iedzīvotāju nacionālo sastāvu pirms kara un tagad, tad nākošā tabula sastādīta tikai par tās teritorijas iedzīvotājiem, kuŗa pirms kara ietilpa Latvijā sastādošos apriņķos. Nākošai tabulai ir ņemta visa valsts teritorija bez Jaunlatgales apvidus (Augšpils, Gauru, Kacēnu, Linavas un Purmales pagasti) un bez Piedrujas apvidus (Piedrujas un Pustinas pagasti), kas pievienoti Latvijai no agrākā Drisas un Ostrovas apriņķa tikai pēc Latvijas valsts nodibināšanās. Nav ņemti vērā sīkie robežu grozījumi ar Igauniju un Lietuvu.

Latvijas iedzīvotāju nacionālais sastāvs pirms kara 17 apriņķu robežās:

Composition nationale ethn. de la population de la Lettonie avant la guerre dans les limites des 17 districts

Tautība Nationalité ethnique	1897. g.		1920. g.		1925. g.		1930. g.		1935. g.	
	Pavisam Total général	%	Pavisam Total général	%	Pavisam Total général	%	Pavisam Total général	%	Pavisam Total général	%
Latvieši	1.318.112	68,3	1.159.396	74,89	1.350.706	75,42	1.389.082	75,25	1.461.010	77,05
Vācieši	120.191	6,2	58.097	3,75	70.929	3,96	69.828	3,78	62.118	3,28
Krievi	232.204	12,0	157.671	10,10	183.216	10,23	191.907	10,40	191.943	10,42
Polji	65.056	3,4	52.244	3,57	49.756	2,78	57.673	3,12	48.130	2,54
Židi	142.315	7,4	79.368	5,13	95.474	5,33	94.093	5,10	93.204	4,92
Leiši	26.033	1,4	25.538	1,65	23.089	1,29	25.800	1,40	22.822	1,20
Igauni	17.990	0,9	8.701	0,59	7.796	0,44	7.630	0,41	6.933	0,37
Pār. un nez. taut.	7.486	0,4	7.041	0,46	9.968	0,55	10.005	0,54	9.951	0,52
Kopā Total	1.929.387	100,00	1.548.056	100,00	1.790.934	100,00	1.846.018	100,00	1.896.111	100,00

Salīdzinot ar pirmskara stāvokli latviešu skaits pieaudzis, bet visu pārējo tautību piederīgo skaits samazinājies. Kā iepriekšējā tabula rāda tagad uz Latvijas agrākās teritorijas ir 142.898 latvieši vairāk kā 1897. gadā. Lai gan pēc 1897. gada Latvijas iedzīvotāju skaits strauji pieauga un pirms pasaules kara bija lielāks kā tagad, tad tomēr ir zināms pamats pieņemt, ka tagad uz Latvijas teritorijas ir vislielākais latviešu skaits, kāds kādreiz bijis, jo jāņem vērā, ka šī gadu simteņa sākumā ļoti piepēnās latviešu izceļošanas kustība un ka Latvi-

jas rūpniecības centros saplūda daudz cittautiešu, kuŗi kara laikā gan atkal pazuda. Sakarā ar latviešu skaita pieaugšanu un cittautiešu skaita samazināšanos ļoti ievērojami pieaudzis latviešu procenti. No iedzīvotājiem, kas dzīvo uz Latvijas agrākās teritorijas 1897. gadā 68,3% bija latvieši, bet 1935. gadā jau 77,05%. Tā tad pēdējos četrdesmit gados Latvija kļuvusi ievērojami latviskāka. Vāciešu skaits kara laikā samazinājies vairāk kā uz pusi. Iestājoties miera apstākļiem vīņu skaits gan atkal uz laiku pieauga un tagad vāciešu ir tikai nedaudz

vairāk par pusi no tā, cik viņu bija šī gadu simteņa sākumā. Viņu procents uz Latvijas agrākās teritorijas samazinājies no 6,2 uz 3,28. Arī krievu skaits kara laikā ievērojami samazinājies. Pēc kara gan tas atkal pieaug, bet vēl tālu nesasniedz pirmskara skaitu, jo kara laikā no Latvijas izceļojušie bijušie krievu valdības ierēdņi un vēlākā laikā iecelojušie rūpniecības strādnieki pēc kara vairs neatgriezās. Krievu skaits uz Latvijas agrākās teritorijas tagad ir par 40.261 mazāks kā 1897. gadā un viņu procents no 12,0 samazinājies uz 10,12. Polu skaits samazinājies visos piecu skaitīšanu starplaikos, izņemot vienīgi laiku no 1925.—1930. gadam. Viņu skaits tagad ir par 16.926 mazāks kā 1897. gadā un viņu procents šai laikā samazinājies no 3,4 uz 2,54. No 1897. līdz 1920. gadam židu skaits samazinājies gandrīz vai uz pusi. Šī lielā samazināšanās izskaidrojama daļai ar to, ka 1915. gadā viņus izraidīja no Kurzemes, un ka židi ir mazāk saistīti pie noteiktas teritorijas. Tagad uz Latvijas agrākās teritorijas ir par 49.111 židiem mazāk kā 1897. gadā, un viņu procents šai laikā samazinājies no 7,4 uz 4,02. Leišu skaits pirms un pēc kara uzrāda nelielu atšķirību. Turpretim igauņu skaits samazinājies vairāk kā uz pusi. Tas pa daļai izskaidrojams ar robežu grozījumiem, kas pie iepriekšējās tabulas sastādīšanas nav ņemti vērā. Iedzīvotāju nacionālā sastāva pirms un pēc kara pilnīgāku salīdzināšanu traucē arī tas, ka 1897. gada skaitīšanā iedzīvotāju tautība noteikta pēc mātes valodas. Sakarā ar to arī židu skaits 1897. gadā ņemts pēc mozaicisko skaita un ne pēc židu valodu runājošo skaita.

Kā zināms, valsts iedzīvotāju skaits ir atkarīgs kā no iedzīvotāju dabīgās tā mēchaniskās kustības. Iedzīvotāju dabīgā kustība, kura ir iedzīvotāju skaita attīstības pamats, aptver iedzīvotāju skaita maiņu sakarā ar iedzīvotāju dzimstību un miršanu, pie kam dabīgās kustības rezultāts var būt vai nu iedzīvotāju dabīgais pieaugums (ja dzimušo skaits pārsniedz mirušo skaitu), vai arī samazināšanās (ja mirušo skaits lielāks par dzimušo skaitu). Bez iedzīvotāju dabīgās kustības ir vēl iedzīvotāju mēchaniskā kustība, kura aptver iedzīvotāju skaita maiņu sakarā ar ieceļošanu un izceļošanu. Ja zināmā laika sprīdī ieceļotāju valstī ir vairāk kā izceļotāju, tad rodas iedzīvotāju mēchaniskais pieaugums, ja turpretim izceļotāju vairāk — tad iedzīvotāju mēchaniskā samazināšanās. Aplūkojot iedzīvotāju skaita pārmaiņas pēc pazīmēm, kas atkarīgas no iedzīvotāju brīvas gribas — kā tautība un ticība, tad šķirojot iedzīvotāju kustību divās daļās (dabīgā un mēchaniskā), mēchaniskā kustībā ietilpināmas arī tās pārmaiņas, kas radušās no attiecīgo pazīmju pārmaiņas. Šai gadījumā pie mēchaniskās kustības pieskaitāma atsevišķu tautību piederīgo skaita pārmaiņa sakarā ar pāriešanu no vienas tautības otrā.

Nākošā tabula sastādīta atņemot no iedzīvotāju faktiskā pieauguma, kas ir pēdējo tautas skaitīšanu rezultātu starpība, dabīgo pieaugumu un viss atlikums apzīmēts par mēchanisko pieaugumu.

Iedzīvotāju pieaugums (+) un samazināšanās (—) pēc tautībām no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) et décroissement de la population par nationalités ethniques de 1930 à 1935

Tautības <i>Nationalités ethniques</i>	Faktiskā kustība <i>Mouvement effectif.</i>	Dabīgā kustība no 1930 l./l.— 1934. 31./XII. <i>Mouvement naturel</i>	Mēchaniskā kustība <i>Mouvement mécanique</i>
Latvieši	+77.655	+26.624	+51.031
Vācieši	— 7.711	— 1.654	— 6.057
Krievi	— 4.441	+16.773	—21.214
Židi	— 909	+ 1.150	— 2.059
Polji	—10.425	+ 2.647	—13.072
Leiši	— 2.972	+ 539	— 3.511
Igauni	— 694	— 115	— 579
Pār. un nezin.	— 46	+ 441	— 487
Kopā <i>Total</i>	+50.457	+46.405	+ 4.052

Laikā no 1930. g. 11. februāra līdz 1935. g. 12. febr. iedzīvotāju skaits pēc skaitīšanu rezultātiem pieaudzis par 50.457. Iedzīvotāju dabīgo pieaugumu šajos 5 gados varam pielīdzināt dabīgam pieaugumam no 1930. g. 1. janv. līdz 1934. g. 31. dec., jo abi laika sprīži ir vienādi garī, bet tikai viena sākšanās un otra beigšanās ir par nedaudz dienām agrāka, kas nevar atstāt kaut cik vērā ņemamu iespaidu. Tā kā dabīgais pieaugums no 1930.—1934. gadam ir 46.405, tad varam izrēķināt, ka mēchaniskais pieaugums ir 4052. Tas rāda, ka šajos 5 gados Latvijā par 4052 iedzīvotājiem vairāk ieceļojuši kā izceļojuši. Atsevišķu tautību mēchaniskā pieauguma skaitļos ietilpst kā iedzīvotāju kustība pāri robežai tā arī iedzīvotāju pāreja no vienas tautības otrā.

Kā no iepriekšējās tabulas redzams, mēchaniskā kustība iedzīvotāju kopskaitu pārmaiņa nelielā apmērā, jo no visa pieauguma mēchaniskais pieaugums sastāda tikai 8%, pārējo visu dod dabīgais pieaugums. Turpretim sadalījumā pa tautībām mēchaniskā kustība uz atsevišķu tautību piederīgo skaitu atstājusi daudz lielāku iespaidu kā dabīgā kustība. Šie skaitļi liecina, ka valsts iedzīvotāju nacionālo sastāvu laikā no 1930.—1935. gadam nav iespaidojusi vienīgi dabīgā kustība, bet ka bijuši vēl citi ļoti svarīgi apstākļi, kas atstājuši daudz jūtāmu iespaidu uz iedzīvotāju nacionālā sastāva pārveidošanos.

No atsevišķi aplūkotām 7 tautībām (lielkrievi un baltkrievi saskaitīti kopā) piederīgo skaits pieaudzis tikai latviešiem, pārējām tautībām samazinājies. Dabīgais pieaugums bijis visām tautībām, izņemot vāciešus un igauņus. Mēchaniskais pieaugums bijis tikai latviešiem. Latviešu mēchaniskais pieaugums ir 51.031 vai 3,00 uz 100 piederīgiem. Pārējām tautībām piederīgo skaits mēchaniskā ceļā samazinājies. Absolūtos skaitļos piederīgo skaits mēchaniskā ceļā visvairāk samazinājies krieviem (par 21.214) pēc tam poliem (13.072), vāciešiem (6057), leišiem (3511), židiem (2059) un igauņiem (579). Relatīvi uz 100 piederīgiem mēchaniskā samazināšanās vislielāka ir poliem — 22,02, pēc tam leišiem — 13,56, krieviem — 8,92, vāciešiem — 8,67, igauņiem 7,51 un vismazāka židiem — 2,18.

Latviešu skaits pēdējā skaitīšanu starplaikā pieaudzis daudz vairāk kā tas būtu, ja nemtu vērā vienīgi dabīgo pieaugumu. Latviešu skaits 1935. gadā ir par 51,031 lielāks nekā ja 1930. gada latviešu skaitam pieskaitām latviešu dabīgo pieaugumu. Tas nozīmē, ka šajos 5 gados latvieši pie sevis saistījuši apm. 50.000 personas, kas agrāk uzrādījušas citu tautību. Arī laikā no 1925.—1930. gadam latviešu skaits šādā veidā palielinājies par 6334 personām. No 1930.—1935. gadam latviešu mēchaniskais pieaugums ir gandrīz divas reizes lielāks kā dabīgais pieaugums. Tas izskaidrojams ar agrāk pārtautoto latviešu atgriešanos pie savas tautības.

Vāciešiem nav ne dabīgā ne mēchaniskā pieauguma. Viņiem mirušo skaits pārsniedz dzimušo skaitu par 1654, un bez tam mēchaniskā ceļā viņu piederīgo skaits samazinājies par 6057. Pēdējā samazināšanās galvenā kārtā izskaidrojama ar agrākos gados pārvācoto iedzīvotāju atgriešanos pie savas vecās tautības.

Krievu (lielkrievu un baltkrievu kopā) dabīgais pieaugums ir 16.773, bet viņu skaits faktiski samazinājies par 4441. Tādā kārtā 1935. gadā saskaitītais krievu skaits ir par 21.214 mazāks kā tam vajadzētu būt, ja 1930. gadā krievu skaitam pieskaitām viņu dabīgo pieaugumu. Krievu kopskaita mēchanisko samazināšanos galvenā kārtā radījuši baltkrievi, jo agrākās skaitīšanās par baltkrieviem uzdevušies lielāks skaits katolticīgo iedzīvotāju, kuri patiesībā cēlušies no latviešiem. Tagad, sakarā ar latviešu nacionālās apziņas nostipranāšanos daudzi pārdomājuši savus radu rakstus un atgriezušies pie savu priekšteču tautības.

Krievu skaita samazināšanās mēchaniskā ceļā nav jauna parādība. Viņu skaits šādā veidā samazinājās arī iepriekšējā skaitīšanu starplaikā par 12.295.

Židu skaits pēdējā skaitīšanu starplaikā samazinājies par 909, lai gan viņiem tai laikā bijis dabīgais pieaugums 1150 personas. Tas nozīmē, ka tagad ir par 2059 židiem mazāk nekā vajadzēja būt, ja 1930. gada židu skaitam pieskaitām viņu dabīgo pieaugumu. Židu skaita mēchaniskā samazināšanās izskaidrojama ar viņu izceļošanu. Nav norādījumu, ka židu skaits būtu samazinājies ar pārtautošanos. Pēdējo neapstiprina arī tas, ka starp mozus ticīgiem nav pavairojies to personu skaits, kas sevi nav uzdevušas par židiem, bet gan par kādas citas tautības piederīgiem. Tā 1935. gadā starp mozus ticīgiem ir tikai 252 personas, kas nepieder pie židu tautas. No 1925.—1930. gadam židu skaits mēchaniskā ceļā samazinājās vēl vairāk un proti par 4151 personu. Tas norāda, ka židu izceļošana pēdējā skaitīšanu starplaikā pat samazinājusies.

Polu skaits no 1930.—1935. gadam samazinājies ļoti ievērojami. Šai laikā viņiem bijis dabīgais pieaugums par 2647 personām, bet viņu skaits tomēr samazinājies par 10.425. Tādā kārtā viņu skaits 1935. gadā ir par 13.072 mazāks par skaitli, kas rodas, ja 1930. gada polu skaitam pieskaitām viņu dabīgo pieaugumu. Šī polu tautības piederīgo skaita lielā samazināšanās ir pilnīgi saprotama, ja aplūkojam polu skaitu 1925. un 1930. gadā. Laikā no 1925.—1930. gadam polu dabīgais pieaugums ir tikai 2443, bet viņu skaits šajos piecos gados faktiski pie-

audzis par 8231. Ievērojot to, ka no 1925.—1930. gadam nav notikusi polu iecelošana, bet gan taisni otrādi, Polijas pilsoņu skaits Latvijā pat samazinājies no 6605 uz 4877, jānāk pie slēdziena, ka apmēram 6000 personas, kas 1925. gadā bija uzdevušas par citu tautību piederīgiem, 1930. gadā uzdevušas par poliem. Tā tad 1930. gadā polu ar citu tautību piederīgo piesaistišanu bija guvuši prāvu mēchanisko pieaugumu. Dabīgi, ka 1935. gadā, izpalickot atklātai aģitācijai un sevišķām prickšrocībām, agrāk no citām tautībām pieskaitītie vairs neuzdevās par poliem un tā pēdējo skaitam bija ievērojami jāsamazinās. Tādā kārtā pēdējais skaitīšanu starplaiks nolīdzinājis to, ko nodarījis iepriekšējais starplaiks.

Leišu skaits samazinājies par 2972, lai gan viņiem bijis dabīgais pieaugums 539 personas. Tādā veidā leiši uzrāda mēchanisko samazināšanos par 3511 piederīgiem. Leišu skaita samazināšanos daļai var izskaidrot ar pēdējo izceļošanu, jo 1935. gadā Latvijā ir par 2851 Lietuvas pilsoni mazāk kā 1930. gadā. Bez tam nielaizams, ka samazināšanās notikusi pateicoties lielajam skaitam iaukto laulību.

Igauniem ir līdzīgs stāvoklis kā vāciešiem. Igaunu skaits samazinājies kā dabīgās tā mēchaniskās kustības ceļā. Viņu skaits līdzīgi, lai gan ne tik daudz, samazinājies arī laikā no 1925.—1930. gadam.

Nākošā tabula 292. lapas pusē rāda atsevišķu tautību piederīgo sadalījumu pa apgabaliem. Dažādo tautību piederīgie nav vienlīdzīgi sadalīti pa apgabaliem. Tautību piederīgo procenti pa apgabaliem uzrāda ievērojamas atšķirības.

Procentuāli no atsevišķu tautību piederīgiem Rīgā visvairāk dzīvo vācieši. No visiem Latvijas vāciešiem Rīgā dzīvo 61,99%, no židiem — 46,72%, no poliem — 32,22%, no igauņiem — 31,52%, no leišiem — 25,26%, no baltkrieviem — 17,46%, no latviešiem — 16,48% un no lielkrieviem — 13,73%. Caurmērā no visiem iedzīvotājiem Rīgā dzīvo 19,74%. Tā tad caurmēra procentu pārsniedz 5 tautības — vācieši, židi, poli, igauņi un leiši, kuriem Rīga ir viens no galveniem apmešanās rajoniem. Tas sevišķi sakāms par vāciešiem un židiem, jo no pirmiem Rīgā dzīvo vairāk kā $\frac{3}{5}$ un no pēdējiem gandrīz puse. Procentuāli no baltkrieviem, latviešiem un lielkrieviem Rīgā dzīvo mazāk kā caurmērā no visiem iedzīvotājiem, jo šo 3 tautību piederīgie galvenā kārtā ir lauku iedzīvotāji.

Iedzīvotāju procenti Vidzemē un Rīgā kopsummā atšķiras ļoti maz (20,83% un 19,74%), bet sadalījumā pēc tautībām ir ļoti liela starpība. Vidzeme sevišķi izceļas ar to, ka tur dzīvo vairāk kā puse no visiem igauņiem, bet no pārējām cittaubām ļoti mazs procents. No visiem igauņiem Vidzemē dzīvo 54,50%, no latviešiem — 25,88%, no baltkrieviem — 8,03%, no vāciešiem — 7,44%, no poliem — 6,03%, no leišiem — 4,21%, no lielkrieviem — 3,24% un no židiem — 2,03%. Caurmērā no visiem iedzīvotājiem Vidzemē dzīvo 20,83%. Tā tad caurmēra procentu pārsniedz tikai igauņi un latvieši. No pārējo tautību piederīgiem Vidzemē dzīvo neliels procents.

No atsevišķu tautību piederīgiem Kurzemē dzīvo: no vāciešiem 20,58%, no latviešiem —

Tautību piederīgo sadalījums pa apgabaliem.
Répartition par provinces des ressortissants des nationalités ethniques.

Tautības Nation. ethn.	Apgabali Provinces	Rīga		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		Latvija Lettonie	
		skaits nombre	% %	skaits nombre	% %	skaits nombre	% %	skaits nombre	% %	skaits nombre	% %	skaits nombre	% %
Latvieši Lettons	1935. g. 1930. g. 1925. g.	242 731 227 842 198 736	16,48 16,33 14,68	381 190 379 756 384 291	25,89 27,22 28,38	253 096 246 309 242 193	17,19 17,66 17,88	247 844 233 212 221 615	16,83 16,72 16,37	347 751 307 838 307 291	23,61 22,07 22,60	1 472 612 1 394 957 1 354 126	100,00 100,00 100,00
Lielkrievi Gr.-Russes	1935. g. 1930. g. 1925. g.	28 346 29 696 27 648	13,73 14,72 14,28	6 694 6 605 5 727	3,24 3,27 2,98	3 306 3 162 3 638	1,80 1,57 1,88	14 177 13 800 14 109	6,87 6,84 7,28	153 976 148 515 142 526	74,56 73,60 73,60	206 499 201 778 193 648	100,00 100,00 100,00
Žīdi Juifs	1935. g. 1930. g. 1925. g.	43 672 42 328 39 459	46,72 44,85 41,24	2 458 3 072 1 908	2,83 3,25 1,99	12 012 12 900 14 883	12,85 13,67 15,50	7 363 7 384 7 665	7,88 7,82 8,01	27 974 28 704 31 760	29,02 30,41 33,20	93 479 94 388 95 675	100,00 100,00 100,00
Vācieši Allemands	1935. g. 1930. g. 1925. g.	38 523 44 105 43 792	61,09 63,14 61,71	4 624 4 849 4 997	7,44 6,93 7,04	12 789 14 215 15 112	20,58 20,85 21,30	5 316 5 649 6 068	8,55 8,09 8,55	892 1 037 995	1,44 1,48 1,40	62 144 69 855 70 964	100,00 100,00 100,00
Polji Polonais	1935. g. 1930. g. 1925. g.	15 774 16 574 13 119	32,22 27,91 25,05	2 951 1 864 1 206	6,03 3,14 2,36	3 705 3 378 3 148	7,57 5,69 6,15	6 985 7 860 8 106	14,27 13,24 15,85	19 534 29 698 25 564	39,01 50,02 49,99	48 949 59 374 51 143	100,00 100,00 100,00
Baltkrievi Ruthènes-Bl.	1935. g. 1930. g. 1925. g.	4 676 4 751 1 587	17,40 13,19 4,18	2 318 1 848 266	8,63 5,13 0,79	1 318 992 393	4,91 2,75 1,03	4 636 6 132 7 140	17,25 17,02 18,78	13 919 22 306 28 624	51,81 61,01 75,31	26 867 36 029 38 010	100,00 100,00 100,00
Leiši Lituauniens	1935. g. 1930. g. 1925. g.	5 788 6 817 7 748	25,26 26,34 33,41	966 1 140 575	4,21 4,40 2,48	3 702 4 348 3 962	16,16 16,80 17,08	11 532 12 627 9 735	50,33 48,78 41,98	925 953 1 172	4,04 3,68 5,05	22 913 25 885 23 192	100,00 100,00 100,00
Igauni Estoniens	1935. g. 1930. g. 1925. g.	2 211 2 443 2 332	31,52 31,60 29,55	3 823 4 336 4 527	54,50 56,25 57,35	359 372 429	5,12 4,83 5,44	164 162 155	2,34 2,10 1,96	457 395 450	6,52 5,13 5,70	7 014 7 708 7 893	100,00 100,00 100,00
Pārējie Autres nat. ethn.	1935. g. 1930. g. 1925. g.	2 834 2 812 2 600	31,68 32,83 34,16	1 135 1 168 849	12,00 13,03 11,15	2 333 2 325 2 492	26,08 27,14 32,74	1 266 1 181 892	14,15 13,79 11,72	1 378 1 080 779	15,40 12,61 10,23	8 946 8 566 7 612	100,00 100,00 100,00
Nezināmie Nat. ethn. Inconnue	1935. g. 1930. g. 1925. g.	508 549 678	47,08 36,48 26,67	88 185 488	8,16 12,29 19,20	39 91 400	3,61 6,05 15,73	86 79 455	7,97 5,25 17,00	358 601 521	33,18 39,03 20,50	1 079 1 505 2 542	100,00 100,00 100,00
Kopā Total	1935. g. 1930. g. 1925. g.	385 063 377 917 337 699	19,74 19,89 18,31	406 247 404 823 404 834	20,83 21,31 21,94	292 659 288 092 286 650	15,00 15,16 15,34	299 369 288 086 275 940	15,35 15,16 14,96	567 164 541 127 539 682	29,08 28,48 29,25	1 950 502 1 900 045 1 844 805	100,00 100,00 100,00

17,19%, no leišiem — 16,16%, no žīdiem — 12,85%, no poljiem — 7,57%, no igauņiem — 5,12%, no baltkrieviem — 4,04% un no lielkrieviem — 1,80%. Caurmērā no visiem iedzīvotājiem Kurzēmē dzīvo 15,00%, šo caurmēra procentu pārsniedz vācieši, latvieši un leiši.

Zemgalē no Kurzemes visvairāk atšķiras ar leišu tautības piederīgiem, jo Zemgalē dzīvo puse no visiem leišiem. No atsevišķu tautību piederīgiem

Zemgalē dzīvo: leišu 50,33%, baltkrievu — 17,25%, latviešu — 16,83%, polu 14,27%, vāciešu — 8,55%, žīdu — 7,88%, lielkrievu — 6,87% un vismazāk igauņu — 2,34%. Caurmērā no visiem iedzīvotājiem Zemgalē dzīvo 15,35%. Tā tad šo caurmēra procentu pārsniedz 3 tautības — leiši, baltkrievi un latvieši.

Visjauktākais iedzīvotāju nacionālais sastāvs ir Latgalē. No atsevišķu tautību piederīgiem Latgalē dzīvo: no lielkrieviem 74,56%, no baltkrieviem

— 51,81%, no poļiem — 39,91%, no žīdiem — 29,02%, no latviešiem — 23,01%, no igauņiem — 6,52%, no leišiem — 4,04% un vismazāk no vāciešiem — 1,44%. Caurmērā no visiem iedzīvotājiem Latgalē dzīvo 29,08%. Šo caurmēra procentu pārsniedz 4 tautības — lielkrievi, baltkrievi, poļi un žīdi un pie tam no divu pirmo tautību piederīgiem Latgalē dzīvo vairākums.

Salīdzinot atsevišķo tautību piederīgo procentuālo sadalījumu pa apgabaliem 1930. un 1935. gadā redzam, ka procenti pieauguši Rīgā — latviešiem, žīdiem, poļiem un baltkrieviem, Vidzemē — vāciešiem, poļiem un baltkrieviem, Kurzēmē — lielkrieviem, vāciešiem, poļiem, baltkrieviem un igauņiem, Zemgalē — visām tautībām un Latgalē — latviešiem, lielkrieviem, leišiem un igauņiem.

Tabula 294. lapas pusē rāda apgabalu un apriņķu iedzīvotāju procentuālo sadalījumu pēc tautībām. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs visos valsts apvidos nav vienāds. Tāpat vienādas nav arī nacionālā sastāva pārmaiņas. Ir apriņķi, kur dzīvo gandrīz vai vienīgi latvieši, bet ir arī apriņķi, kur latviešiem ir ne visai liels absolūtais vairākums. Visumā novērojama dažādo tautību līdzināšanās pa visiem valsts apvidiem. Tā latviešu procents visstraujāk pieaug tur, kur viņu ir vismazāk. Arī poļu un lielkrievu procenti pieaug apvidos, kuŗos šo tautību piederīgo līdz šim tikpat kā nebija, bet toties viņu skaits samazinās tur, kur viņu bija visvairāk.

Rīgā no 1930.—1935. gadam ļoti ievērojami (no 60,29% uz 63,01%) pieaudzis latviešu procents. Latviešu procents Rīgā ir mazāks kā caurmērā visā Latvijā, jo Rīgā dzīvo samērā daudz vāciešu un žīdu, kuŗu citos apgabalos ir maz. Bez latviešiem Rīgā nedaudz pieaudzis arī žīdu procents. Latviešu skaits Rīgā pieaudzis par 14.889 un žīdu skaits par 1344. Visām pārējām tautībām samazinājies ne tikai piederīgo procents, bet arī absolūtais skaits, pie tam visvairāk samazinājies vāciešu skaits. Pēdējā skaitīšanu starplaikā vāciešu skaits Rīgā samazinājies par 5582, lielkrievu par 1350, leišu par 1029, poļu par 800, igauņu par 232 un baltkrievu par 75.

Vidzemē ir vislatviskākais apgabals. No 1930.—1935. gadam Vidzemē pieaudzis latviešu skaits un procents (no 93,81% uz 93,88%). Latviešu skaits pieaudzis par 1434. Bez tam pieaudzis arī poļu skaits par 1087 (Polijas laukstrādnieki), baltkrievu par 470 un lielkrievu par 89. Pieaudzis arī šo tautību piederīgo procenti. Pārējām tautībām piederīgo skaits samazinājies: žīdiem par 614, igauņiem — 513, vāciešiem — 225 un leišiem par 174. No Vidzemes apriņķiem vislatviskākī ir Valmieras (96,42%) un Cēsu (96,22%) apriņķi. Pēdējā skaitīšanu starplaikā no Vidzemes apriņķiem latviešu procents pieaudzis vienīgi Rīgas apriņķī, vāciešu procents samazinājies visos Vidzemes apriņķos, lielkrievu procents pieaudzis Cēsu un Valkas apriņķos, pārējos apriņķos samazinājies, baltkrievu procents pieaudzis visos apriņķos, izņemot Valkas apriņķi, žīdu procents pieaudzis Cēsu un Madonas apriņķī, pārējos apriņķos samazinājies, poļu procents pieaudzis visos apriņķos, bet igauņu un leišu procenti samazinājušies visos apriņķos.

Kurzēmē ir otrs latviskākais apgabals. No atsevišķiem apriņķiem vislatviskākais ir Talsu apriņķis, bet latviešu procents vismazākais ir Liepājas apriņķī. Zemāks latviešu procents Liepājas apriņķī izskaidrojams ar to, ka šajā apriņķī ietilpst Liepājas pilsēta, kuŗā dzīvo lielāks skaits cittautiešu. No 1930.—1935. gadam Kurzēmē pieaudzis latviešu skaits par 6787. Bez tam pieaudzis arī poļu skaits par 327, baltkrievu par 326 un lielkrievu par 144. Pieauguši arī šo tautību piederīgo procenti. Latviešu procents no 85,50 palielinājies uz 86,48. Pārējām tautībām piederīgo skaits Kurzēmē samazinājies: vāciešiem par 1426, žīdiem par 888, leišiem par 646 un igauņiem par 13. Pēdējā skaitīšanu starplaikā no Kurzemes apriņķiem latviešu procents pieaudzis Liepājas, Kuldīgas un Ventspils apriņķī, bet pārējos apriņķos nedaudz samazinājies, vāciešu procents pieaudzis vienīgi Aizputes apriņķī un pārējos samazinājies, lielkrievu procents palielinājies Aizputes, Kuldīgas un Talsu apriņķī, bet Ventspils un Liepājas apriņķī samazinājies, baltkrievu procents pieaudzis visos Kurzemes apriņķos, tāpat visos apriņķos, izņemot Liepājas, pieaudzis arī poļu procents, turpretim žīdu un leišu procenti samazinājušies visos apriņķos, un igauņu procents mazliet pieaudzis tikai Liepājas apriņķī.

Zemgalē, izņemot Ilūkstes apriņķi, arī pieder pie latviskākiem apvidiem. Ilūkstes apriņķis pēc iedzīvotāju nacionālā sastāva ir līdzīgs Latgalei un manāmi atšķiras no pārējiem Zemgales apriņķiem. Šī Ilūkstes apriņķa atšķirība pēdējos gados tomēr ievērojami samazinājusies, jo latviešu procents piecu gadu laikā Ilūkstes apriņķī no 52,34 palielinājies uz 62,78, bet pārējos apriņķos latviešu procents nedaudz samazinājies. No 1930.—1935. gadam latviešu skaits Zemgalē pieaudzis par 14.632. Bez tam pieaudzis arī lielkrievu skaits par 377 un igauņu skaits par 2. Bet neskatoties uz to, šo divu pēdējo tautību piederīgo procenti tomēr samazinājušies. Pārējām tautībām piederīgo skaits Zemgalē samazinājies: baltkrieviem par 1496, leišiem par 1095, poļiem par 875, vāciešiem par 333 un žīdiem par 21. Pēdējā skaitīšanu starplaikā no Zemgales apriņķiem latviešu procents pieaudzis tikai Ilūkstes apriņķī, bet pārējos nedaudz samazinājies, arī vāciešu procents, lai gan nedaudz, pieaudzis tikai Ilūkstes apriņķī un pārējos samazinājies, lielkrievu procents pieaudzis Tukuma, Bauskas un Jēkabpils apriņķī, bet Jelgavas un Ilūkstes apriņķī samazinājies, baltkrievu un poļu procenti pieauguši visos apriņķos, izņemot Ilūkstes apriņķi, kur viņu procenti ievērojami samazinājušies, žīdu procents samazinājies visos apriņķos, igauņu procents nedaudz pieaudzis Tukuma un Bauskas apriņķī un leišu procents Tukuma apriņķī.

Latgalē ir apgabals, kur iedzīvotāju nacionālais sastāvs visdažādāks. Latviešu procents Latgalē ir vismazākais. Bet Latgalē ir apgabals, kur latviešu procents pieaug visstraujāk. No 1930.—1935. gadam latviešu skaits Latgalē palielinājies par 39.913 un procents no 56,89 pieaudzis uz 61,32. Bez tam pieaudzis arī lielkrievu skaits par 5461 un igauņu skaits par 62, bet piederīgo procenti palielinājies tikai pēdējiem. Pārējām tautībām piederīgo

Apgabalu un apriņķu iedzīvotāju nacionālais sastāvs procentos pēc 1930. un 1935. g. datiem.
Composition nationale ethnique (en %) de la population des provinces et des districts d'après les résultats des recensements de 1930 et de 1935.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Tautības Nationalités ethniques		Latvieši Lettons		Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bel.	Žīdi Juifs	Polji Polonais	Igaņņi Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Kopā Total
	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.
Rīga	63,03	60,20	10,00	11,07	7,36	7,86	1,22	1,20	4,10	0,37	0,85	1,50	0,74	100,00
Rīgas apriņķis (distr.)	93,04	92,54	1,54	1,80	1,72	1,92	0,67	0,63	1,15	0,91	0,20	0,81	0,36	100,00
Cēsu	96,22	96,43	0,63	0,74	1,05	1,04	0,46	0,47	0,63	0,37	0,12	0,15	0,25	100,00
Valmieras	96,42	96,33	0,48	0,53	0,42	0,48	0,38	0,34	0,46	0,18	0,09	0,17	0,30	100,00
Valkas	90,75	90,78	0,44	0,51	3,51	3,00	0,45	0,78	0,30	0,22	3,71	0,13	0,24	100,00
Madonas	93,34	93,60	2,17	2,50	1,43	1,56	0,98	0,79	0,46	0,10	0,14	0,12	0,24	100,00
Vidzeme	93,63	93,81	1,14	1,20	1,65	1,63	0,57	0,60	0,73	0,46	1,07	0,24	0,29	100,00
Liepājas apriņķis (distr.)	80,78	78,80	4,01	5,80	1,66	1,75	0,49	6,93	2,28	0,11	0,10	2,47	0,40	100,00
Aizputes	90,98	90,40	5,75	5,57	0,39	0,28	0,29	2,10	0,58	0,02	0,02	0,53	0,28	100,00
Kuldīgas	89,00	88,65	5,86	6,10	0,55	0,41	0,47	1,95	0,72	0,03	0,03	1,03	0,56	100,00
Ventspils	90,13	89,53	2,34	3,22	0,57	0,63	0,40	2,94	0,63	0,34	0,36	0,23	0,37	100,00
Talsu	91,19	91,20	2,86	2,45	1,60	1,42	0,51	2,41	0,71	0,10	0,12	0,25	0,72	100,00
Kurzeme	86,48	85,50	4,07	4,03	1,13	1,10	0,45	4,11	1,27	0,12	0,13	1,29	0,81	100,00
Tukuma apriņķis (distr.)	90,31	90,81	3,50	3,74	0,93	0,84	0,81	2,10	1,07	0,07	0,05	0,58	0,52	100,00
Jelgavas	86,43	86,57	2,99	3,35	1,57	1,94	0,66	2,25	1,48	0,08	0,10	3,81	0,54	100,00
Bauskas	89,53	89,58	0,68	0,81	0,54	0,52	0,25	2,28	0,65	0,03	0,04	5,46	0,48	100,00
Jēkabpils	85,04	85,33	0,30	0,42	3,32	3,24	0,94	3,58	1,04	0,03	0,03	5,17	0,18	100,00
Ilūkstes	62,78	52,34	0,80	0,29	17,97	18,38	4,95	2,25	7,32	0,02	0,02	4,10	0,38	100,00
Zemgale	82,79	80,95	1,78	1,06	4,74	4,70	1,55	2,46	2,33	0,05	0,06	3,85	0,41	100,00
Daugavpils apriņķis (distr.)	63,28	54,80	0,31	0,88	19,13	19,04	2,78	8,28	5,44	0,03	0,03	0,30	0,29	100,00
Rēzeknes	62,09	62,01	0,07	0,00	28,64	27,86	1,45	3,79	3,07	0,01	0,02	0,07	0,20	100,00
Ludzas	62,18	57,80	0,08	0,00	25,73	27,87	5,53	3,26	2,79	0,03	0,05	0,01	0,27	100,00
Jaunlatgales	54,85	53,08	0,05	0,05	41,85	42,81	0,50	1,42	0,64	0,71	0,20	0,17	0,17	100,00
Latgale	61,32	56,89	0,16	0,19	27,15	27,45	2,45	4,03	3,45	0,08	0,07	0,16	0,24	100,00
Latvija Lettonie	75,50	73,42	3,19	3,68	10,50	10,62	1,38	4,70	2,51	0,36	0,40	1,17	0,46	100,00

skaitis samazinājies: poļiem par 10.164, baltkrieviem par 8387, židiem par 730, vāciešiem par 145 un leišiem par 28. Pēdējā skaitīšanu starplaikā latviešu procents pieaudzis visos Latgales apriņķos, bet turpretim vāciešu, židu un poļu procenti atkal visos apriņķos samazinājušies, lielkrievu procents pieaudzis Daugavpils un Rēzeknes apriņķī, baltkrievu procents pieaudzis Ludzas apriņķī, igauņu procents pieaudzis Ludzas un Jaunlatgales apriņķī, un leišu procents pieaudzis Rēzeknes un Ludzas apriņķī.

Visumā varam teikt, ka pēdējā skaitīšanu starplaikā visi Latvijas apvidi kļuvuši ievērojami latviskāki. Ja arī vairākos apriņķos pieaudzis vienas vai otras ciltautības piederīgo procents, tad šis pieaugums ir ļoti neliels un neienes manāmas pārmaiņas.

b) Iedzīvotāju tautība pilsētās un laukos.

Nationalités ethniques de la population urbaine et rurale.

Iedzīvotāju sadalījums pēc dzīves vietām pilsētās un laukos visām tautībām nav vienāds. Neskatoties uz to, ka $\frac{2}{3}$ no visiem iedzīvotājiem dzīvo uz laukiem, tomēr ir tautības (židi, vācieši), kuŗu piederīgo vairākums dzīvo pilsētās. Tāpat starp atsevišķām tautībām nav vienādība arī piederīgo skaita pārmaiņās pilsētās, un laukos. Kamēr vienai tautībai piederīgo skaits pieaug laukos, tikmēr otrai tas pieaug pilsētās.

Iedzīvotāju tautība pilsētās un laukos.

Nationalités ethniques de la population urbaine et rurale.

Tautības <i>Nationalités ethniques</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>		Laukos <i>A la campagne</i>	
	1930. g.	1935. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši	432.581	462.765	962.376	1.009.847
Vācieši	58.622	51.106	11.233	11.038
Lielkrievi	52.989	51.251	148.789	155.248
Baltkrievi	7.767	8.729	28.262	18.138
Židi	87.140	86.555	7.248	6.924
Poļi	34.677	31.542	24.697	17.407
Leiši	10.548	9.212	15.337	13.701
Igauni	3.646	3.295	4.062	3.719
Pārējie	4.886	5.167	3.680	3.779
Nezināmie	1.046	941	459	138

Kopā 693.902 710.563 1.206.143 1.239.939
Total

Latviešiem absolūts vairākums ir kā pilsētās tā laukos, bet pārējām tautībām piederīgo skaits pilsētās un laukos ir ļoti dažāds. Salīdzinot ar 1930. gadu notikušas ievērojamas pārmaiņas. Lai pilnīgāk salīdzinātu atsevišķu tautību piederīgo skaita pārmaiņas pilsētās un laukos, nākošā tabula sastādīta izslēdzot pilsētu un lauku iedzīvotāju skaita mainīšanos sakarā ar jaunu pilsētu nodibināšanos. Pēdējā skaitīšanu starplaikā nodibinātas 2 jaunas pilsētas — Jaunlatgale un Zīlupe, kādēļ pie nākošā tabulā uzrādīto iedzīvotāju skaita pārmaiņu aprēķināšanas pārļabotī 1930. gada dati, pieskaitot pilsētniekiem Jaunlatgales un Zīlupes iedzīvotājus pēc 1935. gada datiem, jo šo pašvaldību nacionālais sastāvs 1930. gadā atsevišķi nav zināms, bet vienīgi kopsummā par visu agrāko pagastu.

Tautību piederīgo pieaugums (+) vai samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.*)

Accroissement (+) ou décroissement des ressortissants des nationalités ethniques de 1930 à 1935.

Tautības <i>Nation. ethn.</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>		Laukos <i>A la campagne</i>	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	+29.233	+ 6,74	+48.422	+ 5,04
Vācieši	— 7.534	—12,85	— 177	— 1,58
Lielkrievi	— 2.726	— 5,05	+ 7.447	+ 5,04
Baltkrievi	+ 757	+ 9,50	— 9.919	—35,35
Židi	— 1.117	— 1,27	+ 208	+ 3,10
Poļi	— 3.213	— 9,24	— 7.212	—29,29
Leiši	— 1.350	—12,78	— 1.622	—10,59
Igauni	— 362	— 9,90	— 332	— 8,20

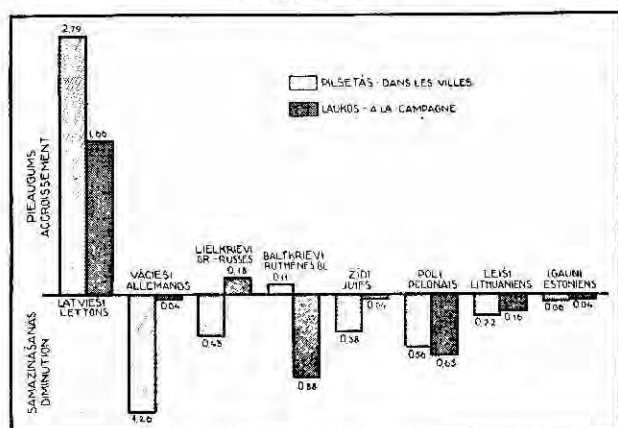
No 1925.—1930. gadam latviešu skaits pieauga tikai pilsētās, bet laukos samazinājās. Turpretim no 1930.—1935. gadam latviešu skaits palielinājies kā pilsētās tā laukos un pie tam palielināšanās absolūtos skaitļos laukos ir lielāka kā pilsētās. Kamēr no 1925.—1930. gadam latviešu skaits laukos samazinājies par 5981, tikmēr no 1930.—1935. gadam pieaudzis par 48.422. Pilsētās latviešu pieaugšana samazinājusies, jo no 1925.—1930. gadam latviešu skaits pilsētās pieaudzis par 46.812 un no 1930.—1935. gadam par 29.233. Neskatoties uz to, ka pēdējo piecu gadu laikā latviešu absolūtais skaits uz laukiem pieaudzis vairāk kā pilsētās, latviešu relatīvais skaits pilsētās pieaudzis straujāk. 1930.—1935. gadam latviešu skaits pilsētās palielinājies par 6,74% un laukos par 5,04%, tā tad uz katrām 100 piederīgiem pilsētās nākuši klāt gandrīz 7, bet laukos tikai 5. Vāciešu skaits samazinājies kā pilsētās tā laukos, un pie tam samazināšanās pilsētās ir ievērojami lielāka un straujāka kā laukos. Arī no 1925.—1930. gadam vāciešu skaits samazinājās kā pilsētās tā laukos, bet samazināšanās uz laukiem tad bija vairākkārt lielāka kā pilsētās. Lielkrievu skaits pieaudzis laukos, bet samazinājies pilsētās. Pieaugšana laukos ir tikpat strauja cik strauja samazināšanās pilsētās. No 1925.—1930. gadam lielkrievu skaits palielinājies pilsētās un laukos un pie tam palielināšanās pilsētās bijusi ievērojami lielāka un straujāka kā laukos. Neskatoties uz to, ka baltkrievu skaits pēdējā skaitīšanu starplaikā ievērojami samazinājies, viņu skaits pilsētās tomēr pieaudzis. Līdzīgs stāvoklis bijis arī no 1925.—1930. gadam, kad baltkrievu skaits pilsētās pieauga par 3393 un laukos samazinājās par 5374. Židu skaits, kas līdzīgi vāciešiem, laikā no 1925.—1930. gadam samazinājās pilsētās un laukos, tagad samazinājies vienīgi pilsētās, bet laukos pieaudzis. Židu skaita pieaugšana laukos izskaidrojama ar viņu apmešanos uz dzīvi ciemos (bieži apdzīvotās vietās), kas ietilpst lauku pašvaldībās. Poļu skaits samazinājies kā pilsētās, tā laukos. Viņu skaita samazināšanās laukos ir ievērojami lielāka un straujāka kā pilsētās. Turpretim laikā no 1925.—1930. gadam poļu skaits palielinājies kā pilsētās, tā laukos. Leišu skaits no

*) Pie pārmaiņu aprēķināšanas 1930. gada pilsētniekiem pieskaitīti Jaunlatgales un Zīlupes iedzīvotāji pēc 1935. g. datiem, kādēļ šī tabula nav salīdzināma ar pārējām.

1930.—1935. gadam samazinājies pilsētās un laukos. Samazināšanās pilsētās un laukos notikusi gandrīz vienādā apmērā. No 1925.—1930. gadam leišu skaits samazinājās tikai pilsētās, bet laukos pieauga. Arī igauņu skaits samazinājies pilsētās un laukos un pie tam gandrīz vienādos apmēros. No 1925.—1930. gadam igauņu skaits pilsētās pieauga un samazinājās vienīgi laukos.

Tautību piederīgo pārmaiņas procentos pilsētās un laukos no 1930.—1935. g.

Changement de la proportionnalité des ressortissants des nationalités ethniques dans les villes et à la campagne de 1930 à 1935.



42. diagramma.

Bez latviešu skaita, kas pieaudzis kā pilsētās, tā laukos vēl pieaudzis pilsētās baltkrievu un laukos lielkrievu un žīdu skaits. Pilsētās visstraujāk samazinājies vāciešu skaits (par 12,85%), pēc tam leišu (12,78%), igauņu (9,90%), poļu (9,24%), lielkrievu (5,05%) un vislēnāk žīdu skaits (1,27%). Laukos visstraujāk samazinājies baltkrievu skaits (par 35,35%), kuriem vienīgiem no cittautībām pilsētās ir pieaugums, pēc tam samazināšanās ātruma ziņā nāk poļi (29,29%), leiši (10,59%), igauņi (8,20%) un vācieši (1,58%).

Pilsētu iedzīvotāji procentos pēc tautībām.

Répartition proportionnelle par nationalités ethniques de la population urbaine

Tautības	1930. g.	1935. g.	+ vai —
Latvieši	62,34	65,13	+2,79
Vācieši	8,45	7,19	—1,26
Lielkrievi	7,64	7,21	—0,43
Baltkrievi	1,12	1,23	+0,11
Žīdi	12,56	12,18	—0,38
Poļi	5,00	4,44	—0,56
Leiši	1,52	1,30	—0,22
Igauņi	0,52	0,46	—0,06
Pārējie	0,70	0,73	+0,03
Nezināmie	0,15	0,13	—0,02
Kopā	100,00	100,00	
Total			

Pilsētu iedzīvotāju sadalījums pēc tautībām pēdējā skaitīšanu starplaikā ievērojami pārmainījies. Latviešu procents pilsētās no 62,34 pieaudzis uz 65,13, tā tad palielinājies par 2,79. No cittautībām piederīgo skaits starp pilsētu iedzīvotājiem vislielāks

ir žīdiem. Pēdējo procents tomēr samazinājies. Žīdi tagad sastāda 12,18 % no pilsētu iedzīvotāju kopskaita. Pilsētās pēc piederīgo skaita kā trešā tautība ir lielkrievi ar 7,21%. Pēdējie 1930. gadā ieņēma tikai ceturto vietu un treso vietu toreiz ieņēma vācieši. Vācieši starp pilsētu iedzīvotājiem tagad ir ceturta vietā ar 7,19%, kas gan ir tikai nedaudz mazāk par lielkrievu procentu. Tālāk nāk poļi ar 4,44%, leiši ar 1,30%, baltkrievi ar 1,23% un igauņi ar 0,46%. Starp pilsētu iedzīvotājiem no cittautībām pieaudzis vienīgi baltkrievu procents, bet pārējo cittautību procenti samazinājušies.

Iepriekšēja tabula rāda kopsummā visu Latvijas pilsētu iedzīvotāju nacionālo sastāvu, bet starp vienas un otras pilsētas iedzīvotāju nacionālo sastāvu ir ļoti lielas atšķirības, kā tas redzams tabulā 297. lapas pusē. Vairāk kā 90% latviešu ir 18 pilsētās. Pēcējas pa lielākai daļai atrodas Vidzemē. Vislatviskākās ir vidzemes mazās pilsētiņas.

No visām 60 pilsētām latviešiem absolūts vairākums ir 47 pilsētās un relatīvs vairākums 6 pilsētās. Pārējās 7 pilsētās absolūts vai relatīvs vairākums ir cittautībām: Varakļānos žīdiem — 57,32% (latvieši — 37,63%), Preiļos žīdiem — 50,97% (latvieši — 26,35%), Gostinos žīdiem — 50,75% (latvieši — 44,72%), Jaunlatgalē lielkrieviem — 50,41% (latvieši — 38,57%), Grīvā lielkrieviem — 48,61% (latvieši — 21,89%), Kārsavā žīdiem — 41,98% (latvieši — 36,63%) un Krāslavā žīdiem — 33,77% (latvieši — 33,26%). Tā tad absolūts vairākums 3 pilsētiņās ir žīdiem un 1 pilsētiņā lielkrieviem. Latviešu procents vismazāks ir Grīvā — 21,89% un Preiļos — 26,35%.

Atsevišķām tautībām piederīgo procenti visaugstāki ir šādās pilsētās: latviešiem — Lejasciemā (98,50%), Mazsalacā (98,12%) un Salacgrīvā (97,83%), vāciešiem — Kuldīgā (12,74%), Rīgā (10,00%) un Aizputē (8,88%), lielkrieviem — Jaunlatgalē (50,41%), Grīvā (48,61%) un Subatā (25,46%), baltkrieviem — Zilupē (11,49%), Subatā (5,57%) un Krāslavā (5,05%), žīdiem — Varakļānos (57,32%), Preiļos (50,97%) un Gostinos (50,75%), poļiem — Ilūkste (29,31%), Daugavpilī (18,15%) un Grīvā (16,34%), igauņiem — Apē (15,08%), Ainažos (14,81%) un Alūksnē (4,81%) un leišiem — Subatā (5,57%), Grīvā (3,39%) un Liepājā (2,78%).

Salīdzinot ar 1930. gadu atsevišķu pilsētu iedzīvotāju nacionālie sastāvi ievērojami pārmainījušies. Latviešu procents pieaudzis 46 un samazinājies 11 pilsētās. Par 3 pilsētām nav salīdzinošu datu, jo tās nodibinātas pēc 1930. gada. Pilsētas, kurās latviešu procents samazinājies ir mazas, un starp tām nav nevienas, kurā būtu vairāk kā 3500 iedzīvotāju. Bez tam šajās pilsētās, izņemot vienu, ir augsts latviešu procents, un samazināšanās notikusi ļoti niecīgā apmērā. Šo samazināšanos var būt izsaukusi dažu ģimeņu pārvietošanās, jo šajās pilsētās ir mazs iedzīvotāju skaits. Piederīgo procenti pieauguši vāciešiem 16, lielkrieviem 13, baltkrieviem 37, žīdiem 13, poļiem 23, igauņiem 13 un leišiem 25 pilsētās. Piezīmējams, ka piederīgo procentu pieaugumi cittautībām atsevišķās pilsētās ir visumā ļoti mazi.

Nākošā tabula rāda iedzīvotāju nacionālo sastāvu un tā pārmaiņas Rīgā, kur dzīvo vairāk kā puse no visiem pilsētu iedzīvotājiem.

Iedzīvotāju tautība pilsētās pēc 1935. g. tautas skaitīšanas datiem.
Nationalités ethniques de la population urbaine d'après le recensement de 1935.

Pilsētas Villes	Tautības Nat. ethniques	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Balkrievi Ruthènes-Rt.	Židi Juifs	Polji Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lituanians	Pārieje Nat. ethn. autr.	Nezināmie Nat. ethn. inc.	Kopā Total
Rīga	%	242 731 63,04	38 523 10,00	28 346 7,36	4 676 1,22	43 672 11,34	15 774 4,10	2 211 0,57	5 788 1,50	2 834 0,74	508 0,13	385 063 100,00
Liepāja	%	38 845 68,03	4 620 8,09	1 531 2,68	412 0,72	7 379 12,92	2 261 3,96	107 0,19	1 587 2,78	333 0,59	23 0,04	57 098 100,00
Daugavpils	%	15 158 33,57	508 1,13	8 058 17,84	1 156 2,56	11 106 24,59	8 198 18,15	32 0,07	300 0,67	317 0,70	327 0,72	45 160 100,00
Jelgava	%	26 917 78,94	2 319 6,80	1 030 3,02	408 1,20	2 039 5,98	604 1,77	36 0,10	562 1,65	157 0,46	27 0,08	34 099 100,00
Ventspils	%	13 078 83,45	728 4,64	136 0,87	56 0,36	1 246 7,95	117 0,75	25 0,16	76 0,48	208 1,33	1 0,01	15 671 100,00
Rēzekne	%	5 775 43,95	68 0,52	2 602 19,80	360 2,74	3 342 25,43	909 6,92	9 0,07	18 0,14	50 0,38	6 0,05	13 139 100,00
Cēsis	%	8 020 91,68	221 2,53	152 1,74	42 0,48	180 2,06	52 0,59	38 0,43	10 0,11	33 0,38	—	8 748 100,00
Valmiera	%	8 056 94,97	96 1,13	81 0,96	38 0,45	93 1,10	30 0,35	31 0,37	7 0,08	49 0,58	1 0,01	8 482 100,00
Tukums	%	6 358 78,07	451 5,54	100 1,23	59 0,72	953 11,71	68 0,83	12 0,15	35 0,43	107 1,31	1 0,01	8 144 100,00
R.-Jūrmala	%	6 810 86,60	424 5,39	208 2,65	19 0,24	181 2,30	130 1,66	18 0,23	36 0,46	37 0,47	—	7 863 100,00
Kuldīga	%	5 479 76,31	915 12,74	34 0,48	6 0,08	646 9,00	41 0,57	6 0,08	5 0,07	48 0,67	—	7 180 100,00
Jēkabpils	%	3 834 65,80	58 1,00	765 13,13	107 1,84	793 13,61	152 2,61	1 0,02	42 0,72	68 1,17	6 0,10	5 826 100,00
Ludza	%	2 207 39,79	29 0,52	1 228 22,14	163 2,94	1 518 27,37	338 6,10	—	12 0,22	49 0,88	2 0,04	5 546 100,00
Grīva	%	1 214 21,89	11 0,20	2 696 48,61	243 4,38	234 4,22	906 16,34	1 0,02	188 3,39	49 0,88	4 0,07	5 546 100,00
Bauska	%	3 723 75,92	173 3,53	38 0,77	11 0,22	778 15,87	34 0,69	4 0,08	110 2,25	30 0,61	3 0,06	4 904 100,00
Sloka	%	3 958 85,10	299 6,43	160 3,44	72 1,55	10 0,21	90 1,94	1 0,02	23 0,49	32 0,69	6 0,13	4 651 100,00
Saldus	%	3 758 85,21	178 4,04	25 0,57	8 0,18	329 7,46	15 0,34	2 0,04	10 0,23	85 1,93	—	4 410 100,00
Alūksne	%	3 773 86,04	36 0,82	101 2,30	30 0,69	176 4,01	7 0,16	211 4,81	3 0,07	48 1,10	—	4 385 100,00
Rūjiena	%	4 138 95,41	42 0,97	17 0,39	3 0,07	62 1,43	6 0,14	27 0,62	8 0,19	34 0,78	—	4 337 100,00
Krāslava	%	1 422 33,26	18 0,42	435 10,17	216 5,05	1 444 33,77	647 15,13	2 0,05	30 0,70	62 1,45	—	4 276 100,00
Talsi	%	3 382 82,17	144 3,50	21 0,51	1 0,03	499 12,12	3 0,07	9 0,22	7 0,17	47 1,14	3 0,07	4 116 100,00
Gulbene	%	3 337 87,39	37 0,97	204 5,34	19 0,50	84 2,20	81 2,12	22 0,58	9 0,22	26 0,68	—	3 819 100,00
Smiltene	%	3 464 92,27	25 0,67	16 0,43	3 0,08	221 5,89	11 0,29	8 0,21	2 0,05	3 0,08	1 0,03	3 754 100,00
Krustpils	%	2 242 61,29	25 0,68	168 4,59	90 2,46	1 043 28,52	53 1,45	6 0,16	9 0,25	22 0,60	—	3 658 100,00
Līvāni	%	2 234 63,34	12 0,34	199 5,64	32 0,91	981 27,81	44 1,25	3 0,09	1 0,03	20 0,57	1 0,02	3 527 100,00
Aizpute	%	2 505 73,29	303 8,86	27 0,79	3 0,09	534 15,62	17 0,50	1 0,03	11 0,32	17 0,50	—	3 418 100,00
Auce	%	2 887 86,96	105 3,16	23 0,69	7 0,21	147 4,43	10 0,30	2 0,06	78 2,35	61 1,84	—	3 320 100,00
Valka	%	2 988 91,43	53 1,62	36 1,10	11 0,34	57 1,75	19 0,58	89 2,72	2 0,06	13 0,40	—	3 268 100,00
Limbaži	%	2 659 92,65	54 1,88	9 0,31	14 0,49	100 3,48	4 0,14	10 0,35	2 0,07	18 0,63	—	2 870 100,00
Dobele	%	2 231 90,33	77 3,12	19 0,77	15 0,61	72 2,91	22 0,89	1 0,04	25 1,01	3 0,12	5 0,20	2 470 100,00
Madona	%	2 142 90,88	13 0,55	33 1,40	14 0,60	115 4,88	9 0,38	8 0,34	1 0,04	22 0,93	—	2 357 100,00

Turpinājums.

Suite.

Pilsētas Villes	Tautības Nat. ethniques	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Židi Juifs	Polji Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lituanians	Pārējie Nat. ethn. autr.	Nezināmie Nat. ethn. inc.	Kopā. Total
Jaunjelgava	%	1 527 70,92	29 1,35	11 0,51	4 0,19	561 26,05	5 0,23	1 0,05	7 0,33	8 0,37	—	2 153 100,00
Balvi	%	1 466 72,43	5 0,25	91 4,50	33 1,63	379 18,72	19 0,94	14 0,69	4 0,20	13 0,64	—	2 024 100,00
Kārsava	%	685 36,63	10 0,53	266 14,23	15 0,80	785 41,98	92 4,92	—	3 0,16	14 0,75	—	1 870 100,00
Sabile	%	1 439 79,19	46 2,53	2 0,11	1 0,06	281 15,46	7 0,39	—	1 0,06	40 2,20	—	1 817 100,00
Strenči	%	1 630 92,46	29 1,64	15 0,85	—	27 1,53	5 0,28	27 1,53	1 0,06	19 1,08	10 0,57	1 763 100,00
Ogre	%	1 440 83,38	72 4,17	75 4,34	13 0,75	50 2,89	64 3,71	5 0,29	6 0,35	1 0,06	1 0,06	1 727 100,00
Kandava	%	1 487 86,55	124 7,22	13 0,76	—	68 3,96	3 0,17	1 0,06	1 0,06	20 1,16	1 0,06	1 718 100,00
Preiļi	%	438 26,35	7 0,42	280 16,85	18 1,08	847 50,97	64 3,85	—	2 0,12	6 0,36	—	1 662 100,00
Varakļāni	%	625 37,63	—	45 2,71	5 0,30	952 57,32	11 0,66	1 0,06	—	20 1,20	2 0,12	1 661 100,00
Sigulda	%	1 537 94,99	12 0,74	22 1,36	4 0,25	15 0,93	6 0,37	3 0,19	7 0,43	11 0,68	1 0,06	1 618 100,00
Zilupe	%	472 30,14	11 0,70	362 23,12	180 11,49	471 30,08	54 3,45	1 0,06	10 0,64	4 0,26	1 0,06	1 566 100,00
Plavinas	%	1 369 91,51	31 2,07	43 2,87	4 0,27	35 2,34	8 0,54	5 0,33	1 0,07	—	—	1 496 100,00
Mazsalaca	%	1 464 98,12	13 0,87	1 0,07	1 0,07	—	—	5 0,33	—	8 0,54	—	1 492 100,00
Subata	%	483 32,44	15 1,01	379 25,46	83 5,57	387 25,99	59 3,96	—	83 5,57	—	—	1 489 100,00
Priekule	%	1 255 93,17	24 1,78	4 0,30	4 0,30	34 2,52	6 0,45	1 0,07	9 0,67	10 0,74	—	1 347 100,00
Viesīte	%	1 061 79,18	3 0,22	37 2,76	5 0,37	193 14,41	18 1,34	—	17 1,27	6 0,45	—	1 340 100,00
Viļāni	%	571 42,83	1 0,07	311 23,33	—	396 29,71	31 2,33	—	5 0,38	18 1,35	—	1 333 100,00
Ilūkste	%	684 52,62	6 0,46	103 7,93	18 1,38	71 5,46	381 29,31	—	35 2,69	2 0,15	—	1 300 100,00
Jaunlatgale	%	479 38,57	7 0,56	626 50,41	25 2,01	61 4,91	24 1,93	10 0,81	4 0,32	6 0,48	—	1 242 100,00
Ķemeri	%	1 060 92,25	27 2,35	31 2,70	4 0,35	9 0,78	15 1,31	1 0,09	2 0,17	—	—	1 149 100,00
Valdemārpils	%	930 81,94	12 1,06	7 0,62	—	159 14,01	4 0,35	2 0,17	—	21 1,85	—	1 135 100,00
Grobīņa	%	926 86,22	23 2,14	3 0,28	—	95 8,85	4 0,37	—	8 0,74	15 1,40	—	1 074 100,00
Gostini	%	444 44,72	4 0,40	5 0,51	2 0,20	504 50,75	2 0,20	—	1 0,10	31 3,12	—	993 100,00
Ape	%	678 73,53	3 0,33	5 0,54	7 0,76	82 8,89	8 0,87	139 15,08	—	—	—	922 100,00
Salacgrīva	%	901 97,83	2 0,22	1 0,11	4 0,43	4 0,43	—	9 0,98	—	—	—	921 100,00
Ainaži	%	755 82,24	4 0,44	14 1,53	5 0,54	1 0,11	—	136 14,81	3 0,33	—	—	918 100,00
Piltene	%	674 91,45	9 1,22	1 0,14	—	45 6,10	—	—	—	8 1,09	—	737 100,00
Durbe	%	501 95,43	12 2,29	—	—	8 1,52	—	—	3 0,57	1 0,19	—	525 100,00
Lejasciems	%	459 98,50	—	—	—	1 0,21	—	1 0,21	2 0,43	3 0,65	—	466 100,00
Visās pilsētās	%	462 765 65,13	51 106 7,19	51 251 7,21	8 729 1,23	86 555 12,18	31 542 4,44	3 295 0,46	9 212 1,30	5 167 0,73	941 0,13	710 563 100,00

Iedzīvotāju skaits un pieaugums pēc tautībām Rīgā.

Effectif et accroissement de la population à Riga — par nationalités ethniques.

Tautības Nation. ethn.			Pieaugums — Total général	
	1930. g.	1935. g.	Pavisam De l'accroissement	Uz 100 piederīgiem Sur 100 ressortissants
Latvieši	227.842	242.731	+14.889	+ 6,53
Vācieši	44.105	38.523	— 5.582	—12,66
Lielkrievi	29.696	28.346	— 1.350	— 4,55
Baltkrievi	4.751	4.676	— 75	— 1,58
Židi	42.328	43.672	+ 1.344	+ 3,18
Poļi	16.574	15.774	— 800	— 4,83
Leiši	6.817	5.788	— 1.029	—15,09
Igauni	2.443	2.211	— 232	— 9,50
Pārējie	2.812	2.834	+ 22	+ 0,78
Nezināmi	549	508	— 41	— 7,47
Kopā Total	377.917	385.063	+ 7.146	+ 1,89

Latviešu procents Rīgā ir nedaudz mazāks kā caurmērā visās pilsētās. Tas pa daļai izskaidrojams ar to, ka Rīgā kā galvas pilsētā un kā lielākā satiksmes centrā uzturas lielāks skaits ārvalstnieku. No Rīgas iedzīvotājiem 63,04% ir latvieši. No cit-tautībām piederīgo skaits vislielāks ir židiem, kuŗu ir 11,34%, pēc tam nāk vācieši — 10,00%, lielkrievi — 7,36%, poļi — 4,10%, leiši — 1,50%, baltkrievi — 1,22% un igauņi — 0,57%. Atzīmējams, ka vāciešu procents Rīgā ir ievērojami lielāks kā caurmērā vi-sās pilsētās.

Rīgas iedzīvotāju nacionālā sastāvā pē-dējā skaitīšanu starplaikā notikušas ievērojamas pārmaiņas. Rīga kļuvusi latviskāka. Latviešu skaits pieaudzis par 14.889, un latviešu procents no 60,29 palielinājies uz 63,04. Par 1344 pieaudzis arī židu skaits, lai gan kopsummā visās pilsētās pēdējo skaits samazinājies par 1117. Tas rāda, ka židu skaits provinces pilsētās kopsummā samazinājies par 2461, turpretim Rīgā ievērojami pieaudzis. Pārējo tautību piederīgo skaits Rīgā samazinājies. Tāpat samazinājies arī baltkrievu skaits, kuŗi kop-summā visās pilsētās uzrāda pieaugumu. Absolūti visvairāk samazinājies vāciešu skaits.

Salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu 1930. gadā, pie-derīgo skaits latviešiem Rīgā palielinājies par 6,53% un židiem 3,18%. Piederīgo skaits visstraujāk sa-mazinājies leišiem, kuŗu tagad ir par 15,09% mazāk kā 1930. gadā. Pēc tam pēc samazināšanās ātruma nāk vācieši — 12,66%, igauņi — 9,50%, poļi 4,83%, lielkrievi — 4,55% un baltkrievi — 1,58%. No 1930.—1935. gadam Rīga kļuvusi ievērojami latvis-kāka, jo latviešu skaits pieaudzis, bet cittautiešu skaits samazinājies kopsummā par 7702 vai 5,15%.

Nākošā tabula rāda lauku (pagastu) iedzī-votāju procentuālo sadalījumu pēc tautībām.

Lauku iedzīvotāji procentos pēc tautībām.

Proportionnalité des nationalités ethniques de la population rurale.

Tautības Nation. ethn.	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Latvieši	79,79	81,45	+1,66
Vācieši	0,93	0,89	—0,04
Lielkrievi	12,34	12,52	+0,18
Baltkrievi	2,34	1,46	—0,88
Židi	0,60	0,56	—0,04
Poļi	2,05	1,40	—0,65
Leiši	1,27	1,11	—0,16
Igauni	0,34	0,30	—0,04
Pārējie	0,30	0,30	0,00
Nezināmie	0,04	0,01	—0,03
Kopā Total	100,00	100,00	

Lauku iedzīvotāju nacionālais sastāvs ļoti stipri atšķiras no pilsētu iedzīvotāju nacionālā sastāva. Lauki ir daudz latviskāki kā pilsētas. No lauku iedzīvotājiem 81,45% ir latvieši, bet no pilsētniekiem latviešu ir tikai 65,13%. Uz laukiem pēc piederīgo skaita otrā vietā ar 12,52% ir lielkrievi, kamēr pilsē-tās otrā vietā ir židi, kuŗi laukos ierindojas tikai sep-tītā vietā. Trešā vietā ar 1,46% ir baltkrievi, kuŗi pilsētās tikai septītā vietā, ceturtā vietā ar 1,40% poļi, piektā ar 1,11% leiši, sestā ar 0,89% vācieši, kuŗi pilsētās ar 7,19% stāv trešā vietā, septītā židi ar 0,56%, kuŗi pilsētās ar 12,18% ir otrā vietā un astotā vietā igauņi ar 0,30%.

Lauku iedzīvotāju nacionālā sastāvā, salīdzinot ar 1930. gadu notikušas arī pārmaiņas, bet šīs pār-maiņas nav tik lielas kā pilsētās. Latviešu procents piecu gadu laikā no 79,79 palielinājies uz 81,45, t. i. pieaudzis par 1,66 (pilsētās par 2,79). Bez latviešiem piederīgo procents vēl pieaudzis lielkrieviem (0,18), bet pārējām tautībām samazinājies.

Lauku iedzīvotāju procentuālo sadalījumu pēc tautībām apgabalos un apriņķos rāda tabula 300. la-pas pusē. Vidzemes apriņķī ir vislatviskākie. No Vidzemes lauku iedzīvotājiem 94,50% ir latvieši. Cittautu piederīgo procenti Vidzemē ir ļoti mazi. Visvairāk (1,61%) ir lielkrievu, pārējo cittautību pie-derīgo procenti ir mazāki par 1. Vidzemē atrodas arī apriņķis (Cēsu), kuŗā no lauku iedzīvotājiem pro-centuāli visvairāk latviešu. Kurzemes laukos lat-viešu procents (92,94%) ir nedaudz mazāks kā Vidze-mē. No cittautiešiem Kurzemes laukos visvairāk sastopami vācieši (2,93%), kuŗu visvairāk ir Aizpu-tes un Kuldīgas apriņķos. Latviešu procentu Zem-gales laukos (86,07%) ievērojami samazina Ilūkstes apriņķis. No cittautiešiem Zemgales laukos visbie-žāk sastopami leiši (4,52%), kuŗi puslīdz vienādi sadalījušies pa visiem apriņķiem, izņemot Tukuma apriņķi. Nedaudz mazāk ir lielkrievu (3,92%), bet tie galvenā kārtā dzīvo tikai Ilūkstes apriņķī. No Latgales lauku iedzīvotājiem divas trešdaļas (65,39%) ir latvieši. No cittautiešiem visvairāk (29,05%) ir lielkrievu, kuŗu procents visaugstāks Jaunlatgales apriņķī. Ne tikai sadalījumā pa apga-baliem, bet arī sadalījumā pa apriņķiem latviešiem uz laukiem visur ir absolūts vairākums.

Piederīgo procenti uz laukiem, salīdzinot ar 1930. gadu pieauguši: Vidzemē lielkrieviem, balt-

Lauku iedzīvotāji procentos pēc tautībām 1930. un 1935. g.
Proportionnalité des nationalités ethniques de la population rurale en 1930 et en

Tautības Nationalités ethniques		Latvieši Lettons		Vācieši Allemands		Lielkrievi Gr.-Russes		Baltkrievi Ruthènes-Bl.		Židi Juifs		Poļi Polonais		Igauni Estoniens		Leiši Lituanians		Pārcējie Nai. ethn. autres		Nezināmie Nai. ethn. inconn.		Kopā Total	
		1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	1930.	1935.	
Apriņķi Districts	Rīgas apriņķis (distr.)	94,18	94,08	0,91	0,93	1,98	1,92	0,67	0,55	0,43	0,92	1,33	0,74	0,16	0,19	0,53	0,82	0,26	0,28	0,05	0,07	100,00	100,00
	Cēsu	97,20	97,20	0,34	0,38	0,93	0,94	0,46	0,41	0,20	0,29	0,63	0,36	0,06	0,08	0,16	0,19	0,22	0,22	0,00	0,02	100,00	100,00
	Valmieras	96,98	97,27	0,30	0,30	0,36	0,38	0,27	0,25	0,05	0,08	0,53	0,17	1,08	1,11	0,17	0,20	0,27	0,30	0,01	0,06	100,00	100,00
	Valkas	91,09	91,28	0,31	0,37	4,04	3,29	0,47	0,53	0,08	0,10	0,40	0,22	3,28	3,78	0,16	0,21	0,16	0,18	0,01	0,04	100,00	100,00
	Madonas	93,77	94,18	2,62	2,66	1,22	1,40	1,03	0,49	0,56	0,52	0,39	0,31	0,06	0,11	0,10	0,12	0,33	0,19	0,02	0,02	100,00	100,00
Vidzeme		94,50	94,83	0,92	0,96	1,61	1,55	0,59	0,45	0,28	0,25	0,71	0,38	0,80	1,02	0,25	0,20	0,23	0,22	0,02	0,05	100,00	100,00
Liepājas apriņķis (distr.)	Liepājas apriņķis (distr.)	94,18	93,83	1,56	1,63	0,92	0,53	0,25	0,29	0,44	0,40	0,53	0,29	0,03	0,03	2,22	2,94	0,16	0,12	0,01	0,03	100,00	100,00
	Aizputes	92,00	92,44	5,39	5,32	0,34	0,26	0,31	0,20	0,40	0,53	0,59	0,32	0,02	0,01	0,55	0,62	0,23	0,27	0,00	0,02	100,00	100,00
	Kuldīgas	91,82	91,67	4,93	5,63	0,57	0,35	0,56	0,41	0,26	0,33	0,78	0,54	0,02	0,01	1,22	1,23	0,24	0,28	0,00	0,03	100,00	100,00
	Ventspils	93,26	93,39	1,28	1,62	0,44	0,33	0,44	0,16	0,50	0,45	0,44	0,24	0,43	0,46	0,11	0,20	3,09	3,19	0,01	0,02	100,00	100,00
	Talsu	93,42	93,66	2,02	2,12	1,90	1,63	0,83	0,59	0,11	0,15	0,85	0,53	0,10	0,09	0,29	0,33	0,58	0,56	0,01	0,01	100,00	100,00
Kurzeme	Kurzeme	92,94	93,07	2,83	3,04	0,78	0,61	0,43	0,34	0,36	0,37	0,64	0,86	0,11	0,11	1,03	1,27	0,77	0,81	0,01	0,02	100,00	100,00
	Tukuma apriņķis (distr.)	92,07	93,66	3,05	3,29	0,87	0,75	0,83	0,54	0,13	0,16	1,12	0,63	0,05	0,03	0,59	0,55	0,38	0,38	0,01	0,01	100,00	100,00
	Jelgavas	90,25	94,13	0,87	0,95	0,80	0,72	0,72	0,43	0,13	0,10	1,41	0,51	0,07	0,07	5,14	5,63	0,53	0,41	0,02	0,03	100,00	100,00
	Bauskas	91,21	91,30	0,32	0,34	0,51	0,46	0,26	0,21	0,63	0,65	0,69	0,31	0,05	0,03	5,86	6,17	0,40	0,50	0,01	0,03	100,00	100,00
	Jēkabpils	88,03	89,04	0,25	0,20	2,27	1,65	0,56	0,65	0,45	0,48	0,83	0,50	0,04	0,02	6,24	6,72	0,60	0,11	0,04	0,03	100,00	100,00
Zemgale	Ilūkstes	68,68	57,33	0,28	0,24	14,46	14,07	5,10	9,84	1,21	1,16	5,80	10,18	0,02	0,02	4,28	5,00	0,12	0,34	0,01	0,02	100,00	100,00
	Zemgale	86,07	84,15	0,00	0,04	3,92	3,85	1,91	2,44	0,50	0,50	2,07	2,54	0,05	0,04	4,52	5,15	0,34	0,36	0,02	0,03	100,00	100,00
	Daugavpils apriņķis (distr.)	73,83	64,39	0,05	0,08	20,58	19,74	2,87	8,38	1,09	1,14	1,88	5,86	0,01	0,01	0,29	0,25	0,10	0,10	0,01	0,05	100,00	100,00
	Rēzeknes	65,01	65,08	0,03	0,04	29,87	28,71	1,26	1,93	0,78	0,82	2,73	3,14	0,01	0,01	0,06	0,04	0,15	0,19	0,00	0,04	100,00	100,00
	Ludzas	64,88	60,27	0,03	0,05	26,37	28,36	5,69	5,62	0,34	0,93	2,52	4,64	0,05	0,02	0,05	0,05	0,22	0,08	0,00	0,08	100,00	100,00
Latgale	Jaunlatgales	54,71	52,04	0,04	0,04	42,46	43,33	0,55	1,25	1,03	1,07	0,91	0,71	0,29	0,28	0,10	0,15	0,19	0,17	0,00	0,03	100,00	100,00
	Latgale	65,39	61,39	0,04	0,05	29,05	29,05	2,42	4,50	0,89	1,00	1,80	3,72	0,08	0,07	0,11	0,14	0,14	0,13	0,00	0,03	100,00	100,00
	Latvija Lettonie	81,46	79,79	0,89	0,93	12,52	12,34	1,46	2,34	0,58	0,60	1,40	2,05	0,30	0,34	1,11	1,27	0,33	0,30	0,01	0,04	100,00	100,00

krieviem, žīdiem un poļiem, Kurzemē lielkrieviem, baltkrieviem un poļiem, Zemgalē latviešiem, lielkrieviem un igauņiem un Latgalē latviešiem un igauņiem. Sadalījumā pa apriņķiem latviešu procents pieaudzis Ilūkstes, Daugavpils, Ludzas, Jaunlatgales un arī nedaudz Liepājas apriņķi. Šie apriņķi izņemot Liepājas ir tādi, kur latviešu procents vismazākais. Piezīmējams, ka arī Rēzeknes apriņķī nav augsts latviešu procents, bet pēdējais tur nav palielinājies, lai gan citos apriņķos ar līdzīgu latviešu procentu tas ievērojami pieaudzis. Vāciešu procents uz laukiem pieaudzis Aizputes, Jēkabpils un Ilūkstes apriņķos. Lielkrievu procents pieaudzis Valkas, Daugavpils un Rēzeknes apriņķos, visā Kurzemē un Zemgalē, izņemot Ilūkstes apriņķi. Baltkrievu procents laukos pieaudzis visos apriņķos, izņemot Valkas, Liepājas, Ilūkstes un visus Latgales apriņķus, izņemot Ludzas apriņķi, un poļu procents pieaudzis visos apriņķos, izņemot tikai Ilūkstes un visus Latgales apriņķus.

Lauku iedzīvotāju skaitā ieskaitīti ciemu iedzīvotāji, jo ciemī ir biežāk apdzīvotas vietas, kas ietilpst pagastu robežās. Nākošā tabula rāda atsevišķu ciemu iedzīvotāju skaitu pēc tautībām.

Iedzīvotāju tautība ciemos 1935. g. Nationalités ethniques de la population des bourgs en 1935.

Ciemi Bourgs	Tautība Nationalités ethniques											Kopā Total
	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Žīdi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bel.	Leiši Lituanians	Igauņi Estoniens	Pārcēle Nat. ethn. autr.	Nezināmie Nat. ethn. inc.		
Rīgas apriņķis <i>District de Riga</i>												
Skrīveri	801	11	12	14	4	12	—	1	6	—	861	
Lielvārde	667	5	16	1	12	—	3	3	2	—	709	
Koknese	608	12	16	—	9	—	2	—	—	—	647	
Līgatnes stac.	560	22	4	3	3	—	3	—	—	—	595	
Zaube	455	6	5	—	2	2	—	—	—	—	470	
Birzgale	361	5	1	6	—	—	—	—	2	—	375	
Jumprava	313	28	8	9	—	4	1	—	1	—	364	
Nītaure	348	4	—	5	4	1	—	—	—	—	362	
Katrīnbāde	330	—	1	—	—	—	—	8	—	—	339	
Inčukalns	305	2	3	7	5	1	—	2	9	—	334	
Baldone	270	9	10	9	2	—	3	—	—	4	307	
Suntaži	291	2	4	6	—	—	3	—	—	—	306	
Saulkrasti	282	6	—	7	4	—	—	1	4	—	304	
Mālpils	271	—	5	3	—	—	—	—	—	—	279	
Ropaži	202	12	—	11	4	15	4	1	1	2	252	
Līgatnes papīrfab.	236	—	11	2	—	—	—	—	—	—	249	
Lēdurga	210	1	—	1	2	—	—	—	—	—	214	
Turaida	174	2	—	4	—	—	—	1	—	—	181	
Skulte	168	1	6	—	1	2	—	—	2	—	180	
Madliena	136	—	2	—	1	—	2	—	—	1	142	
Gravas	109	—	—	3	4	—	—	—	—	—	116	
Priedaine	51	1	4	32	1	4	—	—	—	—	93	
Vecāki	26	—	—	4	—	—	—	—	—	—	30	
Gārzers	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	
Cēsu apriņķis <i>District de Cēsis</i>												
Jaunpiebalga	767	4	10	1	4	1	—	—	—	1	788	
Dzērbene	651	4	3	—	3	1	3	—	—	—	665	
Rauna	651	—	3	3	—	3	1	—	1	—	662	
Drusti	440	2	—	—	4	2	—	—	13	—	461	
Lizums	369	9	1	1	1	—	—	—	—	—	381	
Ierīki	348	6	1	2	7	1	—	4	—	—	369	
Ranka	331	1	—	—	—	—	2	—	—	—	334	
Ergļi	304	—	22	—	—	—	—	—	4	1	331	

Ciemi Bourgs	Tautība Nationalités ethniques										Kopā
	Latvieši	Lielkrievi	Zīdi	Vācieši	Poļi	Baltkrievi	Leši	Igauni	Pārcēle	Nezināmie	
Valmieras apr. District de Valmiera											
Velēna	263	—	—	1	—	—	2	—	—	—	266
Abrupe	238	4	1	1	—	3	1	—	—	—	248
Vecpiebalga	218	1	—	—	1	1	—	—	—	—	221
Valkas apriņķi District de Valka											
Staicele	813	12	5	11	13	6	1	3	5	1	870
Matīši	562	1	—	—	—	—	1	1	—	—	565
Aloja	529	2	—	1	—	2	—	5	—	—	539
Rencēni	341	—	—	3	—	—	—	—	—	—	344
Dikļi	284	1	—	1	1	1	—	1	2	—	291
Oleri	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140
Ozoli	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124
Jelgavkrogs	60	1	—	—	1	—	—	—	—	—	62
Unurga	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Valkas apriņķi District de Valka											
Palsmane	468	1	—	4	1	—	—	3	5	—	482
Vīciems	352	—	—	—	—	—	—	5	—	—	357
Erģeme	319	1	—	—	—	—	—	1	—	—	321
Jaunkārķi	208	—	—	—	—	—	—	3	—	—	211
Gaujiena	205	—	1	—	—	—	—	—	1	—	207
Madonas apriņķi District de Madona											
Lubāna	561	16	53	3	2	2	4	—	10	2	653
Laudona	491	3	38	1	4	2	1	—	1	—	541
Cesvaine	507	1	3	2	1	4	1	—	2	—	521
Stāmeriena	175	—	3	2	—	—	—	1	—	—	181
Liepājas apriņķi District de Liepāja											
Vainode-Bārta	1 238	6	125	22	11	1	8	—	5	—	1 416
Paurupe	498	7	10	46	3	—	1	1	—	—	566
Nīca	311	7	2	—	—	—	1	—	—	—	321
Jūrmalcieņi	283	—	—	—	—	—	—	—	—	1	284
Lielezere	190	6	9	4	—	—	6	—	—	—	215
Aizputes apriņķi District d'Aizpute											
Pāvilosta	712	1	61	3	—	1	1	—	11	1	791
Alšvanga	370	6	1	5	2	—	—	—	—	2	386
Kalvene	64	—	—	1	—	—	—	—	—	—	65
Kuldīgas apriņķi District de Kuldīga											
Skrunda	1 010	6	30	26	7	2	6	—	—	—	1 087
Pampali	376	2	5	8	7	3	5	—	1	—	407
Renda	384	6	3	1	—	—	—	—	—	—	394
Kalnamiža	185	—	6	7	—	3	—	—	1	—	202
Ventspils apriņķi District de Ventspils											
Dundaga	322	2	15	6	1	1	5	7	2	—	361
Edole	240	3	5	15	—	1	—	—	—	—	264
Mazirbe	198	1	1	1	1	2	1	6	38	—	249
Talsu apriņķi District de Talsi											
Stende	690	9	3	4	13	—	—	—	—	—	719
Spāre	231	9	—	9	—	—	—	—	—	—	249
Tukuma apriņķi District de Tukums											
Jaunpils	352	—	6	18	2	8	—	—	1	—	387
Jelgavas apriņķi District de Jelgava											
Dzūkste	577	2	4	12	5	—	—	—	1	—	601
Bēne	523	1	8	—	5	—	1	1	—	—	539
Eleja	377	4	3	5	1	4	10	—	1	—	405
Reņģe	260	—	8	4	—	1	12	1	—	—	286

Tautība Nationalités ethniques	Latvieši	Lielkrievi	Židi	Vācieši	Poļi	Baltkrievi	Leiši	Igauni	Pārējie	Nezināmie	Kopā
Ciemi Bourgs											
Bauskas apriņķi District de Bauska											
Skaistkalne	580	3	135	13	1	—	27	1	—	—	760
Iecava	623	13	46	4	3	1	7	7	5	—	709
Vecnuiža	304	3	—	1	4	—	1	—	21	—	334
Adžūni	120	—	—	—	—	1	7	—	—	—	128
Brunava	65	—	14	—	2	—	4	—	—	—	85
Budberga	78	1	—	—	—	—	5	—	—	—	84
Jekabpils apriņķi District de Jekabpils											
Nereta	495	13	54	15	9	—	25	—	1	—	612
Ilūkstes apriņķi District d'Ilukste											
Silene	586	194	189	6	4	30	3	—	10	—	1 022
Eglaine	303	162	25	—	16	—	5	—	—	—	511
Akniste	217	9	199	3	8	—	36	1	—	—	473
Priedaine	134	6	9	—	15	75	—	—	—	—	239
Skurdalīne	114	73	19	—	4	6	2	—	18	—	236
Bebrene	212	1	11	—	2	—	—	—	—	—	226
Rubene	200	1	12	—	4	—	1	—	—	—	218
Kaplava	96	—	10	—	—	49	—	—	—	—	155
Zemgale	87	28	1	—	15	—	4	—	—	—	135
Dunava	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105
Daugavpils apr. Distr. de Daugavpils											
Dagda	465	43	589	—	1	5	1	—	—	—	1 104
Višķi	235	85	423	—	7	—	—	—	—	—	750
Piedruja	74	40	145	—	19	51	—	—	—	—	329
Pogulanka	205	90	4	—	7	—	—	—	—	—	306
Indra	167	8	46	1	13	55	3	—	1	—	294
Zilāni	224	20	7	—	29	12	—	—	2	—	294
Somerseša	160	17	57	—	46	2	—	—	—	—	282
Kalupe	176	2	8	—	12	1	1	—	1	—	201
Spogi	86	42	—	3	18	—	—	1	18	—	168
Rēzeknes apr. District de Rēzekne											
Borovaja	298	146	176	2	86	4	—	1	2	—	715
Riebiņi	96	35	317	1	15	—	—	—	—	—	464
Malta	61	78	107	—	30	1	—	—	—	—	277
Vidsmuiža	246	11	1	—	—	—	2	—	—	—	260
Tiltagals	245	—	5	—	—	—	—	—	—	—	250
Barkava	173	—	59	1	—	—	—	—	—	—	233
Feimaņi	43	92	—	—	70	—	5	2	—	—	212
Kaunata	60	41	63	—	8	—	—	—	—	—	172
Andrupene	97	39	—	—	19	9	—	—	—	—	164
Sakstagals	142	—	—	—	1	—	—	—	—	—	143
Bikava	135	—	2	—	1	2	—	—	—	—	140
Dricēni	125	1	—	—	11	—	—	—	—	—	137
Ivgolova	39	76	1	—	—	—	1	—	—	—	117
Bērzgale	89	5	4	—	9	—	—	—	—	—	107
Stolārova	73	14	5	—	13	—	—	—	—	—	105
Atašiēne	72	9	8	2	3	—	—	—	—	—	94
Mežvidi	69	4	8	1	2	—	—	—	—	—	84
Tiskadi	54	16	—	—	—	—	1	—	—	—	71
Bukmuiža	41	1	—	1	13	2	1	—	—	—	59
Puša	5	1	—	—	19	—	1	—	—	—	26
Ludzas apriņķi District de Ludza											
Vecsloboda	137	227	7	—	10	2	—	—	—	—	383
Pasiena	105	24	9	—	117	73	—	—	—	—	328
Rundēni	160	95	5	—	19	9	—	—	—	—	288
Rogovka	218	8	21	3	3	—	—	—	—	—	253
Nirza	145	8	6	—	5	—	—	2	—	—	166
Poleščina	82	—	—	—	1	40	—	—	—	—	123
Brigi	49	60	2	—	—	—	—	—	1	—	112
Pudinova	8	48	—	—	—	3	—	—	—	—	59
Lauderi	2	52	—	—	—	—	—	—	—	—	54
Pušmucova	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33

Tautība Nationalités ethniques	Latvieši	Lielkrievi	Židi	Vācieši	Poļi	Baltkrievi	Leiši	Igauni	Pārējie	Nezināmie	Kopā
Ciemi Bourgs											
Jaunlatgales apr. Distr. de Jaunlatgale											
Viļaka	936	111	465	2	31	19	7	2	6	3	1 582
Tilža	542	3	61	1	5	—	—	—	50	—	662
Baltinava	246	53	164	—	7	—	—	1	7	—	478
Augšpils	155	137	4	—	4	—	—	10	—	—	310
Kacēni	163	102	—	4	5	1	—	2	2	—	279
Rugāji	180	9	85	—	1	—	—	—	—	—	275
Liepna	244	9	—	1	—	—	—	10	—	—	264
Purvmala	119	101	6	—	—	—	—	—	—	—	226
Gauri	48	149	5	1	4	—	—	—	—	—	207
Bērzpils	140	2	30	—	1	—	—	—	—	—	173
Rēkava	72	19	—	1	2	—	—	—	—	—	94
Linava	39	31	4	—	—	—	—	2	—	10	86
Kuprava	49	11	6	—	5	2	—	—	—	—	73
Rītupe	41	22	—	—	2	—	2	—	—	—	67

Kopsummā no lauku iedzīvotājiem, kuri dzīvo ciemos 39,524 vai 80,24% ir latvieši, 4196 vai 8,52% židi, 2981 vai 6,05% lielprieži, 920 vai 1,87% poļi, 552 vai 1,12% baltkrieži, 428 vai 0,87% vācieši, 247 vai 0,50% leiši, 94 vai 0,19% igauņi, 285 vai 0,58% pārējo tautību piederīgie un 29 vai 0,06% nezināmas tautības. Šie skaitļi zināmā mērā parāda arī atsevišķo tautību pilsētniecisko raksturu, jo ciemi ir kaitas viduvējs starp laukiem un pilsētām. Latvieši, kā lauksaimnieciska tauta, starp ciemu iedzīvotājiem sastopami retāk kā starp visiem lauku iedzīvotājiem. Tāpat ievērojami retāk sastopami arī lielprieži, jo pēdējie no visiem lauku iedzīvotājiem sastāda 12,52%, bet atsevišķi no ciemu iedzīvotājiem tikai 6,05%. Turpretim židiem tas ir pretēji. No visiem lauku iedzīvotājiem židu ir tikai 0,56%, bet atsevišķi no ciemu iedzīvotājiem 8,52%.

Vēl visai raksturīgi ir skaitļi par atsevišķu tautību piederīgo sadalīšanos pēc dzīves vietām pilsētās un laukos.

No atsevišķu tautību piederīgiem pilsētās un laukos dzīvojošo procenti.

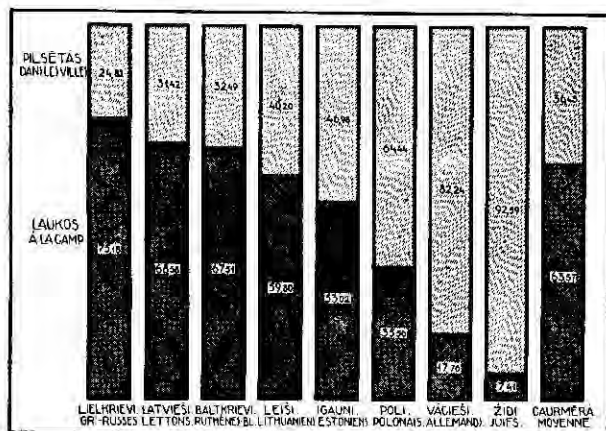
Proportionnalité des ressortissants des différentes nationalités ethniques dans les villes et à la campagne.

Tautības Nation. ethn.	Pilsētās Citadins			Uz laukiem Habitants ruraux		
	1930. g.	1935. g.	Pieaug.	1930. g.	1935. g.	Pieaug.
Latvieši	31,01	31,42	+ 0,41	68,99	68,58	— 0,41
Vācieši	83,92	82,24	— 1,68	16,08	17,76	+ 1,68
Lielkrieži	26,26	24,82	— 1,44	73,74	75,18	+ 1,44
Baltkrieži	21,56	32,49	+ 10,93	78,44	67,51	— 10,93
Židi	92,32	92,59	+ 0,27	7,68	7,41	— 0,27
Poļi	58,40	64,44	+ 6,04	41,60	35,56	— 6,04
Leiši	40,75	40,20	— 0,55	59,25	59,80	+ 0,55
Igauni	47,30	46,98	— 0,32	52,70	53,02	+ 0,32
Pārējie	57,04	57,76	+ 0,72	42,96	42,24	— 0,72
Nezināmie	69,50	87,21	+ 17,71	30,50	12,79	— 17,71
Kopā	36,52	36,43	— 0,09	63,48	63,57	+ 0,09
Total						

Lai gan caurmērā no visiem iedzīvotājiem pilsētās dzīvo tikai nedaudz vairāk kā trešā daļa (36,43%), tad tomēr ir 3 tautības, kuŗu piederīgo vairākums dzīvo pilsētās. Vispilsētnieciskākie ir žīdi, no kuŗiem 92,59% dzīvo pilsētās un 7,41% laukos, pie kam arī šie uz laukiem dzīvojošie žīdi pa lielākai daļai dzīvo ciemos. Otru vietu pilsētnieku daudzuma ziņā ieņem vācieši, no kuŗiem pilsētās dzīvo 82,24% un laukos tikai 17,76%. Arī poļu lielākais vairums dzīvo pilsētās. No poļiem pilsētās dzīvo 64,44% un laukos 35,56%. Pēc tam pilsētnieciskākie ir igauņi (46,98%) un leiši (40,20%). Pārējām tautībām pilsētās dzīvojošo procents ir mazāks kā caurmērā visiem iedzīvotājiem. Latviešu, lielkrievu un baltkrievu vairākums dzīvo uz laukiem. Uz laukiem dzīvojošo procents visaugstāks ir lielkrieviem. No pēdējiem laukos dzīvo 75,18% un pilsētās tikai 24,82%. No latviešiem laukos dzīvo 68,58% un pilsētās 31,42%. Arī no baltkrieviem nedaudz vairāk kā $\frac{2}{3}$ dzīvo uz laukiem.

Atsevišķu tautību piederīgie procentos pēc dzīves vietām pilsētās un laukos.

Proportionnalité des ressortissants des différentes nationalités ethniques par lieux de résidence dans les villes et à la campagne.



43. diagramma.

Salīdzinot ar 1930. gadu pilsētnieku procents ļoti stipri pieaudzis (līdz ar to laucinieku procents samazinājies) baltkrieviem un arī poļiem. Bez tam pilsētnieku procents pieaudzis latviešiem un žīdiem. Pārējām tautībām pieaudzis lauku iedzīvotāju procents.

c) Atsevišķas tautības.

Les différentes nationalités ethniques.

Cik tālu atpakaļ sniedzas rakstītās vēstures ziņas, Latvijas valsts tagadējo teritoriju apdzīvojušas latviešu ciltis un lībieši. Vairāku gadu simteņu laikā atsevišķas latviešu ciltis sakusušas par vienu latviešu tautu un asimilējušas lībiešus, no kuŗiem vēl nedaudz palikuši Kurzemes ziemeļos. Tomēr tagad uz tās pašas teritorijas sastopami arī citu tautu pie-

derīgie, kas sastāda gandrīz vai $\frac{1}{4}$ no Latvijas iedzīvotājiem. Šie citu tautu piederīgie ir agrāk vai vēlāk ieceļojuši svešnieki vai viņu pēcnācēji. Tie pa lielākai daļai pieder pie tām tautām, kuŗas kādreiz valdījušas par šo zemi. Šeit mināmi vācieši, krievi un poļi. Poļu pavadībā ieceļojuši arī žīdi. Bez šiem ieceļojušiem svešniekiem un viņu pēcnācējiem vēl ir iedzīvotāju daļa, kas no latviešiem kļuvis par cittautiešiem. Šie pārtautotie latvieši sastāda zināmu daļu no cittautiešu skaita.

Latvijā sastopamo tautību piederīgie nav vienādi sadalījušies pa visu valsts teritoriju, un visur nav vienāda viņu skaita pārmaiņa, tādēļ šai nodalījumā sīkāk aplūkotas galvenās tautības, izceļot viņu piederīgo teritoriālo novietojumu un pēdējā pārmaiņas.

Latvieši.

Lettons.

Latviešu skaits salīdzinot ar šī gadu simteņa sākumu ievērojami pieaudzis. Tagad Latvijā dzīvojošo latviešu skaits ir par 154.500 lielāks kā 1897. gadā uz agrākās teritorijas (17 apr.). Lai gan pēc 1897. gada līdz pasaules karam Latvijas iedzīvotāju skaits strauji pieauga un pirms pasaules kara bija lielāks kā tagad, tad tomēr ir zināms pamats pieņemt, ka tagad uz Latvijas teritorijas ir vislielākais latviešu skaits, kāds kādreiz bijis, jo jāņem vērā, ka šī gadu simteņa sākumā, ļoti pienēmās latviešu izceļošanas kustība un ka Latvijas rūpniecības centros saplūda daudz cittautiešu, kuŗi kara laikā gan atkal pazuda.

Latviešu skaits un procenti.

Nombre et proportionnalité des Lettons.

Gadi Années	Skaits Nombre	%
1897.	1.318.112	68,30
1920.	1.161.404	72,76
1925.	1.354.126	73,40
1930.	1.394.957	73,42
1935.	1.472.612	75,50

Lai gan pasaules kara apstākļi samazināja latviešu skaitu, tad tomēr, kā pēdējo piecu tautas skaitīšanu dati rāda, latviešu procents nepārtraukti audzis. Latviešu procents pieaudzis pateicoties viņu absolūtā skaita pieaugumam, tā arī tam, ka samazinājies cittautiešu skaits. Tagad no visiem iedzīvotājiem vairāk kā $\frac{3}{4}$ ir latvieši. Tomēr šāds latviešu procents nav visos valsts novados. Ir plaši apvidi, kuŗos latviešu procents stāv tuvu simtam, un ir nelieli rajoni, kur latviešiem nav vairākuma.

Pēdējā skaitīšanu starplaikā latviešu skaits pieaudzis ļoti ievērojami, un visai raksturīgas ir latviešu skaita pārmaiņas atsevišķās valsts daļās. Nākošā tabula rāda latviešu pieaugumu vai samazināšanos apgabalos un apriņķos.

Latviešu skaita pārmaiņas.
Changement du nombre des Lettons.

	No 1925.—1930. g.	No 1930.—1935. g.
R ī g a (ville)	+ 29.106	+ 14.889
Rīgas apr. (distr.)	+ 4.155	+ 2.855
Cēsu " "	— 1.641	— 450
Valmieras " "	— 5.190	— 149
Valkas " "	— 1.608	+ 127
Madonas " "	— 251	— 949
V i d z e m e	— 4.535	+ 1.434
Liepājas apr. (distr.)	+ 4.385	+ 3.019
Aizputes " "	— 1.839	+ 710
Kuldīgas " "	— 1.366	+ 2.120
Ventspils " "	+ 1.177	— 563
Talsu " "	+ 1.759	+ 1.501
K u r z e m e	+ 4.116	+ 6.787
Tukuma apr. (distr.)	+ 1.957	+ 1.792
Jelgavas " "	+ 4.518	+ 4.627
Bauskas " "	— 1.383	+ 294
Jēkabpils " "	+ 383	+ 1.050
Ilūkstes " "	+ 6.122	+ 6.869
Z e m g a l e	+ 11.597	+ 14.632
Daugavpils apr. (distr.)	— 312	+ 23.688
Rēzeknes " "	— 1.426	+ 5.688
Ludzas " "	— 1.088	+ 5.789
Jaunlatgales " "	+ 3.373	+ 4.748
L a t g a l e	+ 547	+ 39.913
L a t v i j a	+ 40.831	+ 77.655
Lettonie		

No 1925.—1930. gadam latviešu skaits palielinājies par 40.831, bet no 1930.—1935. gadam par 77.655. Latviešu pieaugums palielinājies visos apgabalos, izņemot Rīgu. Kamēr no 1925.—1930. gadam latviešu skaits Rīgā pieauga par 29.106, tikmēr vēlākos piecos gados tikai par 14.889. Tas izskaidrojams ar to, ka samazinājusies latviešu iecelšana pilsētās. Vidzemē no 1925.—1930. gadam latviešu skaits samazinājies par 4535, bet no 1930.—1935. gadam palielinājies par 1434, bet šo pieaugumu devuši venīgi Rīgas un Valkas apriņķi, jo pēdējo piecu gadu laikā latviešu skaits Cēsu, Valmieras un Madonas apriņķos tomēr samazinājies. Salīdzinot pēdējos divus skaitīšanu starplaikus latviešu pieaugums palielinājies arī Kurzemē un Zemgalē, bet visvairāk tomēr Latgalē, kur piecgādīgais pieaugums no 547 palielinājies uz 39.913. Kamēr no 1925.—1930. gadam latviešu skaits Latgales 3 apriņķos samazinājās, tikmēr vēlākos piecos gados ievērojami pieaudzis visos apriņķos un visvairāk Daugavpils apriņķī. Latviešu pieaugums Latgalē no 1930.—1935. gadam ir vairāk kā puse no visa latviešu pieauguma. Pēdējā skaitīšanu starplaikā latviešu skaits samazinājies 4 apriņķos: Cēsu (450), Valmieras (149), Madonas (949), un Ventspils (563) apriņķī, bet no 1925.—1930. gadam 10 apriņķos.

Nākošā tabula rāda latviešu dabīgo un māciskā
nisko pīcaugumu apgabalos laikā no 1930.—1935.
gadam.

Latviešu skaita pieaugums (+) vai samazināšanās
(—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) ou décroissement (—) des Lettons de
1930 à 1935.

Apgabali <i>Provinces</i>	Faktiskais pieaugums <i>Accroissement effectif</i>	Dabīgais pieaugums <i>Accroissement naturel</i>	Mēchaniskais pieaugums <i>Accroissement mécanique</i>
Rīga <i>(ville)</i>	+ 14.889	+ 491	+ 14.398
Vidzeme	+ 1.434	+ 2.251	— 817
Kurzeme	+ 6.787	+ 3.555	+ 3.232
Zemgale	+ 14.632	+ 1.454	+ 13.178
Latgale	+ 39.913	+ 18.873	+ 21.040
L a t v i j a <i>Lettonie</i>	+ 77.655	+ 26.624	+ 51.031
taī skaitā: <i>dont:</i>			
pilsētās <i>dans les villes</i>	+ 29.223	+ 1.604	+ 27.629
laukos <i>à la campagne</i>	+ 48.422	+ 25.020	+ 23.402

No 1930.—1935. gadam latviešu skaits dabīgas kustības ceļā pieaudzis par 26.624 un mācīniskās kustības ceļā par 51.031. Tā tad no latviešu faktis, kā pieauguma $\frac{1}{3}$ ir dabīgais un $\frac{2}{3}$ mācīniskais pieaugums. Dabīgais pieaugums bijis visos apgabalos un vislielāks Latgalē (18.873). Arī mācīniskais pieaugums apgabalu sadalījumā vislielāks ir Latgalē, kas izskaidrojams ne tik daudz ar latviešu iecelošanu, bet gan ar to, ka Latgalē ir daudz pārtautotu latviešu, kas 1935. gadā apliecinājuši savu piederību pie latviešu tautas. Pēc tam lielākais mācīniskais pieaugums ir Rīgā (14.398). Latviešiem mācīniskā pieauguma nav vienīgi Vidzemē, kur latviešu skaits uzrāda mācīnisko samazināšanos par 817. Tas izskaidrojams ar vidzemnieku iecelošanu uz Rīgu.

Latviešu skaits pilsētās pieaudzis pateicoties gandrīz vai vienīgi mēchaniskai kustībai, jo no latviešu pieauguma pilsētās mēchaniskais pieaugums ir 27.629 un dabīgais tikai 1604. Turpretim laukos dabīgais pieaugums ir nedaudz lielāks kā mēchaniskais.

Latviešu dabīgo un mēchanisko pieaugumu salīdzinot ar piederīgo skaitu katrā apgabalā un aprīnķī, rāda nākošā tabula.

**Latviešu skaita pārmaiņas uz 100 piederīgiem no
1930.—1935. g.**

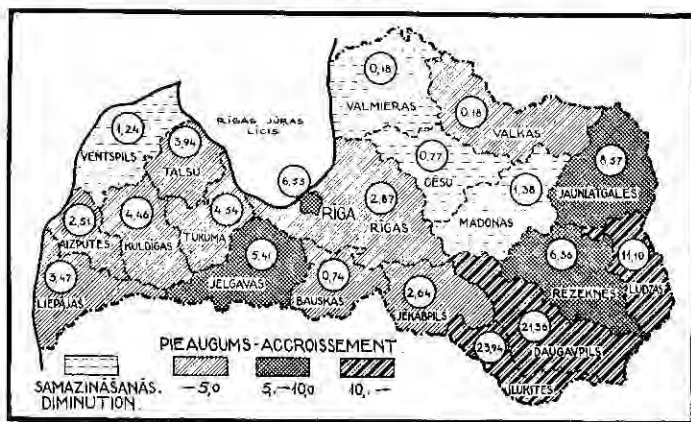
Changement du nombre des Lettons sur 100 ressortissants de
1930 à 1935.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>		Pavisam <i>Total général</i>	Dābīgā kustība <i>Mouvement naturel</i>	Mēchaniskā kustība <i>Mouvement mécanique</i>
Rīga	(ville)	6,53	0,21	6,32
Rīgas	apr. (distr.)	2,87	0,12	2,75
Cēsu	" "	—0,77	0,04	—0,81
Valmieras	" "	—0,18	1,64	—1,82
Valkas	" "	0,18	1,11	—0,93
Madonas	" "	—1,38	—0,04	—1,34
Vidzeme		0,38	0,59	—0,21

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	apriņķis (distr.)	Pavisam Total général	Dabīgā kustība Mouvement naturel	Mechaniskā kustība Mouvement mécanique
Liepājas	apriņķis (distr.)	3,47	0,55	2,92
Aizputes	"	2,51	2,80	—0,29
Kuldīgas	"	4,46	2,38	2,08
Ventspils	"	1,24	0,57	—1,81
Talsu	"	3,94	2,37	1,57
Kurzeme		2,75	1,44	1,31
Tukuma	apriņķis (distr.)	4,54	1,68	2,86
Jelgavas	"	5,41	—	5,41
Bauskas	"	0,74	—0,19	0,93
Jēkabpils	"	2,64	0,23	2,41
Ilūkstes	"	23,94	2,70	21,24
Zemgale		6,27	0,62	5,65
Daugavpils	apriņķis (distr.)	21,36	5,65	15,71
Rēzeknes	"	6,36	6,53	—0,17
Ludzas	"	11,10	5,94	5,16
Jaunlatgales	"	8,57	6,61	1,96
Latgale		12,96	6,13	6,83
Latvija		5,57	1,91	3,66
Lettonie				

Latviešu skaits 1935. gadā ir par 5,57% lielāks kā 1930. gadā. Tas ir, uz katriem 1930. gada 100 latviešiem nākuši klāt 5,57. Tā tad caurmērā katru gadu latviešu skaits pieaudzis par 1%. Latviešu skaits visstraujāk audzis Latgalē (12,96 uz katriem 100) pēc tam Rīgā (6,53), Zemgalē (6,27), Kurzēmē (2,75) un vislēnāk Vidzemē (0,38).

Latviešu skaita pārmaiņas uz 100 piederīgiem no 1930.—1935. gadam.
Changement du nombre des Lettons sur 100 ressortissants de 1930 à 1935.



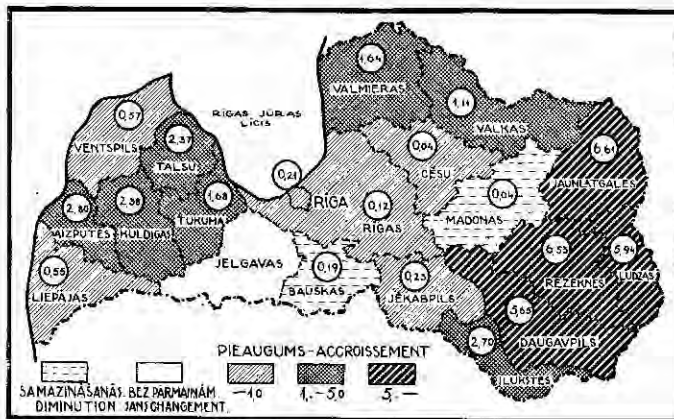
23. kartogramma.

No 1930.—1935. gadam latviešu skaits apriņķu sadalījumā visstraujāk pieaudzis Ilūkstes (23,94%), Daugavpils (21,36%) un Ludzas (11,10%) apriņķī. Latviešu skaits samazinājies 4 apriņķos, pie kam visstraujāk Madonas apriņķī (1,38%) un pēc tam Ventspils (1,24%), Cēsu (0,77%) un Valmieras (0,18%) apriņķī.

Pēdējā skaitīšanu starplaikā latviešu skaits dabīgās kustības ceļā palielinājies par 1,91%. Apgabalu sadalījumā dabīgā pieaugšana visstraujāk nori-

tējusi Latgalē (6,13%), pēc tam Kurzēmē (1,44%), Zemgalē (0,62%), Vidzemē (0,59%) un vislēnāk Rīgā (0,21%).

Latviešu dabīgā kustība uz 100 piederīgiem no 1930.—1935. gadam.
Mouvement naturel des Lettons sur 100 ressortissants de 1930 à 1935.

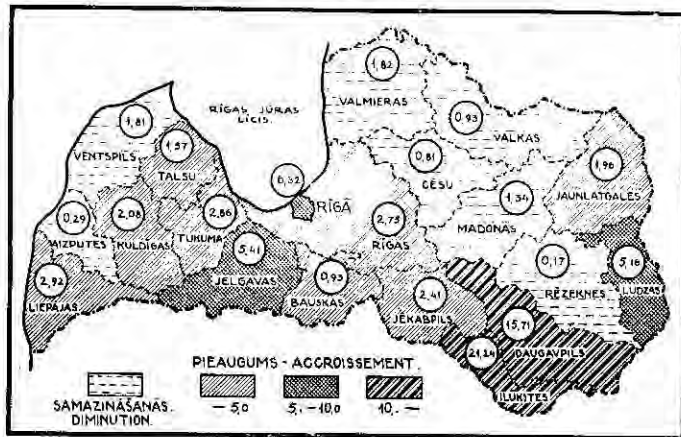


24. kartogramma.

Dabīgā pieaugšanas straujuma ziņā izceļas visi četri Latgales apriņķi. Pēdējos dabīgais pieaugums latviešu skaitu 5 gadu laikā palielinājis vairāk kā par 5%. Dabīgās kustības ceļā latviešu skaits samazinājies Bauskas apriņķī par 0,19% un Madonas apriņķī 0,04%, bet Jelgavas apriņķī pali- cīs bez pārmaiņām.

No 1930.—1935. gadam latviešu skaits mēchaniskās kustības ceļā palielinājies par 3,66%, t. i. gandrīz divi reizes ātrāk kā ar dabīgo pieaugumu. Mēchaniskais pieaugums uz 100 piederīgiem vislēnāks ir Latgalē (6,83%), pēc tam Rīgā (6,32%), Zemgalē (5,65%) un Kurzēmē (1,31%), bet Vidzemē mēchaniskā samazināšanās par 0,21%.

Latviešu mēchaniskā kustība uz 100 piederīgiem no 1930.—1935. g.
Mouvement mécanique des Lettons sur 100 ressortissants de 1930 à 1935.



25. kartogramma.

Ar latviešu skaita mēchaniskā pieauguma lielu- mu sevišķi izceļas 2 apriņķi: Ilūkstes apriņķis ar

21,24% un Daugavpils aprīnķis ar 15,71%. Nevienā pārējā aprīnķī latviešu mēchaniskais pieaugums nepārsniedz 6%. Septiņos aprīnķos mēchaniskā kustība samazinājusi latviešu skaitu. Pēdējais visstraujāk samazinājies Valmieras (1,82%) aprīnķī un pēc tam Ventspils (1,81%), Madonas (1,34%), Valkas (0,93%), Cēsu (0,81%), Aizputes (0,29%) un Rēzeknes (0,17%) aprīnķī.

Salīdzinot 24. un 25. kartogrammu redzam lielu dažādību. Tas rāda, ka latviešu skaits atsevišķos aprīnķos veidojies ļoti nevienādi. Tomēr visumā iezīmējas tas apstākļis, ka latviešu skaits visstraujāk pieaug tur, kur viņu vismazāk.

Vairāk kā $\frac{2}{3}$ no latviešiem dzīvo uz laukiem. 1935. gadā uz laukiem dzīvoja 1.009.847 un pilsētās 462.765 latvieši. Salīdzinot ar 1930. gadu latviešiem pieaudzis pilsētnieku procents, jo 1930. gadā no latviešiem pilsētās dzīvoja 31,01%, bet 1935. gadā 31,42%.

Vēl pirms apmēram 70 gadiem (1863. g.) Latvijā nebija nevienas pilsētas, kurā latviešiem būtu absolūts vairākums. 1881. gadā bija tikai 4 pilsētas (Valmiera, Limbaži, Cēsis un Sloka) ar latviešu vairākumu, bet 1897. gadā jau — 8, 1920. gadā 30, 1925. gadā 31, 1930. un 1935. gadā 47 pilsētas. Šeit gan jāņem vērā, ka pēdējā laikā nodibinātas daudz jaunas pilsētas. Izņemot Latgali, tagad arī visās vecās pilsētās ir liels latviešu vairākums. Vairāk kā 90% latviešu ir 18 pilsētās. Pēdējās pa lielākai daļai atrodas Vidzemē. Vislatviskākās ir Vidzemes mazās pilsētiņas. No lielākām un vecākām pilsētām augstāks latviešu procents ir Valmierā (94,97%) un Cēsis (91,68%). 13 pilsētās latviešu ir no 80.—90,0%, 10 pilsētās no 70.—80,0%, 5 pilsētās 60.—70,0%, 1 pilsēta no 50.—60,0%, 3 pilsētās no 40.—50,0%, 8 pilsētās no 30.—40,0% un 2 pilsētās mazāk par 30,0%.

Latviešu procents pilsētās 1930. un 1935. gadā.

Proportionnalité des Lettons dans les villes en 1930 et en 1935.

Pilsētas Villes	Procents 1930. g.	% 1935. g.	+ vai — + ou —	Latviešu skaits 1935. g. Nombre des Lettons en 1935
Lejasciems	96,80	98,50	+ 1,70	459
Mazsalaca	99,05	98,12	— 0,93	1.464
Salacgrīva	98,02	97,83	— 0,19	901
Durbe	95,10	95,43	+ 0,33	501
Rūjiena	94,04	95,41	+ 1,37	4 138
Sigulda	94,67	94,99	+ 0,32	1.537
Valmiera	94,13	94,97	+ 0,84	8.056
Priekule	91,67	93,17	+ 1,50	1.255
Limbaži	91,72	92,65	+ 0,93	2.659
Strenči	92,78	92,46	— 0,32	1.630
Smiltene	91,89	92,27	+ 0,38	3.464
Kēmeri	92,99	92,25	— 0,74	1.060
Cēsis	91,10	91,68	+ 0,58	8.020
Plavinas	70,24	91,51	+ 21,27	1.369
Piltene	87,69	91,45	+ 3,76	674
Valka	91,83	91,43	— 0,40	2.988

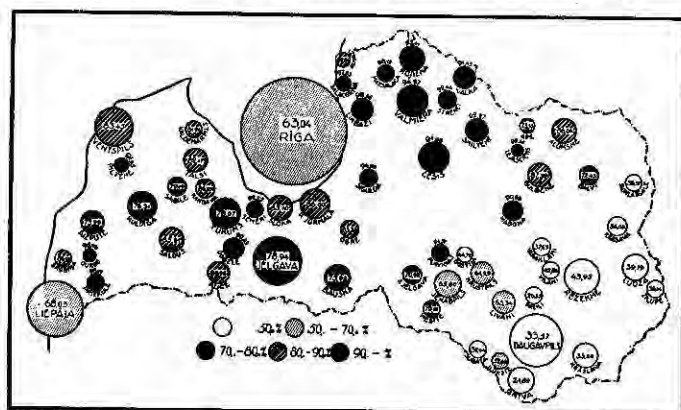
Pilsētas Villes	Procents 1930. g.	% 1935. g.	+ vai — + ou —	Latviešu skaits 1935. g. Nombre des Lettons en 1935
Madona	90,65	90,88	+ 0,23	2.142
Dobeles	89,12	90,33	+ 1,21	2.231
Gulbene	86,40	87,39	+ 0,99	3.337
Auce	89,79	86,96	— 2,83	2.887
Rīgas Jūrmala	84,19	86,60	+ 2,41	6.810
Kandava	87,96	86,55	— 1,41	1.487
Grobiņa	84,32	86,22	+ 1,90	926
Alūksne	82,86	86,04	+ 3,18	3.773
Saldus	83,19	85,21	+ 2,02	3.758
Sloka	82,25	85,10	+ 2,85	3.958
Ventspils	82,56	83,45	+ 0,89	13.078
Ogre	83,98	83,38	— 0,60	1.440
Ainaži	78,98	82,24	+ 3,26	755
Talsi	78,62	82,17	+ 3,55	3.382
Valdemārpils	82,57	81,94	— 0,63	930
Sabīle	78,53	79,19	+ 0,66	1.439
Viesīte	76,63	79,18	+ 2,55	1.061
Jelgava	77,75	78,04	+ 1,19	26.917
Tukums	77,53	78,07	+ 0,54	6.358
Kuldīga	73,59	76,31	+ 2,72	5.479
Bauska	75,09	75,92	+ 0,83	3.723
Ape	71,49	73,53	+ 2,04	678
Aizpute	73,89	73,29	— 0,60	2.505
Balvi	62,92	72,43	+ 9,51	1.466
Jaunjelgava	69,07	70,92	+ 1,85	1.527
Liepāja	64,55	68,03	+ 3,48	38.845
Jekabpils	65,19	65,80	+ 0,61	3.834
Līvāni	60,51	63,34	+ 2,83	2.234
Rīga	60,29	63,04	+ 2,75	242.731
Krustpils	53,44	61,29	+ 7,85	2.242
Ilūkste	50,67	52,62	+ 1,95	684
Gostiņi	—	44,72	—	444
Rēzekne	36,30	43,95	+ 7,65	5.775
Viļāni	44,96	42,83	— 2,13	571
Ludza	29,50	39,79	+ 10,29	2.207
Jaunlatgale	—	38,57	—	479
Varakļāni	34,18	37,63	+ 3,45	625
Kārsava	28,60	36,63	+ 8,03	685
Daugavpils	26,97	33,57	+ 6,60	15.158
Subata	27,00	32,44	+ 5,44	483
Krāslava	16,49	33,26	+ 16,77	1.422
Zilupe	—	30,14	—	472
Preiļi	23,35	26,35	+ 3,00	438
Grīva	16,81	21,89	+ 5,08	1.214

No visām 60 pilsētām latviešiem absolūtais vairākums ir 47 pilsētās un relatīvais vairākums 6 pilsētās (Rēzeknē — 43,95%, Viļānos — 42,83%, Ludzā — 39,79%, Daugavpilī — 33,57%, Subatā — 32,44% un Zilupē — 30,14%). Pārējās 7 pilsētās (Gostiņos — 44,72% latviešu, Jaunlatgalē — 38,57%, Varakļānos 37,83%, Kārsavā — 36,63%, Krāslavā — 33,26%,

Preiļos — 26,35% un Grīvā 21,89%) latviešiem nav arī relatīva vairākuma. Pilsētas, kurās latviešiem nav vairākuma atrodas Latgalē.

Rīga latviešu procenta (63,04) augstuma ziņā ierindojas 45. vietā. Arī otrai Latvijas lielākai pilsētai — Liepājai (68,03%) salīdzinot ar citām pilsētām nav visai augsts latviešu procents un tā ierindojas 42. vietā. Trešā lielākā pilsētā — Daugavpilī (33,57%) latviešiem ir tikai relatīvs vairākums.

Latviešu procents pilsētās 1935. gadā.
Proportionnalité des Lettons dans les villes en 1935.



26. kartogramma.

Salīdzinot ar 1930. gadu atsevišķu pilsētu iedzīvotāju nacionālie sastāvi ievērojami pārmainījušies. Latviešu procents pieaudzis 46 un samazinājies 11 pilsētās. Par 3 pilsētām nav salīdzinošu datu, jo tās nodibinātas pēc 1930. gada tautas skaitīšanas. Latviešu procents tagad visvairāk palielinājies Latgales pilsētās. Pilsētas, kurās latviešu procents samazinājies, ir mazas un starp tām nav nevienas, kurā būtu vairāk kā 3500 iedzīvotāju. Bez tam šajās pilsētās izņemot vienu (Vilāni) ir augsts latviešu procents un samazināšanās notikusi ļoti nelielā apmērā, kādēļ patiesībā palicis agrākais stāvoklis. Latviešu procents nedaudz samazinājies Aizputē, Aucē, Valkā, Strenčos, Ogrē, Kandavā, Vilānos, Kemeris, Valdemārpilī, Mazsalacā un Salacgrīvā. Šo samazināšanos var būt izsaukusi dažu ģimeņu pārvietošanās, jo minētās pilsētās ir mazs iedzīvotāju skaits. No šīm pilsētām piecas atrodas Vidzemē, bet viena atrodas arī Latgalē. Šī pēdējā pilsēta ir Vilāni un raksturīgi, ka tur latviešu procents samazinājies arī laikā no 1925.—1930. gadam. 1925. gadā Vilānos bija 48,71%, bet 1935. gadā vairs tikai 42,83% latviešu.

Atzīmējams, ka latviešu procents pēdējā skaitīšanu starplaikā ievērojami palielinājies lielākās pilsētās. Tā Rīgā tas pieaudzis no 60,29 uz 63,04, Liepājā no 64,55 uz 68,03, Daugavpilī no 26,97 uz 33,57 un Jelgavā no 77,75 uz 78,94.

Lauku iedzīvotāju nacionālais sastāvs ļoti stipri atšķiras no pilsētu iedzīvotāju nacionālā sastāva. Lauki ir daudz latviskāki kā pilsētas. No lauku iedzīvotājiem 81,45% ir latvieši, kamēr no pilsētniekiem ir tikai 65,13% latviešu.

Latviešu skaits uz laukiem.

Nombre des Lettons à la campagne.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces		1930. g.	1935. g.	Pieaugums (+) vai samazinā- šanās (-) Accroissement (+) ou décroissement (-)
Rīgas	apr. (distr.)	83.142	86.092	+ 2.950
Cēsu	" "	51.680	50.217	— 1.463
Valmieras	" "	64.007	63.742	— 265
Valkas	" "	58.977	58.430	— 547
Madonas	" "	63.433	62.071	— 1.362
Vidzemē		321.239	320.552	— 687
Liepājas	apr. (distr.)	47.540	48.641	+ 1.101
Aizputes	" "	25.713	26.456	+ 743
Kuldīgas	" "	38.836	40.430	+ 1.594
Ventspils	" "	30.366	30.986	+ 620
Talsu	" "	30.897	32.324	+ 1.427
Kurzemē		173.352	178.837	+ 5.485
Tukuma	apr. (distr.)	33.500	34.871	+ 1.371
Jelgavas	" "	55.382	58.191	+ 2.809
Bauskas	" "	36.078	36.284	+ 206
Jēkabpils	" "	33.567	34.402	+ 835
Ilūkstes	" "	26.734	33.177	+ 6.443
Zemgalē		185.261	196.925	+ 11.664
Daugavpils	apr. (distr.)	94.465	112.651	+ 18.186
Rēzeknes	" "	83.619	88.110	+ 4.491
Ludzas	" "	50.039	54.572	+ 4.533
Jaunlatvales	" "	54.401	58.200	+ 3.799
Latgalē		282.524	313.533	+ 31.009
Latvijā Lettonie		962.376	1.009.847	+ 47.471

Pārmaiņas latviešu skaitā no 1930.—1935. gadam uz laukiem apgabalu un apriņķu sadalījumā ir ļoti dažādas. Lai gan Vidzemē uz laukiem ir lielāks latviešu skaits kā Latgalē uz laukiem, tad tomēr pēdējā latviešu skaits pieaudzis par 31.009, bet pirmā samazinājies par 687. Latviešu skaits samazinājies visos Vidzemes apriņķos, izņemot Rīgas apriņķi. Visos pārējo apgabalu apriņķos tas pieaudzis. Ar lielāko pieaugumu izceļas Daugavpils un Ilūkstes apriņķi. Pēdējā latviešu skaits ļoti ievērojami pieauga arī no 1925.—1930. gadam.

Latviešu procents uz laukiem apgabalos un apriņķos.

Proportionnalité des Lettons à la campagne — par provinces et par districts.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces		1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Rīgas	apr. (distr.)	94,68	94,18	— 0,50
Cēsu	" "	97,20	97,00	— 0,20
Valmieras	" "	97,27	96,98	— 0,29
Valkas	" "	91,28	91,09	— 0,19
Madonas	" "	94,18	93,77	— 0,41
Vidzemē		94,83	94,50	— 0,33
Liepājas	apr. (distr.)	93,83	94,18	+ 0,35
Aizputes	" "	92,44	92,09	— 0,35
Kuldīgas	" "	91,67	91,42	— 0,25
Ventspils	" "	93,30	93,26	— 0,04
Talsu	" "	93,99	93,42	— 0,57
Kurzemē		93,07	92,84	— 0,23

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Tukuma apr. (<i>distr.</i>)	93,66	92,07	— 0,69
Jelgavas " "	91,13	90,22	— 0,91
Bauskas " "	91,30	91,21	— 0,09
Jēkabpils " "	89,64	88,93	— 0,71
Ilūkstes " "	57,33	68,69	+ 11,36
Zemgale	84,15	86,07	+ 1,92
Daugavpils apr. (<i>distr.</i>)	64,39	73,43	+ 9,04
Rēzeknes " "	65,08	65,01	— 0,07
Ludzas " "	60,27	64,83	+ 4,56
Jaunlatgales " "	52,91	54,71	+ 1,77
Latgale	61,29	65,39	+ 4,10
Latvija <i>Lettonie</i>	79,79	81,45	+ 1,66

Latviešu procents starp lauku iedzīvotājiem, salīdzinot ar 1930. gadu caurmērā pieaudzis no 79,79 uz 81,45, t. i. palielinājies par 1,66, kamēr no 1925.—1930. gadam, tas samazinājies par 0,29. Latviešu procents gan pieaudzis tikai nelielā valsts daļā — 5 apriņķos. No šiem apriņķiem 4 atrodas austrumu daļā. Latviešu procents uz laukiem palielinājies Ilūkstes apriņķī par 11,36, Daugavpils apriņķī par 9,04, Ludzas apr. par 4,56, Jaunlatgales apr. par 1,77 un Liepājas apriņķī par 0,35. Tā tad varam teikt, ka latviešu procents pēdējā skaitīšanu starplaikā pieaudzis tikai valsts austrumu daļā, kur tas ir zemāks.

Lielākā daļā apriņķu latviešu procents starp lauku iedzīvotājiem samazinājies. Tas samazinājies visos tajos apriņķos, kur tas ir lielāks par 90, izņemot vienīgi Liepājas apriņķi, kur tas pieaudzis. Bez tam lauku iedzīvotājiem latviešu procents nedaudz samazinājies arī Rēzeknes apriņķī, kur latviešu ir tikai 65,01%. Līdzīgā kārtā latviešu procents uz laukiem samazinājies arī no 1925.—1930. gadam. Tomēr jāatzīmē, ka samazināšanās notikusi nelielā apmērā, jo ne vienā apriņķī latviešu procents nav samazinājies vairāk kā par 1. Latviešu procenta samazināšanās uz laukiem izskaidrojama ar šādiem iemesliem. Vispirms latvieši no laukiem iecelo pil-

sētās. Šī kustība, salīdzinot ar laiku no 1925.—1930. gadam, gan ievērojami samazinājusies, bet vēl tomēr pastāv. Latviešu skaits atsevišķos apriņķos nav samazinājies tikai uz laukiem, bet arī kopsummā ar pilsētām. Tā no 1930.—1935. gadam mehāniskās kustības ceļā latviešu skaits samazinājies 7 apriņķos, no kuriem 4 Vidzemē. Tas neapšaubāmi rāda, ka notikusi latviešu pārvietošanās uz valsts citiem apvidiem. Šīs latviešu atstātās vietas nav palikušas tukšas. Dabīgā kārtā tās ieņēmuši cilvēki, kuri nāk no Latvijas visbiežāk apdzīvotiem lauku apvidiem, t. i. no mazāk latviskākās valsts austrumu daļas. Bez tam, sakarā ar darba roku trūkumu uz laukiem, pēdējā skaitīšanu starplaikā ievesti no Polijas laukstrādnieki, kas palielinājuši poļu procentu un līdz ar to samazinājuši latviešu procentu. Ar to izskaidrojams, ka piemēram, Vidzemē uz latviešu rēķina pieaudzis poļu, baltkrievu un lielpolniešu procents. Tā no 1930.—1935. gadam Vidzemes laukos poļu procents pieaudzis par 0,33, baltkrievu procents par 0,14 un lielpolniešu procents par 0,09. Šo 3 tautību procenti kopsummā palielinājušies par 0,53, no kā lielākā daļa — 0,33 nāk uz latviešu rēķina. Līdzīgs stāvoklis ir arī Kurzēmē un Zemgalē, izņemot Ilūkstes apriņķi (skat. tabulu 300 lapas pusē). Kurzemes un Zemgales laukos latviešu absolūtais skaits gan pieaudzis, bet procents tomēr samazinājies, jo ciltautiešu skaits pieaudzis ātrāk. Polj. lielpolnieši un baltkrievi ir tautības, kas samazinājušas latviešu procentu uz laukiem tajos apvidos, kur latviešu procents ir augsts. Arī židu procents uz laukiem (resp. ciemos) pieaudzis 6 apriņķos.

Visumā novērojama tendence izlīdzināt atsevišķo apgabalu nacionālās īpatības, jo latviešu procents uz laukiem pieaudzis tur, kur tas ir zems, bet samazinājies tur, kur augsts.

Lauku iedzīvotāju nacionālo stāvokli un pēdējā pārgrozības ļoti spilgti raksturo nākošā tabula, kurā uzrādīts pagastu skaits pēc latviešu procenta augstuma.

Lauku pašvaldību (pagastu) skaits pēc latviešu procenta augstuma.

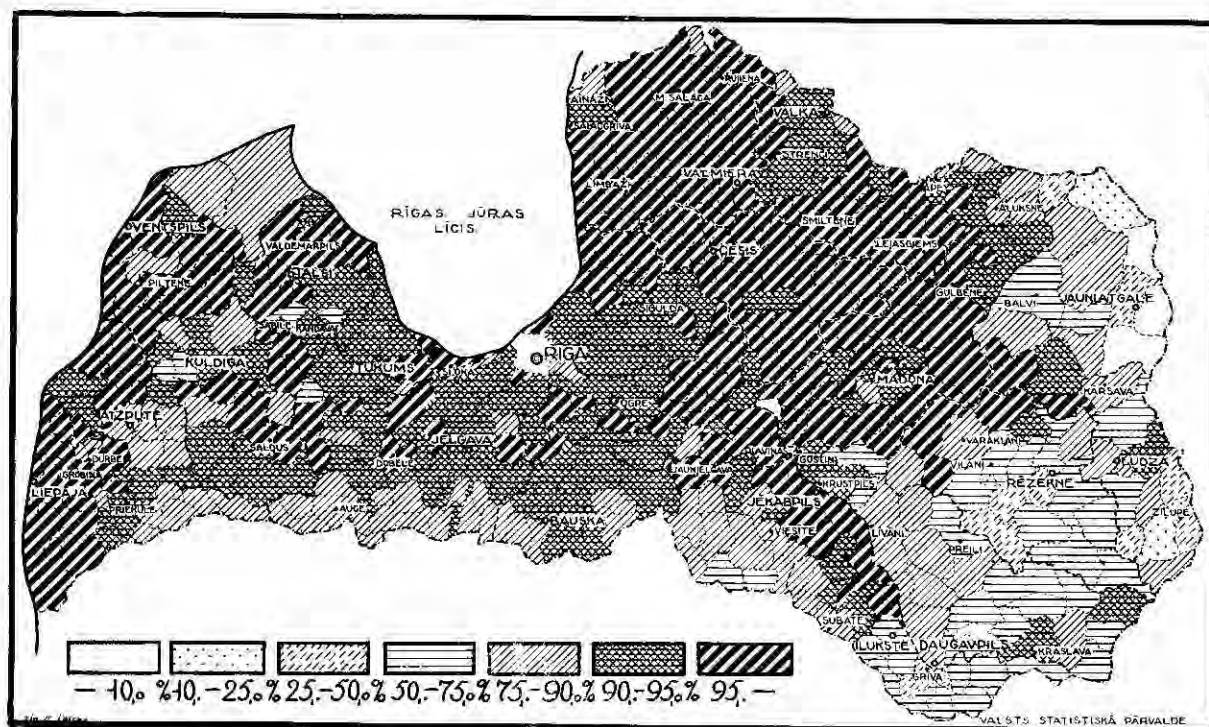
Nombre des communes rurales — d'après la proportionnalité des Lettons.

Latviešu procents <i>Proportion des Lettons</i>	Vidzeme			Kurzeme			Zemgale			Latgale			Kopā <i>Total</i>		
	1925.	1930.	1935.	1925.	1930.	1935.	1925.	1930.	1935.	1925.	1930.	1935.	1925.	1930.	1935.
Vairāk par 95,0	196	178	158	62	53	49	54	33	19	5	5	5	317	269	231
Au-dessus de 95,0															
90,—95,0	22	36	52	24	24	25	35	46	55	6	6	7	87	112	139
80,—90,0	9	11	12	14	19	20	19	26	33	12	14	15	54	70	80
70,—80,0	3	4	2	1	3	4	4	9	5	12	10	11	20	26	22
60,—70,0	—	—	—	2	1	2	—	1	7	9	6	10	11	8	19
50,—60,0	—	—	—	1	1	—	3	1	4	5	6	6	9	8	10
40,—50,0	1	1	1	—	—	—	1	1	1	2	5	1	4	7	3
30,—40,0	—	—	—	—	—	—	1	5	—	2	1	2	3	6	2
20,—30,0	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	3	5	3	5	5
10,—20,0	—	1	—	—	—	—	6	—	—	4	6	1	10	7	1
—10,0	1	—	1	—	—	—	—	—	—	6	3	4	7	3	5
Kopā <i>Total</i>	232	231	226	104	101	100	124	124	124	65	65	67	525	521	517

Sakarā ar nelatvisko Latgales iedzīvotāju ieceļošanu pārējos apgabalos, samazinājies tīri latvisko pagastu skaits. Vēl 1925. gadā bija 317 pagasti, ku-
ros vairāk kā 95% latviešu, bet 1930. gadā tādu ir
269 un 1935. gadā vairs tikai 231. Tā tad 10 gadu
laikā šādu pagastu skaits samazinājies par 86, lai
gan pagastu kopskaits palicis gandrīz bez pārmai-
nām. Šie pagasti pārgājuši nākošā grupā, kurā
latviešu procents ir zemāks. Pagastu, kuŗos latvie-
šu ir no 90,0—95,0% 1925. gadā bija 87, 1930. gadā
— 112 un 1935. gadā 139. Šai grupā pagastu skaits
10 gados palielinājies par 52. Pagastu skaits pali-
elinājies arī pārējās grupās, kuŗās latviešu procents
ir vairāk par 50. Tā tad notikusi ievērojama izlī-
dzināšanās, jo samazinājies tīri latvisko pagastu

skaits un palielinājies to pagastu skaits, kuŗos lat-
viešu procents ir vidējs. Tāda pat izlīdzināšanās
notikusi arī ar pagastiem, kuŗos latviešu procents
ir zems. Latviešiem absolūtā vairākuma 1925. gadā
nebija 27 pagastos, 1930. gadā 28 pagastos, bet
1935. gadā vairs tikai 16 pagastos. Tā tad šo ne-
latvisko pagastu skaits samazinājies gandrīz uz pusi.
Atzīmējams, ka salīdzinot ar 1930. gadu visnelatvis-
kāko pagastu skaits, t. i. kur latviešu mazāk par
10%, tomēr palielinājies no 3 uz 5. Tas radies no
tā, ka Daugavpils apriņķi izdalījis jauns Bīķernieku
pagasts, kuŗā gandrīz visi iedzīvotāji ir lielkrievi.
Tad Madonas apriņķa Iršu pagastā, kur ir vāciešu
kolonija, 1930. gadā bija 11,0% latviešu, bet 1935.
gadā vairs tikai 6,88%.

Latviešu procents pagastos 1935. g.
Proportionnalité des Lettons dans les communes rurales en 1935.



27. kartogramma.

Iepriekšējā kartogramma rāda, ka vislatviskā-
ka ir Vidzeme un Kurzemes rietumu daļa. Un pēc
tam pārējā Kurzeme, Zemgale un Rīgas apkārtnē.
Absolūta vairākuma latviešiem nav 16 pagastos. No
šiem pagastiem 13 atrodas Latgalē, 2 Vidzemē un 1
Zemgalē. Visplašākais nelatviskais apvidus ir Jaun-
latgales apriņķa austrumu nomale, kuŗā ietilpst šādi
pagasti: Augšpils ar 4,31% latviešu, Gauru ar 4,36%,
Linavas ar 4,63%, Kacenu ar 16,91% un Purvmalas
ar 32,29%. Visi šie pagasti atrodas vienkopus gar
Krievijas robežu un tiem pieiet klāt arī Vidzemes
nelatviskais Pededzes pagasts, kuŗā 43,49% latvie-
šu. Pirms kara minētie 6 pagasti bija Pliskavas gu-
bernā. Agrāk tur dzīvoja latvieši, bet pēdējie vai-
rāku gadu simteņu laikā pārkrieivoti. Nākošais lie-
lākais nelatviskāmais apvidus ir Ludzas apriņķis.
Tas sastādās no 4 blakus stāvošiem pagastiem, ku-

ros šāds latviešu procents — Istras pag. — 20,72%,
Pasiēnes — 25,55%, Rundēnu — 28,70% un Briģu —
29,88%. Istras, Rundēnu un Briģu pagastā ir absolūts
lielkrievu vairākums, bet Pasiēnes pagastā relatīvs
baltkrievu vairākums. Tālāk nelatvisku apvidu sa-
stāda arī 3 Rēzeknes apriņķa pagasti: Ružinas ar
25,87% latviešu, Ozolmuižas ar 36,26% un Silajāņu
ar 41,44%. Pēdējos pagastos ir lielkrievu vairā-
kums. Iepriekšējie nelatviskie pagasti atrodas atsevišķi.
Tā pavisam izolētā stāvoklī ir jaunnodibinātais Dau-
gavpils apriņķa Bīķernieku pagasts, kuŗā tikai 3,24%
latviešu, kamēr visos blakus pagastos ir latviešu
vairākums. No Bīķernieku pagasta iedzīvotājiem
96,21% ir lielkrievi. 1930. gadā Ilūkstes apriņķa
dienvidus daļā bija 8 nelatviski pagasti, tagad tur
mazāk kā 50% latviešu ir tikai 1 pagastā. Šis vie-
nīgais pagasts ir Lauceses pagasts, kuŗā 41,41% lat-

viešu. Pēdējiem tur tomēr ir relatīvs vairākums. No cittautiešiem Laucesas pagastā visvairāk lielpolniešu (38,01%). Beidzot pilnīgi izolētā stāvoklī ir Madonas apriņķa Iršu pagasts, kurā tikai 6,88% latviešu, kamēr blakus pagastos dzīvo gandrīz tikai latvieši.

1935. gada tautas skaitīšanas dati rāda, ka latviešu skaitliskā nozīme ievērojami palielinājusies. Latviešu skaits un procents pieaudzis kā pilsētās tā laukos un sevišķi mazāk latviskos apvidos. Ar to iedzīvotāju sastāvs kļuvis daudz viengabalaināks.

Vācieši. Allemands.

Vācieši pieder pie tiem Latvijas cittautiešiem, kuri šeit visagrāk iecelojuši. Viņi galvenā kārtā sastopami tajos apvidos, kas agrāk piederēja pie Baltijas, kamēr Latgalē plānā vācu virskārta pilnīgi pārņēmusies. Atskaitot Latgali un Ilūkstes apriņķi, ir notikušas piecas vispārējās tautas skaitīšanas, kuru dati rāda vāciešu skaitu un pēdējā pārmaiņas pus gadu simteņa laikā.

Vāciešu skaits un procents Latvijā bez Latgales un Ilūkstes apriņķa.

Nombre des Allemands en Lettonie non compris la Latgale et le district d'Ilukste.

Skaitīšanas gadi Années de recensement.	Skaits Nombre	% no iedzīv. % de la population générale	Uz 100 1881. gada iedzīv. Sur 100 habitants en 1881
1881.	135.120	11,3	100
1897.	114.103	8,3	84
1920.	57.137	5,43	42
1925.	69.794	5,57	52
1930.	68.657	5,26	51
1935.	61.083	4,60	45

Kā iepriekšējā tabula rāda, Latvijas daļā, bez Latgales un Ilūkstes apriņķa vāciešu skaits vislielāks bijis 1881. gadā. Pēc tam viņu skaits, izņemot bēgļu atgriešanās gadus, nemitīgi samazinājies. Tagad palikušas tikai 45% no vāciešu skaita 1881. gadā, tā tad nepilnu 55 gadu laikā viņu skaits samazinājies vairāk kā uz pusi. Viņu procents pie tam samazinājies vēl straujāk. Minētā Latvijas daļā, kurā vācieši biežāk sastopami, 1881. gadā no visiem iedzīvotājiem vāciešu bija 11,3%, bet tagad tikai 4,60%. Bez tam jāievēro, ka īsi pirms pasaules kara vāciešu skaits ievērojami pieauga pateicoties kolonistu ievēšanai Kurzēmē.

Ja neaplūkojam atsevišķi tikai to valsts daļu, kurā vācieši biežāk sastopami, bet nemam visus Latvijas iedzīvotājus, tad vāciešu procents starp iedzīvotājiem ir vēl mazāks.

Vāciešu skaits un procents Latvijā.

Nombre et proportionnalité des Allemands en Lettonie.

1920. g.	58.113	3,64 %
1925. g.	70.964	3,85 %
1930. g.	69.855	3,68 %
1935. g.	62.144	3,19 %

1935. gadā saskaitīti pavisam 62.144 vācieši, kas ir 3,19% no visiem iedzīvotājiem. Salīdzinot ar 1930. gadu viņu skaits samazinājies par 7711 un procents samazinājies par 0,49. Vāciešu skaits visos apvidos nav samazinājies vienādi.

Vāciešu skaits un samazināšanās apgabalos.

Nombre et décroissement des Allemands — dans les provinces.

Apgabali Provinces	1930. g.	1935. g.	Samazināšanās — Décroissement	
			Pavisam Total générale	Uz 100 pieder. Sur 100 ressortis- sants
Rīga	44.105	38.523	5.582	12,66
Vidzeme	4.849	4.624	225	4,68
Kurzeme	14.215	12.789	1.426	10,32
Zemgale	5.649	5.316	333	5,89
Latgale	1.037	892	145	13,98
K o p ā Total	69.855	62.144	7.711	11,04

Vāciešu skaits samazinājās arī laikā no 1925.—1930. gadam, bet tad samazināšanās bija daudz mazāka un pie tam Rīgā un Latgalē vāciešu skaits pat nedaudz palielinājās. No 1930.—1935. gadam vāciešu skaits samazinājies visos apgabalos. Absolūti visvairāk tas samazinājies Rīgā, kur arī dzīvo vāciešu lielākā daļa. Salīdzinot ar piederīgo skaitu samazināšanās visstraujāk notikusi Latgalē — katru 100 piederīgo vietā palikuši tikai 86. Gandrīz tikpat strauji viņu skaits samazinājies arī Rīgā.

Vāciešu skaita pieaugums (+) vai samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) ou décroissement (—) du nombre des Allemands de 1930 à 1935.

	Pavisam Total général	Dabīgā kustība Mouvement naturel	Mēchaniskā kustība Mouvement mécanique
Rīga	— 5582	— 1555	— 4027
Vidzeme	— 225	+ 22	— 247
Kurzeme	— 1426	+ 110	— 1536
Zemgale	— 333	— 200	— 133
Latgale	— 145	— 31	— 114
L a t v i j a Lettonie	— 7711	— 1654	— 6057

tai skaitā:

dont:

pilsētās dans les villes	— 7534	— 2357	— 5177
laukos à la campagne	— 177	+ 703	— 880

Iepriekšējā tabula rāda vāciešu dabīgo un mēchanisko kustību apgabalos no 1930.—1935. gadam. Šajā skaitīšanu starplaikā viņu skaits samazinājies kā dabīgā, tā mēchaniskā veidā, jo kā tabula rāda, viņu pieaugums abos gadījumos ir negatīvs. Dabī-

gās kustības ceļā viņu skaits samazinājies par 1654 un mēchaniskās kustības ceļā par 6057. Tā tad samazināšanās notikusi galvenā kārtā mēchaniskās kustības ceļā. Tas radies no agrākos gados pārvācoto iedzīvotāju g. k. latviešu atgriešanās pie savas tautības un arī pa daļai ar vāciešu izceļošanu. Uz laukiem vāciešiem 5 gadu laikā bijis dabīgais pieaugums par 703, bet pilsētās dabīgā samazināšanās par 2357. Mēchaniskās kustības ceļā viņu skaits samazinājies kā pilsētās tā laukos. No apgabaljiem dabīgais pieaugums ir tikai Kurzēmē — 110 un Vidzemē — 22. Šie skaitļi rāda, ka pēdējā skaitīšanu starplaikā vāciešu skaits turpinājis strauji samazināties kā dabīgās tā mēchaniskās kustības ceļā.

Latvijas vāciešu lielākā daļa dzīvo pilsētās. 51.106 vācieši ir pilsētnieki un 11.038 lauku iedzīvotāji. No katriem 100 vāciešiem pilsētās dzīvo 82,24 un laukos 17,76. No pilsētu iedzīvotājiem 7,19% ir vācieši, bet no lauku iedzīvotājiem vāciešu ir tikai 0,89%. Nākošā tabula rāda vāciešu skaitu un procentu no iedzīvotājiem pilsētās un laukos sadalījumā pa apgabaliem.

Vāciešu skaits un procents pilsētās un laukos.

Nombre et proportionnalité des Allemands dans les villes et à campagne.

	Pilsētās Dans les villes		Uz laukiem A la campagne	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Rīga	38.523	10,00	—	—
Vidzeme	1.493	2,23	3.131	0,92
Kurzeme	7.138	7,12	5.651	2,93
Zemgale	3.247	4,00	2.069	0,90
Latgale	705	0,80	187	0,04
K o p ā	51.106	7,19	11.038	0,89
<i>Total</i>				

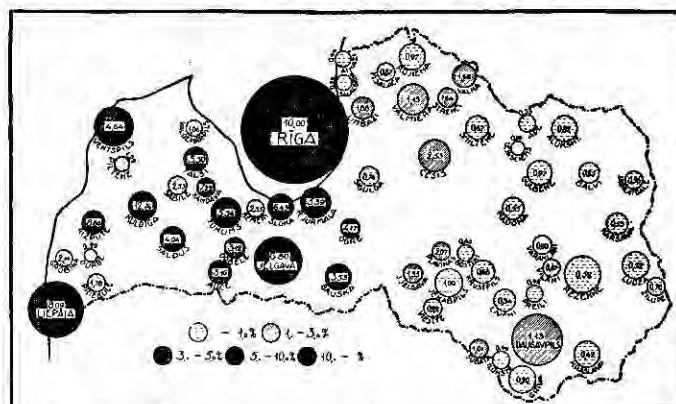
Vācieši visbiežāk sastopami Rīgā, kur viņu ir 10,00% no iedzīvotāju kopskaita. Rīgā dzīvo 61,99% no visiem Latvijā dzīvojošiem vāciešiem vai 75,4% no Latvijas pilsētās dzīvojošiem vāciešiem. Pēc Rīgas vāciešu procenta augstuma ziņā nāk Kurzemes pilsētas, kurās caurmērā ir 7,12% vāciešu, un beidzamā vietā stāv Latgales pilsētas, kur vāciešu ir mazāk par 1% no pilsētniekiem. Uz laukiem vāciešu visvairāk Kurzēmē. Tur viņi sastāda 2,93% no lauku iedzīvotāju kopskaita. Pārējos apgabalos vāciešu procents uz laukiem ir mazāks par 1. Vismazāk viņu ir Latgalē. Latgalē uz laukiem saskaitīti tikai 187 vācieši, kas ir 0,04% no iedzīvotāju kopskaita.

Salīdzinot ar 1930. gadu, vāciešu skaits samazinājies visos apgabalos gan kā pilsētās tā laukos, bet galvenā kārtā pilsētās. Viņu skaits pilsētās tagad ir par 7516 un laukos par 195 mazāks kā 1930. gadā. Līdzīgā veidā visur samazinājies arī viņu

procents. Tā vāciešu procents caurmērā visās pilsētās samazinājies no 8,45 uz 7,19% un laukos no 0,93 uz 0,89.

Vāciešu procents pilsētās 1935. g.

Proportionnalité des Allemands dans les villes en 1935.



28. kartogramma.

Kā no kartogrammas redzams, pilsētas ar augstāku vāciešu procentu atrodas rietumu pusē. Bez tam arī redzams, ka lielās pilsētas, izņemot Latgales pilsētas, pieder pie pilsētu grupas, kur augstāks vāciešu procents. Tas pastiprināti norāda uz vāciešu pilsētniecisko raksturu.

Vāciešu procents pilsētās 1930. g. un 1935. g.

Proportionnalité des Allemands dans les villes en 1930 et en 1935.

	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —	Vāciešu skaits 1935. g. Allemands en 1935
Kuldīga	13,29	12,74	— 0,55	915
Rīga	11,07	10,00	— 1,07	38.523
Aizpute	7,51	8,86	+ 1,35	303
Liepāja	9,88	8,09	— 1,79	4.620
Kandava	5,65	7,22	+ 1,57	124
Jelgava	7,77	6,80	— 0,97	2.319
Sloka	7,25	6,43	— 0,82	299
Tukums	5,85	5,54	— 0,31	451
Rīgas-Jūrmala	5,18	5,39	+ 0,21	424
Ventspils	6,27	4,64	— 1,63	728
Ogre	3,79	4,17	+ 0,38	72
Saldus	5,13	4,04	— 1,09	178
Bauska	4,59	3,53	— 1,06	173
Talsi	3,96	3,50	— 0,46	144
Auce	2,65	3,16	+ 0,51	105
Dobele	4,27	3,12	— 1,15	77
Cēsis	3,25	2,53	— 0,72	221
Sabīle	3,13	2,53	— 0,60	46
Kemeri	0,95	2,35	+ 1,40	27
Durbe	0,36	2,29	+ 1,93	12
Grobiņa	3,10	2,14	— 0,96	23
Plavīnas	1,37	2,07	+ 0,70	31
Limbaži	2,08	1,88	— 0,20	54
Priekule	2,31	1,78	— 0,53	24
Strenči	2,12	1,64	— 0,48	29
Valka	1,52	1,62	+ 0,10	53
Jaunjelgava	1,52	1,35	— 0,17	29
Piltene	2,66	1,22	— 1,44	9

	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —	Vāciešu skaits 1935. g. Allemands en 1935
Valmiera	1,36	1,13	— 0,23	96
Daugavpils	1,34	1,13	— 0,21	508
Valdemarpils	0,71	1,06	+ 0,35	12
Subata	1,18	1,01	— 0,17	15
Jēkabpils	1,34	1,00	— 0,34	58
Rūjiena	1,27	0,97	— 0,30	42
Gulbene	0,64	0,97	+ 0,33	37
Mazsalaca	0,66	0,87	+ 0,21	13
Alūksne	0,88	0,82	— 0,06	36
Sigulda	1,11	0,74	— 0,37	12
Zilupe	—	0,70	—	11
Krustpils	0,87	0,68	— 0,19	25
Smiltene	0,95	0,67	— 0,28	25
Jaunlatgale	—	0,56	—	7
Madona	0,55	0,55	—	13
Kārsava	0,71	0,53	— 0,18	10
Rēzekne	0,66	0,52	— 0,14	68
Ludza	0,41	0,52	+ 0,11	29
Ilūkste	0,92	0,46	— 0,46	6
Anaži	0,54	0,44	— 0,10	4
Krāslava	0,47	0,42	— 0,05	18
Preiļi	0,23	0,42	+ 0,19	7
Gostīņi	—	0,40	—	4
Līvāni	0,84	0,34	— 0,50	12
Ape	0,11	0,33	+ 0,22	3
Balvi	0,57	0,25	— 0,32	5
Viesīte	0,72	0,22	— 0,50	3
Salacgrīva	0,44	0,22	— 0,22	2
Grīva	0,36	0,20	— 0,16	11
Viļāni	—	0,07	—	1
Lejasciems	0,60	—	—	—
Varakļāni	0,06	—	—	—

Salīdzinot ar atsevišķu pilsētu iedzīvotāju skaitu vāciešu visvairāk ir Kuldīgā. No pēdējās iedzīvotājiem 12,74% ir vācieši. Otrā vietā ierindojas mūsu lielākā pilsēta — Rīga, ar 10,00% vāciešu, trešā vietā Aizpute ar 8,86% un ceturtā vietā otra lielākā pilsēta — Liepāja ar 8,09%. Pēc iedzīvotāju daudzuma trešā lielākā pilsētā — Daugavpilī ir tikai 1,13% vāciešu un pēc lieluma nākošās — Jelgavā ir 6,80% un Ventspilī 4,64% vāciešu. Pēdējās pēc vāciešu procenta augstuma ierindojas 6. un 10. vietā, bet Daugavpils tikai 30. vietā.

Vairāk kā 10% vācieši ir tikai vienā pilsētā. No 5.—10,0% vāciešu ir 8 pilsētās, no 3.—5,0% 7 pilsētās, 1.—3,0% — 16 pilsētās, līdz 1,0% vāciešu ir 26 pilsētās un neviena vācieša nav 2 pilsētās.

Salīdzinot ar 1930. gadu vāciešu procents palielinājies 15 pilsētās. Pēdējās ir mazas pilsētiņas, kādēļ procenta pieaugšana var rasties no dažu ģimeņu pārvietošanās. Visās lielās pilsētās vāciešu procents samazinājies — Rīgā no 11,67 uz 10,00, Liepājā no 9,88 uz 8,09, Daugavpilī no 1,34 uz 1,13, Jelgavā no 7,77 uz 6,80 un Ventspilī no 6,27 uz 4,64. Šāda vāciešu procenta samazināšanās lielās pilsētās ir dabīgs process, jo vāciešiem uz laukiem maz dzīvā spēka, kas varētu pilsētām dot mehānisko pieaugumu, kā tas piemēram ir latviešiem.

Uz laukiem dzīvo 11.038 vācieši, kas ir 0,89% no visiem lauku iedzīvotājiem vai 17,76% no visiem Latvijā saskaitītiem vāciešiem. Vācieši uz laukiem dzīvo tikai dažos apvidos. Nākošā tabula rāda vāciešu procentu un pēdējā pārmaiņas apriņķos un apgabalos uz laukiem.

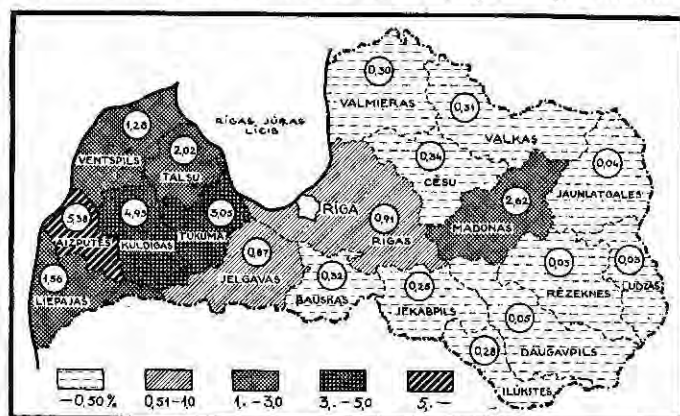
Vāciešu procents apriņķos un apgabalos uz laukiem. *Proportionnalité des Allemands à la campagne — par districts et par provinces.*

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>		1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Rīgas apr. (distr.)				
Rīgas	apr. (distr.)	0,93	0,91	— 0,02
Cēsu	" "	0,38	0,34	— 0,04
Valmieras	" "	0,30	0,30	—
Valkas	" "	0,37	0,31	— 0,06
Madonas	" "	2,66	2,62	— 0,04
Vidzeme		0,96	0,92	— 0,04
Liepājas apr. (distr.)				
Liepājas	apr. (distr.)	1,63	1,56	— 0,07
Aizputes	" "	5,33	5,38	+ 0,05
Kuldīgas	" "	5,03	4,93	— 0,10
Ventspils	" "	1,62	1,28	— 0,34
Talsu	" "	2,12	2,02	— 0,10
Kurzeme		3,04	2,93	— 0,11
Tukuma apr. (distr.)				
Tukuma	apr. (distr.)	3,29	3,05	— 0,24
Jelgavas	" "	0,95	0,87	— 0,08
Bauskas	" "	0,34	0,32	— 0,02
Jēkabpils	" "	0,20	0,25	+ 0,05
Ilūkstes	" "	0,24	0,28	+ 0,04
Zemgale		0,94	0,90	— 0,04
Daugavpils apr. (distr.)				
Daugavpils	apr. (distr.)	0,08	0,05	— 0,03
Rēzeknes	" "	0,04	0,03	— 0,01
Ludzas	" "	0,05	0,03	— 0,02
Jaunlatgales	" "	0,04	0,04	—
Latgale		0,05	0,04	— 0,01
Latvija		0,93	0,89	— 0,04
<i>Lettonie</i>				

Uz laukiem vāciešu visvairāk ir Kurzēmē un it sevišķi Aizputes (5,38%) un Kuldīgas (4,93%) apriņķos. Ie tam vāciešu procenta augstuma ziņā nāk Tukuma (3,05%), Madonas (2,62%), Talsu (2,02%), Liepājas (1,56%) un Ventspils (1,28%) apriņķi. Starp šiem apriņķiem ir visi Kurzemes apriņķi un no Vidzemes Madonas apriņķis un Zemgales Tukuma apriņķis. Atzīmējams, ka samērā augstais vāciešu procents Madonas apriņķī rodas no tā, ka tur atrodas visvāciskākais pagasts. Vienā pašā līšu pagastā saskaitīti 1561 vācietis, bet katrā pārējā Madonas apriņķa pagastā ir mazāk kā 20 vāciešu. Tā tad samērā augstāku vāciešu procentu Madonas apriņķī radījis tikai viens pagasts, kamēr pārējos pagastos vācieši tikpat kā nav sastopami. Pārējos 12 apriņķos vāciešu procents uz laukiem ir mazāks par 1 un vismazāks tas ir Latgales apriņķos.

Vāciešu procents aprīņkos uz laukiem.

Proportionnalité des Allemands à la campagne — par districts.



29. kartogramma.

Salīdzinot ar 1930. gadu vāciešu procents uz laukiem samazinājies no 0,93 uz 0,89. Tas nedaudz pieaudzis tikai 3 aprīņkos: Aizputes aprīņķī no 5,33% uz 5,38%, Jēkabpils aprīņķī no 0,20% uz 0,25% un Ilūkstes aprīņķī no 0,24% uz 0,28%.

No visiem 517 pagastiem 403 pagastos vāciešu procents nav lielāks par 1, no 1,—3,0% vāciešu ir 74 pagastos, no 3,—5,0% 13 pagastos, no 5,—10,0% 16 pagastos un vairāk kā 10,0% vāciešu ir 11 pagastos.

Vairāk kā 5% no iedzīvotājiem vācieši sastāda 27 pagastos. Šos pagastus līdz ar vāciešu procentu rāda nākošā tabula.

Vāciešu procents pagastos, kuŗos šīs tautības piederīgo ir vairāk kā 5%.

Proportionnalité des Allemands dans les communes rurales avec leurs ressortissants au-dessus de 5%.

Pagasti Communes rurales	Aprīņķī Districts	1925. g.	1930. g.	1935. g.	+vai— + ou —
Iršu	Madonas	91,09	85,90	91,82	+ 5,92
Kurmāles	Kuldīgas	39,37	37,37	36,91	— 0,46
Planicas	"	30,91	29,68	31,79	+ 2,11
Zantes	Tukuma	52,97	26,90	27,20	+ 0,30
Cēres	Talsu	34,14	27,48	26,56	— 0,92
Sieksātes	Aizputes	9,39	12,36	20,30	+ 7,94
Padures	Kuldīgas	16,43	16,30	18,18	+ 1,88
Kalvenes	Aizputes	20,89	17,22	16,96	— 0,26
Aizputes	"	5,35	8,66	13,88	+ 5,22
Virgas	Liepājas	16,35	14,82	13,11	— 1,71
Kazdangas	Aizputes	17,51	16,82	12,32	— 4,50
Valtaiķu	"	6,76	8,58	9,71	+ 1,13
Zūru	Ventspils	7,94	9,78	9,46	— 0,32
Gaiķu	Kuldīgas	6,56	9,33	9,14	— 0,19
Raņķu	"	6,76	5,81	8,58	+ 2,77
Lažas	Aizputes	7,06	8,50	8,52	+ 0,02
Rudbāržu	"	15,88	7,85	7,51	— 0,34
Aizteres	Liepājas	0,86	5,64	7,29	+ 1,65
Sātiņu	Kuldīgas	7,57	6,45	7,15	+ 0,70
Īvandes	"	12,45	8,12	7,08	— 1,04
Skrīveru	Rīgas	8,32	6,97	6,77	— 0,20
Bikstu	Tukuma	2,66	8,97	5,93	— 3,04
Rendas	Kuldīgas	12,28	7,20	5,74	— 1,46
Rāvas	Liepājas	—	—	5,59	—
Salas	Rīgas	—	—	5,49	—
Strazdes	Talsu	—	—	5,18	—
Dzirciema	Tukuma	0,51	5,26	5,02	— 0,24

Latvijā ir tikai viens vāciskis pagasts, t. i. pagasts, kur vāciešiem ir iedzīvotāju vairākums. Šis vienīgais ir Madonas aprīņķa Iršu pagasts, kuŗā, pateicoties tam, ka tur 18. g. s. novietoti vācu kolonisti, ir 91,82% vāciešu. Bez Iršu pagasta vēl ir 10 pagasti, kuŗos vairāk kā 10% vāciešu. No pēdējiem, izņemot vienu — Zantes pagastu, kas atrodas Zemgalē, visi ir Kurzemē. No visiem 27 pagastiem, kuŗos vairāk kā 5% vāciešu, 21 atrodas Kurzemē, 3 Vidzemē (Iršu, Skrīveru un Salas) un 3 Zemgalē (Zantes, Bikstu un Dzirciema). Salīdzinot ar 1930. gadu no minētiem 27 pagastiem vāciešu procents palielinājies 14 pagastos un pārējos samazinājies.

Krievi.

Russes.

Šeit vienkopus kā krievi aplūkoti lielkrievi un baltkrievi, kuŗus bieži ir arī grūti atšķirt. Izņemot dažus apvidus Latgalē, kur šo tautu piederīgie dzīvo vairāk vai mazāk atšķirti, visā Latvijā viņi dzīvo starp latviešiem un nav ārēju pazīmju, kas atļautu vilkt objektīvu robežu starp šīm krievu tautas nozarēm, vēl vairāk tālab, ka šo tautu piederīgo kultūralais līmenis nav visai augsts, ka viņi pieder pie dažādām konfesijām un bieži viņi neapzinās savu nacionālītāti. Šķirošanu apgrūtinā arī tas, ka baltkrievi ārpus Daugavpils aprīņķa austrumu daļas runā arī lielkrievu valodu un ir pareizticīgi, kādēļ arī parasti viņus visus nosauc par krieviem.

Krievu skaits un procents.

Nombre et proportionnalité des Russes.

Gadi Années	Lielkrievi Gr.-Russes Skaits Nombre	Baltkrievi Ruthènes Bl. Skaits Nombre	Kopā Total Skaits Nombre
1920.	124.746	75.630	200.376
1925.	193.648	38.010	231.658
1930.	201.778	36.029	237.807
1935.	206.499	26.867	233.366

1935. gadā pavisam saskaitīti 233.366 krievi. Lai gan krievu skaits pēc kara picaudzis, tomēr tas ir mazāks kā šī gadu simtēna sākumā. 1897. gadā agrākos 17 aprīņkos saskaitīja 232.204 krievus, bet šeit neietilpst Piedrujas apvidus un Jaunlatgales nomales krievi, kuŗi Latvijai pievienoti tikai 1920. gadā, slēdzot mieru ar Krieviju. Tā kā šī gadu simtēna sākumā līdz pasaules karām Latvijā strauji pieauga krievu skaits, tad nav noliedzams, ka tagad uz Latvijas teritōrijas ir ievērojami mazāk krievu kā pirms kara.

Krievu kopskaits, kas no 1920.—1930. gadam pieauga, pēdējā skaitīšanu starplaikā samazinājies par 4441. Tomēr lielkrievu un baltkrievu liktenis nav bijis vienāds. Kā pēdējo četru tautas skaitīšanu dati rāda, lielkrievu skaits nepārtraukti palielinājies, turpretim baltkrievu skaits nepārtraukti samazinājies. Tā no 1920. līdz 1935. gadam lielkrievu skaits no 124.746 palielinājies uz 206.499, bet baltkrievu skaits no 75.630 samazinājies uz 26.867.

Krievu kopējais procents starp iedzīvotājiem pēc kara palicis bez lielākām pārmaiņām, tikai pēdējā skaitīšanu starplaikā nedaudz samazinājies. Tai pašā laikā lielskrievu procents ievērojami pieaudzis, jo 1920. gadā bija tikai 7,82% lielskrievu, bet 1935. gadā jau 10,59%. Tomēr šis pieaugums radies tikai laikā no 1920.—1930. gadam. Baltkrievu procents turpretim pakāpeniski un pie tam strauji samazinājies. Tagad ir tikai 1,38% baltkrievu, kamēr 1920. gadā viņu bija 4,74%.

Lielskrievu un baltkrievu novietojums pa apgabaliem nav vienāds.

Krievu skaits un procents pa apgabaliem.

Nombre et proportionnalité des Russes — par provinces.

Apgabali Provinces	Lielskrievi Gr.-Russes			Baltkrievi Ruthènes-Bl.		
	1925. g.	1930. g.	1935. g.	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Skaits — Nombre						
Rīga	27.648	29.696	28.346	1.587	4.751	4.676
Vidzeme	5.727	6.605	6.694	266	1.848	2.318
Kurzeme	3.638	3.162	3.306	393	992	1.318
Zemgale	14.109	13.800	14.177	7.140	6.132	4.636
Latgale	142.526	148.515	153.976	28.624	22.306	13.919
Latvija	193.648	201.778	206.499	38.010	36.029	26.867
Lettonie						
		0/0	0/0			
Rīga	14,28	14,72	13,73	4,18	13,19	17,49
Vidzeme	2,96	3,27	3,24	0,70	5,13	8,63
Kurzeme	1,88	1,57	1,60	1,03	2,75	4,91
Zemgale	7,28	6,84	6,87	18,78	17,02	17,25
Latgale	73,60	73,60	74,56	75,31	61,91	51,81
Latvija	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Lettonie						

Krievi galvenā kārtā dzīvo Latgalē. Tagad no visiem lielskrieviem Latgalē dzīvo $\frac{3}{4}$, bet no baltkrieviem tikai $\frac{1}{2}$. Pēc tam lielāks viņu skaits ir Rīgā un Zemgalē. Baltkrievu skaits Rīgā un Zemgalē ir gandrīz vienāds, bet lielskrievu skaits Rīgā ir divi reizes lielāks kā Zemgalē. Desmit gadu laikā lielskrievu sadalījums pa apgabaliem tikpat kā nav pārmainījies, turpretim baltkrievu novietojumā notikušas lielākas pārmaiņas. Baltkrievu kopskaits gan ievērojami samazinājies, bet Rīgā tas tomēr trīskārtojies. 1925. gadā no baltkrieviem Rīgā dzīvoja tikai 4,18%, bet 1935. gadā jau 17,40%. Vēl straujāk baltkrievu skaits pieaudzis Vidzemē. 1925. gadā no viņiem Vidzemē dzīvoja tikai 266 vai 0,70%, bet 1935. gadā jau 2318 vai 8,63%. Arī Kurzemē baltkrievu skaits 10 gadu laikā trīskārtojies. Kamēr 1925. gadā Kurzemē no baltkrieviem dzīvoja 1,03%, tikmēr 1935. gadā 4,91%. Turpretim Latgalē un Zemgalē viņu skaits ievērojami samazinājies. Pirms 10 gadiem Latgalē bija divi reizes vairāk baltkrievu kā tagad. Tagad no baltkrieviem Latgalē dzīvo apmēram puse, kamēr 1925. gadā $\frac{3}{4}$.

Krievu skaita pieaugums (+) vai samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) ou décroissement (—) du nombre des Russes de 1930 à 1935.

Apgabali Provinces	Lielskrievi Grands-Russes		Baltkrievi Ruthènes-Bl.		Kopā Total	
	Pavisam Total général	Uz 100 pieder. Sur 100 ressort.	Pavisam Total général	Uz 100 pieder. Sur 100 ressort.	Pavisam Total général	Uz 100 pieder. Sur 100 ressort.
Rīga	—1.350	—5	—75	—2	—1.425	—4
Vidzeme	+89	+1	+470	+25	+559	+7
Kurzeme	+144	+5	+326	+33	+470	+11
Zemgale	+377	+3	—1.496	—24	—1.119	—6
Latgale	+5.461	+4	—8.387	—38	—2.926	—2
Latvija	+4.721	+2	—9.162	—25	—4.441	—2
Lettonie						

Iepriekšējā tabula rāda krievu skaita pārmaiņas apgabalos no 1930.—1935. gadam. Kamēr lielskrievu skaits pieaudzis, tikmēr baltkrievu skaits par divreiz lielāku skaitu samazinājies. Izņemot Rīgu lielskrievu skaits palielinājies visos apgabalos un pie tam Latgalē visvairāk. Salīdzinot ar piederīgo skaitu, lielskrievu skaits visstraujāk palielinājies Kurzemē, kur uz katriem 100 lielskrieviem pieaugums ir 5. Pēc tam straujāks pieaugums ir Latgalē — 4 uz 100 piederīgiem un Zemgalē — 3 uz 100 piederīgiem. Baltkrievu skaits palielinājies tikai Vidzemē un Kurzemē. Kā absolūti tā relatīvi baltkrievu skaits visvairāk samazinājies Latgalē. Šajā apgabalā piecu gadu laikā no katriem 100 baltkrieviem palikuši tikai 62. Samazināšanās Zemgalē notikusi par $\frac{1}{3}$ lēnāk.

Krievu pieaugums (+) un samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) et décroissement (—) des Russes de 1930 à 1935.

Apgabali Provinces	Pavisam Total général	Dabīgā kustība Mouvement naturel	Mēchaniskā kustība Mouvement mécanique
Rīga	— 1.425	+ 1.001	— 2.426
Vidzeme	+ 559	+ 780	— 221
Kurzeme	+ 470	+ 225	+ 245
Zemgale	— 1.119	+ 1.865	— 2.984
Latgale	— 2.926	+ 12.902	— 15.828
Latvija	— 4.441	+ 16.773	— 21.214
Lettonie			
tai skaitā:			
dont:			
pilsētās d. les villes	— 1.969	+ 2.227	— 4.196
laukos à la campagne	— 2.472	+ 14.546	— 17.018

Krievu skaits Latvijā samazinājies mēchaniskās kustības ceļā. Pēdējā skaitīšanu starplaikā viņiem bijis dabīgais pieaugums 16.773, bet tai laikā viņu skaits faktiski samazinājies par 4441, tā tad mēchaniskās kustības ceļā viņu skaits samazinājies par 21.214. Krievu kopskaita mēchanisko samazināšanos galvenā kārtā radījuši baltkrievi, jo agrākās skaitīšanās par baltkrieviem uzdevušies lielāks skaits katoļticīgo iedzīvotāju, kuri cēlušies no lat-

viešiem. Tagad, sakarā ar latviešu pārtautošanas izbeigšanos un ar latviešu nacionālās apziņas nostiprināšanos daudzi pārkrievošie, nacionāli neno-svērtie iedzīvotāji vairs nav uzdevušies par krie-viem.

Krieviem dabīgais pieaugums bijis visos apga-balos un pie tam arī kopsummā visās pilsētās. Tur-pretim mēchaniskais pieaugums tikai Kurzemē. Krievu skaits mēchaniskās kustības ceļā Latgalē vien samazinājies par 15.828. Šajā skaitā ietilpst kā no Latgales uz citiem apgabaliem izceļojušie krievi, tā arī tie, kas uzdevuši citu tautību. Krievu skaita mēchaniskā samazināšanās nav tikai pēdējo 5 gadu parādība. Viņu skaits šādā veidā samazinā-jies arī no 1925.—1930. gadam par 12.295.

Krievu skaits un pieaugums.

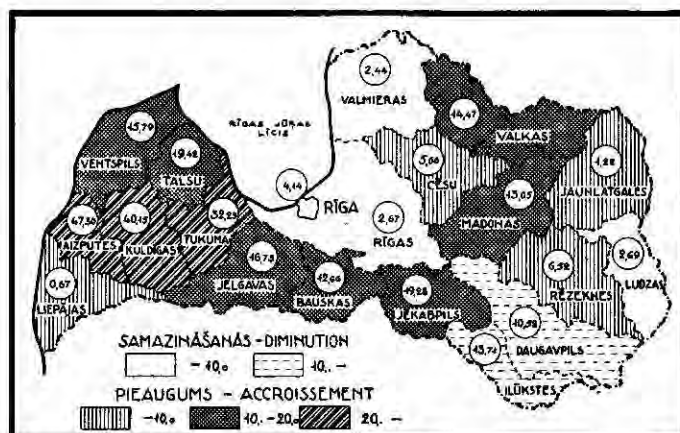
Nombre et accroissement des Russes.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1930. g.	1935. g.	Pieaugums <i>Accroissement</i>	
			Pavisam <i>Total général</i>	Uz 100 pieder. <i>Sur 100 ressort.</i>
Rīgas pils. (ville)	34.447	33.022	—1.425	— 4,14
Rīgas apr. (distr.)	2.695	2.623	— 72	— 2,67
Cēsu " "	866	915	+ 49	+ 5,66
Valmieras " "	615	600	— 15	— 2,44
Valkas " "	2.722	3.116	+ 394	+14,47
Madonas " "	1.555	1.758	+ 203	+13,05
Vidzeme	8.453	9.012	+ 559	+ 6,61
Liepājas apr. (distr.)	2.384	2.400	+ 16	+ 0,67
Aizputes " "	148	218	+ 70	+47,30
Kuldīgas " "	406	569	+ 163	+40,15
Ventspils " "	418	484	+ 66	+15,79
Talsu " "	798	953	+ 155	+19,42
Kurzeme	4.154	4.624	+ 470	+11,31
Tukuma apr. (distr.)	602	796	+ 194	+32,23
Jelgavas " "	2.176	2.540	+ 364	+16,73
Bauskas " "	316	356	+ 40	+12,66
Jēkabpils " "	1.795	2.141	+ 346	+19,28
Ilūkstes " "	15.043	12.980	—2.063	—13,71
Zemgale	19.932	18.813	—1.119	— 5,61
Daugav- pils apr. (distr.)	52.072	46.594	—5.478	—10,52
Rēzeknes " "	42.851	45.645	+2.794	+ 6,52
Ludzas " "	29.928	29.123	— 805	— 2,69
Jaun- latgales " "	45.970	46.533	+ 563	+ 1,22
Latgale	170.821	167.895	—2.926	— 1,71
Latvija	237.807	233.366	—4.441	— 1,87

Iepriekšējā tabula rāda lielkrievu un baltkrievu kopskaitu apgabalos un apriņķos 1930. un 1935. ga-dā, kā arī viņu skaita pieaugumu vai samazināša-nos. Pēdējos 5 gados krievu skaits palielinājies 14 apriņķos. No tiem Rēzeknes apriņķī tas palielinā-jies par 2794, bet nevienā pārējā apriņķī pieaugums nepārsniedz 600. Krievu skaits samazinājies 5 ap-riņķos, pie kam visvairāk Daugavpils un Ilūkstes apriņķī.

Krievu skaita pārmaiņas uz 100 piederīgēm no 1930.—1935. gadam.

Changement du nombre des Russes sur 100 ressortissants de 1930 à 1935.



30. kartogramma.

Salīdzinot ar piederīgo skaitu, krievu skaits visātrāk pieaudzis Kurzemes apriņķos, izņemot vie-nīgi Liepājas apriņķi. Tā Aizputes apriņķī krievu skaits 5 gadu laikā palielinājies gandrīz par 50%. Tik strauja palielināšanās Aizputes un arī citos ap-riņķos iespējama mazā krievu skaita dēļ šajos ap-riņķos. Gandrīz tikpat strauji kā Kurzemē krievu skaits palielinājies arī Zemgales apriņķos, izņemot vienīgi Ilūkstes apriņķi. No Vidzemes apriņķiem krievu skaits visātrāk palielinājies Valkas un Ma-donas apriņķī. Ar krievu skaita samazināšanos āt-rumu sevišķi izceļas 2 apriņķi: pēdējā skaitīšanu starplaikā krievu skaits samazinājies Ilūkstes apriņ-ķī par 13,71% un Daugavpils apriņķī par 10,52%, bet pārējos apriņķos samazināšanās nepārsniedz 3%.

Krievi galvenā kārtā ir lauku iedzīvotāji. 1935. gadā no lielkrieviem pilsētās dzīvoja 51.251 vai 24,82% un laukos 155.248 vai 75,18%, bet no balt-krieviem pilsētās dzīvoja 8729 vai 32,49% un uz laukiem 18.138 vai 67,51%. Vislielākais lauku iedzi-votāju procents Latvijā ir lielkrieviem. Arī balt-krieviem lauku iedzīvotāju procentuāli ir vairāk kā caurmērā visiem Latvijas iedzīvotājiem. Baltkrie-vi tomēr ir tautība, kas straujā gaitā kļuvusi pilsēt-nieciskāka. Tā 1925. gadā no baltkrieviem pilsētās dzīvoja tikai 11,5%, 1930. gadā — 21,56% un 1935. gadā jau 32,49%.

Krievu skaits un procents pilsētās un laukos.

Nombre et proportionnalité des Russes dans les villes et à la campagne.

Apgabali <i>Provinces</i>	Pilsētās <i>Dans les villes</i>		Laukos <i>A la campagne</i>	
	Skaits <i>Nombre</i>	o/o	Skaits <i>Nombre</i>	o/o
Rīga	33.022	8,58	—	—
Vidzeme	1.531	2,28	7.481	2,21
Kurzeme	2.295	2,29	2.329	1,21
Zemgale	6.161	8,73	12.652	5,53
Latgale	16.971	19,36	150.924	31,47
Latvija	59.980	8,44	173.386	13,98

Lettonie

No atsevišķos apgabalos dzīvojošiem krieviem pilsētnieku procentuāli visvairāk ir Kurzēmē. Puse no visiem Kurzēmē dzīvojošiem krieviem ir pilsētnieki. No Zemgalē dzīvojošiem pilsētnieku ir $\frac{1}{3}$, no Vidzemē dzīvojošiem $\frac{1}{7}$ un no Latgalē dzīvojošiem $\frac{1}{10}$. No pilsētās dzīvojošiem krieviem vairāk kā puse (55,96%) dzīvo Rīgā un vairāk kā $\frac{1}{4}$ (28,29%) Latgales pilsētās. Laukos dzīvojošo krievu procentuālais sadalījums pa apgabaliem ir gluži citāds. No pēdējiem Latgalē dzīvo 87,05% un tikai pārējās 12,95% sadalās pa pārējiem apgabaliem.

Procentuāli no iedzīvotājiem krievu visvairāk Latgales laukos, jo no Latgales lauku iedzīvotājiem krievi sastāda 31,47%, bet no Kurzemes lauku iedzīvotājiem tikai 1,21%. Arī starp pilsētu iedzīvotājiem krievu proporcionāli visvairāk Latgales pilsētās, bet vismazāk Vidzemes un Kurzemes pilsētās.

Krievu procents pilsētās 1930. g. un 1935. gadā.

Proportionnalité des Russes dans les villes en 1930 et en 1935.

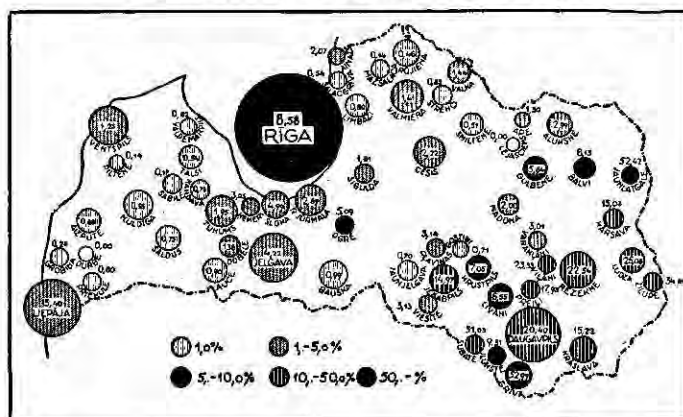
Pilsētas Villes	Procents 1930. g.	En % 1935. g.	+ vai — + ou —	Krievu skaits 1935. g. Nombre des Russes
Grīva	53,58	52,99	— 0,59	2.939
Jaunlatgale	—	52,42	—	651
Zilupe	—	34,61	—	542
Subata	30,60	31,03	+ 0,43	462
Ludza	26,13	25,08	— 1,05	1.391
Viļāni	20,66	23,33	+ 2,67	311
Rēzekne	24,91	22,54	— 2,37	2.962
Daugavpils	21,82	20,40	— 1,42	9.214
Preiļi	17,98	17,93	— 0,05	298
Krāslava	16,48	15,22	— 1,26	651
Kārsava	17,20	15,03	— 2,17	281
Jēkabpils	15,47	14,97	— 0,50	872
Ilūkste	10,48	9,31	— 1,17	121
Rīga	9,12	8,58	— 0,54	33.022
Krūtspils	7,13	7,05	— 0,08	258
Līvāni	4,29	6,55	+ 2,26	231
Balvi	9,42	6,13	— 3,29	124
Gulbene	6,35	5,84	— 0,51	223
Ogre	3,72	5,09	+ 1,37	88
Sloka	6,07	4,99	— 1,08	232
Jelgava	4,33	4,22	— 0,11	1.438
Liepāja	3,40	3,40	—	1.943
Plavinas	2,24	3,14	+ 0,90	47
Viesīte	3,58	3,13	— 0,45	42
Kēmeri	3,82	3,05	— 0,77	35
Varakļāni	2,71	3,01	+ 0,30	50
Alūksne	3,99	2,99	— 1,00	131
R. Jūrmala	3,54	2,89	— 0,65	227
Cēsis	1,96	2,22	+ 0,26	194
Ainaži	1,73	2,07	+ 0,34	19
Madona	2,38	2,00	— 0,38	47
Tukums	1,81	1,95	+ 0,14	159
Sigulda	2,43	1,61	— 0,82	26
Valka	1,23	1,44	+ 0,21	47
Valmiera	1,43	1,41	— 0,02	119
Dobele	1,35	1,38	+ 0,03	34
Ape	2,74	1,30	— 1,44	12
Ventspils	1,48	1,23	— 0,25	192
Bauska	1,05	0,99	— 0,06	49

Pilsētas Villes	Procents 1930. g.	En % 1935. g.	+ vai — + ou —	Krievu skaits 1935. g. Nombre des Russes
Auce	0,62	0,90	+ 0,28	30
Aizpute	0,61	0,88	+ 0,27	30
Strenči	1,13	0,85	— 0,28	15
Limbaži	1,16	0,80	— 0,36	23
Kandava	1,10	0,76	— 0,34	13
Saldus	0,79	0,75	— 0,04	33
Gostīni	—	0,71	—	7
Jaunjelgava	0,96	0,70	— 0,26	15
Valdemārpils	1,76	0,62	— 1,14	7
Prickule	1,00	0,60	— 0,40	8
Kuldīga	0,68	0,56	— 0,12	40
Talsi	0,55	0,54	— 0,01	22
Salacgrīva	0,11	0,54	+ 0,43	5
Smiltene	0,56	0,51	— 0,05	19
Rūjiena	0,63	0,46	— 0,17	20
Grobiņa	0,53	0,28	— 0,25	3
Sabīle	0,31	0,17	— 0,14	3
Piltene	0,13	0,14	+ 0,01	1
Mazsalaca	0,07	0,14	+ 0,07	2
Lejasciems	0,40	—	—	—
Durbe	0,36	—	—	—

Salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu krievu visvairāk ir Grīvā — 52,99% un Jaunlatgalē — 52,42%. Šajās 2 pilsētās krieviem ir absolūts vairākums. Bez tam vēl vairāk kā 10% krievu ir 10 pilsētās. Pilsētas, kurās vairāk kā 10% krievu, atrodas Latgalē, izņemot Subati un Jēkabpili, kas ir Zemgales austrumu daļā. No 5.—10,0% krievu ir 7 pilsētās, no 1.—5,0% krievu 19 pilsētās, līdz 1,0% krievu 20 pilsētās un 2 pilsētās — Lejasciemā un Durbē nav neviena krieva. Galvas pilsētā Rīgā ir 8,58% krievu, un pēc krievu procenta augstuma Rīga starp pilsētām ierindojas 14. vietā. Otrā lielākā pilsētā Liepājā ir 3,40% krievu, un tā ierindojas 22. vietā, Daugavpilī — 20,40% krievu, un tā ierindojas 8. vietā, Jelgavā ar 4,22% krievu ir 21. vietā un Ventspils ar 1,23% krievu 38. vietā.

Krievu procents pilsētās.

Proportionnalité des Russes dans les villes.



31. kartogramma.

Salīdzinot 28. un 31. kartogrammu redzam, ka vāciešu un krievu novietojumi pilsētās ir pilnīgi pre-

tēji. Kamēr vāciešu procents pilsētās augstāks rietumu pusē, tikmēr krievu procents austrumu daļā.

Salīdzinot ar 1930. gadu krievu procents palielinājies 16 pilsētās. Visvairāk tas palielinājies 3 pilsētās: Viļānos no 20,66% uz 23,33%, Līvānos no 4,29% uz 6,55% un Ogrē 3,72% uz 5,09%. Pārējās 16 pilsētās viņu procents palielinājies mazāk kā par 1. Turpretim krievu procents visvairāk samazinājies šādās pilsētās — Rēzeknē no 24,91 uz 22,54, Kārsavā no 17,20 uz 15,03 un Balvos no 9,42 uz 6,13.

Uz laukiem dzīvo 173.386 krievi, kas ir 13,98% no visiem lauku iedzīvotājiem, vai 74,30% no visiem Latvijā saskaitītiem lielkrieviem un baltkrieviem. Nākošā tabula rāda krievu procentu un pēdējā pārmaiņas uz laukiem apriņķos un apgabalos.

Krievu procents apriņķos un apgabalos uz laukiem.

Proportionnalité des Russes à la campagne — par districts et par provinces.

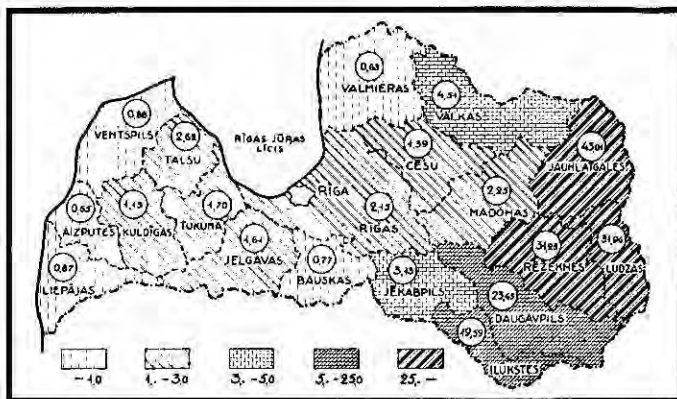
Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>		1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Rīgas apr. (distr.)		2,17	2,15	— 0,02
Cēsu " "		1,35	1,30	+ 0,04
Valmieras " "		0,63	0,63	—
Valkas " "		3,82	4,51	+ 0,69
Madonas " "		1,89	2,25	+ 0,36
Vidzeme		2,09	2,20	+ 0,20
Liepājas apr. (distr.)		0,82	0,87	+ 0,05
Aizputes " "		0,46	0,65	+ 0,19
Kuldīgas " "		0,76	1,13	+ 0,37
Ventspils " "		0,49	0,88	+ 0,39
Talsu " "		2,22	2,62	+ 0,40
Kurzeme		0,95	1,21	+ 0,26
Tukuma apr. (distr.)		1,29	1,70	+ 0,41
Jelgavas " "		1,15	1,61	+ 0,46
Bauskas " "		0,67	0,77	+ 0,10
Jēkabpils " "		2,30	3,13	+ 0,83
Ilūkstes " "		24,91	19,59	— 5,22
Zemgale		6,29	5,53	— 0,76
Daugavpils apr. (distr.)		28,12	23,43	— 4,69
Rēzeknes " "		30,64	31,23	+ 0,59
Ludzas " "		33,98	31,96	— 2,02
Jaunlatgales " "		44,58	43,01	— 1,57
Latgale		33,55	31,47	— 2,08
Latvija		14,68	13,98	— 0,70
<i>Lettonie</i>				

Uz laukiem krievu visvairāk ir Latgalē un it sevišķi Jaunlatgales apriņķī, kur no lauku iedzīvotājiem 43,01% ir krievi. No Latgales apriņķiem krievu procents vismazāks ir Daugavpils apriņķī (23,43%), Rēzeknes un Ludzas apriņķī krievu procents ir gandrīz vienāds. Ārpus Latgales lielāks krievu skaits

vēl ir Ilūkstes apriņķī, kur tie sastāda 19,59% no lauku iedzīvotāju kopskaita. Ne vienā pārējā apriņķī krievu procents nepārsniedz 5. Procentuāli vismazāk krievu ir Valmieras apriņķī (0,63%) un pēc tam Aizputes (0,65%) un Bauskas (0,77%) apriņķos. Mazāk kā 1% krievu uz laukiem ir pavisam 5 apriņķos.

Krievu procents apriņķos uz laukiem.

Proportionnalité des Russes à la campagne — par districts.



32. kartogramma.

Krievu procenta pārmaiņas uz laukiem ir ļoti raksturīgas. Tas samazinājies 5 apriņķos — Ilūkstes, Daugavpils, Ludzas, Jaunlatgales un arī nedaudz Rīgas apriņķī. Tā tad krievu procents samazinājies visos tajos apriņķos, kur tas ir augstāks, izņemot vienīgi Rēzeknes apriņķi, kur tas nedaudz pieaudzis. Krievu procents palielinājies 13 apriņķos, t. i. visos apriņķos, kuŗos viņu procents mazāks par 5, izņemot 2 apriņķus. Pēdējie ir Valmieras apriņķis, kuŗā krievu skaits un procents uz laukiem palicis bez pārmaiņām un Rīgas apriņķis, kuŗā krievu procents samazinājies tikai par 0,02, tā tad arī palicis tikpat kā bez pārmaiņām. Šie skaitļi rāda, ka pēdējā skaitīšanu starplaikā krievu novietojums uz laukiem pa apriņķiem ļoti ievērojami izlīdzinājies. Viņu skaitliskā nozīme samazinājusies tur, kur tā lielāka un pieaugusi tur, kur tā mazāka. Līdzīgi, bet ne tik jūtami krievu novietojums pārmainījies arī no 1925.—1930. gadam. Rēzeknes apriņķa krievu vairākums ir vecticīgi, kas savos tikumos konservatīvāki un nav arī latviešus asimilējuši, kamdēļ tur arī tikai ļoti nelielā mērā notiek agrāko latviešu atdalīšanās no krieviem, pretēji tam, ka tas ir ar katoļticīgiem krieviem.

1935. gadā no visiem 517 pagastiem, 192 (1930. gadā 244) pagastos ir līdz 1,0% krievu, 198 (164) pagastos no 1,0%—3,0%, 43 (35) pagastos no 3,0%—5,0%, 19 (14) pagastos no 5,0%—10,0%, 23 (25) pagastos no 10,0%—25,0%, 28 (22) pagastos no 25,0%—50,0% un 14 (17) pagastos vairāk kā 50,0% krievu. Salīdzinot ar 1930. gadu samazinājies kā to pagastu skaits, kuŗos krievu ir līdz 1,0%, kā arī to pagastu skaits, kuŗos viņu ir vairāk par 50,0%.

Krievu procents pagastos, kuros tie sastāda vairākumu.

Proportionnalité des Russes dans les communes rurales, où ils constituent la majorité.

Pagasti Com. rur.	Apriņķi Districts	Lielkrievi Gr.- Russes	Baltkrievi Ruthènes-BL.	Kopā Total
Bīkernieku	Daugavpils	96,21	0,39	96,60
Linavas	Jaunlatgales	95,02	0,04	95,06
Augšpils	"	94,06	0,12	94,18
Gauru	"	93,06	0,11	93,17
Kacēnu	"	82,11	0,15	82,26
Istras	Ludzas	72,63	2,77	75,40
Ružinas	Rēzeknes	73,84	—	73,84
Brīgu	Ludzas	67,09	1,29	68,38
Purvmales	Jaunlatgales	66,55	0,03	66,58
Rundēnu	Ludzas	52,17	11,22	63,39
Pasienas	"	21,20	40,77	61,97
Ozolmuižas	Rēzeknes	61,28	0,43	61,71
Pededzes	Valkas	52,37	0,13	52,50
Silajāņu	Rēzeknes	50,32	0,31	50,63

Visi pagasti, izņemot vienu (Pededzes pag.), kuros krievi sastāda iedzīvotāju lielāko daļu atrodas Latgalē. Arī pārējie pagasti ar augstāku krievu procentu g. k. atrodas Latgalē, tādēļ sīkāki dati par krievu novietojumu pagastos atrodami nodalījumā: iedzīvotāju nacionālais sastāvs valsts austrumu daļā.

Židi. Juifs.

No cittautiešiem židi pēc piederīgo skaita ierindojas otrā vietā aiz lielkrieviem. Agrāk Latvijas teritorijā židi nav dzīvojuši. Tie sākuši iecelot polu valdīšanas laikos, un vēl tagad viņu visvairāk ir tajos valsts apvidos, kas ilgāk bijuši zem polu virskundzības.

Žīdu skaits.

Nombre des Juifs.

1897. g.	142.315	vai 7,40 %	no iedzīvot.
1920. g.	79.368	" 5,13 %	" "
1925. g.	95.675	" 5,19 %	" "
1930. g.	94.388	" 4,97 %	" "
1935. g.	93.479	" 4,79 %	" "

Žīdu skaits tagad ir ievērojami mazāks kā pirms kara. Šeit gan atzīmējams, ka 1897. gadā iedzīvotāju tautība noteikta pēc mātes valodas, bet iepriekšējā tabulā žīdu skaits noteikts pēc mozu ticīgo skaita, jo pēdējais stāv daudz tuvāk šīs tautības piederīgo skaitam nekā žīdu valodu runājošo skaits. Pēc kara, iestājoties miera apstākļiem, žīdu skaits uzrāda pieaugumu, bet pēc 1925. gada atkal palēnām samazinās. Līdzīgi pārveidojies arī žīdu procents starp iedzīvotājiem. Tagad žīdi sastāda 4,79 % no iedzīvotāju kopskaita.

Žīdu novietojums pa apgabaliem ir īpatnējs. Kamēr igauņiem, krieviem un leišiem pie novietojuma izšķirošā nozīme bija šo tautību valstu robežu tuvums, tikmēr žīdiem šāds apstāklis atkrit. Žīdu nevienādo novietojumu pa apvidiem radījis tas, ka visi apvidi nav bijuši vienādi ilgi zem Polijas, un ka

dažos apvidos žīdiem agrāk bijis aizliegts apmesties. Zināmu iespaidu uz žīdu novietojumu atstāja arī viņu izraidīšana 1915. gadā no Kurzemes lielākās daļas. Tagad, kad žīdiem nav nekādu ierobežojumu, tie koncentrējas Rīgā un mēģinājuši arī iespiesties Vidzemē, kur viņu agrāk tikpat kā nebija.

Procentuāli no iedzīvotājiem žīdu tagad visvairāk Rīgā — 11,34 %, pēc tam Latgalē — 4,93 %, Kurzemē — 4,11 %, Zemgalē — 2,46 % un vismazāk Vidzemē — 0,60 % (tuvāk skatīt lp. p.).

Žīdu skaits un procents pa apgabaliem.

Nombre et proportionnalité des Juifs — par provinces.

Apgabali Provinces	1925. g.		1930. g.		1935. g.	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Rīga	39.459	41,24	42.328	44,85	43.672	46,72
Vidzeme	1.908	1,99	3.072	3,25	2.458	2,53
Kurzeme	14.883	15,56	12.900	13,67	12.012	12,45
Zemgale	7.665	8,01	7.384	7,82	7.363	7,88
Latgale	31.760	33,20	28.704	30,41	27.974	29,92
Latvija Lettonie	95.675	100,00	94.388	100,00	93.479	100,00

Neskatoties uz to, ka žīdu kopskaits 10 gadu laikā samazinājies par 2196, Rīgā tas tomēr palielinājies par 4213. Tagad no visiem žīdiem Rīgā dzīvo 46,72 %, kamēr 1925. gadā tikai 41,24 %. Arī Vidzemē no 1925.—1930. gadam žīdu skaits strauji pieaudzis, no 1930.—1935. gadam gan atkal samazinājies, bet 1935. gadā Vidzemē dzīvojošo žīdu procents tomēr vēl ir lielāks kā 1925. gadā. Pārējo apgabalu nozīme žīdiem samazinājusies. Tā 1925. gadā Latgalē no žīdiem dzīvoja 33,20 %, bet 1935. gadā 29,92 % un Kurzemē 1925. gadā — 15,56 %, bet 1935. gadā — 12,85 %. Tā tad žīdi galvenā kārtā dzīvo Rīgā un Latgalē, bet Rīgā viņu skaits arvien pieaug un Latgalē samazinās.

Žīdu skaita pieaugums (+) un samazināšanās (—). Accroissement (+) et décroissement (—) du nombre des Juifs.

Apgabali Provinces	No 1925.—1930. g.		No 1930.—1935. g.	
	Pavisam Total général	Uz 100 pieder. Sur 100 ressortissants	Pavisam Total général	Uz 100 pieder. Sur 100 ressortissants
Rīga	+2.869	+ 7,27	+1.344	+ 3,18
Vidzeme	+1.164	+61,01	— 614	—19,99
Kurzeme	—1.983	—13,32	— 888	— 6,88
Zemgale	— 381	— 4,97	— 21	— 0,28
Latgale	—3.056	— 9,62	— 730	— 2,54
Latvija Lettonie	—1.287	— 1,35	— 909	— 0,96

No 1925.—1930. gadam žīdu skaits palielinājies Rīgā un Vidzemē. Ārkārtīgi strauji tas pieaudzis Vidzemē, kur 5 gadu laikā palielinājies par 1164 vai 61,01 %. Tas, protams, radies no žīdu iecelšanas un apgabalu robežu pārgrozīšanas. No 1930.—1935. gadam žīdu skaits turpretim samazinājies par 614 vai 19,99 %, un tas atkal noticis mehāniskās kustības ceļā. Tas rāda, ka Vidzemē iecelojušie žīdi

nav atraduši piemērotu darba lauku un bijuši spiesti izceļot vai arī izspieduši citus. Šeit gan jāņem vērā, ka židu skaita samazināšanās Vidzemē par apmēram 500 radusies no Gostiņu pilsētas nodibināšanās un piedalīšanas Latgalei, kādēļ patiesībā uz agrākās Vidzemes platības samazināšanās nav tik liela, bet ir lielāka Latgalē. No 1930.—1935. gadam židu skaits pieaudzis tikai Rīgā, palielinoties par 3,18%, bet pārējos apgabalos samazinājies. Visstraujāk viņu skaits samazinājies Vidzemē (19,99%), pēc tam Kurzemē (6,88%), Latgalē (2,54%) un vislēnāk Zemgalē (0,28%).

Židu skaita pieaugums (+) un samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) et décroissement (—) du nombre des Juifs de 1930 à 1935.

Apgabali Provinces	Pavisam Total général	Dabīgā kustība Mouvement naturel	Mēchaniskā kustība Mouvement mécanique
Rīga	+1344	+ 570	+ 774
Vidzeme	— 614	— 3	— 611*)
Kurzeme	— 888	— 166	— 722
Zemgale	— 21	+ 67	— 88
Latgale	— 730	+ 682	—1412*)
Latvija Lettonie	— 909	+1150	—2059
tai skaitā:			
dont:			
pilsētās d. tes villes	—1117	+ 814	—1931
laukos à la campagne	+ 208	+ 336	— 128

Pēdējā skaitīšanu starplaikā židu skaits dabīgās kustības ceļā palielinājies par 1150. Dabīgais pieaugums bijis kā pilsētās tā laukos. No apgabaliem dabīgā samazināšanās bijusi Kurzemē un Vidzemē. Mēchaniskās kustības ceļā židu skaits samazinājies par 2059, un samazināšanās notikusi kā pilsētās tā laukos. Šī mēchaniskā samazināšanās norāda uz židu izceļošanu, jo mazāk pielaižams tas, ka židi būtu uzdevušies par citu tautību piederīgiem, jo nav palielinājies arī mozuš ticīgo skaits starp iedzīvotājiem, kuri nav uzdevušies par židiem. Mēchaniskās kustības ceļā židu skaits palielinājies tikai Rīgā, bet visos pārējos apgabalos ievērojami samazinājies. Tas nepārprotami norāda uz provinces židu iecēlošanu galvas pilsētā. Absolūtos skaitļos mēchaniskā samazināšanās vislielāka ir Latgalē.

1935. gadā no visiem židiem 86.555 vai 92,59% dzīvoja pilsētās un 6924 vai 7,41% uz laukiem. Židi ir vispilsētnieciskākā tauta. Viņi kā lauku iedzīvotāji tikpat kā nav sastopami. Ja arī šeit sakopotie dati rāda, ka uz laukiem dzīvo 7,41% no židiem, tad

*) Židu skaita mēchaniskā samazināšanās Vidzemē par apmēram 500 radusies no Gostiņu pilsētas atdalīšanas no Plavīnām un iedalīšanas Latgalē, kādēļ izejot no 1930. gada administratīvā iedalījuma, židu mēchaniskā samazināšanās Vidzemē ir par apm. 500 mazāka un Latgalē par tikpat lielāka.

šeit jāņem vērā, ka šis skaits g. k. sastādās no ciemos dzīvojošiem židiem, kuri ar lauksaimniecību nenodarbojas.

Židu skaits un procents pilsētās un laukos 1935. g.

Nombre et proportionnalité du nombre des Juifs dans les villes et à la campagne en 1935.

Apgabali Provinces	Pilsētās Dans les villes		Laukos A la campagne	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Rīga	43.672	11,34	—	—
Vidzeme	1.503	2,24	955	0,28
Kurzeme	11.323	11,30	689	0,36
Zemgale	6.228	8,82	1.135	0,50
Latgale	23.829	27,18	4.145	0,88
Latvija Lettonie	86.555	12,18	6.924	0,56

Procentuāli starp pilsētu iedzīvotājiem židu visvairāk ir Latgales pilsētās. No Latgales pilsētu iedzīvotājiem židi sastāda 27,18%, no Rīgas iedzīvotājiem — 11,34%, no Kurzemes pilsētu iedzīvotājiem — 11,30%, no Zemgales pilsētu iedzīvotājiem — 8,82% un vismazāk no Vidzemes pilsētu iedzīvotājiem — 2,24%. No visiem pilsētās dzīvojošiem židiem 50,46% dzīvo Rīgā, 27,53% Latgalē, 13,08% Kurzemē, 7,19% Zemgalē un 1,74% Vidzemē.

Starp lauku iedzīvotājiem ir 0,56% židu. Arī uz laukiem židu procents vislielāks ir Latgalē un vismazāks Vidzemē, bet gan ne ar tik lielu atšķirību kā pilsētās. No laukos dzīvojošiem židiem 59,87% dzīvo Latgalē, 16,39% Zemgalē, 13,79% Vidzemē un 9,95% Kurzemē.

Židiem uz laukiem nevienā apgabalā nav it nekādas skaitliskas nozīmes, turpretim no pilsētu iedzīvotājiem viņi sastāda ievērojamu daļu (12,18%). Ja salīdzinām židu skaitu atsevišķās pilsētās tagad un pagājušā gadu simtenā beigās, tad redzam lielas un pie tam ļoti raksturīgas pārmaiņas. Vairāk kā 1000 židu 1897. gadā bija 14 pilsētās, bet 1935. gadā 9 pilsētās. Lai gan šajā starplaikā pilsētnieku skaits ievērojami palielinājies, un nākušas klāt arī jaunas pilsētas, tad tomēr samazinājies to pilsētu skaits, kurās vairāk kā 1000 židu. No 14 pilsētām, kurās 1897. gadā bija vairāk par 1000 židiem, tagad tikai 7 pilsētās ir vairāk kā 1000 židu. Visumā novērojama židu skaita strauja samazināšanās visās pilsētās, izņemot tikai Rīgu, kur tas pakāpeniski pieaudzis.

Līdz ar židu skaita samazināšanos, samazinājies arī viņu procents starp iedzīvotājiem. Pagājušā gadu simtenī vairākās pilsētās židiem bija absolūts vairākums, bet tagad tie sastāda tikai nelielu iedzīvotāju daļu. Tā 1881. gadā no Piltenes iedzīvotājiem židi sastādīja 52,97%, bet 1935. gadā tikai 6,10%; Valdemārpilī 1881. gadā bija 67,47%, bet 1935. gadā 14,01% židu; Kandavā 1881. gadā — 50,99%, bet 1935. gadā tikai 3,96% židu; Sabilē 1881. gadā — 62,18%, bet 1935. gadā 15,46% židu; Jaunjelgavā 1881. gadā — 70,93%, 1897. gadā — 62,92% un 1935. gadā — 26,05% židu; Bauskā 1881. gadā — 59,40%,

Židu skaits un procents pilsētās.

Nombre et proportionnalité des Juifs dans les villes.

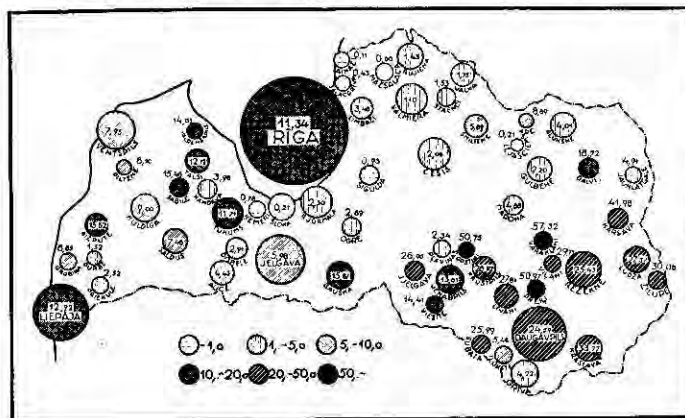
Pilsētas Villes	1881. gadā		1897. gadā		1930. gadā		1935. gadā	
	Pavisam Total gén.	o/o	Pavisam Total gén.	o/o	Pavisam Total gén.	o/o	Pavisam Total gén.	o/o
Rīga	14.222	8,40	22.115	7,84	42.328	11,20	43.672	11,34
Liepāja	6.651	22,46	9.454	14,66	7.908	13,81	7.379	12,92
Daugavpils	—	—	32.385	46,28	11.636	26,92	11.106	24,59
Jelgava	6.295	22,06	5.879	16,73	1.977	5,98	2.039	5,98
Ventspils	1.407	23,96	1.313	18,42	1.275	7,39	1.246	7,95
Rēzekne	—	—	6.478	53,98	3.577	28,21	3.342	25,43
Cēsis	224	5,25	368	5,79	170	2,21	180	2,06
Valmiera	27	1,08	166	3,29	127	1,52	93	1,10
Tukums	2.858	46,46	2.561	33,90	968	12,84	953	11,71
R. Jūrmala	—	—	—	—	289	3,61	181	2,30
Kuldīga	2.713	33,61	2.543	26,16	728	10,52	646	9,00
Jēkabpils	2.254	40,89	2.087	35,80	796	14,20	793	13,61
Ludza	—	—	2.803	54,53	1.634	30,49	1.518	27,37
Grīva	—	—	—	—	228	4,52	234	4,22
Bauska	3.631	59,40	2.745	41,95	768	15,86	778	15,87
Sloka	137	10,07	204	9,65	21	0,40	10	0,21
Saldus	909	38,52	—	—	377	8,67	329	7,46
Alūksne	—	—	—	—	184	5,09	176	4,01
Rājiena	—	—	—	—	73	1,59	62	1,43
Krāslava	—	—	—	—	1.550	36,19	1.444	33,77
Talsi	1.398	41,00	1.411	33,60	609	14,33	499	12,12
Gulbene	—	—	—	—	65	1,82	84	2,20
Smiltene	—	—	—	—	217	6,04	221	5,89
Krustpils	—	—	—	—	1.149	35,76	1.043	28,52
Līvāni	—	—	—	—	1.010	31,88	981	27,81
Aizpute	1.455	39,43	1.170	35,02	572	16,65	534	15,62
Auce	—	—	—	—	151	5,21	147	4,43
Valka	257	6,12	380	0,85	65	1,94	57	1,75
Limbaži	254	14,00	159	6,59	105	3,58	100	3,48
Dobeles	154	14,22	—	—	80	3,72	72	2,91
Madona	—	—	—	—	97	4,45	115	4,98
Jaunjelgava	4.128	70,93	3.256	62,92	620	26,97	561	26,05
Balvi	—	—	—	—	386	24,98	379	18,72
Kārsava	—	—	—	—	865	46,93	785	41,93
Sabīle	873	62,18	—	—	306	15,99	281	15,46
Strenči	—	—	—	—	34	1,76	27	1,53
Ogre	—	—	—	—	38	2,84	50	2,89
Kandava	775	50,99	—	—	68	4,18	68	3,96
Preiļi	—	—	—	—	892	51,06	847	50,97
Varakļāni	—	—	—	—	995	61,27	952	57,32
Sigulda	—	—	—	—	7	0,48	15	0,93
Zīlupe	—	—	—	—	—	—	471	30,08
Plaviņas	—	—	—	—	635	24,13	35	2,34
Mazsalaca	—	—	—	—	1	0,07	—	—
Subata	—	—	—	—	455	26,83	387	25,89
Priekule	—	—	—	—	24	1,85	34	2,52
Viesīte	—	—	—	—	187	14,86	193	14,41
Viļāni	—	—	—	—	396	28,91	396	29,71
Ilūkste	—	—	842	23,05	58	4,82	71	5,46
Jaunlatgale	—	—	—	—	—	—	61	4,91
Kemerl	—	—	—	—	3	0,32	9	0,79
Valdemārpils	1.197	67,47	—	—	161	14,25	159	14,01
Grobīņa	658	41,28	370	24,90	116	10,28	95	8,85
Gostiņi	—	—	—	—	—	—	504	50,75
Ape	—	—	—	—	90	9,50	82	8,89
Salacgrīva	—	—	—	—	—	—	4	0,43
Ainaži	—	—	—	—	7	0,76	1	0,11
Piltene	731	52,97	629	41,68	53	6,73	45	6,10
Durbe	27	6,59	—	—	8	1,45	8	1,52
Lejasciems	—	—	—	—	1	0,20	1	0,21

1897. gadā — 41,95% un 1935. gadā — 15,87% židu; Ludzā 1897. gadā — 54,53% bet 1935. gadā — 27,37% židu; Rēzeknē 1897. gadā — 53,98%, bet 1935. gadā 25,43% židu. Kā izņēmums mināma vienīgi Rīga, kur tagad starp iedzīvotājiem ir daudz vairāk židu kā pagājušā gadu simteņa beigās.

Salīdzinot ar 1930. gadu židu skaits palielinājies 15 pilsētās. Tomēr izņemot Rīgu, pieaugums ir pavisam niecīgs un svārstas starp 4 un 43. No pilsētām, kurās pēdējos piecos gados pieaudzis židu skaits, 8 atrodas Vidzemē, 5 Zemgalē un 1 Kurzēmē bet Latgalē ne viena.

Židu procents pilsētās 1935. gadā.

Proportionnalité des Juifs dans les villes en 1935.



33. kartogramma.

Iedzīvotāju lielāko daļu žīdi sastāda 3 pilsētās: Varakļānos — 57,32%, Preiļos — 50,97% un Gostiņos — 50,75%. 11 pilsētās ir no 20,—50,0% žīdu. Visas pilsētas, kurās vairāk par 20% žīdu atrodas Latgalē, izņemot tikai Jaunjelgavu. No 10,—20,0% žīdu ir 11 pilsētās, no 5,—10,0% — 9 pilsētās, no 1,—5,0% — 19 pilsētās, līdz 1,0% — 6 pilsētās un Mazsalacā nav ne viena žīda. Visas pilsētas, kurās žīdu procents mazāks par 1,0 atrodas Vidzemē.

Salīdzinot ar 1930. gadu žīdu procents palielinājies 12 pilsētās. Starp pēdējām galvenā kārtā ir tādas, kurās zemāks žīdu procents. Atzīmējams, ka žīdu procenta samazināšanās Pļaviņās pēdējā skaitīšanu starplaikā no 24,13 uz 2,34 izskaidrojama ar Gostiņu pilsētas atdalīšanu.

Židu skaits un procents Rīgā.

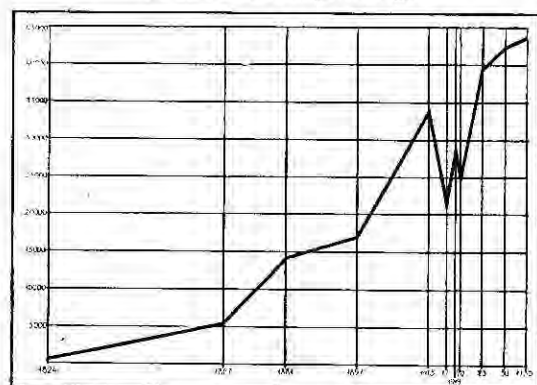
Nombre et proportionnalité du nombre des Juifs à Riga.

1824. g.	513	—	1919. g.	28.719	13,50%
1867. g.	5.254	5,10%	1920. g.	24.721	13,60%
1881. g.	14.222	8,40%	1925. g.	39.459	11,68%
1897. g.	16.922	6,10%	1930. g.	42.328	11,20%
1913. g.	33.651	6,50%	1935. g.	43.672	11,34%
1917. g.	21.522	10,30%			

Tagad Rīgā ir 43.672 žīdi. Zināmu pārtraukumu žīdu pieaugšanā radījis tikai pasaules karš. Iestājoties miera apstākļiem žīdu skaits atkal strauji pieaudzis un jau 1925. gadā ir lielāks kā 1913. gadā. Tā 1913. gadā Rīgā bija 33.652 iedzīvotāji, no kuriem 33.651 žīds, bet 1925. gadā 337.699 iedzīvotāji, no kuriem 39.459 žīdi. Tā tad iedzīvotāju kopskaits ievērojami samazinājies, turpretim žīdu skaits ievērojami palielinājies. Tas rāda, ka kara notikumi ļoti lielā mērā sekmējuši žīdu saplušanu mūsu galvas pilsētā. Žīdu procents starp iedzīvotājiem Rīgā kara gados dubultojies. Tā 1913. gadā Rīgā bija

tikai 6,50% židu, bet 1917. gadā jau 10,30% un 1920. gadā pat 13,00%. Sakarā ar bēgļu atgriešanos židu procents gan nedaudz samazinājās, bet no 1930.—1935. gadam atkal uzrāda nelielu pieaugumu.

Židu skaits Rīgā.
Nombre des Juifs à Riga.



44. diagramma.

Židi ir ļoti pilsētnieciska tauta. No 6924 židiem, kas saskaitīti uz laukiem 4196 saskaitīti ciemos, t. i. bieži apdzīvotās vietās kurām pa daļai pilsētu raksturs.

Polji. Polonais.

No cittautībām, polji pēc piederīgo skaita, ieņem ceturto vietu. 1935. gadā saskaitīti 48.949 polji. Šāds samērā liels poļu skaits izskaidrojams ar to, ka Latvijas apgabali ilgāku vai īsāku laiku bijuši zem Polijas virskundzības. Tomēr poļu ieceļošana Latvijā nekad nav bijusi kaut cik ievērojama. Polijas virskundzības laikā Latgales vācu muižniecība pārpolojās un sekmcja arī zemnieku pārpološanas. Poļu ieceļotāji parādījušies vienīgi kā atsevišķas personas. Tikai pēdējos gados Latvijā uz laukiem apmetušies uz dzīvi poļu laukstrādnieki, kas ieceļojuši lielākā skaitā.

Polu skaits un procents Latvijā.

Nombre et proportionnalité des Polonais en Lettonie.

Gadi Années	Skaits Nombre	Procents %
1897.	65.056	3,4
1920.	54.567	3,4
1925.	51.143	2,8
1930.	59.374	3,12
1935.	48.949	2,51

Kā piecu pēdējo tautas skaitīšanu dati rāda, poļu skaits visumā samazinājies. Izņēmums ir vienīgi laiks no 1925.—1930. gadam kad poļu skaits ievērojami palielinājies. No 1925.—1930. gadam poļu skaits faktiski palielinājies par 8231, lai gan dabīgais pieaugums bija tikai 2443. Tas rāda, ka šajos 5 gados poļu skaits mēchaniskā ceļā palielinājies par 5788. Ievērojot to, ka tai laikā nenotika poļu ieceļošana, bet gan taisni otrādi, Polijas pilsoņu skaits Latvijā pat samazinājies no 6055 uz

4877, tad jānāk pie slēdziena, ka poļi pratuši pie sevis saistīt vismaz 6000 nacionāli neapzinīgus iedzīvotājus, kuri agrākās skaitīšanās uzdevušies par baltkrieviem vai latviešiem. Šādu pārpološanu zināmā mērā atviegloja kopējā ticība, jo valsts austerumu daļā kā poļi tā baltkrievis un latvieši ir Romas katolīcīgi. Dabīgi, ka 1935. gadā, izpaliekot atklātai aģitācijai, no citām tautībām piesaistītie vairs neuzdevās par poļiem, un tādēļ pēdējo skaits no 1930.—1935. gadam atkal ievērojami saplaka. Līdzīgas pārmaiņas uzrāda arī poļu procents. 1897. un 1920. gadā poļi no iedzīvotājiem sastādīja 3,4%, bet 1935. gadā tikai 2,5%.

Polu skaits un pieaugums (+) vai samazināšanās (—).

Accroissement (+) ou décroissement (—) du nombre des Polonais.

Aprīņki un apgabali Districts et provinces	1930. g.	1935. g.	Pieaugums (+) vai samazināšanās (—) Accroissement (+) ou décroissement (—)	Pavisam Total général	Uz 100 pieder. Sur 100 adhérents
Rīga (ville)	16.574	15.774	— 800	— 4,93	
Rīgas apr. (distr.)	976	1.530	+ 554	+ 56,76	
Cēsu „	226	378	+ 152	+ 67,26	
Valmieras „	150	388	+ 238	+ 158,37	
Valkas „	175	307	+ 132	+ 75,43	
Madonas „	337	348	+ 11	+ 3,26	
Vidzeme	1.864	2.951	+ 1.087	+ 58,32	
Liepājas apr. (distr.)	2.591	2.544	— 47	— 1,81	
Aizputes „	109	186	+ 77	+ 70,64	
Kuldīgas „	286	403	+ 117	+ 40,91	
Ventspils „	205	262	+ 57	+ 27,80	
Talsu „	187	310	+ 123	+ 65,78	
Kurzeme	3.378	3.705	+ 327	+ 9,68	
Tukuma apr. (distr.)	268	489	+ 221	+ 82,46	
Jelgavas „	820	1.548	+ 728	+ 88,78	
Bauskas „	147	303	+ 156	+ 106,12	
Jēkabpils „	399	497	+ 98	+ 24,56	
Ilūkstes „	6.226	4.148	— 2.078	— 33,38	
Zemgale	7.860	6.985	— 875	— 11,13	
Daugavpils apr. (distr.)	19.108	11.579	— 7.529	— 39,10	
Rēzeknes „	5.307	4.655	— 652	— 12,29	
Ludzas „	4.538	2.603	— 1.935	— 42,64	
Jaunlatgales „	745	697	— 48	— 6,44	
Latgale	29.698	19.534	— 10.164	— 34,22	
Latvija Lettonie	59.374	48.949	— 10.425	— 17,56	

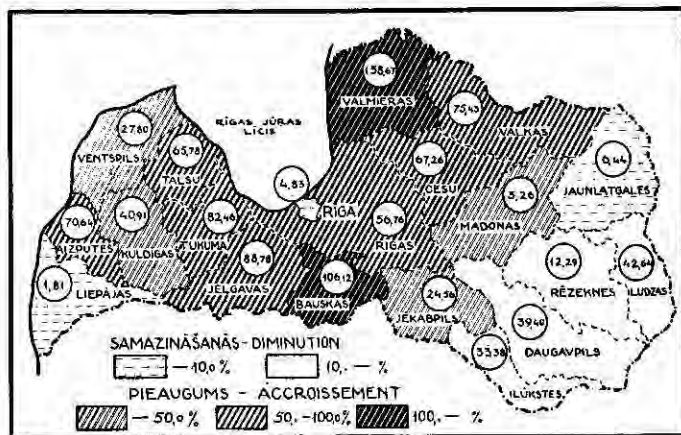
Poļu visvairāk ir Latgalē un it sevišķi Daugavpils apriņķi, bet Jaunlatgales apriņķi ir neliels poļu skaits. Pēc tam lielāks poļu skaits ir Rīgā. 1935. gadā no visiem poļiem Latgalē dzīvoja 39,91%, Rīgā — 32,22%, Zemgalē — 14,27%, Kurzēmē — 7,57% un Vidzemē — 6,03%. Poļu procentuālais sadalījums

pa apgabaliem pēdējā laikā ievērojami pārmainī-
jies, jo 1925. gadā no poliem Latgalē dzīvoja 49,99%
Rīgā — 25,65%, Zemgalē — 15,85%, Kurzemē —
6,15% un Vidzemē — 2,36%. Tā tad 10 gadu laikā
Latgales nozīme poliem ievērojami samazinājusies,
jo Latgalē dzīvojošo poļu procents tagad ir par 10,08
mazāks kā 1925. gadā. Nedaudz samazinājusies arī
Zemgales nozīme. Turpretim Rīgā un Vidzemē
dzīvojošo poļu procents ievērojami palielinājies.
Rīgā tas pieaudzis par 6,57%, Vidzemē par 3,67 un
arī Kurzemē par 1,42. Sevišķi strauji pieaugusi
Vidzemes nozīme, jo 1925. gadā Vidzemē no po-
liem dzīvoja tikai 2,36%, bet 1935. gadā jau 6,03%.

Poļu skaits, kas no 1925.—1930. gadam pieauga
par 8231, no 1930.—1935. gadam samazinājies par
10.425. Samazināšanās nav notikusi visos apgaba-
los. Vidzemē un Kurzemē poļu skaits palielinājies
— pirmā par 1087 un otrā par 327. Absolūti vis-
vairāk tas samazinājies Latgalē — par 10.164 un it
sevišķi Daugavpils apriņķī — par 7529. Rīgā poļu
skaits samazinājies par 800 un Zemgalē par 875.
Zemgalē tas samazinājies vienīgi Ilūkstes apriņķī,
bet pārējos apriņķos pieaudzis. Poļu skaits pēdējā
skaitīšanu starplaikā samazinājies 6 apriņķos — vi-
sos 4 Latgales apriņķos, Ilūkstes apriņķī un arī ne-
daudz Liepājas apriņķī, bet pārējos 13 apriņķos tas
palielinājies.

Iepriekšējā tabula rāda arī poļu skaita pārmai-
ņas salīdzinot ar viņu skaitu atsevišķos apgabalos
un apriņķos. No 1930.—1935. gadam poļu skaits sa-
mazinājies par 17,56%, bet no 1925.—1930. gadam
tas pieauga par 16,09%. Tā tad samazināšanās pē-
dējā skaitīšanu starplaikā ir tikai nedaudz straujāka
kā pieaugšana iepriekšējā skaitīšanu starplaikā.

Poļu skaita pārmaiņas uz 100 piederīgiem no 1930.—1935. gadam.
*Changement du nombre des Polonais sur 100 ressortissants
de 1930 à 1935.*



34. kartogramma.

Poļu skaits visstraujāk samazinājies Latgalē,
kur uz katriem 100, 1930. gadā skaitītiem poliem, sa-
mazināšanās iznāk 34,22, t. i. katra 100 vietā ta-
gad ir tikai 66. Zemgalē poļu skaits samazinājies
par 11,13% un Rīgā par 4,83%. Turpretim poļu skaits
palielinājies visstraujāk Vidzemē, kur uz katriem
100 poliem piecu gadu laikā nākuši klāt 58,32. Kur-

zemē poļu skaits palielinājies par 9,68%. Izņemot
Liepājas apriņķi pārējos Kurzemes apriņķos poļu
pieaugums ir vairākkārt straujāks. Bez tam poļu
skaits sevišķi strauji pieaudzis Zemgalē bez Ilūk-
stes apriņķa. No apriņķiem straujāko poļu pie-
augumu uzrāda Valmieras apr. — 158,67%, Bauskas
apr. — 106,12% un Jelgavas apriņķis — 88,78%, bet
straujāko samazināšanos — Ludzas apr. — 42,64%,
Daugavpils apr. — 39,46% un Ilūkstes apriņķis —
33,38%. Šie skaitļi rāda, ka visos apriņķos kur vai-
rāk par 2000 poļu, pēdējo skaits samazinājies, ka-
mēr pārējos, kur viņu skaits mazāks, izņemot Jaun-
latgales apriņķi, poļu skaits pieaudzis. Tā tad poļu
tautas piederīgie sadalījušies daudz vienlīdzīgāk pa
visu valsts teritoriju.

**Poļu skaita pieaugums (+) un samazināšanās (—)
no 1930.—1935. gadam.**

*Accroissement (+) et décroissement (—) du nombre des Polonais
de 1930 à 1935.*

Apgabali Provinces	Pavisam Total général	Dabīgā kustība Mouvement naturel	Mēchaniskā kustība Mouvement mécanique
Rīga	— 800	+ 178	— 978
Vidzeme	+ 1.087	+ 131	+ 956
Kurzeme	+ 327	+ 52	+ 275
Zemgale	— 875	+ 708	— 1.583
Latgale	— 10.164	+ 1.578	— 11.742
Latvija Lettonie	— 10.425	+ 2.647	— 13.072
tai skaitā:			
dont:			
pilsētās dans les villes	— 3.213	+ 714	— 3.927
laukos à la campagne	— 7.212	+ 1.933	— 9.145

Pēdējā skaitīšanu starplaikā poļu skaits dabi-
gās kustības ceļā palielinājies par 2647. Dabīgais
pieaugums bijis visos apgabalos un arī kopsummā
visās pilsētās. Mēchaniskās kustības ceļā viņu
skaits samazinājies par 13.072, kas izskaidrojams
ar agrāk pārpoloto iedzīvotāju atkrišanu. Mēcha-
niskā ceļā viņu skaits samazinājies kā pilsētās, tā
laukos. No apgabaliem mēchaniskais pieaugums ir
Vidzemē — 956 un Kurzemē — 275, bet pārējos
apgabalos samazināšanās. Poļu skaits mēchaniskā
ceļā visvairāk samazinājies Latgalē — 11.742. Šo
samazinājumu radījusi kā poļu izcelošana uz citiem
apgabaliem, tā arī agrāk pārpoloto iedzīvotāju at-
krišana. Zemgalē poļu skaits mēchaniskās kustības
ceļā samazinājies par 1583 un Rīgā par 978.

1935. g. procentuāli no apgabalu iedzīvotājiem
poļu visvairāk ir Rīgā — 4,10%, pēc tam Latgalē —
3,45%, Zemgalē — 2,33%, Kurzemē — 1,27% un vis-
mazāk Vidzemē — 0,73%. Ne tikai no apgabaliem,
bet arī no apriņķiem neviens neizceļas ar augstāku
poļu procentu. No apriņķiem poļu procents vis-
augstāks ir Ilūkstes apriņķī — 7,32%, pēc tam
Daugavpils apr. — 5,44%, Rēzeknes — 3,07%. Lu-
dzas — 2,79% un Liepājas apr. — 2,28% (skatīt ta-
bulu 294. lp. p.).

Polu skaits un procents pilsētās un laukos 1935. g.

Nombre et proportionnalité des Polonais dans les villes et à la campagne en 1935.

Apgabali Provinces	Pilsētās Dans les villes		Laukos A la campagne	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Rīga	15.774	4,10	—	—
Vidzeme	545	0,81	2.406	0,71
Kurzeme	2.478	2,47	1.227	0,64
Zemgale	2.259	3,20	4.726	2,07
Latgale	10.486	11,96	9.048	1,89
Latvija Lettonie	31.542	4,44	17.407	1,40

No visiem poļiem 31.542 vai 64,44% dzīvo pilsētās un 17.407 vai 35,56% uz laukiem. Tā tad poļi pie mums ir pilsētnieciska tauta, jo no Latvijas iedzīvotājiem pilsētās dzīvo tikai 36,43%. No pilsētās dzīvojošiem poļiem 50,01% dzīvo Rīgā, 33,24% — Latgalē, 7,86% — Kurzemē, 7,16% — Zemgalē un 1,73% — Vidzemē. Bet no laukos dzīvojošiem poļiem 51,98% dzīvo Latgalē, 27,13% — Zemgalē, 13,82% — Vidzemē un 7,05% — Kurzemē. Tā tad poļu lielais vairums dzīvo Rīgā un Latgales pilsētās, bet uz laukiem Latgalē un Zemgalē.

Procentuāli ar iedzīvotāju skaitu poļu visvairāk ir Latgales pilsētās. No Latgales pilsētu iedzīvotāju kopskaita poļu ir 11,96%. Pēc tam augstāks poļu procents ir Rīgā — 4,10%, bet viszemāks Vidzemes pilsētās — 0,81%. Caurmērā no visu pilsētu iedzīvotājiem poļi ir 4,44%, bet no lauku iedzīvotājiem tikai 1,40%. Uz laukiem, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu poļu visvairāk ir Zemgalē — 2,07% un pēc tam Latgalē — 1,89%, bet vismazāk Kurzemē — 0,64%.

Polu skaits un procents pilsētās.

Nombre et proportionnalité des Polonais dans les villes.

	Procents — En %			Polu skaits 1935. g. Nombre des Polonais en 1935
	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —	
Ilūkste	29,28	29,31	+ 0,03	381
Daugavpils	20,84	18,15	— 2,69	8.198
Grīva	18,76	16,34	— 2,42	906
Krāslava	29,56	15,13	— 14,43	647
Rēzekne	9,54	6,92	— 2,62	909
Ludza	12,07	6,10	— 5,97	338
Kārsava	6,46	4,92	— 1,54	92
Rīga	4,39	4,10	— 0,29	15.774
Subata	8,14	3,96	— 4,18	59
Liepāja	4,32	3,96	— 0,36	2.261
Preiļi	6,41	3,85	— 2,56	64
Ogre	4,64	3,71	— 0,93	64
Zilupe	—	3,45	—	54
Jēkabpils	2,98	2,61	— 0,37	152
Viļāni	3,87	2,33	— 1,54	31
Gulbene	3,25	2,12	— 1,13	81
Sloka	2,31	1,91	— 0,37	90
Jaunlatgale	—	1,93	—	24

Procents — En %
1930. g. 1935. g. + vai —
+ ou —
Polu skaits
1935. g.
Nombre des
Polonais en 1935

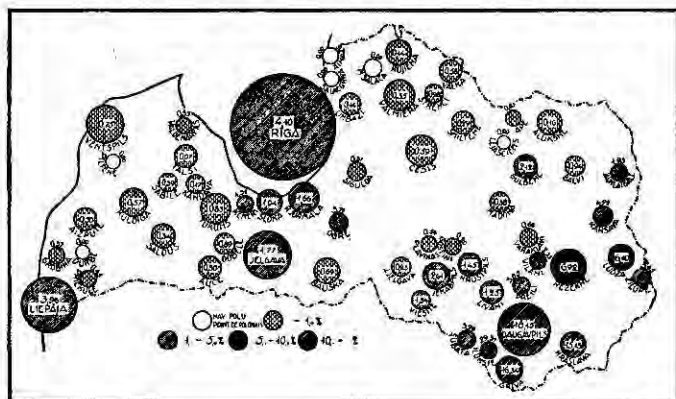
Jelgava	1,50	1,77	+ 0,27	604
Rīgas-Jūrmala	1,41	1,66	+ 0,25	130
Krustpils	1,62	1,45	— 0,17	53
Viesīte	3,10	1,34	— 1,76	18
Kēmeri	1,17	1,31	+ 0,14	15
Līvāni	2,27	1,25	— 1,02	44
Balvi	0,88	0,94	+ 0,06	19
Dobele	0,37	0,89	+ 0,52	22
Ape	0,32	0,87	+ 0,55	8
Tukums	0,54	0,83	+ 0,29	68
Ventspils	0,74	0,75	+ 0,01	117
Bauska	0,54	0,69	+ 0,15	34
Varakļāni	0,68	0,66	— 0,02	11
Cēsis	0,43	0,59	+ 0,16	52
Valka	0,24	0,58	+ 0,34	19
Kuldīga	0,65	0,57	— 0,08	41
Plaviņas	0,46	0,51	+ 0,05	8
Aizpute	0,61	0,50	— 0,11	17
Priekule	0,16	0,45	+ 0,29	6
Sabīle	0,05	0,39	+ 0,34	7
Madona	0,73	0,38	— 0,35	9
Sigulda	0,48	0,37	— 0,11	6
Grobiņa	0,44	0,37	— 0,07	4
Valmiera	0,38	0,35	— 0,03	30
Valdemārpils	0,09	0,35	+ 0,26	4
Saldus	0,27	0,34	+ 0,07	15
Auce	0,21	0,30	+ 0,09	10
Smiltene	0,19	0,29	+ 0,10	11
Strenči	0,41	0,28	— 0,13	5
Jaunjelgava	0,22	0,23	+ 0,01	5
Gostipi	—	0,20	—	2
Kandava	0,19	0,17	— 0,02	3
Alūksne	0,11	0,16	+ 0,05	7
Rūjiena	0,13	0,14	+ 0,01	6
Limbaži	0,10	0,14	+ 0,04	4
Talsi	0,19	0,07	— 0,12	3
Durbe	2,00	—	—	—
Ainaži	0,11	—	—	—
Mazsalaca	—	—	—	—
Salacgrīva	—	—	—	—
Piltene	—	—	—	—
Lejasciems	—	—	—	—

No pilsētām lielāks poļu skaits ir Rīgā — 15.774, Daugavpilī — 8198 un Liepājā — 2261. Pārējās pilsētās nevienā nav vairāk par 1000 poļiem. 9 pilsētās poļu skaits ir no 100—1000, bet 6 pilsētās nav neviena poļa.

Procentuāli no iedzīvotāju skaita poļu visvairāk ir Ilūkstes pilsētā. No Ilūkstes iedzīvotājiem 29,31% ir poļi. Bez tam vairāk par 10% poļu ir vēl Daugavpilī — 18,15%, Grīvā — 16,34% un Krāslavā — 15,13%. 2 pilsētās ir no 5.—10,0% poļu.

Visas 6 pilsētas, kurās vairāk kā 5% poļu, atrodas valsts austrumu daļā. No 1.—5,0% poļu ir 18 pilsētās, līdz 1,0% poļu ir 30 pilsētās, un 6 pilsētās nemaz nav poļu. Latvijas lielākā pilsēta — Rīga pēc poļu procenta augstuma starp pilsētām ierindojas 8. vietā, otra lielākā pilsēta — Liepāja 10. vietā, un pēc lieluma trešā — Daugavpils 2. vietā. Tas norāda uz Latvijā dzīvojošo poļu pilsētniecisko raksturu, jo viņu procents lielākās pilsētās ir samērā augstāks kā pārējās.

Polu procents pilsētās.
Proportionnalité des Polonais dans les villes.



35. kartogramma.

Salīdzinot ar 1930. gadu poļu procents palielinājies 23 pilsētās. Tas nedaudz palielinājies arī Ilūkstē, kur poļu procents vislielāks. Pārējās pilsētās, kurās poļu procents palielinājies, tas ir mazāks par 2. Poļu procents ļoti ievērojami samazinājies Krāslavā (par 14,43%) un arī Ludzā (5,97%) un Subatā (4,18%). Visumā varam teikt, ka poļu procents galvenā kārtā samazinājies pilsētās, kurās tas augstāks.

Poļu skaits uz laukiem gan ir neliels, bet tas tomēr pelna zināmu uzmanību, jo poļu novietojumā pēdējos gados notikušas ievērojamas pārmaiņas. Lai gan poļu procents starp lauku iedzīvotājiem ievērojami samazinājies, tad tomēr ir apvidi, kur tas pieaudzis. Nākošā tabula rāda, kādu daļu no lauku iedzīvotājiem apriņķos sastāda poļu tautības piederīgie.

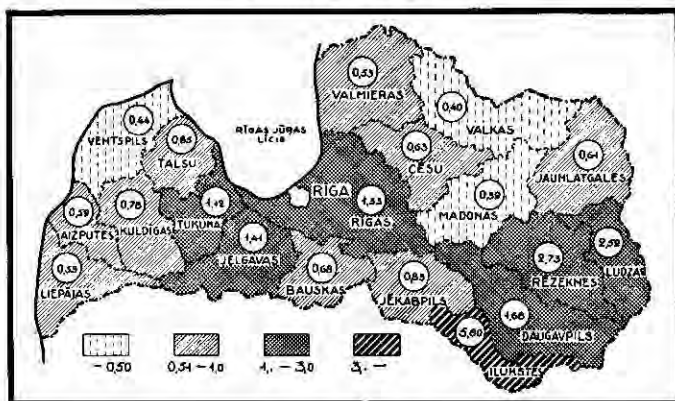
Polu procents laukos.
Proportionnalité des Polonais à la campagne.

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Rīgas apr. (distr.)	0,74	1,33	+ 0,59
Cēsu " "	0,36	0,63	+ 0,27
Valmieras " "	0,17	0,53	+ 0,36
Valkas " "	0,22	0,40	+ 0,18
Madonas " "	0,31	0,39	+ 0,08
Vidzeme	0,38	0,71	+ 0,33
Liepājas apr. (distr.)	0,20	0,53	+ 0,33
Aizputes " "	0,32	0,59	+ 0,27
Kuldīgas " "	0,54	0,78	+ 0,24
Ventspils " "	0,24	0,44	+ 0,20
Talsu " "	0,53	0,85	+ 0,32
Kurzeme	0,36	0,64	+ 0,28

Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>	1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Tukuma apr. (distr.)	0,63	1,12	+ 0,49
Jelgavas " "	0,51	1,41	+ 0,90
Bauskas " "	0,31	0,68	+ 0,37
Jēkabpils " "	0,50	0,83	+ 0,33
Ilūkstes " "	10,18	5,80	— 4,38
Zemgale	2,54	2,07	— 0,47
Daugavpils apr. (distr.)	5,86	1,68	— 4,18
Rēzeknes " "	3,14	2,73	— 0,41
Ludzas " "	4,54	2,52	— 2,02
Jaunlatgales " "	0,71	0,61	— 0,10
Latgale	3,72	1,89	— 1,83
Latvija	2,05	1,40	— 0,65
<i>Lettonie</i>			

Procentuāli no lauku iedzīvotājiem poļu visvairāk Ilūkstes apriņķī — 5,80%, pēc tam Rēzeknes apr. — 2,73%, Ludzas apr. — 2,52% un Daugavpils apriņķī — 1,68%. Arī Jelgavas, Rīgas un Tukuma apriņķī ir vairāk kā 1% poļu. Vismazāks viņu procents ir Madonas, Valkas un Ventspils apriņķī.

Polu procents apriņķos uz laukiem 1935. gadā.
Proportionnalité des Polonais à la campagne — dans les districts en 1935.



36. kartogramma.

Salīdzinot ar 1930. gadu poļu procents starp lauku iedzīvotājiem no 2,05% samazinājies uz 1,40%, tā tad gandrīz par trešo daļu. Samazināšanās tomēr notikusi tikai valsts austrumu daļā, t. i. visos Latgales apriņķos un Ilūkstes apriņķī, bet visos pārējos apriņķos poļu procents palielinājies. Izņemot Jaunlatgales apriņķi, visos apriņķos, kurās notikusi samazināšanās, procentuāli ir visvairāk poļu. Tā tad no apvidiem, kur viņu ir vairāk, tie pārvietojušies uz apvidiem, kur viņu vismazāk, un ar to ievērojami izlīdzinājies poļu novietojums pa visu Latviju. Šeit gan ievērojama nozīme piekrist arī tam, ka no Polijas ievestie laukstrādnieki novietoti apvidos, kur poļu tikpat kā nebija. Ar poļu procenta samazināšanos uz laukiem sevišķi izceļas Daugavpils un Ilūkstes apriņķis. Pirmā poļu procents 5 gadu laikā no 5,86 samazinājies uz 1,68, tā tad par 4,18 un otrā no 10,18 uz 5,80, t. i. par 4,38. Arī Ludzas apriņķī tas strauji samazinājies, bet Rēzeknes un Jaunlatgales apriņķī tikai nedaudz.

1935. gadā no visiem 517 pagastiem 361 (1930. gadā 428) pagastā ir līdz 1,0% poļu, 130 (60) pa-

gastos no 1.—3,0%, 10 (9) pagastos no 3.—5,0%, 11 (9) pagastos no 5.—10,0% un 5 (15) pagastos vairāk par 10,0% poļu. Salīdzinot ar 1930. gadu samazinājies kā to pagastu skaits, kuŗos poļu ir līdz 1,0%, kā arī to pagastu skaits, kuŗos viņu ir vairāk par 10,0%.

1935. gadā vairāk par 10% poļu ir — Ilūkstes apriņķa Pilskalnes pagastā — 25,99%, Sventes pagastā — 14,90%, Dēmenes pag. — 11,69%, Laucesas pag. — 10,52% un Ludzas apriņķa Pasienes pagastā — 12,13%. Sīkāk salīdzinoši dati par poļiem Latgalē un Ilūkstes apriņķī atrodami nodalījumā — iedzīvotāju nacionālais sastāvs valsts austrumu daļā.

Leiši.

Lithuaniens.

Gandrīz vai visa dienvidus robeža Latvijai ir kopēja ar Lietuvu, tādēļ arī sevišķi dienvidus pierobežā sastopami leiši lielākā skaitā. Pēdējo uzturēšanos Latvijā sekmē arī saimniecisko apstākļu dažādība. Lietuva ir biežāk apdzīvota, un tajā ir lētāks darba spēks, tādēļ pēdējais pa daļai ieplūdis arī Latvijā.

Leišu skaits un procents.

Nombre et proportionnalité des Lithuaniens.

	Skaits <i>Nombre</i>	%
1897. gadā	26.033	1,35
1920. „	25.588	1,60
1925. „	23.192	1,26
1930. „	25.885	1,36
1935. „	22.913	1,17

1935. gadā saskaitīti 22.913 leiši, kas ir 1,17% no visiem iedzīvotājiem. Kā piecu pēdējo tautas skaitīšanu dati rāda, leišu skaits un procents samazinājies. Izņēmums ir vienīgi laiks no 1925.—1930. gadam, kad viņu skaits pieaudzis, sakarā ar Lietuvas laukstrādnieku ieviešanu.

Leišu skaits un procents apgabalos.

Nombre et proportionnalité des Lithuaniens — par provinces.

Apgabali <i>Provinces</i>	Skaits <i>Nombre</i>		Procents <i>%</i>	
	1930. g.	1935. g.	1930. g.	1935. g.
Rīga	6.817	5.788	1,80	1,50
Vidzeme	1.140	966	0,28	0,24
Kurzeme	4.348	3.702	1,51	1,26
Zemgale	12.627	11.532	4,38	3,85
Latgale	953	925	0,18	0,16
K o p ā <i>Total</i>	25.885	22.913	1,36	1,17

Leiši galvenā kārtā dzīvo Lietuvas pierobežas apvidos. 1935. gadā no visiem leišiem Zemgalē dzīvoja 50,83%, Rīgā — 25,26%, Kurzēmē — 16,16% Vidzemē — 4,21% un Latgalē — 4,04%. Tā tad puse no viņiem dzīvo Zemgalē un 1/4 Rīgā. Salīdzinot ar 1930. gadu, Zemgalē un Latgalē dzīvojošo leišu procents palielinājies, jo 1930. gadā no visiem lei-

šiem Zemgalē dzīvoja 48,78% un Latgalē — 3,68%. Sakarā ar to leišiem, protams, samazinājusies pārejo apgabalu nozīme.

Procentuāli no iedzīvotāju skaita leišu visvairāk ir Zemgalē. Šajā apgabalā viņi sastāda 3,85% no iedzīvotāju kopskaita. Visretāk leiši sastopami Latgalē (0,16%). Salīdzinot ar 1930. gadu leišu procents samazinājies visos apgabalos. No apriņķu iedzīvotājiem leišu procents visaugstāks ir Bauskas apr. — 5,46%, pēc tam Jēkabpils apr. — 5,17%, Ilūkstes apr. — 4,19%, Jelgavas apr. — 3,81%, Liepājas apr. — 2,47%. Pārējos apriņķos tas ir mazāks par 1 (skat. tab. 294. lp. p.).

Leišu skaita pieaugums (+) un samazināšanās (—).

Accroissement (+) et décroissement (—) du nombre des Lithuaniens.

Apgabali <i>Provinces</i>	No 1925.—1930. g. <i>De 1925 à 1930</i>		No 1930.—1935. g. <i>De 1930 à 1935</i>	
	Pavisam <i>Total général</i>	Uz 100 piederīgiem <i>Sur 100 ressortissants</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Uz 100 piederīgiem <i>Sur 100 ressortissants</i>
Rīga	— 931	—12,02	—1.029	—15,09
Vidzeme	+ 565	+98,26	— 174	—15,26
Kurzeme	+ 386	+ 9,74	— 646	—14,86
Zemgale	+2.892	+29,71	—1.095	— 8,67
Latgale	— 219	—18,69	— 28	— 2,94
L a t v i j a <i>Lettonie</i>	+2.693	+11,61	—2.972	—11,48

Kamēr no 1925.—1930. gadam leišu skaits pieauga par 2693 vai 11,61%, tikmēr no 1930.—1935. gadam tas samazinājies par 2972 vai 11,48%. Pēdējā skaitīšanu starplaikā leišu skaits absolūti visvairāk samazinājies Zemgalē un Rīgā, bet salīdzinot ar piederīgo skaitu tas visātrāk samazinājies Vidzemē — par 15,26% un Rīgā par 15,09%, bet vislēnāk Latgalē — par 2,94%.

Leišu skaita pieaugums (+) vai samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) ou décroissement (—) du nombre des Lithuaniens de 1930 à 1935.

Apgabali <i>Provinces</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Dabīgā kustība <i>Mouvement naturel</i>	Mēchaniskā kustība <i>Mouvement mécanique</i>
Rīga	—1.029	—151	— 878
Vidzeme	— 174	+ 80	— 254
Kurzeme	— 646	+ 34	— 680
Zemgale	—1.095	+546	—1.641
Latgale	— 28	+ 30	— 58
L a t v i j a <i>Lettonie</i>	—2.972	+539	—3.511

tai skaitā:

dont:

pilsētās <i>dans les villes</i>	—1.350	—232	—1.118
laukos <i>à la campagne</i>	—1.622	+771	—2.393

Pēdējā skaitīšanu starplaikā dabīgās kustības ceļā leišu skaits pieaudzis par 539. No apgabaliem dabīgais pieaugums nav bijis vienīgi Rīgā. Mirušo skaits leišiem Rīgā ir par 151 lielāks kā dzimušo skaits. Arī kopsummā visās pilsētās leišiem nav dabīgā pieauguma, kas izskaidrojams ar jauktām laulībām. Tā tad dabīgās kustības ceļā leišu skaits palielinājies vienīgi laukos. Mēchaniskās kustības ceļā leišu skaits samazinājies par 3511. Samazināšanās pa daļai izskaidrojama ar to, ka tagad nodarbinā mazāk Lietuvas strādnieku kā 1930. gadā. Uz to norāda Lietuvas pavalstnieku skaita samazināšanās. Kā iepriekšējā tabula rāda leišu skaits mēchaniskā ceļā samazinājies kā pilsētās, tā laukos un pie tam visos apgabalos. Tas nozīmē, ka viņu skaits visur samazinājies.

Leišu skaits un procents pilsētās un laukos 1935. g.
Nombre et proportionnalité des Lithuaniens dans les villes et à la campagne en 1935.

Apgabali Provinces	Pilsētās Dans les villes		Laukos A la campagne	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Rīga	5.788	1,50	—	—
Vidzeme	125	0,19	841	0,25
Kurzeme	1.718	1,71	1.984	1,03
Zemgale	1.182	1,67	10.350	4,52
Latgale	399	0,46	526	0,11
Latvija Lettonie	9.212	1,30	13.701	1,11

1935. gadā no visiem leišiem 9212 vai 40,20% dzīvo pilsētās un 13.701 vai 59,80% uz laukiem. Starp leišiem procentuāli ir vairāk pilsētnieku kā caurmērā no visiem Latvijas iedzīvotājiem. No pilsētās dzīvojošiem leišiem 62,83% dzīvo Rīgā, 18,65% Kurzēmē, 12,83% Zemgalē, 4,33% Latgalē un 1,36% Vidzemē. Bet no laukos dzīvojošiem leišiem 75,54% dzīvo Zemgalē, 14,48% Kurzēmē, 6,14% Vidzemē un 3,84% Latgalē.

Procentuāli ar iedzīvotāju skaitu leišu visvairāk ir Kurzemes pilsētās. Pēdējās tie sastāda 1,71% no iedzīvotāju kopskaita. Pēc tam augstāks viņu procents ir Zemgales pilsētās — 1,67%, bet viszemāks Vidzemes pilsētās — 0,19%. Caurmērā no visu pilsētu iedzīvotājiem leiši sastāda 1,30%, bet no lauku iedzīvotājiem 1,11%. Uz laukiem, salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, leišu visvairāk ir Zemgalē — 4,52% un vismazāk Latgalē — 0,11%.

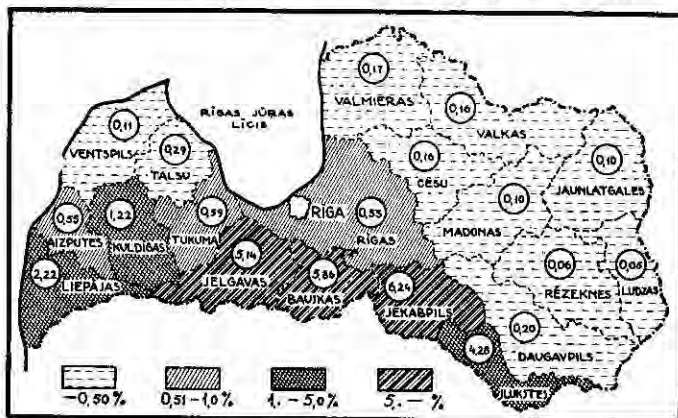
Vairāk kā 100 leišu ir šādās pilsētās: Rīgā — 5788, Liepājā — 1587, Jelgavā — 562, Daugavpilī — 300, Grīvā — 188 un Bauskā 110. No atsevišķu pilsētu iedzīvotāju skaita vairāk par 1% leišu ir: Subatā — 5,57%, Grīvā — 3,39%, Liepājā — 2,78%, Ilūkstē — 2,69%, Aucē — 2,35%, Bauskā — 2,25%, Jelgavā — 1,65%, Rīgā — 1,50%, Viesītē — 1,27% un Dobeļē — 1,01%.

Leišu procents apriņķos un apgabalos uz laukiem.
Proportionnalité des Lithuaniens à la campagne — par districts et par provinces.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces		1930. g.	1935. g.	+ vai — + ou —
Rīgas	apr. (distr.)	0,52	0,53	— 0,09
Cēsu	" "	0,19	0,16	— 0,03
Valmieras	" "	0,20	0,17	— 0,03
Valkas	" "	0,21	0,16	— 0,05
Madonas	" "	0,12	0,10	— 0,02
Vidzeme		0,29	0,25	— 0,04
Liepājas	apr. (distr.)	2,94	2,22	— 0,72
Aizputes	" "	0,62	0,55	— 0,07
Kuldīgas	" "	1,25	1,22	— 0,03
Ventspils	" "	0,20	0,11	— 0,09
Talsu	" "	0,33	0,29	— 0,04
Kurzeme		1,27	1,03	— 0,24
Tukuma	apr. (distr.)	0,55	0,59	+ 0,04
Jelgavas	" "	5,65	5,14	— 0,51
Bauskas	" "	6,17	5,86	— 0,31
Jēkabpils	" "	6,72	6,24	— 0,48
Ilūkstes	" "	5,90	4,28	— 1,62
Zemgale		5,15	4,52	— 0,63
Daugavpils	apr. (distr.)	0,25	0,20	— 0,05
Rēzeknes	" "	0,04	0,06	+ 0,02
Ludzas	" "	0,05	0,05	—
Jaunlatgales	" "	0,18	0,10	— 0,08
Latgale		0,14	0,11	— 0,03
Latvija Lettonie		1,27	1,11	— 0,16

No lauku iedzīvotājiem procentuāli visvairāk leišu ir Jēkabpils apriņķī — 6,24%. Bez tam vēl 2 apriņķos ir vairāk kā 5% leišu: Bauskas apriņķī — 5,86% un Jelgavas apriņķī — 5,14%. Visi šie 3 apriņķi pieiet Lietuvas robežai. 3 apriņķos ir no 1.—5,0% leišu, 3 apriņķos no 0,50.—1,0% un pārējos 10 apriņķos mazāk par 0,50%.

Leišu procents apriņķos uz laukiem.
Proportionnalité des Lithuaniens à la campagne — par districts.



37. kartogramma.

No 1925.—1930. gadam leišu procents uz laukiem pieauga visos apriņķos, izņemot Latgali un Ilūkstes apriņķi, turpretim no 1930.—1935. gadam tas nedaudz pieaudzis Tukuma un Rēzeknes apriņķī. Samazināšanās vislielāka ir Ilūkstes apriņķī.

Tur leišu procents no 5,90 samazinājies uz 4,28. Pārējos apriņķos tas samazinājies pa lielākai daļai tikai par dažām simtdaļām.

Pagasti, kuŗos vairāk kā 10% leišu.

Communes rurales avec plus de 10% de Lithuaniens.

Pagasti <i>Communes rurales</i>	Apriņķi <i>Districts</i>	Procents %
Rītes	Jēkabpils	26,81
Neretas	"	19,85
Ukrū	Jelgavas	17,77
Mēmeles	Jēkabpils	16,52
Elkšņu	"	15,62
Snīķeres	Jelgavas	15,46
Raudas	Ilūkstes	13,43
Bukaišu	Jelgavas	13,18
Vecauces	"	13,00
Prodes	Ilūkstes	12,25
Jaunaucē	Jelgavas	12,10
Vadakstes	"	11,86
Rundāles	Bauskas	11,77
Saukas	Jēkabpils	11,38
Aknistes	Ilūkstes	10,88
Mežmuižas	Jelgavas	10,57
Rubas	"	10,08

Procentuāli no iedzīvotāju skaita leišu visvairāk ir Jēkabpils apriņķa Rītes pagastā. Tur viņi sastāda nedaudz vairāk kā $\frac{1}{4}$ no iedzīvotājiem. Vairāk kā 10% leišu ir 17 pagastos. No pēdējiem, salīdzinot ar 1930. gadu, leišu procents palielinājies 7 pagastos. 1930. gadā bija 25 pagasti ar vairāk par 10% leišu.

Igauni

Estoniens.

Lai gan Latvijai ar Igauniju ir kopēja robeža 375 kilometri, tad tomēr igauņi pie mums sastopami nelielā skaitā. Tas pa daļai izskaidrojams ar samērā vienādiem saimnieciskiem apstākļiem, kādēļ arī no ziemeļiem nav tik daudz ieceļotāju, kā no dienvidiem.

Igaunų skaits.

Nombre des Estoniens.

	Skaits <i>Nombre</i>	Procents %
1920. gadā	8.701	0,55
1925. "	7.893	0,43
1930. "	7.708	0,40
1935. "	7.014	0,36

Igaunų skaits pēc kara pakāpeniski samazinājies. Tā 1920. gadā saskaitīti 8701, bet 1935. gadā 7014 igauņi. Salīdzinot igauņų skaitu Latvijā pirms un pēc kara, jāņem vērā teritoriālās pārmaiņas, ar kuŗām neliela daļa no agrākās Vidzemes latviskiem apriņķiem piedalīta Igaunijai, un ar to arī samazināts igauņų skaits. Tāpat pakāpeniski samazinājies arī igauņų procents starp iedzīvotājiem. Tagad no Latvijas iedzīvotāju kopskaita igauņi sastāda 0,36%, kamēr 1920. gadā 0,55%.

Pēdējā skaitīšanu starplaikā igauņų skaits samazinājies par 694. Samazināšanās notikusi kā dabīgās, tā mēchaniskās kustības ceļā.

Igaunų skaita pieaugums (+) un samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) et décroissement (—) du nombre des Estoniens de 1930 à 1935.

Apgabali <i>Provinces</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Dabīgā kustība <i>Mouvement naturel</i>	Mēchaniskā kustība <i>Mouvement mécanique</i>
Rīga (ville)	— 232	— 110	— 122
Vidzeme	— 513	— 31	— 482
Kurzeme	— 13	+ 9	— 22
Zemgale	+ 2	+ 4	— 2
Latgale	+ 62	+ 13	+ 49
Latvija <i>Lettonie</i>	— 694	— 115	— 579
tai skaitā: <i>dont:</i>			
pilsētās <i>dans les villes</i>	— 362	— 124	— 238
laukos <i>à la campagne</i>	— 332	+ 9	— 341

Igauniem, līdzīgi vāciešiem, mirušo skaits ir lielāks par dzimušo skaitu. No 1930.—1935. gadam viņų skaits dabīgās kustības ceļā samazinājies par 115, pie kam šo samazināšanos devušas pilsētas. No apgabaliem Latgale, Kurzeme un Zemgale uzrāda nelielu dabīgo pieaugumu, kas tikai nedaudz izlīdzina samazināšanos Rīgā un Vidzemē. Mēchaniskās kustības ceļā igauņų skaits tai pašā laikā samazinājies par 579, tā tad 5 reizes vairāk. Šādā veidā samazināšanās notikusi kā pilsētās, tā laukos. No apgabaliem vienīgi Latgale uzrāda mēchanisko pieaugumu.

1935. gadā no igauņiem Vidzemē dzīvo 3823 vai 54,50%, Rīgā — 2211 vai 31,52%, Latgalē — 457 vai 6,52%, Kurzemē — 359 vai 5,12% un Zemgalē — 164 vai 2,34%. Tā tad vairāk kā puse no visiem igauņiem dzīvo Vidzemē un apmēram $\frac{1}{3}$ Rīgā. Pārējos apgabalos viņų ir pavisam maz.

Igaunų skaits.

Nombre des Estoniens.

Administratīvās vienības <i>Unités administratives</i>	Skaits <i>Nombre</i>	1930. g.	Skaits <i>Nombre</i>	1935. g.	Procents %
Rīgas pils. (ville)	2.443		2.211		0,57
Valkas apr. (distr.)	2.912		2.580		3,28
Valmieras " "	1.018		920		1,09
Jaunlatgales " "	302		333		0,30
Ventspils " "	185		167		0,34
Liepājas " "	116		125		0,11

Vairāk kā 100 igauņų ir tikai Rīgā un iepriekš minētos 5 apriņķos. Igauni visbiežāk sastopami ziemeļu pierobežā. No Valkas apriņķa iedzīvotājiem 1,09% ir igauņi. Rīgā un pārējos apriņķos viņų procents ir mazāks par 1.

1935. gadā no visiem igauņiem 3295 vai 46,98% dzīvo pilsētās un 3719 vai 53,02% uz laukiem.

Pilsētas, kurās vairāk kā 50 igauņu.

Villes avec plus de 50 Estoniens.

Pilsētas Villes	Igauņu skaits Nombre des Estoniens			1935. g.
	1930. g.	1935. g.	%	
Rīga	2.443	2.211	0,57	
Alūksne	182	211	4,81	
Ape	150	139	15,08	
Ainaži	164	136	14,81	
Liepāja	101	107	0,19	
Valka	99	89	2,72	

Vairāk par 50 igauņiem ir tikai 6 pilsētās. Pārējās pilsētās kopsummā ir 402 igauņi. No pilsētu iedzīvotājiem vairāk kā 1% igauņu ir Apē — 15,08%, Ainažos — 14,81%, Alūksnē — 4,81%, Valkā — 2,72% un Strenčos — 1,53%. Visas šīs nelielās pilsētīņas atrodas valsts ziemeļu daļā.

No 3719 igauņiem, kuri dzīvo uz laukiem, Valkas apriņķī dzīvo 2105, Valmieras apriņķī — 702 un Jaunlatgales apriņķī — 309. Minētos 3 apriņķos uz laukiem dzīvo 3116 igauņi, bet pārējos apriņķos kopsummā 603 igauņi.

Pagasti, kuros vairāk kā 50 igauņu.

Communes rurales avec plus de 50 Estoniens.

Pagasti Communes rurales	Apriņķi Districts	Igauņu skaits Nombre des Estoniens	
		1930. g.	1935. g.
Veclaicenes	Valkas	393	322
Bejas	"	248	210
Alūksnes	"	254	192
Ainažu	Valmieras	159	170
Liepnas	Jaunlatgales	122	131
Dundagas	Ventspils	125	129
Ziemeņa	Valkas	138	123
Mārkalnes	"	135	123
Lugažu	"	97	115
Valkas	"	123	106
Pededzes	"	119	105
Ipiku	Valmieras	100	104
Jaunrozes	Valkas	56	96
Omuļu	"	122	94
Mārupes	"	96	85
Zvārtavas	"	93	84
Salacas	Valmieras	102	81
Annas	Valkas	68	73
Erģemes	"	40	56
Rozēnu	Valmieras	35	55

Vairāk par 50 igauņiem ir 20 pagastos. No šiem pagastiem 14 atrodas Valkas, 4 Valmieras, 1 Jaunlatgales un 1 Ventspils apriņķī. Salīdzinot ar 1930. gadu igauņu skaits pieaudzis 9 iepriekšminētos pagastos.

Pagasti, kuros no iedzīvotājiem vairāk kā 5% ir igauņi.

Communes rurales dans lesquelles plus de 5% de la population sont des Estoniens

Pagasti Communes rurales	Apriņķi Districts	Igauņu procents % des Estoniens	
		1930. g.	1935. g.
Veclaicenes	Valkas	25,45	20,16 %
Valkas	"	19,28	17,73 %
Alūksnes	"	16,46	15,19 %
Ipiku	Valmieras	11,71	12,50 %
Omuļu	Valkas	14,44	12,34 %
Ainažu	Valmieras	18,55	11,84 %
Jaunrozes	Valkas	13,63	9,47 %
Bejas	"	10,50	8,96 %
Ziemeņa	"	8,10	7,55 %
Lugažu	"	6,09	7,21 %
Mārkalnes	"	6,84	6,31 %
Zvārtavas	"	6,92	6,16 %

Kā absolūti tā procentuāli visvairāk igauņu ir Veclaicenes pagastā. No šī pagasta iedzīvotājiem 1/5 ir igauņi. Pavisam ir 12 pagasti, kuros no iedzīvotājiem vairāk kā 5% ir igauņi. Salīdzinot ar 1930. gadu no minētiem pagastiem igauņu procents palielinājies divos — Ipiku un Lugažu pagastā, bet pārējos diezgan ievērojami samazinājies.

Pārējās tautības.

Autres nationalités ethniques.

Bez iepriekš atsevišķi aplūkoto tautību piederīgiem ir vēl 8946 iedzīvotāji, kuri sadalās pa vairākām tautībām. No pēdējām vairāk par 500 pierīgiem ir trijām: čigāniem — 3839, ukraiņiem — 1844 un liebiešiem — 944.

Čigānu skaits pēdējos 10 gados ievērojami palielinājies. Tā 1925. gadā bija 2870, 1930. gadā — 3217 un 1935. gadā 3839 čigāni. 1935. gadā visvairāk čigānu saskaitīts Jelgavas apriņķī — 401, pēc tam šādos apriņķos: Daugavpils — 303, Talsu — 289, Ventspils — 278, Rēzeknes — 232, Valmieras — 229, Tukuma — 223, Bauskas — 202, Rīgas — 193, Kuldīgas — 183, Liepājas — 176, Ludzas — 164, Jaunlatgales — 163, Valkas — 140, Madonas — 135, Cēsu — 102, Ilūkstes — 85, Aizputes — 60 un Jēkabpils apriņķī — 47. Bez tam Rīgas pilsētā saskaitīti 234 čigāni. Čigāni pa visu zemi sadalījušies diezgan vienādi, jo ne viens apgabals neizceļas, ne ar lielāku ne mazāku čigānu skaitu. Vasaras mēnešos viņu teritoriālais sadalījums ir citāds.

Arī ukraiņu skaits palielinājies. 1925. gadā saskaitīti 512, 1930. gadā — 1629 un 1935. gadā — 1844 ukraiņi. Straujais pieaugums izskaidrojams ar nacionālās pašapziņas nostiprināšanos, pateicoties kurai, daļa no viņiem vairs nav uzdevušies par krieviem, ar kuriem tiem radniecība. 1935. gadā ukraiņu visvairāk saskaitīts Daugavpils apriņķī — 253, pēc tam šādos apriņķos: Liepājas — 136, Jelgavas — 91, Ludzas — 80, Jēkabpils — 59, Rīgas — 57, Jaunlatgales — 52, Madonas — 51, Rēzeknes — 46, Cēsu — 37, Valmieras — 33, Kuldīgas

— 31, Valkas — 30, Talsu — 24, Bauskas — 21, Ilūkstes — 21, Tukuma — 16, Ventspils — 13 un Aizputes apriņķī 10 ukraiņieši. Bez tam Rīgas pilsētā saskaitīti 783 ukraiņieši, kamēr 1930. gadā viņu šeit bija tikai — 562.

Lībiešu skaits pakāpeniski samazinājies. 1925. gadā saskaitīti 1238, 1930. gadā — 962 un 1935. gadā — 944 lībieši. Viņi galvenā kārtā dzīvo Ventspils apriņķa pagastos: Dundagas pagastā — 507 un Anceš pagastā — 370. Rīgā saskaitīti 18 lībieši.

Pārējām tautībām ne vienai nav vairāk par 400 piederīgiem un pēdējie pa lielākai daļai ir ārvalstnieki.

d) Iedzīvotāju nacionālais sastāvs valsts austrumu daļā.

Composition nationale ethnique de la population dans la partie orientale de l'Etat.

Šajā nodalījumā sīkāk aplūkots valsts austrumu daļas — Latgales apgabala un Ilūkstes apriņķa iedzīvotāju nacionālais sastāvs un tā pārmaiņas, jo šī valsts daļa ar savu iedzīvotāju nacionālo sastāvu ļoti spilgti atšķiras no pārējās Latvijas. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē, izņemot Ilūkstes apriņķi lauku iedzīvotāji ir gandrīz vai vienīgi latvieši. Viņu starpā nelielā skaitā sastopami cittautieši ar noteikti izteiktu nacionālu īpatnību. Tā Kurzemē starp latviešiem sastopami vācu kolonisti, Igaunijas robežas tuvumā igauņi, gar Lietuvas robežu leiši, Ventspils apriņķī lībieši un pēdējā laikā visos apgabalos nelielā skaitā ieceļotāji no Latgales. Šajos apgabalos viscaur vairāk kā 90% un ne reti pat 100% no lauku iedzīvotājiem ir latvieši, kuriem nelielā skaitā dzīvo blakus citu tautu piederīgie ar noteikti izteiktām nacionālām īpatnībām, kā vācieši, igauņi un leiši. Citādu ainu redzam Latgalē un Ilūkstes apriņķī. Tur plašos apvidos iedzīvotāju nacionālā seja nav viengabalaina. Latgales un Ilūkstes apriņķa ziemeļos un rietumos noteikti pārsvarā ir latvieši, bet jo vairāk virzāties uz austrumiem un dienvidiem, jo raibāks kļūst iedzīvotāju nacionālais sastāvs. Tur sastopami latvieši, lielprieži, baltkrievi un poļi, kuriem pilsētās un ciemos vēl pievienojas žīdi. Pie tam nelielai daļai iedzīvotāju nacionālā piederība nav visai noteikta, un arī konfesjonālais sadalījums bieži ir daudz redzamāks un svarīgāks kā nacionālais. Kopīgā baznīca tuvina dažādu tautību piederīgos un dažādas baznīcas atsvešina vienas tautas piederīgos. Tālab aplūkojot šī apgabala iedzīvotāju nacionāli konfesjonālo sadalījumu iegūstam raibu ainu. Latgalē un Ilūkstes apriņķī mēs sastopam Romas katoļticīgos un ev.-luterticīgos latviešus. Vairākus gadu simteņus viņiem blakus dzīvo vecticīgie lielprieži, kuriem jaunākā laikā pievienojies prāvs skaits grieķu katoļticīgo lielpriežu. Tad tālāk baltkrievi, kuri pa lielākai daļai ir Romas katoļticīgi, bet ir arī zināms skaits grieķu katoļticīgu baltkrieļu. Bez tam ir Romas katoļticīgi poļi, neliels skaits grieķu katoļticīgo latviešu un beidzot žīdi. Tādā kārtā šinī valsts daļā ir liels skaits nacionāli konfesjonālu grupējumu.

Latgales un Ilūkstes apriņķa austrumu daļas galvenā īpatnība ir tomēr tā, ka tur ir plaši apvidi ar

diezgan lielu iedzīvotāju skaitu, kuriem valsts dibināšanas laikā nav bijusi nacionāla pašapziņa. Vēl tagad šajā apvidū bieži neprot izšķirt jēdzienus — tautība un ticība. Uz jautājumu „kāda jūsu tautība?” ne reti atbild „es esmu katolis” arī „tuteišij”, tas ir vietējais. Šie vietējie cilvēki parasti prot latviski, poliski un krieviski. Visas šīs valodas viņi runā vienādi kļūdaini un atkarībā no ārējā ietekmējuma viņi uzdodas gan par latviešiem, gan poļiem gan krieviem. Mūsu statistika izvairās no nenoteikta apzīmējuma „vietējais” un iepriekšējās tautas skaitīšanās vairākās pašvaldībās iegūti pārsteidzoši rezultāti, jo personas, kuras vienreiz sevi nosaukušas par baltkrieviem, otrreiz uzdevušas par poļiem un latviešiem vai otrādi. Nereti pieslēšanās kādai tautībai bijusi atkarīga no dažādiem blakus apstākļiem. Pat valsts mērogā šo apvidu iedzīvotāju nacionālā nenoteiktība ir spilgti redzama. Tā 1920. gada tautas skaitīšanā saskaitīti 75.630 baltkrievi, bet 1930. gadā vairs tikai 36.029 un 1935. gadā 26.867 baltkrievi. Tas rāda, ka iedzīvotāji, kas 1920. gadā uzdevās par baltkrieviem pēc 10 un 15 gadiem pārvērtušies par citu tautību piederīgiem. Tāpat laikā no 1925.—1930. gadam poļu skaits pieauga par 8231, lai gan šai laikā viņu dabīgais pieaugums bija tikai 2443 un nenotika arī poļu ieceļošana. Tā tad gandrīz 6000 personas, kas agrāk uzdevušas par citu tautību piederīgiem, 1930. gadā uzdevušas par poļiem. Šie 1930. gadā pieskaitītie 6000 iedzīvotāji 1935. gadā atkal noteikti atkrituši no poļiem, kādēļ pēdējo skaits beidzamā skaitīšanu starp laikā ievērojami samazinājies.

Spilgts piemērs tam, cik nenoteikta bijusi nacionālā apziņa dažos Latgales apvidos ir Istras pagasts. Tur 1930. gada tautas skaitīšanas rezultāti atšķiras tik stipri no 1925. gada skaitīšanas iznākumiem, ka Valsts statistiskā pārvalde izsūtīja no Rīgas sevišķus skaitītājus, apstākļu pārbaudei. No Rīgas izsūtītie skaitītāji, pa lielākai daļai universitātes studenti, kuriem nebija nekādu sakaru ar vietējiem politiski nacionāliem uzskatiem, centās objektīvi noskaidrot iedzīvotāju tautību un citus jautājumus. Izrādījās, ka nav vainojama skaitīšanas kārtība, jo pārbaudes skaitīšanas rezultāti, kas par 1930. gadu uzrādīti arī nākošā tabulā, tikai nedaudz atšķiras no pirmās reizes skaitīšanas iznākumiem.

Istras pagasta iedzīvotāju nacionālais sastāvs.

Composition nationale ethnique de la commune rurale d'Istra

Tautības <i>Nat. ethniques</i>	1925. g.		1930. g.		1935. g.	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	1.260	19,94	924	11,91	1.667	20,72
Vācieši	1	0,01	1	0,00	1	0,01
Lielkrievi	1.475	23,34	6.179	79,64	5.843	72,63
Baltkrievi	3.411	53,97	258	3,33	223	2,77
Žīdi	47	0,74	50	0,64	45	0,57
Poļi	114	1,80	296	3,81	241	3,00
Pārējie	10	0,17	13	0,17	24	0,30
Nezināmie	2	0,03	38	0,50	—	—
K o p ā <i>Total</i>	6.320	100,00	7.759	100,00	8.044	100,00

Vispirms uzkrīt latviešu skaita straujā samazināšanās no 1925.—1930. g. 1925. gadā Istras pagastā bijuši 1260, bet 1930. gadā tikai 924 latvieši, tas ir par 336 mazāk, lai gan pagasta iedzīvotāju kopskaits ievērojami palielinājies. 1935. gada dati šo samazināšanos gan atkal izlīdzina. Visuzkrītošākais tomēr ir lielpriežu skaita ārkārtīgi straujš pieaugums un baltkrievu skaita samazināšanās. Ir nenoliedzams, ka daudzi, kas 1925. gadā sevi nosauca par latviešiem un ka gandrīz visi, kas sevi nosauca par baltkrieviem, 1930. gadā uzdevušies par lielpriežiem. Kamēr 1925. gadā Istras pagastā bija tikai 23,34% lielpriežu, tikmēr 1930. gadā jau 79,64%. Tanī pašā laikā šinī pagastā latviešu procenti no 19,94 samazinājies uz 11,91 un baltkrievu procenti no 53,97 uz 3,33. 1935. gadā latviešu procenti sasniedz 1925. gada līmeni, sakarā ar ko lielpriežu procenti nedaudz samazinājies un baltkrievu procenti palicis bez lielākām pārmaiņām. Tas neapstridami rāda, ka bijis liels skaits iedzīvotāju bez noteiktas tautības, kuri atkarībā no blakus apstākļiem uzdevušies gan par vienas, gan otras tautības piederīgiem. Tas izskaidrojams ar to, ka šie agrākos laikos tikai no latviešiem apdzīvotie apvidi robežojas ar citu tautu zemēm, un ka šie apvidi atradusies zem vairāku tautu virskundzības, kādēļ notikusi pārtautošanās un tautību sajaukšanās, un bez tam konfesionālais moments tur ir tik stiprs, ka parasti liek aizmirst tautību. Un ja šādi apstākļi pastāv vairākas paaudzes no vietas (ne visai kultūrālā apvidū), tad pilnīgi saprotams, ka var rasties nenoteiktība tautības jautājumā. Tagad latviešu nacionālā pašapziņa ir pastiprinājusies un, kā 1935. gada tautas skaitīšanas rezultāti rāda, Latgalē un Ilūkstes apriņķī vienmēr noteiktāki dominē latvieši. Tanī pašā laikā gan agrāk tīri latviskos apvidos iecelo nelatviski elementi no Latgales. Ar to visā valstī iedzīvotāju nacionālais sastāvs kļūst vienādīgs un latviskāks.

Iedzīvotāji pēc tautībām Latgalē un Ilūkstes apr.

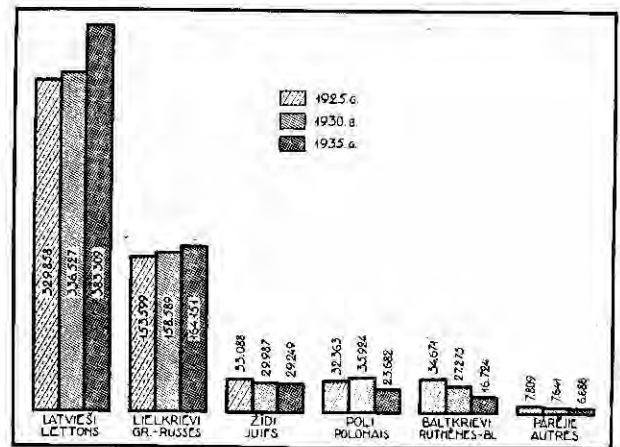
Répartition de la population par nationalités ethniques en Latgale et dans le district d'Ilukste.

Tautības Nat. ethniques	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši	329.858	336.527	383.309
Vācieši	1.170	1.198	1.061
Lielkrievi	153.599	158.589	164.151
Baltkrievi	34.671	27.275	16.724
Žīdi	33.088	29.987	29.249
Polji	32.363	35.924	23.682
Leiši	4.746	4.138	3.300
Igauni	460	407	470
Pārējie	796	1.285	1.489
Nezināmie	637	613	366
Kopā <i>Total</i>	591.388	595.943	623.801

Iepriekšējā tabula rāda Latgales apgabala un Ilūkstes apriņķa iedzīvotāju kopskaitu sadalījumā

pēc tautībām. Visā šajā valsts daļā dzīvo 623.801 iedzīvotājs, kas ir 32% no Latvijas iedzīvotāju kopskaita.

Iedzīvotāju skaits pēc tautībām Latgalē un Ilūkstes apriņķī. *Répartition de la population par nationalités ethniques en Latgale et dans le district d'Ilukste.*



45. diagramma.

Iepriekšējā diagramma rāda Latgales un Ilūkstes apriņķa iedzīvotāju 5 lielāko tautību piederīgo skaitu un pēdējā pārmaiņas.

Iedzīvotāji procentos pēc tautībām Latgalē un Ilūkstes apriņķī.

Proportionnalité de la population par nationalités ethniques en Latgale et dans le district d'Ilukste.

Tautības Nat. ethniques	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši	55,78	56,47	61,45
Vācieši	0,20	0,20	0,17
Lielkrievi	25,97	26,61	26,31
Baltkrievi	5,86	4,58	2,68
Žīdi	5,60	5,03	4,69
Polji	5,47	6,03	3,80
Igauni	0,08	0,07	0,07
Leiši	0,80	0,69	0,53
Pārējie	0,13	0,22	0,24
Nezināmie	0,11	0,10	0,06
Kopā <i>Total</i>	100,00	100,00	100,00

Valsts austrumu daļas iedzīvotāju nacionālais sastāvs ļoti ievērojami atšķiras no iedzīvotāju nacionālā sastāva pārējā Latvijā. Kamēr pārējā Latvijā no iedzīvotājiem 82,11% ir latvieši, tikmēr Latgalē un Ilūkstes apriņķī caurmērā ir tikai 61,45% latviešu. Austrumu daļā sevišķi maz ir vācieši. Pēdējo tur ir tikai 0,17%, kamēr pārējā Latvijā 4,80%. Atzīmējams, ka austrumu daļā procentuāli ir arī nedaudz mazāk žīdu, jo pēdējie ir pilsētnieciska tauta un gandrīz vai puse no viņiem dzīvo galvas pilsētā. Starp Latgales un Ilūkstes apriņķa iedzīvotājiem 4,80% ir žīdi, bet starp pārējiem iedzīvotā-

jiem ir 4,84% žīdu. Arī leišu un igauņu procentuāli ir mazāk kā citur. Turpretim pārējo tautību — lielkrievu, baltkrievu un poļu procenti ir vairākkārt lielāki kā citos apgabalos. Tā no valsts austrumu daļas iedzīvotājiem 26,31% ir lielkrievi, kamēr no pārējiem iedzīvotājiem pēdējo ir tikai 3,19%. Poļu tur ir 3,80% un baltkrievu 2,68%, bet pārējā Latvijā poļu ir tikai 1,91% un baltkrievu 0,77%.

Pēdējo gadu laikā valsts austrumu daļas iedzīvotāju nacionālais sastāvs ievērojami pārmainījies un tuvojies pārējo valsts daļu iedzīvotāju nacionālam sadalījumam. Latviešu procents pakāpeniski pieaudzis, lielkrievu procents palicis gandrīz bez pārmaiņām, poļu procents, kas 1930. gadā uzrādīja pieaugumu, tagad ir stipri mazāks kā 1925. gadā, pārējo tautību piederīgo procenti samazinājušies, no kuriem baltkrievu procents samazinājies vairāk kā uz pusi.

Atsevišķu tautību piederīgo skaita pieaugumu vai samazināšanos rāda nākošā tabula.

Iedzīvotāju pieaugums (+) un samazināšanās (—) pēc tautībām Latgalē un Ilūkstes apr.

Accroissement (+) et décroissement (—) de la population par nationalités ethniques en Latgale et dans le district d'Ilkuste.

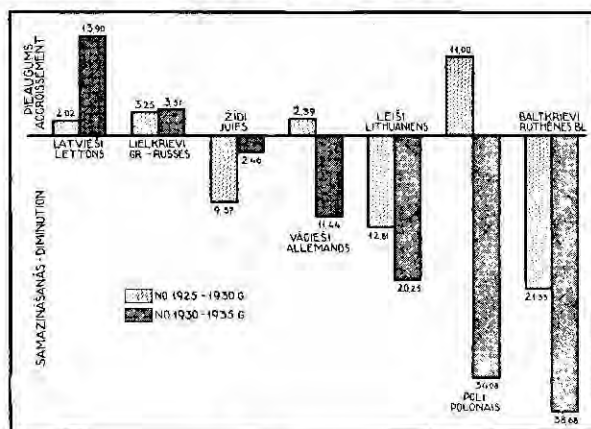
Tautības Nat. ethniques	Skaits Nombre	No 1925.—1930. g. De 1925 à 1930		No 1930.—1935. g. De 1930 à 1935	
		Uz 100 piederīgiem Sur 100 ressortissants	Skaits Nombre	Uz 100 piederīgiem Sur 100 ressortissants	
Latvieši	+6.669	+ 2,02	+46.782	+13,90	
Vācieši	+ 28	+ 2,39	— 137	—11,44	
Lielkrievi	+4.990	+ 3,25	+ 5.562	+ 3,51	
Baltkrievi	—7.396	—21,33	—10.551	—38,68	
Žīdi	—3.101	— 9,37	— 738	— 2,40	
Poļi	+3.561	+11,00	—12.242	—34,08	
Igauņi	— 53	—11,52	+ 63	+15,48	
Leiši	— 608	—12,81	— 838	—20,25	
Pārējie	+ 489	+61,43	+ 204	+15,88	
Nezināmie	— 24	— 3,77	— 247	—40,29	
Kopā Total	+4.555	+ 0,77	+27.858	+ 4,67	

Iedzīvotāju skaits Latgalē un Ilūkstes apriņķī no 1925.—1930. gadam pieaudzis par 4555 un no 1930.—1935. gadam par 27.858. Šī kopējā pieauguma palielināšanās radusies no tā, ka samazinājušies izceļošana uz citiem apvidiem. No 1925.—1930. gadam latviešu skaits palielinājies par 6669 un citautiešu kopskaits samazinājies par 2090, bet no 1930.—1935. gadam latviešu skaits palielinājies jau par 46.782 un citautiešu kopskaits samazinājies par 18.677. Tā tad salīdzinot šos divus skaitīšanu starplaikus palielinājies kā latviešu pieaugums, tā citautiešu kopskaits samazināšanās. Bez latviešiem palielinājies arī lielkrievu un igauņu pieaugums. Visvairāk pasliktinājies poļu stāvoklis, jo pēdējiem no 1925.—1930. gadam bija pieaugums 3561, bet no 1930.—1935. gadam samazināšanās — 12.242. Arī vāciešiem pirmā skaitīšanu starplaikā bija neliels

pieaugums, bet pēdējā samazināšanās. Baltkrieviem samazināšanās no 7396 palielinājusies uz 10.551 un leišiem no 608 uz 838. Žīdu skaits no 1925.—1930. gadam samazinājās par 3101 un no 1930.—1935. gadam tikai par 738.

Tautību piederīgo skaita pārmaiņas uz 100 piederīgiem Latgalē un Ilūkstes apriņķī.

Changement du nombre sur 100 ressortissants des diverses nationalités ethniques en Latgale et dans le district d'Ilkuste.



46. diagramma.

No 1925.—1930. gadam visstraujāk pieaudzis poļu skaits, kas uz katriem 100 piederīgiem pieauga par 11,00. Pieaugšanas ātruma ziņā otrā vietā bijuši lielkrievi (3,25), pēc tam vācieši (2,39) un ceturtā vietā latvieši (2,02). No 1930.—1935. gadam pieaudzis latviešu (13,90) un lielkrievu (3,51) skaits. Šajos abos skaitīšanu starplaikos visstraujāk samazinājies baltkrievu skaits (21,33 un 38,68 uz 100 piederīgiem).

Iedzīvotāju skaits atkarīgs kā no dabīgās, tā mēchaniskās iedzīvotāju kustības. Nākošā tabula rāda par cik Latgales un Ilūkstes apriņķa iedzīvotāju nacionālo sastāvu pārveidojusi dabīgā un mēchaniskā kustība atsevišķi.

Iedzīvotāju pieaugums pēc tautībām Latgalē un Ilūkstes apriņķī no 1930.—1935. g.

Accroissement de la population par nationalités ethniques — en Latgale et dans le district d'Ilkuste — de 1930 à 1935.

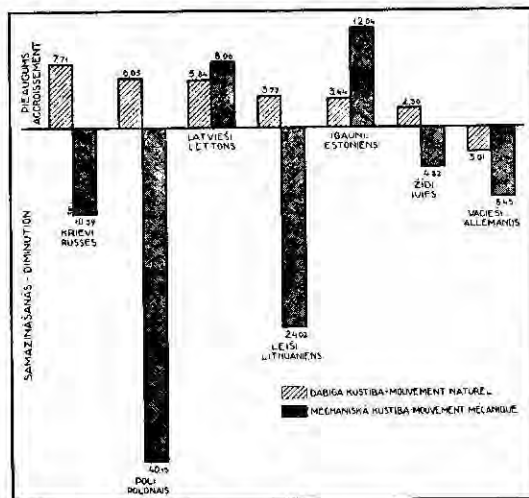
Tautības Nat. ethniques	Kopējais pieaugums Accroissement général	Dabīgais pieaugums Accroissement naturel	Mēchaniskais pieaugums Accroissement mécanique
Latvieši	+46.782	+19.649	+27.133
Vācieši	— 137	— 36	— 101
Krievi	— 4 989	+14.323	—19.312
Žīdi	— 738	+ 709	— 1.447
Poļi	—12.242	+ 2 173	—14 415
Igauņi	+ 63	+ 14	+ 49
Leiši	— 838	+ 156	— 994
Pār. u. nezin.	— 43	+ 146	— 189
Kopā Total	+27.858	+37.134	— 9.276

No 1930.—1935. gadam Latgales un Ilūkstes apriņķa iedzīvotāju kopskaits palielinājies par 27.858, bet tai pašā laikā tur bijis dabīgais pieaugums 37.134 personas, tā tad pēdējo piecu gadu laikā no turienes izceļojuši 9276 iedzīvotāji. Dabīgais pieaugums ir visām tautībām, izņemot vāciešus. Dabīgais pieaugums absolūti vislielāks ir latviešiem, pēc tam lielpolniešiem un poļiem. Vairāk kā pusi no visa dabīgā pieauguma sastāda latvieši. Izceļotāju pārsvars kopsummā ir 9276, bet atsevišķu tautību piederīgo skaita pārmaiņas mēchaniskā ceļā ir daudz lielākas. Par to, par cik katras tautības piederīgo skaits pārmainījies no izceļošanas un cik no tautības uzrādīšanas pārmaiņas, nav datu. Mēchaniskās kustības ceļā, kurā ietver piederīgo skaita pārmaiņšanos kā sakarā ar ieceļošanu un izceļošanu, tā arī ar tautības uzrādīšanas pārmaiņšanos, latviešu skaits pieaudzis par 27.133. Kā jau teikts, šai skaitā ietilpst ieceļojušie latvieši un no citām tautībām pārnākušie, pa lielākai daļai agrāk pārtautotie latvieši. Bez latviešiem mēchaniskais pieaugums ir arī igauņiem (49). Mēchaniskās kustības ceļā ļoti ievērojami samazinājies krievu (19.312) un poļu (14.415) skaits. Tāpat samazinājies arī žīdu (1447) un leišu (994) skaits.

notāju skaits no 1930.—1935. gadam dabīgās kustības ceļā palielinājies par 6,23%, bet mēchaniskās kustības ceļā samazinājies par 1,56%.

Dabīgā un mēchan. kustība uz 100 piederīgiem Latgalē un Ilūkstes apriņķī no 1930.—1935. g.

Mouvement naturel et mécanique sur 100 ressortissants en Latgale et dans le district d'Ilukste de 1930 à 1935.



47. diagramma.

Iedzīvotāju pieaugums uz 100 vienas tautības piederīgiem Latgalē un Ilūkstes apriņķī no 1930.—1935. g.

Accroissement de la population sur 100 ressortissants de chaque nationalité ethnique en Latgale et dans le district d'Ilukste de 1930 — 1935.

Tautības Nat. ethniques	Kopējais pieaugums Accroissement général	Dabīgais pieaugums Accroissement naturel	Mēchaniskais pieaugums Accroissement mécanique
Latvieši	+ 13,90	+ 5,84	+ 8,06
Vācieši	— 11,44	— 3,01	— 8,43
Krievi	— 2,68	+ 7,71	— 10,39
Žīdi	— 2,46	+ 2,36	— 4,82
Poļi	— 34,08	+ 6,05	— 40,13
Igauņi	+ 15,48	+ 3,44	+ 12,04
Leiši	— 20,25	+ 3,77	— 24,02
Pār. u. nezin.	— 2,27	+ 7,69	— 9,06
Kopā Total	+ 4,67	+ 6,23	— 1,56

Uz 100 tautības piederīgiem dabīgais pieaugums pēdējā skaitīšanu starplaikā Latgalē un Ilūkstes apriņķī vislielāks ir krieviem (7,71%), pēc tam poļiem (6,05%) un latviešiem (5,84%). Turpretim mēchaniskais pieaugums uz 100 piederīgiem vislielāks ir igauņiem (12,04%). Latviešu skaits mēchaniskās kustības ceļā pieaudzis par 8,06% un dabīgās kustības ceļā par 5,84%. Tā tad latviešu skaits daudz straujāk pieaudzis mēchaniskās kustības ceļā. Salīdzinot ar piederīgo skaitu, mēchaniskās kustības ceļā piederīgo skaits visātrāk samazinājies poļiem (40,13%) un leišiem (24,02%). Caurmērā šis valsts daļas iedzi-

Valsts austrumu daļā starp pilsētu un lauku iedzīvotāju nacionāliem sastāviem ir ļoti liela atšķirība.

Latgales un Ilūkstes apriņķa pilsētu un lauku iedzīvotāju skaits un procenti pēc tautībām.

Nombre et proportionnalité par nationalités ethniques de la population dans les villes et à la campagne — en Latgale et dans le district d'Ilukste.

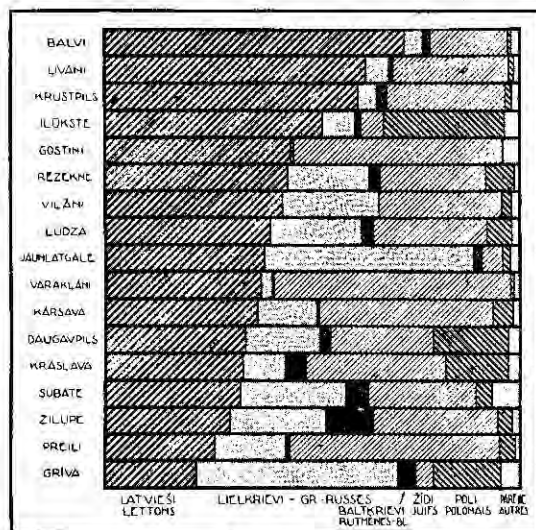
Tautības Nat. ethniques	Pilsētas Dans les villes		Laukos A la campagne	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Latvieši	36.599	38,13	346.710	65,69
Lielkrievi	17.854	18,00	146.297	27,72
Žīdi	24.521	25,54	4.728	0,90
Vācieši	737	0,77	324	0,06
Poļi	11.832	12,33	11.850	2,24
Baltkrievi	2.639	2,75	14.085	2,67
Leiši	705	0,73	2.595	0,49
Igauņi	79	0,08	391	0,07
Pārējie	683	0,71	806	0,15
Nezināmie	343	0,36	23	0,01
Kopā Total	95.992	100,00	527.809	100,00

Caurmērā no visiem Latgales un Ilūkstes apriņķa iedzīvotājiem 61,45% ir latvieši, bet kā iepriekšējā tabula rāda no lauku iedzīvotājiem latviešu ir 65,69%, bet no pilsētu iedzīvotājiem tikai 38,13%. No valsts austrumu daļas lauku iedzīvotājiem 2/3 ir latvieši. Bez pēdējiem tur dzīvo arī lielāks skaits lielpolniešu, kuri sastāda 27,72% no lauku iedzīvotāju kopskaita. Pārējās tautības uz laukiem sastopamas

samērā reti, jo tām nevienai piederīgo skaits nepārsniedz 3% no iedzīvotāju kopskaita. Ja valsts austrumu daļā uz laukiem bez latviešiem sastopami arī lielāks skaits krievu, tad pilsētās iedzīvotāju nacionālais sastāvs ir daudz raibāks. Pilsētas ir daudz nelatviskākas, jo ir tikai 38,13% latviešu. Neskatoties uz to, latviešiem tomēr ir relatīvs vairākums. No cittautiešiem visvairāk ir žīdu — 25,54%, lielskrievu — 18,66% un poļu — 12,33%. Tā tad valsts austrumu daļas pilsētās 3 cittautībām ir vairāk kā 10% piederīgo.

Latgales un Ilūkstes apriņķa pilsētu iedzīvotāji procentos pēc tautībām.

Proportionnalité par nationalités ethniques de la population dans les villes — en Latgale et dans le district d'Ilkuste.



48. diagramma.

Valsts austrumu daļas pilsētu iedzīvotāju nacionālais sastāvs ir ļoti raibs. 9 pilsētās nevienai tautībai nav absolūta vairākuma. No pārējām 8 pilsētām latvieši vairākumā ir 3 pilsētās (Balvos — 72,43%, Līvānos — 63,31%, Krustpilī — 61,29% un Ilūkstē — 52,62%), lielskrievi 1 pilsētā (Jaunlatgalē — 50,41%) un žīdi 3 pilsētās (Varakļānos — 57,39%, Preiļos — 50,97% un Gostiņos — 50,75%). Ļoti liela nacionāla neviengabalainība ir Daugavpilī, Krāslavā un Zilupē. Šajās pilsētās pat četrām tautībām ir vairāk par 10% piederīgo, bet nevienai nav vairāk par 34%. Valsts austrumu daļā arī atrodas visas 13 pilsētas, kurās latviešiem nav vairākuma. (Skatīt tabulu 334. lpp. p.) Latgales pilsētas tagad atrodas tādos pašos apstākļos kā pārcēlās Latvijas pilsētas pagājušā gadu simteņa vidū, kad tanīs bija vāciskis vai žīdiskis vairākums (Kurzemē). Tikai pakāpeniski tur pieauga latviskās iedzīvotāju daļas piederīgo skaits. Tagad šis pats process ir iesācies arī Latgales pilsētās, kurās kopš Latvijas valsts dibināšanas strauji palielinājis latviešu procents. Tā latviešu bija Daugavpilī 1897. g. 1,8%, 1920. g. — 5,15%, 1930. g. — 26,97% un 1935. g. — 33,57%; Rēzeknē 1897. g. — 7,7%, 1920. g. — 19,26%, 1930. g. — 36,30%, 1935. g. — 43,95% un Ludzā 1897. g. —

4,6%, 1920. g. — 12,14%, 1930. g. — 29,50% un 1935. g. — 39,79%

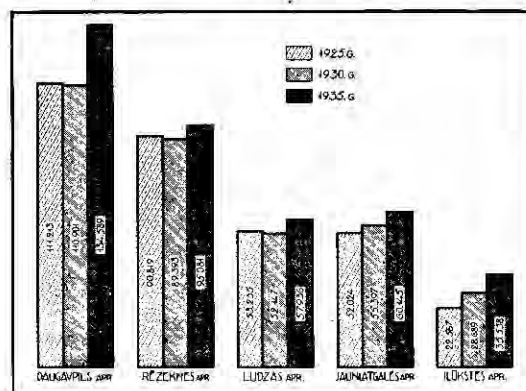
Tagad aplūkosim tuvāk katras tautības piederīgo novietojumu atsevišķās pašvaldībās valsts austrumu daļā. Tomēr jāņem vērā, ka pilnīga atsevišķo pašvaldību skaitīšanas iznākumu salīdzināšana ar agrākiem gadiem nav iespējama, jo vēl vienmēr pārgroza pagastu robežas, un tālab pagastam vai pilsētai ar to pašu nosaukumu dažādās skaitīšanās ir dažāda teritorija, un izsekojot šiem administratīviem grozījumiem vienmēr nav iespējams.

Vispirms aplūkosim latviešu skaitu un tā pārmaiņas Latgalē un Ilūkstes apriņķī.

Latviešu skaits un procents valsts austrumu daļā.
Nombre et proportionnalité des Lettons dans la partie orientale de l'Etat.

Apriņķi Districts	Skaits Nombre		% %	
	1930. g.	1935. g.	1930. g.	1935. g.
Daugavpils	110.901	134.589	54,8	63,3
Rēzeknes	89.393	95.081	62,0	62,7
Ludzas	52.147	57.936	57,8	62,2
Jaunlatgales	55.397	60.145	53,1	54,0
Ilūkstes	28.689	35.558	52,3	62,8
K o p ā Total	336.527	383.309	54,5	61,5

Latviešu skaits valsts austrumu daļas apriņķos.
Nombre des Lettons dans les districts de la partie orientale de l'Etat.



49. diagramma.

Kamēr no 1925.—1930. gadam latviešu skaits valsts austrumu daļas apriņķos palicis tikpat kā bez pārmaiņām, vai atsevišķās pašvaldībās pat samazinājies, tikmēr no 1930.—1935. gadam tas ievērojami pieaudzis visos apriņķos. Tam, ka valsts austrumu daļas latviešu skaits no 1925.—1930. gadam nepieauga, iemesls bija latgaliešu izceļošana uz pārējo Latviju. Tomēr tas nebija vienīgais iemesls. Tur bija arī apvidi, kuros latviešu skaits samazinājās uz citu tautību pieauguma rēķina. Tagad samazinājusies turienes iedzīvotāju izceļošana uz pārējiem valsts apgabaliem, un izbeigusies arī latviešu pāriešana pie citām tautībām, tādēļ arī pēdējā skaitīšanu starplaikā latviešu skaits ievērojami pieaudzis visos 5 apriņķos: Daugavpils apriņķī par 23.688, Rē-

zeknes apr. par 5688, Ludzas apr. par 5789, Jaunlatgales apr. par 4748 un Ilūkstes apriņķi par 6869. Visos šajos apriņķos pieaudzis arī latviešu procents. Vienīgi Rēzeknes apriņķī latviešu procenta pieaugums ir neliels. Kas izskaidrojams ar to, ka krievi tur ir vecticīgi, kas nav asimilējuši turienes katoliticīgos latviešus. Tagad valsts austrumu daļā vislatviskākais ir Daugavpils apriņķis (63,3%). Rēzeknes, Ludzas un Ilūkstes apriņķī latviešu procents ir tikai nedaudz mazāks, tādēļ varam teikt, ka latviskuma ziņā šie apriņķi caurmērā ir vienādi. Latviešu procents vismazāks (54,9) ir Jaunlatgales apriņķī, kur dzīvo daudz lielkrievu.

Latviešu skaits un procents valsts austrumu daļas apriņķos.

Nombre et proportionnalité des Lettons dans les districts de la partie orientale de l'Etat.

Apriņķi Districts	Pilsētās Dans les villes	%	Laukos A la campagne	%
Daugavpils				
1930. g.	16.436	29,52	94.465	64,30
1935. g.	21.938	37,01	112.651	73,43
Rēzeknes				
1930. g.	5.774	36,84	83.619	65,08
1935. g.	6.971	43,21	88.110	65,01
Ludzas				
1930. g.	2.108	29,27	50.039	60,27
1935. g.	3.364	37,45	54.572	64,83
Jaunlatgales				
1930. g.	996	62,92	54.401	52,94
1935. g.	1.945	59,56	58.200	54,71
Ilūkstes				
1930. g.	1.955	23,90	26.734	57,83
1935. g.	2.381	28,56	33.177	68,69
Kopā Total				
1930. g.	27.269	30,87	309.258	60,92
1935. g.	36.599	38,13	346.710	65,69

No valsts austrumu daļas latviešiem pilsētās dzīvo mazāk kā $\frac{1}{10}$. Caurmērā šo piecu apriņķu pilsētās 1935. gadā latviešu procents ir 38,13, bet laukos 65,69. Tā tad šajā apvidū lauki ir ievērojami latviskāki kā pilsētas. Kā izņēmums ir vienīgi Jaunlatgales apriņķis, kur latviešu procents pilsētās ir nedaudz lielāks kā laukos. Pārējos apriņķos latviešu procents laukos ir apmēram divas reizes lielāks kā pilsētās. Laikā no 1930.—1935. gadam latviešu skaits valsts austrumu daļas pilsētās pieaudzis par 9330 vai 34,2% un laukos pieaudzis par 37.452 vai 12,1%. Tā tad latviešu absolūtais pieaugums laukos ir 4 reizes lielāks kā pilsētās, bet pieaugšana pilsētās notikusi gandrīz 3 reizes straujāk kā laukos. Sadalījumā pa apriņķiem latviešu procents nav palielinājies Jaunlatgales apriņķī starp pilsētu iedzīvotājiem un Rēzeknes apriņķī starp lauku iedzīvotājiem. Latviešu procenta samazināšanās Jaunlatgales apriņķa pilsētās izskaidrojama ar Jaunlatgales pilsētas nodibināšanu, kurā zemāks latviešu procents kā Balvos, kas 1930. gadā bija vienīgā pilsēta šajā apriņķī.

Latviešu skaits un procents atsevišķās pašvaldībās.

Nombre et proportionnalité des Lettons dans les diverses administrations autonomes.

Daugavpils apriņķī. District de Daugavpils.

Pašvaldības			Skaits		%	
Administrations autonomes			Nombre			
			1930.	1935.	1930.	1935.
Daugavpils	pils.	(ville)	11.657	15.158	26,97	33,57
Krāslavas	"	"	706	1.422	16,49	33,26
Krustpils	"	"	1.717	2.242	53,44	61,29
Līvānu	"	"	1.948	2.234	60,51	63,31
Preiļu	"	"	408	438	23,35	26,35
Gostinū	"	"	—	444	—	44,72
Aiviekstes	pag	(com. rur.)	1.422	1.456	90,06	90,72
Asūnes	"	"	6.057	6.426	91,94	93,31
Aulejas	"	"	3.368	5.049	52,94	68,83
Bīķernieku	"	"	—	159	—	3,21
Dagdas	"	"	4.296	5.304	62,66	74,70
Izvaltas	"	"	4.425	4.999	50,35	68,19
Jāsmuižas	"	"	5.693	5.869	82,63	88,53
Kalupes	"	"	4.727	5.008	84,02	83,52
Kapiņu	"	"	6.218	8.475	51,52	67,91
Krāslavas	"	"	5.576	7.187	77,23	90,43
Krustpils	"	"	5.867	6.079	94,72	93,86
Liksnas	"	"	8.601	8.920	81,67	82,91
Līvānu	"	"	5.696	6.223	79,99	79,83
Naujenes	"	"	3.727	3.980	45,85	64,49
Piedrujas	"	"	1.066	3.862	16,70	56,35
Preiļu	"	"	6.648	7.001	73,88	73,59
Pustinas	"	"	941	2.642	24,01	61,82
Rudzētu	"	"	2.834	2.913	85,96	86,82
Skaistas	"	"	2.998	5.964	44,55	87,45
Ungurmuižas	"	"	2.431	2.321	73,02	72,45
Vārkavas	"	"	6.056	6.012	81,36	79,92
Vīpes	"	"	1.383	1.623	75,78	68,69
Višķu	"	"	4.435	5.179	41,10	50,62
K o p ā			110.901	134.589	54,80	63,28
Total						

Rēzeknes apriņķī. District de Rēzekne.

Pašvaldības			Skaits		% %	
Administrations autonomes			1930.	1935.	1930.	1935.
Rēzeknes pils.	(ville)		4.603	5.775	36,30	43,95
Varakļānu	"	"	555	625	34,18	37,43
Viļānu	"	"	616	571	44,96	42,43
Andrupenes pag.	(com. rur.)		6.004	6.653	64,57	66,39
Atašienes	"	" " "	2.446	2.648	80,30	80,17
Barkavas	"	" " "	4.863	5 040	96,28	96,27
Bērzgales	"	" " "	6.132	6.495	87,59	87,45
Bukmuižas	"	" " "	3.421	4.186	52,47	58,76
Dricēnu	"	" " "	3.963	4.052	94,76	94,98
Gaigalavas	"	" " "	3.409	3.529	95,97	95,32
Kaunatas	"	" " "	6.794	7.088	70,66	70,68
Makašēnu	"	" " "	4.873	5.039	68,32	66,11
Malts	"	" " "	5.226	5.787	58,26	58,38
Ozolmuižas	"	" " "	1.856	1.921	36,98	36,26
Rēznas	"	" " "	4.831	5 225	49,87	50,47
Ružinas	"	" " "	1.768	1.844	26,72	25,87

Pašvaldības		Skaits		%%	
Administrations autonomes		1930.	1935.	1930.	1935.
Sakstagalas	" " "	3.925	4.029	54,98	53,53
Sifajāņu	" " "	3.768	4.023	40,56	41,44
Stirnienes	" " "	2.159	2.163	96,26	97,13
Varakļāņu	" " "	6.664	6.658	87,96	87,81
Vidsmuižas	" " "	6.229	6.368	73,44	73,07
Viļēnu	" " "	5.288	5.362	65,50	63,98
Kopā	Total	89.393	95.081	62,01	62,69

Ludzas apriņķī.
District de Ludza.

Pašvaldības		Skaits		%%	
Administrations autonomes		1930.	1935.	1930.	1935.
Ludzas	pils. (ville)	1.581	2.207	29,50	39,79
Kārsavas	" "	527	685	28,60	36,63
Zilupes	" "	—	472	—	30,11
Brīgu	pag. (com. rur.)	1.422	1.478	29,73	29,88
Ciblas	" " "	5.939	6.146	91,16	91,19
Istras	" " "	924	1.667	11,91	20,72
Kārsavas	" " "	8.015	8.412	84,96	85,47
Mērdzenes	" " "	7.307	7.603	66,56	67,35
Nautrēnu	" " "	5.840	6.160	96,66	96,71
Nirzas	" " "	4.233	4.320	79,42	81,04
Pasienes	" " "	884	1.817	10,49	25,55
Pildas	" " "	5.001	5.410	68,61	71,88
Rundēnu	" " "	554	1.223	14,38	28,70
Škaunes	" " "	5.549	5.647	83,64	84,56
Zvirgzdenes	" " "	4.371	4.689	73,10	77,49
Kopā	Total	52.147	57.936	57,80	62,18

Jaunlatgales apriņķī
District de Jaunlatgale

Pašvaldības		Skaits		%%	
Administrations autonomes		1930.	1935.	1930.	1935.
Balvu	pils. (ville)	996	1.466	62,92	72,13
Jaunlatgales	" "	—	479	—	38,57
Augšpils	pag. (com. rur.)	622	354	7,03	4,31
Baltinavas	" " "	9.845	7.113	80,77	86,79
Balvu	" " "	7.917	7.924	75,33	71,79
Bērzpils	" " "	6.110	6.324	97,82	97,95
Gauru	" " "	418	474	3,72	4,36
Kacēnu	" " "	1.818	1.812	17,59	16,91
Liepnaš	" " "	3.800	4.046	86,27	84,56
Linavas	" " "	250	320	3,72	4,53
Purvmales	" " "	760	2.138	11,55	32,20
Rugāju	" " "	5.974	6.116	84,01	84,22
Šķilbēnu	" " "	—	4.540	—	70,68
Tilžas	" " "	5.761	6.108	93,16	91,09
Viļakas	" " "	11.126	10.931	89,76	89,05
Kopā	Total	55.397	60.145	53,09	54,85

Ilūkstes apriņķī.
District d'Ilukste.

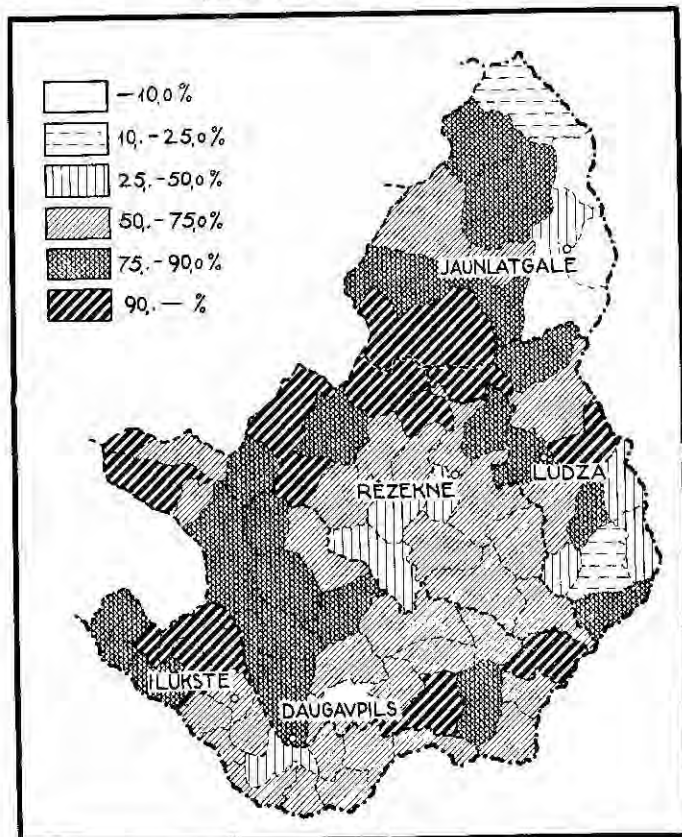
Pašvaldības		Skaits		%%	
Administrations autonomes		1930.	1935.	1930.	1935.
Grīvas	pils. (ville)	888	1.214	16,81	21,89
Ilūkstes	" "	609	684	50,67	52,52
Subates	" "	458	483	27,00	32,44
Aknistes	pag. (com. rur.)	1.627	1.893	72,86	78,09
Asares	" " "	961	953	89,40	90,42
Bebrenes	" " "	3.153	3.223	91,92	92,59
Dēmenes	" " "	802	1.844	27,13	52,31
Dvietes	" " "	2.096	2.207	95,36	96,13
Gārsenes	" " "	981	969	82,09	87,69
Kaplavas	" " "	715	1.469	30,89	61,64
Kurcuma	" " "	537	1.425	23,53	55,93
Lašu	" " "	2.330	2.184	75,62	70,61
Laucenas	" " "	1.307	1.657	32,18	41,11
Pilskalnes	" " "	1.523	1.408	72,49	64,65
Prodes	" " "	1.622	1.747	76,98	80,77
Raudas	" " "	438	682	46,06	65,99
Rubenes	" " "	2.335	2.457	96,65	97,44
Salienas	" " "	1.484	2.157	38,49	56,18
Silenes	" " "	1.301	2.308	39,87	68,59
Skrudalienas	" " "	1.005	1.723	31,39	51,66
Susējas	" " "	1.045	1.106	86,44	88,44
Sventes	" " "	1.472	1.765	54,42	65,23
Kopā	Total	28.689	35.558	52,34	62,78

Iepriekšējā tabula rāda latviešu skaitu un procentu Latgales un Ilūkstes apriņķa pašvaldībās 1930. un 1935. gadā. Salīdzinot šos skaitļus jāņem vērā, ka vairākos gadījumos grozītas pilsētu un pagastu robežas, kādēļ atsevišķām pašvaldībām šie dati nav tieši salīdzināmi.

Šeit aplūkotā valsts austrumu daļā ir pavisam 103 pašvaldības (pilsētas un pagasti kopā). Salīdzinot ar 1930. gadu latviešu procents pieaudzis 73 un samazinājies 25 pašvaldībās. Par pārcējam 5 pašvaldībām (Gostinu pilsētu un Bīkernieku pagastu Daugavpils apriņķī, Jaunlatgales pilsētu un Šķilbēnu pagastu Jaunlatgales apriņķī un Zilupes pilsētu Ludzas apriņķī) nav salīdzinošu datu, jo pēdējās nodibinātas pēc 1930. gada tautas skaitīšanas. Tā tad latviešu procents palielinājies $\frac{3}{4}$ pašvaldībās. Daugavpils apriņķī latviešu procents samazinājies šādās 7 pašvaldībās: Kalupes, Krustpils, Līvānu, Preciļu, Ungurmuižas, Vārkavas un Vīpes pagastā. Visi šie pagasti atrodas Daugavpils apriņķa rietumu daļā, un visos ir samērā augsts latviešu procents. Rēzeknes apriņķī latviešu procents samazinājies 11 pašvaldībās: Viļānu pilsētā un Atašienes, Barkavas, Gaigalavas, Makašēnu, Ozolmuižas, Ružinas, Sakstagalas, Varakļāņu, Vidsmuižas un Viļēnu pagastā. Līdzīgi Daugavpils apriņķim, arī šīs pašvaldības atrodas Rēzeknes apriņķa rietumu daļā. Bet Rēzeknes apriņķī latviešu procents samazinājies arī tādos pagastos, kur tas ir zems. Tā piemēram Ružinas pagastā ir tikai 25,87% un Ozolmuižas pagastā 36,26% latviešu. Ludzas apriņķī latviešu procents nav samazinājies ne vienā pašvaldībā. Jaunlatgales apriņķī latviešu procents samazinājies 6 pašvaldībās: Augšpils, Balvu, Kacēnu, Liepnaš, Tilžas un

Vīlakas pagastos. Atzīmējams, ka Augšpils pagastā tagad ir tikai 4,31%, kamēr 1930. gadā šai pagastā bija 7,03% latviešu. Šī straujā latviešu procenta samazināšanās tik nelatviskā pagastā izskaidrojama ar Jaunlatgales pilsētas nodibināšanos, jo pēdējā iedalīta latviskā iedzīvotāju daļa. Ilūkstes apriņķī latviešu procents samazinājies tikai Pilskalnes pagastā. Tur tagad ir 64,65% latviešu.

Latviešu procents valsts austrumu daļas pagastos.
Proportionnalité des Lettons dans les communes rurales de la partie orientale de l'Etat.



38. kartogramma.

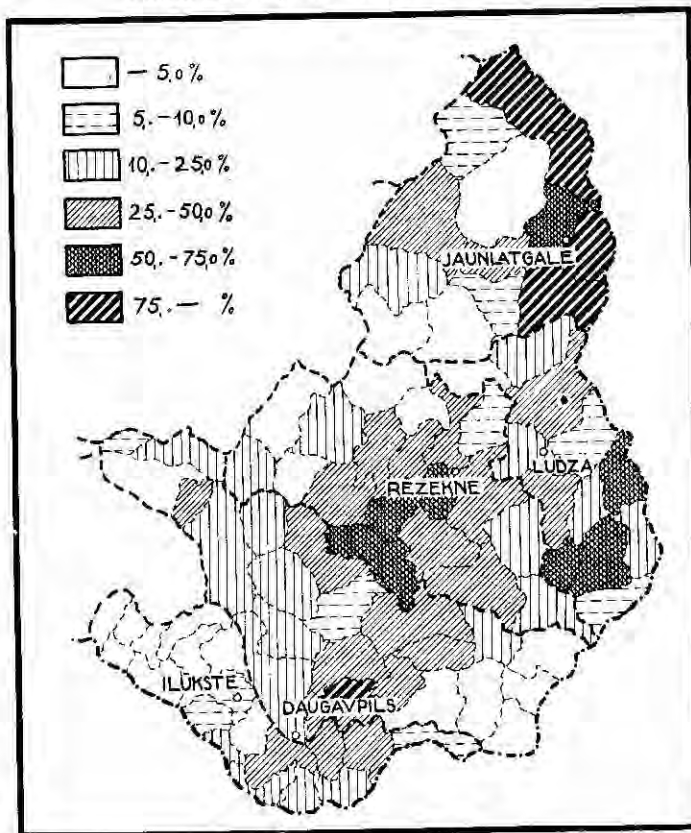
Kā iepriekšējā kartogramma rāda, Latgalē un Ilūkstes apriņķī kopā ir 16 pagasti, kuŗos vairāk kā 90% latviešu. 22 pagastos latviešu ir no 75.—90.0%, 34 pagastos no 50.—75.0%, 8 pagastos no 25.—50.0%, 2 pagastos no 10.—25.0% un 4 pagastos līdz 10.0%. Tā tad no 86 pagastiem latviešiem absolūta vairākuma nav 14 pagastos. Iepriekšējā kartogramma arī rāda, ka austrumu daļā ir tīri latviski apvidi. Vislatviskāka ir rietumu daļa, kas piekļaujas Vidzemes un Zemgales apgabaliem. Sevišķi latvisks apvidus ir tur, kur saiet kopā Jaunlatgales un Rēzeknes apriņķa robežas. Tur vairākos pagastos ir vairāk kā 90% latviešu. Visplašākais nelatviskais apvidus ir Jaunlatgales apriņķa austrumu nomale ar Augšpils, Gauru un Līnavas pagastiem, kuŗos ir mazāk kā 10% latviešu. Šiem 3 pagastiem atrodas blakus arī Kacēnu un Purvmaļas pagasti, kuŗos tāpat nav latviska vairākuma. Mazāk kā 50% lat-

viešu ir arī 4 Ludzas apriņķa austrumu pagastos un 3 Rēzeknes apriņķa pagastos. Atsevišķs visai nelatvisks apvidus ir Daugavpils apr. Bīķernieku pagasts, kuŗā tikai 3.24% latviešu, lai gan blakus pagastos latviešu vairākums. 1930. gadā Ilūkstes apriņķa dienvidus daļā bija 8 nelatviski pagasti, tagad tur mazāk kā 50% latviešu ir tikai Laucesas pagastā.

Salīdzinot ar 1930. gadu latviešu skaits un procents valsts austrumu daļā ievērojami palielinājies. Ja arī ir vairāk pagastu, kur latviešu procents pazeminājies, tad jāņem vērā, ka šī samazināšanās ir neliela un pa lielākai daļai izskaidrojama ar pārgrozībām pašvaldību robežās.

No cittautiešiem valsts austrumu daļā visvairāk ir lielprieķi. Pēdējo Latgalē un Ilūkstes apriņķī kopsummā ir 164,151 vai 26,31% no iedzīvotāju kopskaita. Viņi galvenā kārtā dzīvo uz laukiem. No turienes lielprieķiem pilsētās dzīvo tikai nedaudz vairāk kā 1/10. Starp pilsētu iedzīvotājiem viņu ir 18,60% un starp lauku iedzīvotājiem 27,72%. Nākošā kartogramma rāda lielprieķu procentu valsts austrumu daļas lauku pašvaldībās.

Lielprieķu procents valsts austrumu daļas pagastos.
Proportionnalité des Grands-Russes dans les communes rurales de la partie orientale de l'Etat.



39. kartogramma.

Kā iepriekšējā kartogramma rāda, lielprieķu novietojums visos apvidos nav vienāds. No visiem 86 pagastiem 23 pagastos lielprieķu ir mazāk par 5%.

Kartogrammā iezīmējas 3 lielāki apvidi, kur lielkrievu tikpat kā nav, t. i. ir mazāk par 5%. Viens no tiem ir apvidus, kur saiet kopā Jaunlatgales un Rēzeknes apriņķa robežas, otrs — visa Ilūkstes apriņķa ziemeļu daļa un trešais — Daugavpils apriņķa dienvidaustrumu daļa. 10 pagastos ir no 5.—10,0% lielkrievu. Šie pagasti novietojuma ziņā atrodas balkus iepriekšējās grupas pagastos, kur ir mazāk kā 5% lielkrievu. 20 pagastos ir no 10.—25,0% lielkrievu. Šāds lielkrievu procents ir gandrīz visā Daugavpils apriņķa rietumu daļā. No 25.—50,0% lielkrievu ir 21 pagastā. Šo pagastu lielākā daļa atrodas Latgales vidus daļā ap Rēzekni virzienā uz dienvidiem. Absolūts vairākums lielkrieviem ir 12 pagastos. No tiem 7 pagastos ir no 50.—75,0% lielkrievu. Šāds lielkrievu procents ir 3 Rēzeknes apriņķa pagastos, 3 Ludzas apriņķa pagastos un 1 Jaunlatgales apriņķa pagastā. Vairāk kā 75% lielkrievu ir 5 pagastos. Četri no tiem — Augšpils (94,06%), Gauru (93,06%), Linavas (95,02%) un Kacēnu (82,11%) atrodas vienkopus Jaunlatgales apriņķa austrumu nomalē. Piektais krieviskais pagasts ir Daugavpils apriņķa Bīkernieku pagasts ar 96,21% lielkrievu.

Pēdējo 10 gadu laikā lielkrievu skaits šajā valsts daļā ilgadus palielinājusies caurmērā par 1000 piederīgiem, un viņu procents kopsummā pārmainījies tikai nedaudz. Visā Latgalē un Ilūkstes apriņķī 1925. gadā bija 25,97%, 1930. gadā — 26,61% un 1935. gadā ir 26,31% lielkrievu. Atsevišķās pašvaldībās notikušas ievērojami lielākas pārmaiņas. Lielkrievu procents pieaudzis pagastu lielākā daļā. Pieaugšana notikusi kā pagastos kur zems, tā arī kur augstāks viņu procents.

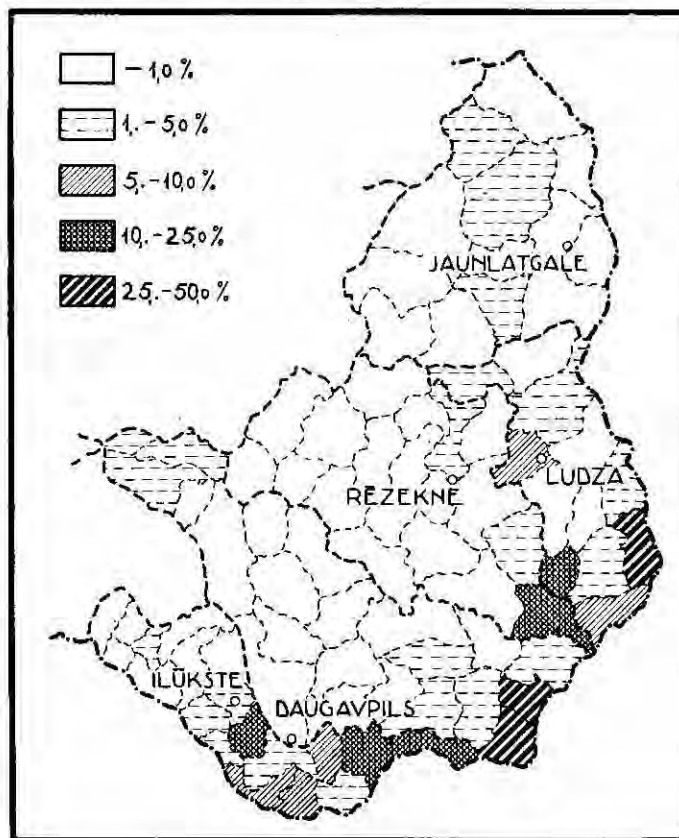
Baltkrievu skaits valsts austrumu daļā pēc kara ļoti strauji samazinājies. 1935. gadā Latgalē un Ilūkstes apriņķī ir 16.724 baltkrievi, kuŗi sastāda 2,68% no turienes iedzīvotāju kopskaita. 2639 no viņiem dzīvo pilsētās un 14.085 uz laukiem.

Baltkrievi visvairāk sastopami Latgales apgabala un Ilūkstes apriņķa dienvidaustrumu nomalē gar Krievijas un Polijas pierobežu. Nevienā pagastā baltkrieviem nav absolūta vairākuma. Vienīgi Ludzas apriņķa Pasienes pagastā baltkrieviem ar 40,77% ir relatīvs vairākums. Bez tam vēl vairāk kā 25% baltkrievu ir 2 pagastos (Daugavpils apriņķī Piedrujas pagastā 34,07% un Pustinas pagastā 25,71%). 5 pagastos ir no 10.—25,0% baltkrievu, 5 pagastos no 5.—10,0% un 19 pagastos no 1.—5,0%. Pagastu lielākā daļā baltkrievi nav gandrīz sastopami, jo 54 pagastos viņu ir mazāk par 1%.

Salīdzinot ar 1930. gadu, baltkrievu skaits un procents ievērojami samazinājies. Visā Latgalē un Ilūkstes apriņķī 1930 gadā bija 27.275 vai 4,58% baltkrievu, bet 1935. gadā vairs tikai 16.724 vai 2,68%. Samazināšanās tomēr nav notikusi visās pašvaldībās. 34. pagastos viņu procents pat palielinājies, bet izņemot 2 pagastus, palielināšanās notikusi tikai tur, kur viņu ir mazāk par 5% un pie tam palielināšanās, izņemot pāris gadījumu, ir ļoti maza. Turpretim baltkrievu procenta samazināšanās atsevišķos pagastos notikusi ļoti strauji. Daudzos pagastos baltkrievu procents samazinājies vairākkārtīgi. Šajās iedzīvotāju nacionālā sastāva straujās pārmaiņās

pa daļai atspoguļojas turienes iedzīvotāju nacionālā nenoteiktība, kas radusies no latviešu pārtautošanas agrākos gados.

Baltkrievu procents valsts austrumu daļas pagastos.
Proportionnalité des Ruthènes-Blancs dans les communes rurales de la partie orientale de l'Etat.



40. kartogramma.

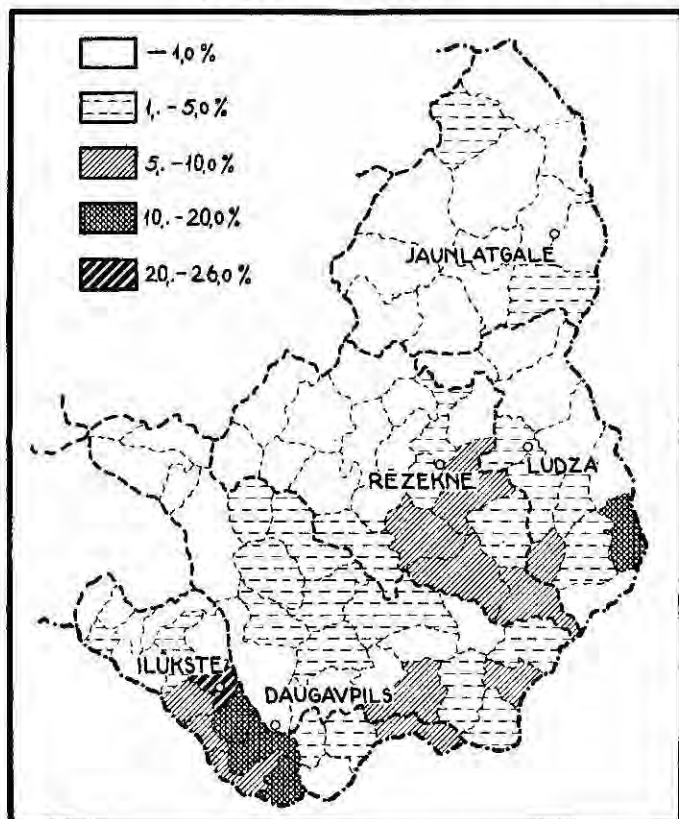
Valsts austrumu daļā pēc lielkrieviem lielākā tautība ir žīdi. Latgalē un Ilūkstes apriņķī ir 29.249 vai 4,69% žīdu. No pēdējiem 4728 dzīvo uz laukiem un 24.521 pilsētās. Sakarā ar viņu mazo skaitu uz laukiem, šeit nav tuvāk aplūkots viņu novietojums pa pagastiem.

Kaut cik vērā ņemama skaitliskā nozīme Latgalē un Ilūkstes apriņķī ir vēl poļiem. 1935. gadā šajā valsts daļā saskaitīti 23.682 poļi, kas ir 3,80% no visiem iedzīvotājiem. No pēdējiem 11.832 dzīvo pilsētās un 11.850 uz laukiem.

Poļi visbiežāk sastopami Ilūkstes apriņķa vidus daļā. Bez tam plašāks apgabals, kur poļu procents ir no 5.—10,0% ir Rēzeknes apriņķa dienvidaustrumu daļā. Poļu procents visaugstāks ir Ilūkstes apriņķa Pilskalnes pagastā — 25,99%. Tas ir vienīgais pagasts, kur poļu ir vairāk par 20%. No 10.—20,0% poļu ir 4 pagastos, no 5.—10,0% 11 pagastos, no 1.—5,0% 24 pagastos un pārējos 46 pagastos, kas sastāda valsts austrumu daļas lielāko pusi poļu procents nepārsniedz 1 un pa lielākai daļai ir tikai dažas desmitdaļas.

Salīdzinot ar 1930. gadu poļu procents visā šajā valsts daļā no 6,03 samazinājies uz 3,80. Samazināšanās visur nav notikusi vienādi. Vairākos pagastos viņu procents samazinājies ļoti strauji. 19

Polu procents valsts austrumu daļas pagastos.
Proportionnalité des Polonais dans les communes rurales de la partie orientale de l'Etat.



41. kartogramma.

pagastos viņu procents tomēr palielinājies. Sevišķi atzīmējams Pilskalnes pagasts, kur polu procents no 14,71 palielinājies uz 25,99 un Lašu pagasts, kur tas palielinājies no 4,32% uz 8,31%.

e) Tautība un dzimums.

Nationalités ethnique et sexe.

Starp iedzīvotājiem sievietes ir vairāk kā vīrieši. Skaitliskās attiecības starp abu dzimumu piederīgiem, t. i. vīriešiem un sievietēm visām tautībām nav vienādas. Tāpat vienādas nav arī šo attiecību pārmaiņas pēdējā skaitīšanu starplaikā.

Tautību piederīgie pēc dzimuma.

Nationalités ethniques et sexe.

Tautības Nat. ethniques	Vīrieši S. masc.		Sievietes S. fem.		Kopā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Latvieši	691.255	46,94	781.357	53,06	1.472.612	100,00
Vācieši	26.143	42,07	36.001	57,93	62.144	100,00
Lielkrievi	97.972	47,44	108.527	52,56	206.499	100,00
Baltkrievi	13.453	50,07	13.414	49,93	26.867	100,00
Žīdi	43.955	47,02	49.524	52,98	93.479	100,00
Polji	20.661	42,21	28.288	57,79	48.949	100,00
Igauni	3.013	42,96	4.001	57,04	7.014	100,00
Leiši	10.793	47,10	12.120	52,90	22.913	100,00
Pārējie	4.256	47,57	4.690	52,43	8.946	100,00
Nezināmie	550	50,97	529	49,03	1.079	100,00
Kopā	912.051	46,76	1.038.451	53,24	1.950.502	100,00
<i>Total</i>						

No visa iedzīvotāju kopskaita 46,76% ir vīrieši. Vīriešu procenti atsevišķām tautībām ir diezgan nevienādi. Nevienādību vīriešu un sieviešu skaita attiecībās starp dažādo tautību piederīgiem rada vairāki apstākļi. Vispirms savu iespaidu atstāj nevienāda dabīgā kustība. Tautām ar augstu dzimstību ir mazāks sieviešu skaita pārsvars, jo starp jaunpiedzimušiem ir vairāk zēnu kā meiteņu. Turpretim ja maza dzimstība, bet daudz vecu iedzīvotāju, tad ir lielāks sieviešu pārsvars, jo sievietes parasti dzīvo ilgāk kā vīrieši. Bez tam pārmaiņas vīriešu un sieviešu skaita attiecībās rada arī iecelošana un izceļošana un pāriešana no vienas tautības otrā.

Vīriešu un sieviešu procentuālie sadalījumi pēc tautībām nav vienādi. No visiem vīriešiem 75,79% ir latvieši, 10,74% lielkrievi, 4,82% žīdi, 2,87% vācieši, 2,27% polji, 1,47% baltkrievi, 1,18% leiši, un 0,33% igauņi, turpretim no visām sievietēm 75,24% ir latvietes, 10,45% lielkrievietes, 4,77% žīdienes, 3,47% vācietes, 2,72% polietes, 1,29% baltkrievietes, 1,17% leišietes un 0,39% igauņietes.

Atsevišķo tautību piederīgo vīriešu un sieviešu skaitliskās attiecības pēdējā skaitīšanu starplaikā pārmainījušās. Dabīgā kustība tautību lielākai daļai vairāk palielinājusi vīriešu skaitu. Tā latviešiem vīriešu dabīgais pieaugums ir 13.606, bet sieviešu 13.018. Arī krieviem un žīdiem vīriešu dabīgais pieaugums ir lielāks. Visai raksturīga ir vāciešu dabīgā kustība. Pēdējo skaits dabīgās kustības ceļā samazinājies par 1654, un tai skaitā 1138 sievietes, bet tikai 516 vīrieši. Tas izskaidrojams ar to, ka vāciešiem it sevišķi vecākos gada gājumos ir lielāks sieviešu skaita pārsvars. Atsevišķo tautību vīriešu un sieviešu skaita attiecības pārveidojusi arī mēchaniskā kustība, kurā galvenā nozīme ir pārejai no vienas tautības otrā.

Iedzīvotāju mēchaniskā kustība pēc tautības un dzimuma no 1930.—1935. g.

Mouvement mécanique de la population d'après la nationalité ethnique et le sexe de 1930 à 1935.

Tautības Nat. ethniques	Vīrieši S. masc.		Sievietes S. fem.		Kopā Total	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Latvieši	+25.569	50,10	+25.462	49,90	+51.031	100,00
Vācieši	— 2.654	43,82	— 3.403	56,18	— 6.057	100,00
Krievi	—10.403	49,01	—10.811	50,99	—21.214	100,00
Žīdi	— 665	32,25	— 1.394	67,75	— 2.059	100,00
Polji	— 7.096	54,28	— 5.976	45,72	—13.072	100,00
Igauni	— 336	58,03	— 243	41,97	— 579	100,00
Leiši	— 1.897	54,03	— 1.614	45,97	— 3.511	100,00
Pār. un nezin.	— 313	64,27	— 174	35,73	— 487	100,00
Kopā	+ 2.205	54,44	+ 1.847	45,56	+ 4.052	100,00
<i>Total</i>						

No 1930.—1935. gadam vīriešu skaits mēchaniskās kustības ceļā, pateicoties iecelotāju pārsvaram, palielinājies kopsummā par 2205, bet sadalījumā pēc tautībām vīriešu skaita mēchaniskās pārmaiņas ir vairākkārt lielākas, jo šeit mēchaniskai kustībai pievienojas klāt tautības pārmaiņa. Līdzīgi tas ir arī ar sieviešu mēchanisko kustību.

Latviešiem vīriešu un sieviešu skaita mēchaniskais pieaugums ir gandrīz vienāds, jo no visa latviešu mēchaniskā pieauguma vīrieši sastāda 50,10 % un sievietes — 49,90 %. No atsevišķu tautību piederīgo mēchaniskās samazināšanās vīrieši sastāda: igauņiem — 58,03 %, poļiem — 54,28 %, leišiem — 54,03 %, krieviem — 49,04 %, vāciešiem — 43,82 % un židiem — 32,25 %. Tā tad igauņiem, poļiem un leišiem vīriešu skaits mēchaniskās kustības ceļā samazinājies ievērojami vairāk kā sieviešu skaits, turpretim pārējām tautībām un sevišķi židiem daudz vairāk samazinājies sieviešu skaits.

Latviešu mēchaniskā kustība no 1930.—1935. g.

Mouvement mécanique des Lettons de 1930 à 1935.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Vīrieši S. masc.	Sievietes S. fém.	Kopā Total
Rīga (ville)	+ 5.943	+ 8.455	+ 14.398
Rīgas apr. (distr.)	+ 1.522	+ 1.209	+ 2.731
Cēsu " "	— 112	— 364	— 476
Valmieras " "	— 483	— 1.007	— 1.490
Valkas " "	— 223	— 439	— 662
Madonas " "	— 296	— 624	— 920
Vidzeme	+ 408	— 1.225	— 817
Liepājas apr. (distr.)	+ 1.394	+ 1.149	+ 2.543
Aizputes " "	— 28	— 53	— 81
Kuldīgas " "	+ 652	+ 338	+ 990
Ventspils " "	— 211	— 608	— 819
Talsu " "	+ 648	— 49	+ 599
Kurzeme	+ 2.455	+ 777	+ 3.232
Tukuma apr. (distr.)	+ 622	+ 508	+ 1.130
Jelgavas " "	+ 2.400	+ 2.227	+ 4.627
Bauskas " "	+ 128	+ 243	+ 371
Jēkabpils " "	+ 557	+ 400	+ 957
Ilūkstes " "	+ 2.905	+ 3.188	+ 6.093
Zemgale	+ 6.612	+ 6.566	+ 13.178
Daugavpils apr. (distr.)	+ 8.624	+ 8.793	+ 17.417
Rēzeknes " "	— 281	+ 130	— 151
Ludzas " "	+ 1.186	+ 1.504	+ 2.690
Jaunlatgales " "	+ 622	+ 462	+ 1.084
Latgale	+ 10.151	+ 10.889	+ 21.040
Latvija Lettonie	+ 25.569	+ 25.462	+ 51.031

Latviešu mēchaniskā kustība pēc dzimuma no 1930.—1935. gadam ir visai raksturīga. Kamēr dažos apvidos ievērojami vairāk palielinājies vīriešu skaits, tikmēr dažos apvidos atkal vairāk pieaudzis sieviešu skaits. No 1930.—1935. gadam starp latviešiem Rīgā vīriešu skaits mēchaniskās kustības ceļā pieaudzis par 5943, bet sieviešu skaits par 8455. Tā tad Rīgā latviešu sieviešu skaits pieaudzis par 2512 vairāk kā vīriešu skaits. Vidzemē turpretim latviešiem vīriešu skaits pieaudzis par 408, bet sieviešu skaits samazinājies par 1225, tā tad starpība 1933 par labu vīriešu pieaugumam. Līdzīgs stāvoklis ir arī Kurzemē, kur latviešiem vīriešu skaits palielinājies par 2455, bet sieviešu skaits tikai par 777, tā tad vīriešu pieaugums ir par 1678 lielāks. Zemgalē un Latgalē latviešiem vīriešu un sieviešu skaits palielinājies vienādi.

Sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem pēc tautībām.

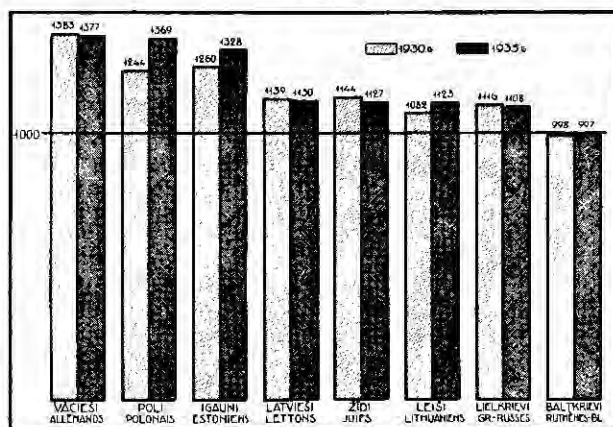
Nombre des femmes sur 1000 hommes d'après la nationalité ethnique.

Tautība Nat. ethniques	1920. g.	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Vācieši	1.460	1.399	1.383	1.377
Poļi	1.239	1.229	1.244	1.369
Igauni	1.221	1.216	1.260	1.328
Latvieši	1.217	1.138	1.139	1.130
Židi	1.224	1.142	1.144	1.127
Leiši	1.171	1.137	1.082	1.123
Lielkrievi	1.123	1.118	1.116	1.108
Baltkrievi	1.092	1.050	998	997

Sieviešu pārsvars uz 1000 vīriešiem kopsummā visām tautībām kopš 1920. gada pakāpeniski samazinājies. Tomēr visām tautībām samazināšanās nav vienāda, un ir pat tautības, kurām sieviešu skaita pārsvars palielinājies.

Sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem pēc tautībām.

Nombre des femmes sur 1000 hommes d'après la nationalité ethnique.



50. diagramma.

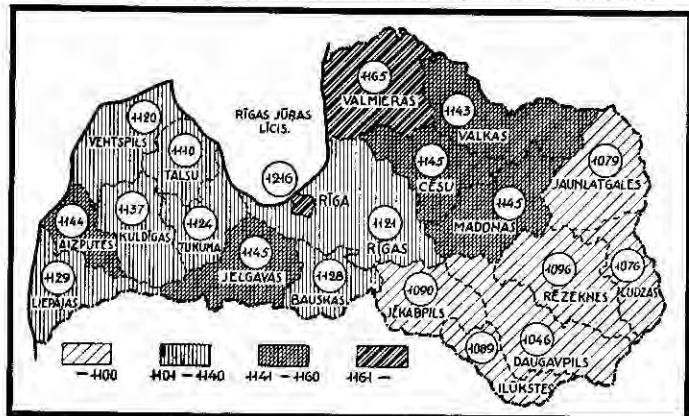
Vislielākais sieviešu skaita pārsvars ir vāciešiem. 1935. gadā no visiem iedzīvotājiem uz 1000 vīriešiem ir 1139 sievietes, bet vāciešiem uz 1000 vīriešiem ir 1377 sievietes. Salīdzinot ar 1920. gadu sieviešu pārsvars vāciešiem tomēr ievērojami samazinājies, jo 1920. gadā uz 1000 vāciešiem bija 1460 vācietes. Lielais sieviešu pārsvars vāciešiem nav izskaidrojams tikai kā kara notikumu sekas, bet arī ar to, ka vācieši ir tauta bez dabīga pieauguma, kādēļ viņiem ir augsts vecu iedzīvotāju procents, starp kuriem liels sieviešu pārsvars. Skaitliskās attiecības starp vācu tautības vīriešiem un sievietēm visos apvidos nav vienādas. Apriņķos, kur lielākā skaitā dzīvo vācu zemnieki-kolonisti, vāciešiem sieviešu pārsvara tikpat kā nav. Tā Madonas apriņķī uz 1000 vīriešiem ir tikai 1000 sievietes, Aizputes apriņķī — 1058 un Kuldīgas apriņķī — 1078 sievietes. Turpretim apriņķos, kurās vācieši dzīvo galvenā kārtā pilsētās, viņiem ir liels sieviešu pārsvars.

Pēc vāciešiem lielāks sieviešu pārsvars ir poļiem un igauņiem. Uz 1000 vīriešiem poļiem ir 1369 un igauņiem 1328 sievietes. Pie tam abām minētām tautībām sieviešu pārsvars pēdējos 10 ga-

dos palielinājies. Sieviešu pārsvara pieaugums izskaidrojams ar to, ka no Polijas ievestie laukstrādnieki galvenā kārtā ir sievietes. Vislielākais sieviešu pārsvars poliem ir Bauskas apriņķī, kur uz 1 vīrieti ir 2 sievietes. Igauniem lielais sieviešu pārsvars pa daļai izskaidrojams ar to, ka viņiem Latvijā tāpat kā vāciešiem nav dabīgā pieauguma.

Pēc sieviešu skaita pārsvara latvieši ierindojas 4. vietā. Latviešiem vīriešu un sieviešu skaita attiecības ir daudz normālākas kā iepriekš minētajām trīs tautībām. Uz 1000 latviešiem 1935. gadā ir 1130 latvietes. Kopš 1920. gada latviešiem sieviešu skaita pārsvars samazinājies. Sieviešu skaita pārsvars visos apvidos nav vienāds. No apgabaliem vislielākais sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem ir Rīgā — 1216, pēc tam Vidzemē — 1142, Kurzemē — 1128, Zemgalē — 1121 un vismazāks Latgalē — 1070. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē vīriešu un sieviešu skaita attiecības ir puslīdz vienādas. Tas izskaidrojams ar to, ka minēto 3 apgabalu iedzīvotāji kara notikumos nēmuši samērā vienādu līdzdalību, un ka šajos apgabalos latviešu dabīgā kustība uzrāda mazu atšķirību. No minētiem 3 apgabaliem ļoti redzami atšķiras Latgale. Pēdējā sieviešu pārsvars ir daudz mazāks, kas izskaidrojams ar Latgales iedzīvotāju mazāku līdzdalību karā un ar lielāku dzimstību.

Sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem starp latviešiem.
Nombre des femmes sur 1000 hommes parmi les Lettons.



42. kartogramma.

No apriņķiem vislielākais sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem latviešiem ir Valmieras apriņķī — 1165, bet vismazākais Daugavpils apriņķī — 1046.

Žīdiem uz 1000 vīriešiem ir 1127 sievietes. Salīdzinot ar 1930. gadu, sieviešu pārsvars samazinājies. No apgabaliem žīdiem vislielākais sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem ir Rīgā — 1175, pēc tam Latgalē — 1117, Kurzemē — 1097 un Zemgalē — 1085, bet Vidzemē ir vīriešu pārsvars, jo uz 1000 žīdiem iznāk tikai 756 žīdietes.

Leišiem uz 1000 vīriešiem ir 1123 sievietes. Pēdējā skaitīšanu starplaikā leišiem sieviešu pārsvars palielinājies. Leišiem uz 1000 vīriešiem vislielākais sieviešu skaits ir Rīgā — 1294, pēc tam Kurzemē — 1132, Latgalē — 1093, un Zemgalē — 1058, bet Vidzemē ir vīriešu pārsvars, jo uz 1000 vīriešiem iznāk tikai 975 sievietes.

Lielkrieviem uz 1000 vīriešiem ir 1108 sievietes. Kopš 1920. gada sieviešu pārsvars pa-

kāpeniski samazinājies. Sieviešu pārsvars lielkrieviem vislielāks ir Rīgā — 1382 sievietes uz 1000 vīriešiem, pēc tam Latgalē — 1087 un Zemgalē — 1024, bet Kurzemē un Vidzemē ir vīriešu pārsvars, jo Kurzemē uz 1000 vīriešiem ir tikai 891 un Vidzemē — 895 sievietes.

Baltkrieviem uz 1000 vīriešiem caurmērā ir 997 sievietes, tā tad vīriešu skaita pārsvars. Baltkrieviem uz 1000 vīriešiem vislielākais sieviešu skaits ir Latgalē — 1055, pēc tam Rīgā — 1016, Zemgalē — 996, Kurzemē — 902 un vismazāks Vidzemē — 726.

Sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem.

Sur 1000 hommes . . . femmes.

Tautības Nat. ethniques	Pilsētās Dans les villes	Laukos A la campagne	Kopā Total
Latvieši . . .	1.180	1.108	1.130
Vācieši . . .	1.466	1.037	1.377
Lielkrievi . .	1.249	1.065	1.108
Baltkrievi . .	1.010	991	997
Žīdi	1.149	878	1.127
Polji	1.418	1.285	1.369
Igauni	1.607	1.126	1.328
Leiši	1.304	1.017	1.123
Pārējie un nez.	1.128	1.023	1.086
Kopā	1.209	1.100	1.139
Total			

Visai raksturīgi ir skaitļi par vīriešu un sieviešu skaita attiecībām pilsētās un laukos. Visām tautībām pilsētās sieviešu skaita pārsvars ir lielāks kā laukos. Vīriešu un sieviešu novietojums pilsētās un laukos, kā iepriekšējā tabulā rāda, visnormālāks ir baltkrieviem un latviešiem, jo pēdējiem sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem pilsētās un laukos uzrāda vismazākās starpības. Uz 1000 vīriešiem baltkrieviem pilsētās ir 1010 un laukos 991 sievietes, bet latviešiem pilsētās 1180 un laukos 1108 sievietes. Pārējām tautībām atšķirības ir ievērojami lielākas. Tā piemēram vāciešiem vīriešu un sieviešu skaita attiecības laukos ir pilnīgi normālas, bet pilsētās uz 2 vīriešiem ir 3 sievietes.

Sieviešu skaits uz 1000 vīriešiem atsevišķām tautībām starp Latvijas pavalstniekiem ir nedaudz citādāks kā kopā ar ārvalstniekiem un nansenistiem. Starp Latvijas pavalstniekiem uz 1000 vīriešiem caurmērā ir 1140 sievietes, bet no atsevišķām tautībām visvairāk vāciešiem — 1410, pēc tam igauņiem — 1378, poliem — 1343, leišiem — 1290, žīdiem — 1149, latviešiem — 1129, lielkrieviem — 1112 un baltkrieviem — 988 sievietes.

Dati par atsevišķu tautību vīriešu un sieviešu skaita attiecībām sadalījumā pēc vecuma un ģimenes stāvokļa atrodami iepriekšējā daļā.

f) Tautība un pavalstniecība.

Nationalité ethnique et politique.

Latvijā, pateicoties ģeografiskam stāvoklim, ir samērā dzīva ceļotāju kustība. Bez ceļotājiem, kas tikai īsu laiku uzturas Latvijā, ir vairāk desmit tūkstoš cilvēku, kas nav Latvijas pavalstnieki, bet šeit dzīvo jau ilgāku laiku. Starp pēdējiem visvairāk ir kaimiņvalstu piederīgo un bezpavalstnieku, t. i. nansenistu.

Dažādo tautību piederīgo sadalījumi pēc pavalstniecībām nav vienādi. Atšķirību uzrāda ne tikai latvieši no cittautiešiem, bet arī pēdējie savstarpēji. Iedzīvotāju sadalījums pēc pavalstniecībām, lai gan ne visai daudz, tomēr pārmainījies. Bet šis pārmaiņas nav vienādi skārušas visas tautības. Dažādo tautību piederīgo sadalījumu pēc pavalstniecībām pārgroza kā pavalstniecības maiņa, tā citas tautības uzrādīšana.

Iedzīvotāju skaits pēc tautībām 1935. g.

Répartition de la population par nationalités ethniques en 1935

Tautības <i>Nat. ethniques</i>	Latvijas pilsoņi <i>Citoyens lettons</i>	Ārvalstnieki <i>Etrangers</i>	Nansenisti <i>Nansenistes</i>
Latvieši	1.467.198	3.333	1.743
Vācieši	56.441	4.315	1.336
Lielkrievi	201.492	1.722	3.178
Baltkrievi	25.266	810	775
Židi	86.427	3.625	3.313
Polji	42.390	5.239	1.271
Igauni	5.721	1.233	53
Leiši	12.426	9.979	497
Pārējie	7.232	1.452	257
Nezināmie	737	14	21
Kopā <i>Total</i>	1.905.330	31.722	12.444

1935. gadā no visiem 1.950.502 iedzīvotājiem 1.905.330 vai 97,68% ir Latvijas pavalstnieki, 31.722 vai 1,63% ārvalstnieki, t. i. citu valstu piederīgie, 12.444 vai 0,64% nansenisti, t. i. bezpavalstnieki un 1006 vai 0,05% ar nenoskaidrotu pavalstniecību. Ārvalstnieku un nansenistu sadalījums pēc tautībām ir pavisam citāds kā Latvijas pilsoņu sadalījums. Starp ārvalstniekiem visvairāk ir leišu — 9979. Pēdējie sastāda gandrīz $\frac{1}{3}$ no ārvalstnieku kopskaita. Pēc tam no ārvalstniekiem lielāks piederīgo skaits ir poļiem — 5239, vāciešiem — 4315, židiem — 3625 un latviešiem — 3333, bet pārējām tautībām ne vienai nav vairāk par 2000 piederīgiem. Starp nansenistiem visvairāk ir židu — 3313 un lielkrievu — 3178.

Iedzīvotāju pieaugums (+) vai samazināšanās (—) no 1930.—1935. g.

Accroissement (+) ou décroissement (—) de la population de 1930 à 1935.

Tautības <i>Nat. ethniques</i>	Latvijas pilsoņi <i>Citoyens lettons</i>	Ārvalstnieki <i>Etrangers</i>	Nansenisti <i>Nansenistes</i>
Latvieši	+ 79.281	+ 360	+ 101
Vācieši	— 5.423	— 1.592	— 215
Lielkrievi	+ 7.294	— 540	— 1.415
Baltkrievi	— 9.233	+ 343	— 149
Židi	+ 1.983	— 1.096	— 978
Polji	— 11.676	+ 1.950	— 323
Igauni	— 445	— 186	— 19
Leiši	— 984	— 1.742	— 141
Pārējie	+ 1.029	— 571	— 42
Nezināmie	— 373	— 36	— 18
Kopā <i>Total</i>	+ 61.453	— 3.110	— 3.199

No 1930.—1935. gadam Latvijas pilsoņu skaits palielinājies par 61.453. Starp Latvijas pilsoņiem latviešu skaits pieaudzis par 79.281. Bez tam pie-

audzis arī lielkrievu skaits par 7294, židu skaits par 1983 un iepriekšējā tabulā atsevišķi neminēto tautību piederīgo skaits par 1029. Pārējām tautībām piederīgo skaits starp Latvijas pilsoņiem samazinājies: visvairāk poļiem — 11.676, pēc tam baltkrieviem — 9233, vāciešiem — 5423, leišiem — 984 un igauņiem par 445. Poļu, baltkrievu un vāciešu samazināšanās izskaidrojama ar to, ka daļa iedzīvotāju, kas 1930. gadā uzdevušies par šo tautību piederīgiem, 1935. gadā to vairs nav darījuši. Bez tam vāciešiem nav arī dabīgā pieauguma.

Ārvalstnieku skaits no 1930.—1935. gadam samazinājies par 3110. Starp ārvalstniekiem 3 tautībām piederīgo skaits tomēr palielinājies. Visvairāk tas palielinājies poļiem — par 1950. Tas izskaidrojams ar ievestiem Polijas laukstrādniekiem. Latviešu skaits starp ārvalstniekiem pieaudzis par 360. Šis pieaugums var būt radies ne tikai no latviešu tautības ārvalstnieku ieceļošanas, bet arī no tā, ka ārvalstnieki, kas agrāk uzdevušies par citu tautu piederīgiem, 1935. gadā uzdevušies par latviešiem vai arī no nezināmas pavalstniecības iedzīvotāju grupas samazināšanās. Starp ārvalstniekiem pieaudzis arī baltkrievu skaits par 343. Pārējām tautībām piederīgo skaits starp ārvalstniekiem samazinājies: visvairāk leišiem — 1742, pēc tam vāciešiem — 1592, židiem — 1096, lielkrieviem — 540, igauņiem — 186 un pārējām tabulā atsevišķi neminētām tautībām par 571. Samazināšanās izskaidrojama kā ar uzņemšanu Latvijas pavalstniecībā, tā ar izceļošanu un tautības mainīšanu.

Nansenistu skaits pēdējā skaitīšanu starplaikā samazinājies par 3199. Tas galvenā kārtā izskaidrojams ar Latvijas pavalstniecības iegūšanu un izceļošanu. Starp nansenistiem pieaudzis vienīgi latviešu skaits par 101. Visām cittautībām piederīgo skaits starp nansenistiem samazinājies. Visvairāk tas samazinājies lielkrieviem (1415) un židiem (978).

Iedzīvotāju ar nenoskaidrotu, t. i. nezināmu pavalstniecību 1935. gadā ir par 4687 mazāk kā 1930. gadā. No tā protams palielinājies Latvijas pavalstnieku un ārvalstnieku skaits. Starp nezināmas pavalstniecības iedzīvotājiem latviešu skaits samazinājies par 2087, židu par 818, lielkrievu par 618, vāciešu par 481, poļu par 376, baltkrievu par 123, leišu par 105 un igauņu par 44.

Latvijas pavalstnieku procents starp atsevišķu tautību piederīgiem.

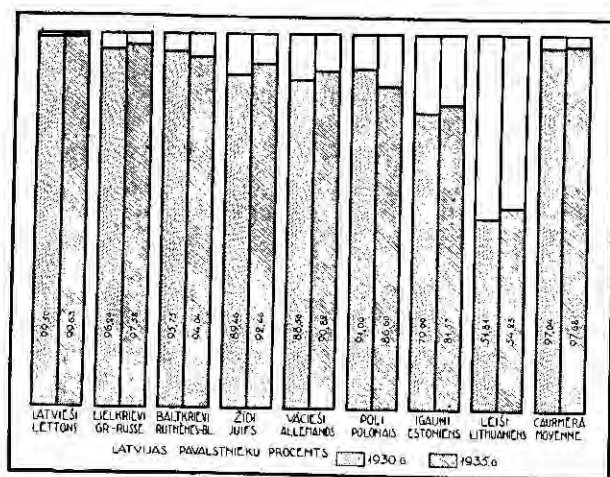
Proportionnalité des citoyens lettons parmi les ressortissants des différentes nationalités ethniques.

	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši	99,36	99,50	99,63
Vācieši	85,08	88,56	90,82
Lielkrievi	94,21	96,24	97,58
Baltkrievi	96,80	95,75	94,04
Židi	83,36	89,46	92,46
Polji	87,66	91,06	86,00
Igauni	85,92	79,99	81,57
Leiši	69,15	51,81	54,23
Kopā	96,46	97,04	97,68
Latvijā <i>(Total pour la Lettonie)</i>			

No atsevišķām tautībām latviešiem ir vislielākais Latvijas pavalstnieku procents. No visiem latviešiem 99,63% ir Latvijas pavalstnieki. Pēc tam lielāks Latvijas pavalstnieku procents ir lielpolniešiem. Tas izskaidrojams ar to, ka šīs tautības piederīgo lielākā daļa ir zemnieki, kuri ilgāku laiku dzīvo Latgalē, kādēļ arī uzņemti Latvijas pavalstniecībā. No lielpolniešiem 97,58% ir Latvijas pavalstnieki. Tālāk pēc Latvijas pavalstnieku procenta lieluma nāk baltkrievi (94,04%) un židi (92,46%), bet procentuāli vismazāk Latvijas pavalstnieku ir leišiem. No pēdējiem tikai nedaudz vairāk kā puse (54,23%) ir Latvijas pavalstniecībā.

Latvijas pavalstnieku procents starp atsevišķu tautību piederīgiem.

Proportionnalité des citoyens lettons parmi les ressortissants des différentes nationalités ethniques.



51. diagramma.

Salīdzinot 3 pēdējo skaitīšanu iznākumus, redzam, ka Latvijas pavalstnieku procents pakāpeniski pieaudzis latviešiem, vāciešiem, lielpolniešiem un židiem. Sevišķi strauji tas pieaudzis židiem. 1925. gadā no židiem Latvijas pavalstniecībā bija tikai 83,36%, bet 1930. gadā jau 92,46% un 1935. gadā 97,58%. Baltkrieviem Latvijas pavalstnieku procents pakāpeniski samazinājies. Poliem no 1925.—1930. gadam Latvijas pavalstnieku procents, sakarā ar vietējo citu tautību piederīgo uzdošanos par poliem, pieauga, bet no 1930.—1935. gadam, sakarā ar piesaistīto citu tautību piederīgo atkrišanu un Polijas laukstrādnieku ieviešanu, atkal samazinājies un tagad ir mazāks kā pirms 10 gadiem. Arī igauņiem un leišiem Latvijas pavalstnieku procents tagad ir mazāks kā 1925. gadā, lai gan no 1930.—1935. gadam tas pieaudzis.

Sakarā ar nevienādo Latvijas pavalstnieku procentu starp atsevišķu tautību piederīgiem, Latvijas pavalstnieku procentuālais sadalījums pēc tautībām ir citāds kā visu iedzīvotāju sadalījums.

Latvijas iedzīvotāji un Latvijas pavalstnieki pēc tautībām (procentos).

Nationalités ethniques de la population de Lettonie et des citoyens lettons (en %).

Tautības Nat. ethniques	Latvijas iedzīvotāji Population de Lettonie	Latvijas pavalstnieki Citoyens lettons
Latvieši	75,50	77,00
Vācieši	3,19	2,96
Lielkrievi	10,59	10,58
Baltkrievi	1,38	1,33
Židi	4,79	4,54
Polji	2,51	2,22
Igauni	0,36	0,30
Leiši	1,17	0,65
Pārējie	0,46	0,38
Nezināmie	0,05	0,04
Kopā Total	100,00	100,00

Starp visiem Latvijas iedzīvotājiem ir 75,50% latviešu, bet starp Latvijas pavalstniekiem ir 77,00% latviešu. Tas izskaidrojams ar to, ka starp latviešiem relatīvi maz ārvalstnieku. Turpretim visām cittautībām starp Latvijas pavalstniekiem šo tautību piederīgo procenti ir mazāki kā starp visiem Latvijas iedzīvotājiem.

1935. gadā no visiem iedzīvotājiem 31,722 vai 1,63% ir ārvalstnieki, t. i. citu valstu piederīgie. Pēdējie galvenā kārtā ir cittautieši.

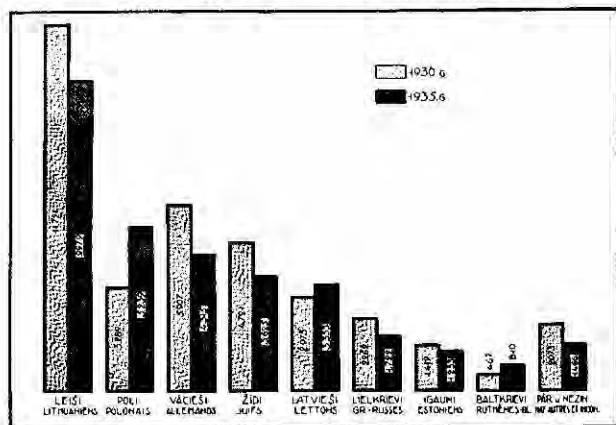
Ārvalstnieki procentos pēc tautībām (neiesk. nansen.).

Proportionnalité des étrangers d'après la nationalité ethnique (n. compr. nansenistes).

Tautības	1925. g.	1930. g.	1935. g.
Latvieši	6,62	8,54	10,51
Vācieši	21,90	16,96	13,60
Lielkrievi	5,96	6,50	5,43
Baltkrievi	1,11	1,34	2,55
Židi	20,95	13,55	11,43
Polji	13,39	9,44	16,51
Igauni	3,09	4,07	3,89
Leiši	19,98	33,65	31,46
Pārējie	6,56	5,81	4,58
Nezināmie	0,44	0,14	0,04
Kopā Total	100,00	100,00	100,00

Starp ārvalstniekiem visvairāk ir leišu — 31,46%, pēc tam poļu — 16,51%, vācieši — 13,60%, židu — 11,43% un latviešu — 10,51%. Pārējām tautībām mazāk kā 10% piederīgo. Latvieši pēc piederīgo skaita lieluma starp ārvalstniekiem ierindojas tikai 5. vietā. Salīdzinot ar 1930. gadu, starp ārvalstniekiem pieaudzis baltkrievu, poļu un latviešu procents, bet pārējo tautību piederīgo procenti samazinājušies. 1930. gadā no ārvalstniekiem latvieši sastādīja 8,54%, bet 1935. gadā 10,51%.

Ārvalstnieku skaits pēc tautībām.
Nombre des étrangers d'après la nationalité ethnique.



52. diagramma.

Kā iepriekšējā diagramma rāda, salīdzinot ar 1930. gadu, starp ārvalstniekiem palielinājies leišu, latviešu un baltkrievu skaits.

Svarīgi zināt ne tikai kopsummā visu ārvalstnieku sadalījumu pēc tautībām, bet arī katras valsts piederīgo sadalījumu, jo atsevišķu pavalstniecību piederīgie pēc tautībām sadalās ļoti dažādi.

Starp ārvalstniekiem visvairāk ir Lietuvas pavalstnieku (14.369). No pēdējiem 9732 vai 67,73% ir leiši. Pēc tam starp Lietuvas pavalstniekiem lielāks piederīgo skaits ir židiem — 14,21%. Latvieši ar 11,89% ierindojas trešā vietā. No Polijas pavalstniekiem 4771 vai 63,33% ir poļi, pēc tam lielāks piederīgo skaits tāpat kā starp Lietuvas pavalstniekiem ir židiem — 10,95%. Latvieši starp Polijas pavalstniekiem ierindojas tikai sestā vietā. No Vācijas pavalstniekiem 3003 vai 85,36% ir vācieši, otrā vietā pēc piederīgo skaita ir latvieši ar

Ārvalstnieki pēc pavalstniecības un tautības.
Répartition des étrangers d'après la nationalité politique et ethnique.

Tautība <i>Nat. ethniques</i>	Lietuvas <i>Lithuanienne</i>		Polijas <i>Polonaise</i>		Vācijas <i>Allemande</i>		Igaunijas <i>Estonienne</i>		SPRS <i>U. d. R. S. S.</i>		Pārējās <i>Autr. nat. pol.</i>		Kopā <i>Total</i>	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	1.709	11,89	315	4,18	284	8,07	530	19,25	246	21,88	249	10,41	3.333	10,51
Vācieši	117	0,83	349	4,63	3.003	85,36	337	12,24	87	7,53	422	17,64	4.315	13,60
Lielkrievi	338	2,35	425	5,64	61	1,73	442	16,06	349	30,19	107	4,47	1.722	5,43
Baltkrievi	67	0,47	603	8,08	7	0,20	65	2,36	65	5,62	3	0,13	810	2,55
Židi	2.042	14,21	825	10,95	128	3,64	124	4,50	288	24,91	218	9,11	3.625	11,43
Poļi	328	2,28	4.771	63,33	11	0,31	16	0,58	71	6,14	42	1,76	5.239	16,51
Igaunji	12	0,08	—	—	3	0,09	1.210	43,95	1	0,09	7	0,29	1.233	3,89
Leiši	9.732	67,73	222	2,95	11	0,31	1	0,04	7	0,60	6	0,25	9.979	31,46
Pārējie	20	0,14	22	0,29	7	0,20	27	0,98	41	3,55	1335	55,81	1.452	4,58
Nezināmie	4	0,03	2	0,03	3	0,09	1	0,04	1	0,09	3	0,13	14	0,04
Kopā <i>Total</i>	14.369	100,00	7.534	100,00	3.518	100,00	2.753	100,00	1.156	100,00	2.392	100,00	31.722	100,00

8,07% un trešā vietā židi ar 3,64%. Igaunijas pavalstnieku sadalījums pēc tautībām ir jau raibāks. No pēdējiem 1210 vai 43,95% ir igauņi. Tā tad igauņi nesastāda ne pusi no Igaunijas pavalstniekiem. Pēc igauņiem lielāks piederīgo skaits ir latviešiem — 19,25%, lielkrieviem — 16,06% un vāciešiem — 12,24%. Tāpat dažādība ir ar SPRS pavalstniekiem. Starp pēdējiem izceļas 3 tautības: lielkrievi ar 30,19%, židi ar 24,91% un latvieši ar 21,88% piederīgiem. Starp pārējo valstu pavalstniekiem kopsummā 55,81% ir iepriekšējā tabulā atsevišķi neminēto tautību piederīgie un pēc tam 17,64% vāciešu, 10,41% latviešu un 9,11% židu.

Starp atsevišķu tautību piederīgiem procentuāli visvairāk ārzemnieku ir leišiem — 43,55%, pēc tam igauņiem — 17,58%, poļiem — 10,70%, vāciešiem — 6,94%, židiem — 3,88%, baltkrieviem — 3,01%, lielkrieviem — 0,83% un latviešiem — 0,23%.

No ārvalstniekiem (citu valstu piederīgiem), gandrīz puse dzīvo pilsētās. Tomēr atsevišķu tautību ārvalstnieku pilsētās dzīvojošo procenti ir ļoti dažādi.

Pilsētās dzīvojošo ārvalstnieku skaits un procents no attiecīgās tautības ārvalstniekiem.

Nombre et proportion des étrangers habitant les villes — selon leur nationalité ethnique.

Tautības <i>Nat. ethniques</i>	Skaits <i>Nombre</i>	%
Latvieši	1.298	38,94
Vācieši	3.740	86,67
Lielkrievi	859	49,88
Baltkrievi	118	14,57
Židi	3.472	95,78
Poļi	1.654	31,57
Igaunji	634	51,42
Leiši	1.942	19,46
Pārējie	1.351	93,04
Nezināmie	7	50,00
Kopā <i>Total</i>	15.075	47,52

Kamēr no visiem ārvalstniekiem pilsētās dzīvo 15.075 vai 47,52%, tikmēr no židu tautības ārvalstniekiem pilsētās dzīvo 95,78%. Arī vācu tautības

ārvalstniekiem ir augsts pilsētās dzīvojošo procents (86,67). Turpretim no baltkrievu un leišu tautības ārvalstniekiem pilsētās dzīvo neliels procents.

Vairāk kā $\frac{1}{3}$ no ārvalstniekiem dzīvo Rīgā. No atsevišķu tautību ārvalstniekiem Rīgā dzīvo: no vāciešiem — 68,48 %, no židiem — 67,61 %, no igauņiem — 40,63 %, no lielkrieviem — 40,07 %, no latviešiem — 24,75 %, no poļiem — 19,83 %, no leišiem — 12,37 %, no baltkrieviem — 9,51 % un pārējo atsevišķi neminēto tautību piederīgiem 82,30 %.

Bez Latvijas pavalstniekiem un ārvalstniekiem kā trešā grupa mināmi nansenisti, kuri nav piederīgi ne pie vienas valsts. Gandrīz visi nansenisti ir bijušās Krievijas pavalstnieki, kuri pa lielākai daļai politisku iemeslu dēļ atstājuši savu dzīves vietu, kas tagad ietilpst SPRS teritorijā un nav ieguvuši pēdējās pavalstniecību.

Nansenistu skaits pēc tautībām.

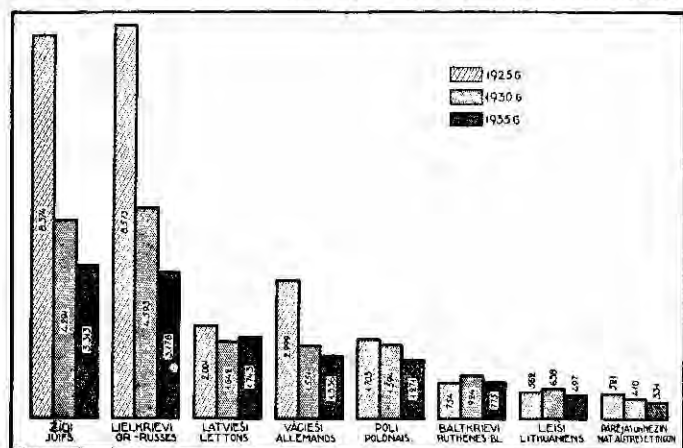
Nombre des nansenistes d'après leur nationalité ethnique.

Tautības	1930. g. Kopā	Virieši	1935. g. Sievietes	Kopā
<i>Nat. ethniques</i>	<i>Total</i>	<i>S. masc.</i>	<i>S. fém.</i>	<i>Total</i>
Latvieši	1.642	850	893	1.743
Vācieši	1.551	670	666	1.336
Lielkrievi	4.593	1.835	1.343	3.178
Baltkrievi	924	430	345	775
Židi	4.291	1.922	1 391	3.313
Poļi	1.594	647	624	1.271
Igauni	72	32	21	53
Leiši	638	241	256	497
Pārējie	299	174	83	257
Nesināmas t.	39	12	9	21
K o p ā	15.643	6.813	5 631	12.444
<i>Total</i>				

1935. gadā saskaitīti 12.444 nansenisti. No tiem 26,62 % židu, 25,54 % lielkrievu, 14,01 % latviešu, 10,74 % vāciešu, 10,21 % poļu, 6,23 % baltkrievu, 3,99 % leišu, 0,43 % igauņu, 2,06 % pārējo tautību piederīgo un 0,17 % nezināmas tautības iedzīvotāju. Tā tad starp nansenistiem visvairāk židu un lielkrievu, kuri kopā sastāda vairāk kā pusi no visiem nansenistiem. Atzīmējams, ka pēc dzimuma starp lielkrieviem, baltkrieviem un židiem ir ievērojams vīriešu pārsvars.

Nansenistu skaits pēc tautībām.

Nombre des nansenistes d'après leur nationalité ethnique.



53. diagramma.

No nansenistiem lielkrievi 1925. gadā sastādīja 33,64 %, 1930. gadā 29,36 % un 1935. gadā 25,54 %, bet židi 1925. gadā 32,86 %, 1930. gadā 27,43 % un 1935. gadā 26,62 %.

No atsevišķām tautībām nansenistu procentuāli visvairāk starp židiem — 3,54 %, pēc tam starp baltkrieviem — 2,88 %, poļiem — 2,60 %, leišiem — 2,17 %, vāciešiem — 2,15 %, lielkrieviem — 1,54 %, igauņiem — 0,76 % un vismazāk starp latviešiem — 0,12 %.

Pilsētās dzīvojošo nansenistu skaits un procents no attiecīgās tautības nansenistiem.

Nombre et proportion des nansenistes habitant les villes selon leur nationalité ethnique.

Tautības Nat. ethniques	Skaits Nombre	%
Latvieši	923	52,95
Vācieši	725	54,27
Lielkrievi	2.421	76,18
Baltkrievi	515	66,45
Židi	3.224	97,31
Poļi	1.046	82,30
Igauni	35	66,04
Leiši	317	63,78
Pārējie	192	74,71
Nezināmas taut.	16	76,19
Kopā	9.414	75,65
<i>Total</i>		

Nansenisti galvenā kārtā dzīvo pilsētās. No viņiem pilsētās dzīvo 9414 vai 75,65 %. No katras tautības nansenistiem vairāk kā puse ir pilsētnieku. Pilsētās dzīvo gandrīz vai visi (97,31 %) židu tautības nansenisti. Pie tam nansenisti koncentrējušies Rīgā, jo Rīgā dzīvo 6455 vai 51,87 %, tā tad vairāk kā puse no visiem nansenistiem. No nansenistiem pēc tautībām Rīgā dzīvo: no židiem — 70,57 %, lielkrieviem — 54,97 %, poļiem — 52,95 %, baltkrieviem — 45,29 %, leišiem — 39,84 %, igauņiem — 39,62 %, vāciešiem — 33,08 % un no latviešiem — 31,21 %, kamēr no visiem iedzīvotājiem Rīgā dzīvo tikai 19,74 %.

No 1935. gadā saskaitītiem latviešiem 3333 vai 0,23 % ir ārvalstnieki. Nākošā tabula rāda kā latviešu tautības ārvalstnieki sadalās pēc pavalstniecībām.

Latviešu tautības ārvalstnieki un nansenisti.

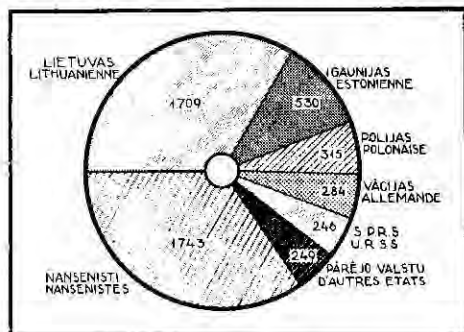
Etrangers et nansenites de nationalité ethnique lettone.

Pavalstniecības <i>Nat. ethniques</i>	1925. g. Pavisam	1930. g. Pavisam	Virieši <i>S. masc.</i>	1935. g. Sievietes	Kopā <i>Total</i>
	<i>Total général</i>	<i>Total général</i>		<i>S. fém.</i>	
Lietuvas <i>Lithuanienne</i>	980	1.371	639	1.070	1.709
Igaunijas <i>Estonienne</i>	217	525	199	331	530
Polijas <i>Polonaise</i>	266	244	107	208	315
Vācijas <i>Allemande</i>	285	277	84	200	284
SPRS <i>U. d. R. S. S.</i>	109	337	111	135	246
Pārējo valstu <i>Nat. pol. autre</i>	238	219	88	161	249
Nansenisti <i>Nansenistes</i>	2.001	1.642	850	893	1.743

No latviešiem ārvalstniekiem visvairāk ir kaimiņvalstu piederīgo un sevišķi Lietuvas pavalstnieku. Pēdējie sastāda vairāk kā pusi no visiem lat-

viešiem ārvalstniekiem. Tas izskaidrojams ar to, ka nospraužot Latvijas-Lietuvas robežu lielāks skaits latviešu palika Lietuvā, kurī pieņēma pēdējās pavalstniecību. Viņpus robežas palikušie latvieši tomēr uz īsāku vai ilgāku laiku iecēlo Latvijā un tādējādi palielinās latviešu ārvalstnieku skaits. Starp latviešiem ir arī 1743 bezpavalstnieki.

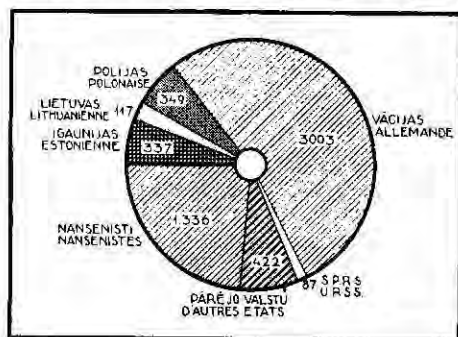
Latviešu tautības ārvalstnieki un nansenisti.
Etrangers et nansenistes de nationalité ethnique lettonne.



54. diagramma.

No latviešiem ārvalstniekiem 1228 ir vīrieši un 2105 sievietes. Tā tad liels sieviešu skaita pārsvars. Tas pa daļai izskaidrojams ar to, ka latvietes apprecoties ar ārvalstniekiem pāriet pēdējo pavalstniecībā.

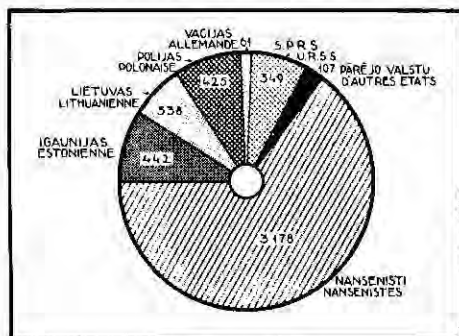
Vācu tautības ārvalstnieki un nansenisti.
Etrangers et nansenistes de nationalité ethnique allemande.



55. diagramma.

No 1935. gadā saskaitītiem vāciešiem 4315 vai 6,94% ir ārvalstnieki un 1336 vai 2,15% nansenisti. No vāciešiem ārvalstniekiem gandrīz 3/4 ir Vācijas pavalstnieki. Pēc tam lielāks vāciešu skaits ir starp Polijas un Igaunijas pavalstniekiem.

Lielkrievu tautības ārvalstnieki un nansenisti.
Etrangers et nansenistes de nationalité ethnique gr.-russe.

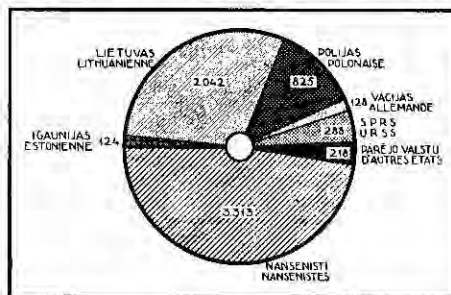


56. diagramma.

No lielkrieviem 1722 vai 0,83% ir ārvalstnieki. Pēdējie visvairāk ir Igaunijas un pēc tam Polijas un SPRS pavalstnieki. Bez tam no lielkrieviem 3178 vai 1,54% ir nansenisti. Tā tad starp lielkrieviem nansenistu ir gandrīz vai divi reizes vairāk kā ārvalstnieku.

No baltkrieviem 810 vai 3,01% ir ārvalstnieki. No pēdējiem 603 ir Polijas, 67 Lietuvas, 65 Igaunijas, 65 SPRS, 7 Vācijas un 3 pārējo valstu piederīgie. Bez tam 775 baltkrievi ir nansenisti.

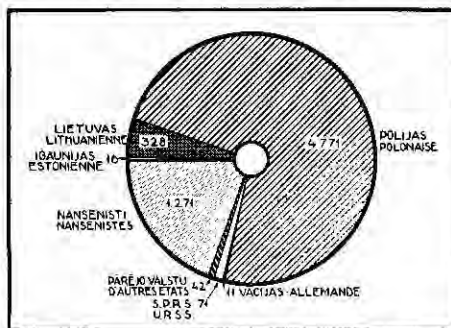
Židu tautības ārvalstnieki un nansenisti.
Etrangers et nansenistes de nationalité ethnique juive.



57. diagramma.

No 1935. gadā saskaitītiem židiem 3625 vai 3,88% ir ārvalstnieki. Vairāk kā puse no pēdējiem ir Lietuvas pavalstnieki. Bez tam 3313 židi ir nansenisti. Tā tad starp židiem nansenistu ir nedaudz mazāk kā ārvalstnieku.

Polu tautības ārvalstnieki un nansenisti.
Etrangers et nansenistes de nationalité ethnique polonaise.



58. diagramma.

No 1935. gadā saskaitītiem poļiem 5239 vai 10,70% ir ārvalstnieki. Pēdējie ar maz izņēmumiem ir Polijas pavalstnieki. Tas izskaidrojams ar to, ka Latvijā nodarbina no Polijas ievestus laukstrādniekus. No poļiem 1271 ir nansenisti. Pēdējie sastāda 2,60% no poļu kopskaita.

No igauņiem 1233 vai 17,58% ir ārvalstnieki. Starp tiem 1210 Igaunijas, 12 Lietuvas, 3 Vācijas, 1 SPRS un 7 pārējo valstu piederīgie. Tā tad no igauņiem ārvalstniekiem gandrīz visi ir Igaunijas pavalstnieki. Bez tam 53 igauņi ir nansenisti.

Starptautiskajiem ir 9979 ārvalstnieki, kurī sastāda 43,55% no leišu kopskaita. No leišiem ārvalstniekiem 9732 ir Lietuvas, 222 Polijas, 11 Vācijas, 7 SPRS, 1 Igaunijas un 6 pārējo valstu piederīgie. Tā tad arī no leišiem ārvalstniekiem gandrīz visi ir Lietuvas pavalstnieki. Bez tam 497 leiši ir nansenisti.

13. Iedzīvotāju tautība un Répartition par districts et par provinces de la

Apgabali un apriņķi <i>Districts et province</i>	Tautības Nationalités ethniques			Latvieši Lettons			Lielkrievi Gr.-Russes			Žīdi Juifs			Vācieši Allemands			Poļi Polonais	
	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Vīr. S. m.	Siev. S. f.	Kopā Total	Vīr. S. m.	Siev. S. f.
Rīga (ville)	109 554	133 177	242 731	11 900	16 446	28 346	20 083	23 589	43 672	15 558	22 965	38 523	6 355	9 419			
Rīgas apr. (distr.)	48 227	54 039	102 266	978	912	1 890	389	306	695	773	923	1 696	636	894			
Cēsu " "	27 146	31 091	58 237	356	278	634	171	114	285	167	227	394	148	230			
Valmieras " "	37 735	43 980	81 715	201	159	360	169	123	292	175	232	407	147	241			
Valkas " "	33 331	38 091	71 422	1 404	1 360	2 764	328	287	615	139	204	343	124	183			
Madonas " "	31 492	36 058	67 550	593	453	1 046	343	228	571	892	892	1 784	162	186			
Vidzeme	177 931	203 259	381 190	3 532	3 162	6 694	1 400	1 058	2 458	2 146	24 78	4 624	1 217	1 734			
To starpā: Dont:																	
uz laukiem à la campagne	150 141	170 411	320 552	2 860	2 610	5 470	603	352	955	1 528	1 603	3 131	934	1 472			
pilsētās dans les villes	27 790	32 848	60 638	672	552	1 224	797	706	1 503	618	875	1 493	283	262			
Liepājas apr. (distr.)	42 344	47 824	90 168	992	865	1 857	3 584	4 161	7 745	2 307	3 177	5 484	1 056	1 488			
Aizputes " "	13 507	15 454	28 961	64	62	126	333	343	676	898	950	1 848	64	122			
Kuldīgas " "	23 245	26 422	49 667	144	165	309	565	524	1 089	1 574	1 697	3 271	159	244			
Ventspils " "	21 105	23 633	44 738	160	122	282	731	726	1 457	517	645	1 162	146	116			
Talsu " "	18 750	20 812	39 562	388	344	732	516	529	1 045	483	541	1 024	138	172			
Kurzeme	118 951	134 145	253 096	1 748	1 558	3 306	5 729	6 283	12 012	5 779	7 010	12 789	1 563	2 142			
To starpā: Dont:																	
uz laukiem à la campagne	85 224	93 613	178 837	812	690	1 502	424	265	689	2 806	2 845	5 651	459	768			
pilsētās dans les villes	33 727	40 532	74 259	936	868	1 804	5 305	6 018	11 323	2 973	4 165	7 138	1 104	1 374			
Tukuma apr. (distr.)	19 411	21 818	41 229	226	199	425	472	530	1 002	752	844	1 596	197	292			
Jelgavas " "	42 066	48 160	90 226	782	861	1 643	1 137	1 208	2 345	1 181	1 880	3 061	609	939			
Bauskas " "	18 801	21 206	40 007	135	107	242	485	535	1 020	127	175	302	100	203			
Jēkabpils " "	19 529	21 295	40 824	966	726	1 692	837	884	1 721	88	100	188	257	240			
Ilūkstes " "	17 021	18 537	35 558	4 894	5 281	10 175	601	674	1 275	86	83	169	1 876	2 272			
Zemgale	116 828	131 016	247 844	7 003	7 174	14 177	3 532	3 831	7 363	2 234	3 082	5 316	3 039	3 946			
To starpā: Dont:																	
uz laukiem à la campagne	94 063	102 862	196 925	4 595	4 381	8 976	595	540	1 135	1 010	1 059	2 069	2 064	2 662			
pilsētās dans les villes	22 765	28 154	50 919	2 408	2 793	5 201	2 937	3 291	6 228	1 224	2 023	3 247	975	1 284			
Daugavpils apr. (distr.)	65 782	68 807	134 589	19 619	21 065	40 684	8 273	9 331	17 604	301	349	650	4 921	6 658			
Rēzeknes " "	45 373	49 708	95 081	20 576	22 860	43 436	2 721	3 028	5 749	59	53	112	2 125	2 530			
Ludzas " "	27 910	30 026	57 936	11 590	12 381	23 971	1 419	1 644	3 063	36	41	77	1 126	1 477			
Jaunlatgales " "	28 926	31 219	60 145	22 004	23 881	45 885	798	760	1 558	30	23	53	315	382			
Latgale	167 991	179 760	347 751	73 789	80 187	153 976	13 211	14 763	27 974	426	466	892	8 487	11 047			
To starpā: Dont:																	
uz laukiem à la campagne	149 534	163 999	313 533	66 913	72 387	139 300	2 064	2 081	4 145	76	111	187	4 161	4 887			
pilsētās dans les villes	18 457	15 761	34 218	6 876	7 800	14 676	11 147	12 682	23 829	350	355	705	4 326	6 160			
Latvija Lettonie	691 255	781 357	1 472 612	97 972	108 527	206 499	43 955	49 524	93 479	26 143	36 001	62 144	20 661	28 288			
To starpā: Dont:																	
uz laukiem à la campagne	478 962	530 885	1 009 847	75 180	80 068	155 248	3 686	3 238	6 924	5 420	5 618	11 038	7 618	9 789			
pilsētās dans les villes	212 293	250 472	462 765	22 792	28 459	51 251	40 269	46 286	86 555	20 723	30 383	51 106	13 043	18 499			

dzimums aprīķos un apgabalos.

population d'après les nationalités ethniques et d'après le sexe.

	Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>			Leiši <i>Lithuaniens</i>			Igaupi <i>Estoniens</i>			Pārējie <i>Nat. ethn. autres</i>			Nezināmie <i>Nat. ethn. inconn.</i>			Pavisam <i>Total général</i>			
	Kopā <i>Total</i>	Vir. <i>S. m.</i>	Siev. <i>S. f.</i>	Kopā <i>Total</i>	Vir. <i>S. m.</i>	Siev. <i>S. f.</i>	Kopā <i>Total</i>	Vir. <i>S. m.</i>	Siev. <i>S. f.</i>	Kopā <i>Total</i>	Vir. <i>S. m.</i>	Siev. <i>S. f.</i>	Kopā <i>Total</i>	Vir. <i>S. m.</i>	Siev. <i>S. f.</i>	Kopā <i>Total</i>	Vir. <i>S. m.</i>	Siev. <i>S. f.</i>	Kopā <i>Total</i>
	15 774	2 320	2 356	4 676	2 523	3 265	5 788	801	1 410	2 211	1 260	1 574	2 834	230	278	508	170 584	214 479	385 063
1 530	420	313	733	293	263	556	89	91	180	161	154	315	29	24	53	51 995	57 919	109 914	
378	172	109	281	45	46	91	36	35	71	74	74	148	—	2	2	28 315	32 206	60 521	
388	129	111	240	72	61	133	392	528	920	148	136	284	3	2	5	39 171	45 573	84 744	
307	185	167	352	49	63	112	1 172	1 408	2 580	91	95	186	7	11	18	36 830	41 869	78 699	
348	437	275	712	30	44	74	32	40	72	106	96	202	4	6	10	34 091	38 278	72 369	
2 951	1 343	975	2 318	489	477	966	1 721	2 102	3 823	580	555	1 135	43	45	88	190 402	215 845	406 247	
2 406	1 160	851	2 011	431	410	841	1 383	1 646	3 029	411	367	778	37	31	68	159 488	179 753	339 241	
545	183	124	307	58	67	125	338	456	794	169	188	357	6	14	20	30 914	36 092	67 006	
2 544	274	269	543	1 246	1 508	2 754	63	62	125	209	232	441	17	9	26	52 092	59 595	111 687	
186	42	50	92	74	96	170	3	3	6	46	36	82	1	—	1	15 032	17 116	32 148	
403	130	130	260	293	262	555	6	10	16	110	128	238	—	—	—	26 226	29 582	55 808	
262	139	63	202	63	51	114	96	71	167	616	628	1 244	3	2	5	23 576	26 057	49 633	
310	108	113	221	60	49	109	30	15	45	174	154	328	3	4	7	20 650	22 733	43 383	
3 705	693	625	1 318	1 736	1 966	3 702	198	161	359	1 155	1 178	2 333	24	15	39	137 576	155 083	292 659	
1 227	439	388	827	1 007	977	1 984	121	84	205	712	768	1 480	8	3	11	92 012	100 401	192 413	
2 478	254	237	491	729	989	1 718	77	77	154	443	410	853	16	12	28	45 564	54 682	100 246	
489	192	179	371	154	102	256	15	15	30	136	115	251	2	1	3	21 557	24 095	45 652	
1 548	491	406	897	1 991	1 988	3 979	32	49	81	258	302	560	39	9	48	48 586	55 802	104 388	
303	64	50	114	1 175	1 266	2 441	11	13	24	119	107	226	6	1	7	21 023	23 663	44 686	
497	283	166	449	1 183	1 298	2 481	6	10	16	49	69	118	13	7	20	23 211	24 795	48 006	
4 148	1 293	1 512	2 805	1 100	1 275	2 375	6	7	13	50	61	111	6	2	8	26 933	29 704	56 637	
6 985	2 323	2 313	4 636	5 603	5 929	11 532	70	94	164	612	654	1 266	66	20	86	141 310	158 059	299 369	
4 726	1 853	1 823	3 676	5 099	5 251	10 350	54	52	106	388	387	775	27	13	40	109 748	119 030	228 778	
2 259	470	490	960	504	678	1 182	16	42	58	224	267	491	39	7	46	31 562	39 029	70 591	
11 579	2 900	3 010	5 910	290	354	644	18	37	55	287	326	613	178	162	340	102 569	110 099	212 668	
4 655	1 077	1 132	2 209	56	46	102	7	17	24	143	155	298	4	9	13	72 141	79 538	151 679	
2 603	2 479	2 673	5 152	37	32	69	21	24	45	114	135	249	5	—	5	44 737	48 433	93 170	
697	318	330	648	59	51	110	177	156	333	105	113	218	—	—	—	52 732	56 915	109 647	
19 534	6 774	7 145	13 919	442	483	925	223	234	457	649	729	1 378	187	171	358	272 179	294 985	567 164	
9 048	5 658	5 966	11 624	257	269	526	191	188	379	344	402	746	9	10	19	229 207	250 300	479 507	
10 486	1 116	1 179	2 295	185	214	399	32	46	78	305	327	632	178	161	339	42 972	44 685	87 657	
48 949	13 453	13 414	26 867	10 793	12 120	22 913	3 013	4 001	7 014	4 256	4 690	8 946	550	529	1 079	912 051	1 038 451	1 950 502	
17 407	9 110	9 028	18 138	6 794	6 907	13 701	1 749	1 970	3 719	1 855	1 924	3 779	81	57	138	590 455	649 484	1 239 939	
31 542	4 343	4 386	8 729	3 999	5 213	9 212	1 264	2 031	3 295	2 401	2 766	5 167	469	472	941	321 596	388 967	710 563	

14. Iedzīvotāju tautība atsevišķās pilsētās un pagastos. *Répartition par villes et par communes rurales de la population d'après les nationalités ethniques.*

Nr. Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques										Pavisam Total général		
		Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Žīdi Juifs	Vācieši Allemands	Polji Polonais	Latkrievi Ruthènes-Bl.	Leiši Lituanians	Igauni Estoniens	Pārējie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Rīga (Riga — ville)														
1	1. stat. raj. (rayon statistiq.)	6 143	743	3 675	3 733	435	43	219	151	193	11	6 500	8 846	15 346
2	2. " " " "	13 264	1 444	5 534	5 252	674	141	160	220	598	25	11 325	15 987	27 312
3	3. " " " "	21 554	1 868	7 716	6 338	901	161	280	281	427	41	15 844	23 723	39 567
4	4. " " " "	24 270	1 677	12 561	3 402	1 319	230	405	157	197	3	18 962	25 259	44 221
5	5. " " " "	19 087	12 342	9 805	1 194	4 975	2 129	1 613	120	267	5	24 747	26 790	51 537
6	6. " " " "	33 952	1 421	1 879	2 694	988	262	429	196	160	4	19 666	22 319	41 985
7	7. " " " "	15 070	937	583	2 395	576	163	253	140	90	8	8 519	11 696	20 215
8	8. " " " "	3 456	304	226	413	410	98	108	52	12	—	2 314	2 765	5 079
9	9. " " " "	8 031	786	294	1 092	1 056	470	317	49	41	239	5 538	6 837	12 375
10	10. " " " "	1 967	175	12	106	124	79	83	25	78	—	1 288	1 361	2 649
11	11. " " " "	2 623	44	6	60	50	8	5	3	2	3	1 279	1 525	2 804
12	12. " " " "	991	159	4	116	180	71	23	1	2	—	747	800	1 547
13	13. " " " "	1 545	111	237	686	56	6	10	10	72	—	1 107	1 626	2 733
14	14. " " " "	7 150	206	43	307	202	53	62	41	49	—	3 824	4 289	8 113
15	15. " " " "	9 783	289	55	564	202	46	74	32	35	—	4 970	6 110	11 080
16	16. " " " "	1 361	150	29	125	73	37	17	29	3	—	759	1 065	1 824
17	17. " " " "	961	82	5	28	48	11	16	11	6	—	501	667	1 168
18	18. " " " "	2 675	97	—	126	73	38	71	11	5	—	1 412	1 684	3 096
19	19. " " " "	757	258	8	23	156	9	58	1	1	—	577	694	1 271
20	20. " " " "	1 267	698	10	106	124	65	15	2	15	—	1 081	1 221	2 302
21	21. " " " "	875	144	107	56	127	35	19	2	5	—	645	725	1 370
22	22. " " " "	10 016	681	160	1 040	524	56	348	63	70	24	5 643	7 339	12 982
23	23. " " " "	16 551	1 117	276	3 837	546	111	332	271	195	123	10 044	13 315	23 359
24	24. " " " "	4 123	286	80	547	209	30	86	49	20	4	2 567	2 867	5 434
25	25. " " " "	5 782	439	105	2 096	227	65	89	59	88	14	4 035	4 929	8 964
26	26. " " " "	5 540	556	42	571	526	60	75	52	52	1	3 298	4 177	7 475
27	27. " " " "	480	44	7	60	88	15	6	7	5	—	367	345	712
28	28. " " " "	2 522	200	14	130	176	32	47	41	8	—	1 532	1 638	3 170
29	29. " " " "	1 016	51	7	22	31	4	8	12	7	—	604	554	1 158
30	30. " " " "	187	2	—	2	—	—	—	2	—	—	86	107	193
31	31. " " " "	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	30	52
32	32. " " " "	803	16	1	21	21	4	17	1	2	—	386	500	886
33	33. " " " "	2 326	102	54	170	46	18	26	13	44	—	1 253	1 546	2 799
34	34. " " " "	620	8	—	28	5	2	7	—	14	—	304	380	684
35	35. " " " "	4 806	274	74	512	167	22	152	35	16	3	2 684	3 377	6 061
36	36. " " " "	6 756	327	5	492	308	36	258	50	22	—	3 663	4 591	8 254
37	37. " " " "	1 208	29	1	49	34	12	40	8	4	—	634	751	1 385
38	38. " " " "	2 208	66	50	98	78	23	59	13	14	—	1 221	1 388	2 609
39	40. " " " "	953	213	7	32	39	31	1	1	15	—	636	656	1 292
	Kopā Total	242 731	28 346	43 672	38 523	15 774	4 676	5 788	2 211	2 834	508	170 584	214 479	385 063

V i d z e m e

Rīgas apriņķis (Districts de Riga)

1	Rīgas-Jūrmalas pils. (ville)	6 810	208	181	424	130	19	36	18	37	—	3 567	4 296	7 863
2	Slokas " "	3 958	160	10	299	90	72	23	1	32	6	2 178	2 473	4 651
3	Ogres " "	1 440	75	50	72	64	13	6	5	1	1	841	886	1 727
4	Siguldas " "	1 537	22	15	12	6	4	7	3	11	1	742	876	1 618
5	Plavinas " "	1 369	43	35	31	8	4	1	5	—	—	681	815	1 496
6	Kemeru " "	1 060	31	9	27	15	4	2	1	—	—	572	577	1 149

11. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Žīdi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Leiši Lituanais	Igaunī Estoniens	Pārtējie Nat. eth. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
1			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	Ādažu pag. (com. rur.)		3 028	54	9	52	78	51	28	34	3	1	1 643	1 695	3 338
8	Aizkraukles " " "		1 241	21	—	13	13	11	1	1	—	—	612	689	1 301
9	Allažu " " "		1 432	14	1	13	30	9	11	1	—	14	731	794	1 525
10	Babītes " " "		1 855	15	1	16	63	13	26	4	—	—	972	1 021	1 993
11	Baldones " " "		1 965	17	24	16	32	15	13	1	29	1	1 031	1 082	2 113
12	Bebri " " "		1 602	27	8	16	15	2	4	1	—	—	776	899	1 675
13	Birņu " " "		1 691	12	—	9	30	2	5	3	4	—	825	931	1 756
14	Birzgales " " "		2 266	38	4	20	21	20	45	—	23	2	1 165	1 274	2 439
15	Daugmales " " "		835	5	—	—	7	—	11	1	—	—	413	446	859
16	Doles " " "		2 187	19	8	14	22	8	27	1	—	—	1 052	1 234	2 286
17	Dreilīņu " " "		895	82	34	15	49	9	13	2	3	—	535	567	1 102
18	Ikskiles " " "		2 248	113	8	17	29	16	5	1	3	2	1 171	1 271	2 442
19	Incūkalna " " "		1 338	28	14	16	26	2	2	2	15	1	683	761	1 444
20	Jumpravas " " "		1 395	45	8	13	12	13	11	1	1	—	708	791	1 499
21	Kastrānes " " "		1 225	5	—	4	10	14	—	—	15	—	593	680	1 273
22	Katlakalna " " "		2 421	30	16	20	35	15	25	34	8	—	1 208	1 396	2 604
23	Keipenes " " "		974	7	12	2	9	4	3	2	—	—	501	512	1 013
24	Kēču " " "		1 108	17	1	—	12	3	3	—	9	—	534	619	1 153
25	Kokneses " " "		2 899	36	27	9	32	30	8	—	1	—	1 425	1 617	3 042
26	Krapes " " "		946	19	3	4	9	7	—	1	—	—	444	545	989
27	Krimuldas " " "		1 658	28	4	18	23	5	3	1	—	8	844	904	1 748
28	Lauberes " " "		1 054	20	9	3	14	5	—	1	1	—	535	572	1 107
29	Lēdmanes " " "		836	3	—	12	5	6	—	—	—	—	393	469	862
30	Lēdurgas " " "		1 585	3	—	3	10	2	7	2	1	—	758	855	1 613
31	Lielvārdes " " "		1 752	11	16	6	36	9	6	3	2	—	840	1 001	1 841
32	Līgatnes " " "		2 840	61	16	92	40	13	8	3	3	—	1 445	1 631	3 076
33	Madlienas " " "		1 479	5	9	28	11	14	4	—	—	—	716	834	1 550
34	Māpils " " "		1 941	17	11	4	54	6	12	—	6	1	948	1 104	2 052
35	Mangalu " " "		1 592	10	5	9	6	2	4	3	6	—	802	835	1 637
36	Mārupes " " "		1 801	12	—	14	17	18	18	1	3	5	875	1 014	1 889
37	Meņģeles " " "		1 175	16	21	18	2	8	1	1	2	—	577	667	1 244
38	Mores " " "		1 175	10	3	9	10	4	6	—	—	—	575	642	1 217
39	Nītaures " " "		1 316	59	—	2	10	2	5	1	7	3	647	758	1 405
40	Ogresgala " " "		1 333	33	1	10	26	21	6	5	—	—	694	741	1 435
41	Olaines " " "		968	15	—	12	26	1	13	—	—	—	509	526	1 035
42	Pabažu " " "		1 308	2	1	—	4	5	7	—	31	—	678	680	1 358
43	Plāteres " " "		906	1	—	2	10	2	5	—	2	—	421	507	928
44	Plaviņu " " "		1 648	7	17	2	12	7	1	—	1	—	789	906	1 695
45	Rembates " " "		1 577	22	3	4	39	28	6	2	1	—	795	887	1 682
46	Ropažu " " "		2 385	87	5	24	68	35	21	8	4	2	1 273	1 366	2 639
47	Salas " " "		624	13	21	40	9	9	10	—	2	—	332	396	728
48	Salaspils " " "		1 029	11	—	3	24	11	12	—	1	—	527	564	1 091
49	Sējas " " "		1 304	9	4	3	10	3	7	1	3	—	657	687	1 344
50	Sidgundas " " "		848	4	—	2	22	14	22	—	—	—	452	460	912
51	Siguldas " " "		1 353	24	9	9	37	30	13	6	7	—	748	740	1 488
52	Skrīveru " " "		2 082	16	13	157	17	16	2	6	11	—	1 090	1 230	2 320
53	Skultes " " "		2 362	5	22	3	9	3	—	—	7	—	1 118	1 293	2 411
54	Slokas " " "		1 474	4	—	16	3	—	4	—	—	—	711	790	1 501
55	Stopiņu " " "		1 053	88	13	12	35	21	11	1	3	—	616	621	1 237
56	Suntažu " " "		1 617	39	4	8	22	17	8	—	6	—	925	796	1 721
57	Taurupes " " "		1 170	26	2	1	7	9	2	1	3	—	568	653	1 221
58	Tomes " " "		726	14	3	1	6	7	6	—	—	—	374	389	763
59	Turaidas " " "		1 019	4	—	4	1	1	3	1	—	—	495	538	1 033
60	Vidrižu " " "		1 660	5	—	8	15	5	3	5	—	5	799	907	1 706
61	Vildegas " " "		910	41	—	4	14	11	—	1	—	—	447	534	981
62	Viskalu " " "		666	8	—	15	7	7	—	3	—	—	329	377	706
63	Zaubes " " "		2 315	14	5	4	22	16	4	1	7	—	1 090	1 298	2 388
Kopā Total			102 266	1 890	695	1 696	1 530	733	556	180	315	53	51 995	57 919	109 914
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne			86 092	1 351	395	831	1 217	617	481	147	234	45	43 414	47 996	91 410
pilsētās dans les villes			16 174	539	300	865	313	116	75	33	81	8	8 581	9 923	18 504

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsetas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lietkrievi Lit. Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bel.	Leiši Lituanais	Lāņi Estoniens	Pārieļi Aut. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Cēsu apriņķis (District de Cēsis)															
1	Cēsu pilsēta (ville)		8 020	152	180	221	52	42	10	38	33	—	4 291	4 457	8 748
2	Baižkalna pag. (com. rur.)		629	6	—	5	4	2	1	—	—	—	298	349	647
3	Cēsu		819	2	2	9	11	12	1	4	1	—	384	477	861
4	Cirstu		413	—	1	—	1	2	—	—	—	—	191	226	417
5	Drabežu		1 956	31	4	8	16	8	2	4	1	—	931	1 099	2 030
6	Drustu		1 430	32	4	4	10	21	3	4	13	—	674	847	1 521
7	Druvienas		1 087	11	8	12	9	3	—	—	—	—	526	604	1 130
8	Dzērbenes		1 783	20	3	—	9	5	5	—	—	—	865	960	1 825
9	Ergļu		2 214	8	26	2	8	14	—	1	7	1	1 077	1 204	2 281
10	Gatartas		1 150	31	3	13	12	7	1	1	—	—	585	633	1 218
11	Jaunpiebalgas		4 391	29	17	2	24	21	8	—	22	—	2 079	2 435	4 514
12	Jaunraunas		670	3	—	5	7	1	1	1	1	—	324	365	689
13	Jumurdas		771	12	—	1	3	3	2	—	—	—	345	447	792
14	Kārlu		604	4	1	7	6	5	1	—	—	—	295	333	628
15	Kosas		1 524	3	—	—	8	18	4	—	—	—	750	807	1 557
16	Kūduma		866	1	—	2	1	—	—	3	1	—	425	449	874
17	Launkalnes		1 172	7	—	—	7	—	—	—	—	—	556	630	1 186
18	Lenču		744	1	1	—	5	—	—	—	1	—	377	375	752
19	Lielstraupes		1 378	7	—	4	5	1	—	—	—	—	658	737	1 395
20	Liepas		1 209	7	—	—	27	8	7	4	—	—	559	703	1 262
21	Līvu		380	—	—	5	—	—	—	2	6	—	182	211	393
22	Lizuma		1 741	20	7	6	11	1	3	2	—	—	800	991	1 791
23	Mārsnēnu		1 206	2	—	—	10	4	2	—	8	—	621	611	1 232
24	Mazstraupes		804	30	1	4	4	3	—	—	—	—	382	464	846
25	Ogres		1 190	15	—	21	2	28	3	—	10	—	581	688	1 269
26	Priekuļu		1 357	6	—	4	12	6	1	4	2	—	661	731	1 392
27	Raiskuma		725	1	—	16	6	—	3	—	—	—	363	388	751
28	Rāmuļu		768	9	—	3	7	7	3	—	—	—	361	436	797
29	Rankas		3 122	35	11	11	21	5	6	—	1	—	1 459	1 753	3 212
30	Raunas		2 832	17	7	3	18	27	7	2	17	—	1 379	1 551	2 930
31	Rozūlas		793	5	—	9	10	4	1	—	—	—	385	437	822
32	Sērmūkšu		1 161	41	2	7	7	8	2	—	—	—	591	637	1 228
33	Skujenes		1 256	9	—	—	4	3	3	—	1	—	565	711	1 276
34	Stalbes		623	5	1	—	1	—	—	—	6	—	306	330	636
35	Taurenies		1 236	35	2	4	9	1	2	—	14	—	606	697	1 303
36	Vaives		909	2	—	—	9	—	—	—	—	—	425	495	920
37	Vecpiebalgas		3 715	12	4	2	16	10	4	—	2	1	1 690	2 076	3 766
38	Velķu		704	2	—	—	1	—	3	—	—	—	337	373	710
39	Veselavas		885	21	—	4	5	1	2	1	1	—	431	489	920
	Kopā Total		58 237	634	285	394	378	281	91	71	148	2	28 315	32 206	60 521
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		50 217	482	105	173	326	239	81	33	115	2	24 024	27 749	51 773
	pilsētās dans les villes		8 020	152	180	221	52	42	10	38	33	—	4 291	4 457	8 748

Valmieras apriņķis (District de Valmiera)

1	Valmieras pils. (ville)	8 056	81	93	96	30	38	7	31	49	1	3 660	4 822	8 482
2	Rūjiena	4 138	17	62	42	6	3	8	27	34	—	1 801	2 536	4 337
3	Limbāžu	2 659	9	100	54	4	14	2	10	18	—	1 252	1 618	2 870
4	Mazsalacas	1 464	1	—	13	—	1	—	5	8	—	631	861	1 492
5	Salacgrīvas	901	1	4	2	—	4	—	9	—	—	426	495	921
6	Ainažu	755	14	1	4	—	5	3	136	—	—	434	484	918
7	Ainažu pag. (com. rur.)	1 225	24	—	4	2	1	1	170	9	—	728	708	1 436
8	Alojas	2 906	4	2	12	10	20	4	18	—	—	1 374	1 602	2 976
9	Augstrozēs	707	20	—	2	1	—	—	2	6	—	341	397	738
10	Baupu	1 976	1	—	1	6	2	—	1	—	—	906	1 083	1 989
11	Braslavas	650	6	—	—	—	3	—	2	—	—	302	359	661
12	Brenguļu	629	7	—	—	24	1	2	5	—	—	321	347	668

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lietkrievi Gr.-Russes	Žīdi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Leiši Lituanians	Igaunji Estoniens	Pārcētie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vīr. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
13	Burtnieku pag. (com. rur.)		2 033	10	1	3	24	2	4	4	1	—	924	1 158	2 082
14	Dauguļu " " "		1 087	5	—	3	5	—	—	5	—	—	510	595	1 105
15	Dikļu " " "		1 527	2	1	8	11	1	3	5	2	—	737	823	1 560
16	Duntes " " "		917	1	—	4	—	1	5	—	—	—	420	508	928
17	Idus " " "		745	—	—	1	—	—	—	1	—	—	349	398	747
18	Ipiķu " " "		712	3	—	4	1	7	—	104	1	—	388	444	832
19	Jaunburtnieku " " "		704	1	—	6	5	8	7	2	—	—	332	401	733
20	Jaunvāles " " "		728	1	—	1	13	13	8	4	—	—	353	415	768
21	Jeru " " "		1 274	1	—	7	3	13	2	7	—	—	600	707	1 307
22	Katvaru " " "		944	1	—	—	3	—	2	5	21	—	478	498	976
23	Kauguru " " "		1 386	7	—	3	13	3	5	2	1	—	658	762	1 420
24	Kieģeļu " " "		1 016	2	—	3	11	1	1	2	1	—	489	548	1 037
25	Kokmuižas " " "		1 542	6	—	24	8	8	4	2	2	—	727	869	1 596
26	Koņu " " "		854	2	—	—	—	1	1	27	—	—	402	483	885
27	Lādes " " "		708	—	—	2	2	1	1	—	—	1	349	366	715
28	Liepupes " " "		749	1	3	13	1	—	—	9	—	—	379	397	776
29	Limbažu " " "		973	1	—	9	15	—	6	8	1	—	502	511	1 013
30	Lodes " " "		911	1	—	—	—	2	—	29	—	—	453	490	943
31	Mazsalacas " " "		2 487	7	—	1	13	3	1	24	—	—	1 172	1 364	2 536
32	Mujānu " " "		582	2	—	1	9	4	2	2	1	—	284	319	603
33	Nabes " " "		565	3	—	2	4	—	7	—	—	—	292	289	581
34	Naukšēnu " " "		2 427	13	4	7	13	9	6	25	—	—	1 222	1 282	2 504
35	Ozolu " " "		722	2	—	3	3	—	—	4	—	—	358	376	734
36	Pāles " " "		3 022	6	5	3	8	7	1	9	35	—	1 495	1 601	3 096
37	Pocienna " " "		997	3	—	—	3	—	1	—	8	—	483	529	1 012
38	Puikules " " "		945	2	4	—	6	3	1	3	11	—	473	502	975
39	Rencēnu " " "		2 317	4	1	3	20	4	7	1	2	—	1 091	1 268	2 359
40	Rozēnu " " "		3 137	34	7	12	23	11	4	55	14	—	1 617	1 680	3 297
41	Rūjienas " " "		1 016	3	—	3	5	6	1	4	—	—	443	595	1 038
42	Salacas " " "		2 295	3	—	12	3	3	—	81	19	2	1 152	1 266	2 418
43	Sēļu " " "		1 001	3	—	9	3	—	—	3	—	—	465	554	1 019
44	Skapkalnes " " "		1 447	—	1	—	4	1	—	2	1	—	683	773	1 456
45	Stienes " " "		688	3	3	10	1	7	—	—	1	—	339	374	713
46	Svētciema " " "		1 678	4	—	1	6	1	3	27	—	—	836	884	1 720
47	Ternejas " " "		1 283	8	—	2	9	8	2	17	1	—	613	717	1 330
48	Tūjas " " "		1 230	1	—	4	5	2	1	7	9	—	617	642	1 259
49	Umurgas " " "		1 089	2	—	—	2	2	1	—	6	—	529	573	1 102
50	Vaidavas " " "		964	—	—	4	9	—	5	1	—	—	445	538	983
51	Vainižu " " "		916	12	—	—	2	—	—	6	1	—	454	483	937
52	Valmieras " " "		2 066	11	—	—	20	10	9	5	6	—	974	1 153	2 127
53	Vecates " " "		558	—	—	—	1	3	—	—	1	—	250	313	563
54	Viļķenes " " "		1 160	2	—	—	10	1	2	3	5	1	550	634	1 184
55	Vilzēnu " " "		670	2	—	—	1	—	—	4	4	—	328	353	681
56	Vitupes " " "		1 577	—	—	9	7	2	1	5	5	—	780	826	1 606
	Kopā Total		81 715	360	292	407	388	240	133	920	284	5	39 171	45 573	84 744
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		63 742	237	32	196	348	175	113	702	175	4	30 967	34 757	65 724
	pilsētās dans les villes		17 973	123	260	211	40	65	20	218	109	1	8 204	10 816	19 020

Valkas apriņķis (District de Valka)

1	Alūksnes pils. (ville)	3 773	101	176	36	7	30	3	211	48	—	2 258	2 127	4 385
2	Smiltenes " " "	3 464	16	221	25	11	3	2	8	3	1	1 611	2 143	3 754
3	Valkas " " "	2 988	36	57	53	19	11	2	89	13	—	1 451	1 817	3 268
4	Strenču " " "	1 630	15	27	29	5	—	1	27	19	10	781	982	1 763
5	Apes " " "	678	5	82	3	8	7	—	139	—	—	432	490	922
6	Lejasciema " " "	459	—	1	—	—	—	2	1	3	—	180	286	466
7	Alsviķu pag. (com. rur.)	2 000	39	—	1	9	29	1	34	1	—	978	1 136	2 114
8	Alūksnes " " "	1 048	16	—	—	—	7	1	192	—	—	592	672	1 264
9	Annas " " "	2 169	56	—	17	1	19	—	73	1	2	1 093	1 245	2 338
10	Bejas " " "	2 065	59	2	4	1	3	—	210	—	—	1 104	1 240	2 344
11	Bīlskas " " "	1 427	5	—	7	2	3	3	1	—	—	644	804	1 448
12	Blomes " " "	1 221	12	—	—	3	14	—	2	2	—	574	680	1 254

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthenes-Bt.	Leiši Lituanians	Igaļņi Estonians	Pārejie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. musc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
13	Cirgaļu pag. (com. rur.)		2 372	5	6	1	5	12	1	27	4	1	1 140	1 294	2 434
14	Dūres " " "		687	1	—	—	5	10	1	11	—	—	328	387	715
15	Ērgemes " " "		1 611	21	—	11	2	6	1	56	1	—	765	944	1 709
16	Ēveles " " "		1 604	19	1	—	24	1	7	6	19	—	773	908	1 681
17	Gaujienas " " "		2 394	12	9	1	5	13	2	50	1	—	1 170	1 317	2 487
18	Grundzāles " " "		680	8	—	—	5	—	1	12	—	—	318	388	706
19	Iļzenes " " "		1 241	22	—	2	4	5	—	6	1	—	636	645	1 281
20	Jaunlaicenes " " "		2 044	37	1	9	15	19	1	37	—	—	1 002	1 161	2 163
21	Jaunrozes " " "		793	103	2	12	—	8	—	96	—	—	455	559	1 014
22	Jērcēnu " " "		1 084	9	—	—	8	22	6	10	1	—	551	589	1 140
23	Kalnecmpju " " "		1 887	40	1	6	3	9	—	7	—	—	855	1 098	1 953
24	Kārķu " " "		1 614	4	1	3	4	3	1	30	—	—	778	882	1 660
25	Karvas " " "		926	18	4	—	—	1	—	12	—	—	487	474	961
26	Lejasciema " " "		1 979	12	—	3	6	3	2	1	18	2	945	1 081	2 026
27	Lugažu " " "		1 447	23	2	6	1	—	—	115	—	—	830	764	1 594
28	Mālpes " " "		2 287	79	6	9	4	2	2	85	7	—	1 214	1 267	2 481
29	Mārkalnes " " "		1 632	185	—	—	2	4	2	123	1	—	911	1 038	1 949
30	Mēra " " "		858	—	—	2	1	—	1	1	1	1	374	491	865
31	Omūļu " " "		647	8	—	9	1	3	—	94	—	—	352	410	762
32	Palsmanes " " "		2 672	17	—	5	3	4	1	9	5	—	1 265	1 451	2 716
33	Pededzes " " "		1 322	1 592	3	8	4	4	—	105	2	—	1 518	1 522	3 040
34	Plāņu " " "		574	9	—	1	11	1	13	7	3	—	290	329	619
35	Rauzas " " "		546	—	—	—	1	1	—	—	—	—	256	292	548
36	Sinoles " " "		1 263	4	5	14	3	2	1	2	3	—	631	666	1 297
37	Smiltenes " " "		3 218	63	—	31	25	13	3	11	16	—	1 580	1 800	3 380
38	Trāpenes " " "		1 343	10	—	7	8	—	—	24	2	—	632	762	1 394
39	Triķātes " " "		2 838	22	4	19	68	37	38	7	1	1	1 426	1 609	3 035
40	Valkas " " "		484	4	1	—	1	2	—	106	—	—	291	307	598
41	Veclaicenes " " "		1 240	20	—	—	2	13	—	322	—	—	746	851	1 597
42	Vijciema " " "		1 500	26	2	7	18	14	13	12	2	—	813	781	1 594
43	Zeltiņu " " "		982	1	—	—	—	1	—	2	—	—	439	547	986
44	Ziemeņa " " "		1 485	18	—	2	1	—	—	123	1	—	752	878	1 630
45	Zvārtavas " " "		1 246	12	1	—	1	13	—	84	7	—	609	755	1 364
	Kopā Total		71 422	2 764	615	343	307	352	112	2 580	186	18	36 830	41 869	78 699
	To starpā: uz laukiem . Dont: à la campagne		58 430	2 591	51	197	257	301	102	2 105	100	7	30 117	34 024	64 141
	pilsētās . dans les villes		12 992	173	564	146	50	51	10	475	86	11	6 713	7 845	14 558

Madonas apriņķis (District de Madona)

1	Gulbenes pils. (ville)	3 337	204	84	37	81	19	9	22	26	—	2 016	1 803	3 819
2	Madonas " "	2 142	33	115	13	9	14	1	8	22	—	1 109	1 248	2 357
3	Adulienas pag. (com. rur.)	1 068	4	1	—	1	—	—	1	1	—	492	584	1 076
4	Belavas " " "	1 457	15	2	1	1	44	—	3	—	1	681	843	1 524
5	Bērzaunes " " "	1 240	5	11	—	3	—	—	2	1	—	588	674	1 262
6	Cesvaines " " "	1 953	12	6	9	10	78	5	1	22	—	1 014	1 082	2 096
7	Dzelzavas " " "	1 675	12	5	1	2	3	1	—	1	—	784	916	1 700
8	Galgauskas " " "	2 027	5	1	7	13	19	1	9	12	—	927	1 167	2 094
9	Grašu " " "	674	6	3	3	3	—	—	—	16	1	320	386	706
10	Grostonas " " "	938	2	—	1	2	—	7	—	—	1	443	508	951
11	Iršu " " "	117	7	2	1 561	8	3	—	—	2	—	832	868	1 700
12	Jaungulbenes " " "	4 534	77	17	4	14	13	2	2	9	—	2 203	2 469	4 672
13	Kalsnavas " " "	2 499	30	10	4	14	14	1	1	—	—	1 163	1 410	2 573
14	Kārdabās " " "	567	2	3	—	6	4	—	—	—	—	262	320	582
15	Kraukļu " " "	1 673	18	5	1	11	18	3	1	14	1	807	938	1 745
16	Kusas " " "	636	5	—	1	1	9	—	—	—	—	304	348	652
17	Lazdonas " " "	1 030	73	4	14	12	7	1	—	5	—	530	616	1 146
18	Laudonas " " "	2 724	12	45	3	7	19	1	1	4	1	1 301	1 516	2 817
19	Liepkalnes " " "	968	2	1	10	2	9	3	—	—	—	450	545	995
20	Liezeres " " "	1 918	15	13	1	—	19	6	—	—	—	908	1 064	1 972

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Letons	Lielkrievi Gr.-Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruhènes-Blt.	Leiši Lituanians	Igauni Estoniens	Pārējie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
21	Litenes	pag. (com. rur.)	1 945	44	14	9	3	39	2	8	16	—	970	1 110	2 080
22	Lubanas	" " "	4 692	53	65	16	9	42	4	2	11	2	2 089	2 117	4 206
23	Lubeļas	" " "	888	17	15	—	3	2	3	—	9	1	444	494	938
24	Mārcienas	" " "	1 286	17	20	2	1	22	—	—	11	—	645	714	1 359
25	Mēdzūlas	" " "	1 409	5	—	—	—	—	—	—	—	—	626	788	1 414
26	Meirānu	" " "	2 005	14	22	—	12	29	—	1	1	—	1 073	1 011	2 084
27	Mētrienas	" " "	1 720	12	12	1	4	38	2	—	1	—	820	970	1 790
28	Odzienas	" " "	1 249	6	1	12	8	5	—	—	1	—	594	688	1 282
29	Oļu	" " "	427	3	—	—	1	2	1	—	1	—	198	237	435
30	Patkules	" " "	814	13	1	1	1	9	—	—	2	—	398	443	841
31	Pērces	" " "	219	4	1	1	4	1	—	1	—	—	106	125	231
32	Praulienas	" " "	1 576	58	3	18	10	11	1	1	—	—	778	900	1 678
33	Saikavas	" " "	2 368	41	31	1	11	3	6	1	1	—	1 143	1 320	2 463
34	Sarkaņu	" " "	1 313	8	—	—	13	71	1	—	—	—	669	737	1 406
35	Sausnējas	" " "	687	9	5	12	6	1	—	—	—	—	335	385	720
36	Sāvienas	" " "	1 091	15	3	—	5	8	—	—	—	—	537	585	1 122
37	Stāmerienas	" " "	2 038	56	6	12	1	74	—	4	1	—	1 036	1 156	2 192
38	Tirzas	" " "	1 521	26	4	2	10	6	8	1	—	—	716	862	1 578
39	Vecgulbenes	" " "	2 849	68	15	5	17	13	—	2	2	—	1 422	1 549	2 971
40	Vējavas	" " "	408	—	—	4	1	1	2	—	7	—	201	222	423
41	Vestienas	" " "	1 745	10	4	2	6	2	3	—	—	—	790	982	1 772
42	Viesienas	" " "	895	11	1	—	8	28	—	—	—	2	450	495	945
43	Vietaļvas	" " "	1 199	6	9	15	13	11	—	—	3	—	570	686	1 256
44	Virānes	" " "	719	11	11	—	1	2	—	—	—	—	347	397	744
	Kopā <i>Total</i>		67 550	1 046	571	1 784	348	712	74	72	202	10	34 091	38 278	72 369
	To starpā: uz laukiem <i>Dont: à la campagne</i>		62 071	809	372	1 734	258	679	64	42	154	10	30 966	35 227	66 193
	pilsētās <i>dans les villes</i>		5 479	237	199	50	90	33	10	30	48	—	3 125	3 051	6 176
	Vidzemē		381 190	6 694	2 458	4 624	2 951	2 318	966	3 823	1 135	88	190 402	215 845	406 247
	To starpā: uz laukiem <i>Dont: à la campagne</i>		320 552	5 470	955	3 131	2 406	2 011	841	3 029	778	68	159 488	179 753	339 241
	pilsētās <i>dans les villes</i>		60 638	1 224	1 503	1 493	545	307	125	794	357	20	30 914	36 092	67 006

K u r z e m e

Liepājas apriņķis (District de Liepāja)

1	Liepājas	pils. (ville)	38 845	1 531	7 379	4 620	2 261	412	1 587	107	333	23	26 333	30 765	57 098
2	Priekules	" " "	1 255	4	34	24	6	4	9	1	10	—	610	737	1 347
3	Grobiņas	" " "	926	3	95	23	4	—	8	—	15	—	466	608	1 074
4	Durbes	" " "	501	—	8	12	—	—	3	—	1	—	230	295	525
5	Aisteres	pag. (com. rur.)	515	3	1	42	4	—	8	—	3	—	274	302	576
6	Aizviku	" " "	828	35	2	9	—	28	74	1	—	—	450	527	977
7	Asītes	" " "	1 651	12	2	30	2	1	53	—	—	—	867	884	1 751
8	Bārtas	" " "	1 945	2	2	22	4	1	41	—	22	—	930	1 109	2 039
9	Bunkas	" " "	987	3	1	6	5	1	8	—	3	—	482	532	1 014
10	Dunikas	" " "	2 478	2	4	4	5	—	45	—	12	—	1 214	1 336	2 550
11	Durbes	" " "	1 269	4	6	7	16	3	19	1	—	—	622	703	1 325
12	Embūtes	" " "	1 152	48	—	54	5	5	72	1	—	—	626	711	1 337
13	Ezeres	" " "	2 701	32	10	22	19	15	251	3	3	—	1 461	1 595	3 056
14	Gaviezes	" " "	1 535	2	3	4	13	4	17	—	—	—	740	838	1 578
15	Gramzdas	" " "	1 277	14	8	15	1	7	56	1	1	—	645	735	1 380
16	Grobiņas	" " "	2 567	6	5	32	20	5	18	—	2	—	1 278	1 377	2 655
17	Kalēti	" " "	1 764	4	2	36	10	3	59	—	1	1	856	1 024	1 880
18	Krotes	" " "	753	1	2	20	7	4	8	—	—	—	384	411	795
19	Medzes	" " "	2 087	7	—	19	14	4	12	—	1	—	1 012	1 132	2 144
20	Nicas	" " "	4 112	8	3	18	5	1	10	—	2	1	1 926	2 234	4 160
21	Nigrandas	" " "	1 503	29	11	71	5	10	84	1	2	—	836	880	1 716

Tabl. 14. (suite)

14. tab. turpinājums.

№. 22	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lietkrievi Gr.-Russes	Žīdi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-BI.	Leiši Lituanians	Igaunī Estoniens	Pārējie Aut. ethn. autres	Nezināmie Aut. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
22	Pērkones pag. (com. rur.)		1 478	5	—	1	5	1	2	—	—	—	684	808	1 492
23	Priekules " " "		1 198	13	2	39	16	—	38	1	—	—	585	722	1 307
24	Purmsātu " " "		841	1	4	6	6	1	45	—	—	—	424	480	904
25	Rāvas " " "		481	3	—	30	7	4	12	—	—	—	267	270	537
26	Rūcavas " " "		4 921	14	10	50	11	—	14	1	—	—	2 420	2 601	5 021
27	Tadaiku " " "		1 346	3	2	9	29	1	11	—	—	—	647	754	1 401
28	Tašu " " "		1 087	1	2	7	20	1	1	1	2	—	539	583	1 122
29	Vainodes " " "		3 623	34	135	92	20	18	132	4	21	—	1 965	2 114	4 079
30	Vecpils " " "		1 722	13	—	26	7	1	36	1	6	—	872	940	1 812
31	Vērgaļu " " "		1 241	13	4	3	10	4	5	—	—	—	636	644	1 280
32	Virgas " " "		832	6	6	131	7	2	13	1	—	1	448	551	999
33	Ziemupes " " "		747	1	2	—	—	2	3	—	1	—	363	393	756
	Kopā Total		90 168	1 857	7 745	5 484	2 544	543	2 754	125	441	26	52 092	59 595	111 687
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		48 641	319	229	805	273	127	1 147	17	82	3	24 453	27 190	51 643
	pilsētās dans les villes		41 527	1 538	7 516	4 679	2 271	416	1 607	108	359	23	27 639	32 405	60 044

Aizputes apriņķis (District d'Aizpute)

1	Aizputes pils. (ville)	2 505	27	534	303	17	3	11	1	17	—	1 449	1 969	3 418
2	Aizputes pag. (com. rur.)	803	2	4	132	5	2	2	—	1	—	441	510	951
3	Alšvangas " " "	3 329	6	3	10	13	3	1	—	—	—	1 546	1 819	3 365
4	Apriķu " " "	838	1	2	19	1	1	3	1	—	—	401	465	866
5	Basu " " "	863	—	—	1	5	1	4	—	—	—	389	485	874
6	Ciravas " " "	1 321	6	10	46	8	2	5	—	2	—	681	719	1 400
7	Dunalkas " " "	939	2	8	8	9	3	5	—	—	—	449	525	974
8	Dzērves " " "	1 045	—	2	32	6	—	10	—	1	—	523	573	1 096
9	Gudenieku " " "	1 653	1	2	1	2	—	1	—	2	—	755	907	1 662
10	Jūrkalnes " " "	1 112	16	10	1	3	4	3	1	3	—	565	588	1 153
11	Kalvenes " " "	1 820	17	6	382	11	5	12	—	—	—	1 123	1 130	2 253
12	Kazdangas " " "	1 832	1	1	265	17	12	13	—	9	—	1 047	1 103	2 150
13	Klosteres " " "	809	2	4	11	7	1	2	—	7	—	385	458	843
14	Lažas " " "	1 120	2	—	108	14	8	13	2	—	—	587	680	1 267
15	Nikrāces " " "	1 657	20	1	33	4	20	48	—	1	—	849	935	1 784
16	Rudbāržu " " "	1 548	6	—	130	13	6	23	—	5	—	829	902	1 731
17	Sakas " " "	2 747	13	71	17	16	14	2	—	26	—	1 377	1 529	2 906
18	Sieksātes " " "	624	2	5	162	—	2	2	—	1	—	372	426	798
19	Ulmales " " "	840	—	—	13	6	2	3	1	—	—	414	451	865
20	Valtaiķu " " "	1 556	2	13	174	29	3	7	—	7	1	850	942	1 792
	Kopā Total	28 961	126	676	1 848	186	92	170	6	82	1	15 032	17 116	32 148
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	26 456	99	142	1 545	169	89	159	5	65	1	13 583	15 147	28 730
	pilsētās dans les villes	2 505	27	534	303	17	3	11	1	17	—	1 449	1 969	3 418

Kuldīgas apriņķis (District de Kuldīga)

1	Kuldīgas pils. (ville)	5 479	34	646	915	41	6	5	6	48	—	—	3 155	4 025	7 180
2	Saldus " " "	3 758	25	329	178	15	8	10	2	85	—	—	1 970	2 440	4 410
3	Cieceres pag. (com. rur.)	1 938	7	1	21	15	15	18	—	13	—	—	962	1 066	2 028
4	Gaiķu " " "	1 746	2	2	179	16	4	7	—	2	—	—	946	1 012	1 958
5	Ivandes " " "	1 104	2	1	85	3	3	3	—	—	—	—	577	624	1 201
6	Kabiles " " "	2 970	28	4	27	32	51	16	—	15	—	—	1 481	1 662	3 143
7	Kuldīgas " " "	2 593	8	6	84	13	8	7	3	10	—	—	1 322	1 410	2 732
8	Kurmāles " " "	815	—	4	482	3	—	2	—	—	—	—	637	669	1 306
9	Kursišu " " "	2 567	16	2	11	13	7	194	2	7	—	—	1 325	1 494	2 819
10	Lutriņu " " "	2 888	5	9	6	37	3	6	—	—	—	—	1 380	1 574	2 954

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Leiši Lituanians	Igauni Estoniens	Pārejie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
11	Padures pag. (com. rur.)		1 121	2	3	255	11	3	1	—	7	—	639	764	1 403
12	Pampalu " " "		2 295	24	5	26	42	7	76	—	9	—	1 204	1 280	2 484
13	Planicas " " "		722	1	—	342	8	1	1	—	1	—	506	570	1 076
14	Rauku " " "		1 462	5	—	140	8	6	9	—	1	—	804	827	1 631
15	Rendas " " "		2 157	29	9	140	17	74	2	3	6	—	1 210	1 227	2 437
16	Saldus " " "		1 486	6	1	18	11	9	12	—	1	—	724	820	1 544
17	Sātiņu " " "		2 092	7	5	165	16	6	17	—	—	—	1 098	1 210	2 308
18	Skrundas " " "		4 575	72	45	96	34	36	32	—	8	—	2 321	2 577	4 898
19	Sņepes " " "		1 283	1	11	27	12	1	3	—	1	—	641	698	1 339
20	Turlavas " " "		1 472	4	2	51	15	2	—	—	5	—	714	837	1 551
21	Vārnes " " "		2 246	9	4	7	16	1	5	—	1	—	1 075	1 214	2 289
22	Zvārdes " " "		2 898	22	—	16	25	9	129	—	18	—	1 535	1 582	3 117
	Kopā Total		49 667	309	1 089	3 271	403	260	555	16	238	—	26 226	29 582	55 808
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		40 430	250	114	2 178	347	246	540	8	105	—	21 101	23 117	44 218
	pilsētās dans les villes		9 237	59	975	1 093	56	14	15	8	133	—	5 125	6 465	11 590

Ventspils apriņķis (District de Ventspils)

1	Ventspils pils. (ville)	13 078	136	1 246	728	117	56	76	25	208	1	6 950	8 721	15 671
2	Piltēnes " " "	674	1	45	9	—	—	—	—	8	—	338	399	737
3	Ances pag. (com. rur.)	2 835	17	21	12	13	16	4	4	380	—	1 718	1 584	3 302
4	Dundagas " " "	8 237	65	44	43	41	30	17	129	550	4	4 541	4 619	9 160
5	Edoles " " "	2 145	5	7	21	4	7	3	—	—	—	1 033	1 159	2 192
6	Piltēnes " " "	1 008	2	1	2	18	6	1	—	—	—	495	543	1 038
7	Popes " " "	1 843	6	6	12	12	42	1	2	37	—	1 023	938	1 961
8	Puzes " " "	1 995	6	8	20	4	6	—	2	—	—	959	1 082	2 041
9	Sarkanmuižas " " "	2 961	9	7	22	11	17	5	—	29	—	1 522	1 539	3 061
10	Ugāles " " "	2 081	6	56	28	1	7	—	1	3	—	1 080	1 103	2 183
11	Usmas " " "	888	15	5	5	4	—	—	—	17	—	482	452	934
12	Užavas " " "	1 920	1	1	8	1	1	4	1	10	—	891	1 056	1 947
13	Vārves " " "	746	—	2	26	7	1	2	—	1	—	371	414	785
14	Zīras " " "	1 184	2	5	31	4	1	—	—	—	—	564	663	1 227
15	Zlēku " " "	1 395	9	3	9	6	2	—	3	1	—	692	736	1 428
16	Zūru " " "	1 748	2	—	186	19	10	1	—	—	—	917	1 049	1 966
	Kopā Total	44 738	282	1 457	1 162	262	202	114	167	1 244	5	23 576	26 057	49 633
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	30 986	145	166	425	145	146	38	142	1 028	4	16 288	16 937	33 225
	pilsētās dans les villes	13 752	137	1 291	737	117	56	76	25	216	1	7 288	9 120	16 408

Talsu apriņķis (District de Talsi)

1	Talsu pils. (ville)	3 382	21	499	144	3	1	7	9	47	3	1 996	2 120	4 116
2	Sabiles " " "	1 439	2	281	46	7	1	1	—	40	—	776	1 041	1 817
3	Kandavas " " "	1 487	13	68	124	3	—	1	1	20	1	780	938	1 718
4	Valdemārpils " " "	930	7	159	12	4	—	—	2	21	—	511	624	1 135
5	Ārlavas pag. (com. rur.)	4 074	42	2	38	37	42	12	8	1	1	1 950	2 307	4 257
6	Cēses " " "	937	8	2	354	20	5	4	—	2	1	645	688	1 333
7	Kandavas " " "	2 443	61	—	64	26	32	3	4	4	1	1 244	1 394	2 638
8	Laidzes " " "	1 830	9	3	9	20	1	9	—	2	—	849	1 034	1 883
9	Libagu " " "	1 187	10	1	7	6	2	1	1	—	—	567	648	1 215
10	Lubezeres " " "	1 316	53	1	3	2	9	2	3	1	—	669	721	1 390
11	Mērsraga " " "	1 657	4	3	2	1	2	5	1	21	—	867	829	1 696
12	Nogales " " "	1 225	6	—	1	1	—	2	2	2	—	600	639	1 239

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthenes-Bl.	Leiši Lituanens	Igaunji Estoniens	Pārējie Aut. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vīr. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
13	Nurmuižas pag. (com. rur.)		2 969	8	2	27	53	5	14	1	83	—	1 491	1 671	3 162
14	Pastendes " " "		1 464	1	2	6	7	2	5	3	24	—	716	798	1 514
15	Spāres " " "		1 108	24	4	17	4	—	2	2	25	—	558	628	1 186
16	Stendes " " "		3 137	23	11	28	45	16	7	3	2	—	1 619	1 653	3 272
17	Strazdes " " "		896	2	—	50	10	4	3	—	1	—	454	512	966
18	Upesgrīvas " " "		1 253	6	1	3	—	3	—	2	8	—	651	625	1 276
19	Valgales " " "		915	—	—	—	7	—	1	—	1	—	447	477	924
20	Vandzenes " " "		2 459	32	4	23	18	18	9	3	3	—	1 272	1 297	2 569
21	Virbu " " "		1 466	380	—	19	19	58	16	—	11	—	964	1 005	1 969
22	Zentenes " " "		1 988	20	2	47	17	20	5	—	9	—	1 024	1 084	2 108
	Kopā Total		39 562	732	1 045	1 024	310	221	109	45	328	7	20 650	22 733	43 383
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		32 324	689	38	698	293	219	100	33	200	3	16 587	18 010	34 597
	pilsētās dans les villes		7 238	43	1 007	326	17	2	9	12	128	4	4 063	4 723	8 786
	Kurzemē		253 096	3 306	12 012	12 789	3 705	1 318	3 702	359	2 333	39	137 576	155 083	292 659
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		178 837	1 502	689	5 651	1 227	827	1 984	205	1 480	11	92 012	100 401	192 413
	pilsētās dans les villes		74 259	1 804	11 323	7 138	2 478	491	1 718	154	853	28	45 564	54 682	100 246

Zemgale

Tukuma apriņķis (District de Tukums)

1	Tukuma pils. (ville)	6 358	100	953	451	68	59	35	12	107	1	3 588	4 556	8 144
2	Aizupes pag. (com. rur.)	1 385	4	1	36	6	6	1	—	—	—	697	742	1 439
3	Annenieku " " "	1 289	6	—	32	14	13	11	—	—	—	644	721	1 365
4	Bikstu " " "	1 125	10	4	75	23	13	14	—	1	—	611	654	1 265
5	Blīdenes " " "	1 990	9	3	10	19	22	24	2	1	2	984	1 098	2 082
6	Dzirciema " " "	831	21	—	46	14	4	—	—	—	—	435	481	916
7	Engures " " "	1 676	11	5	5	7	12	8	1	48	—	915	858	1 773
8	Grenču " " "	1 859	20	6	36	15	12	7	1	5	—	905	1 056	1 961
9	Irlavas " " "	1 978	39	7	39	26	9	14	2	18	—	1 119	1 013	2 132
10	Jaunpils " " "	2 220	7	8	43	25	30	14	1	7	—	1 078	1 277	2 355
11	Lestenes " " "	1 519	18	1	27	13	14	5	—	13	—	739	871	1 610
12	Matkules " " "	2 159	6	—	15	31	21	5	5	1	—	1 044	1 199	2 243
13	Milzkalnes " " "	1 682	18	1	67	12	7	8	—	—	—	857	938	1 795
14	Praviņu " " "	1 089	16	—	7	20	9	8	—	31	—	576	604	1 180
15	Pūres " " "	741	1	1	30	7	1	—	—	10	—	371	420	791
16	Remtes " " "	1 579	5	—	20	12	20	7	—	—	—	825	818	1 643
17	Sēmes " " "	1 149	43	1	31	15	6	12	3	1	—	615	646	1 261
18	Slampes " " "	763	12	4	32	13	35	5	—	—	—	400	464	864
19	Smārdes " " "	1 899	14	—	6	17	8	11	—	—	—	894	1 061	1 955
20	Struteles " " "	1 388	4	—	25	13	8	4	1	—	—	675	768	1 443
21	Tumes " " "	1 110	5	—	41	20	19	17	1	2	—	566	649	1 215
22	Vānes " " "	1 071	1	1	1	15	5	1	—	6	—	518	583	1 101
23	Vecmoku " " "	651	7	—	23	17	8	9	1	—	—	345	371	716
24	Zantes " " "	1 177	4	—	466	47	17	2	—	—	—	853	860	1 713
25	Zebrenes " " "	1 269	13	4	13	10	2	31	—	—	—	644	698	1 342
26	Zemītes " " "	1 272	31	2	19	10	11	3	—	—	—	659	689	1 348
	Kopā Total	41 229	425	1 002	1 596	489	371	256	30	251	3	21 557	24 095	45 652
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	34 871	325	49	1 145	421	312	221	18	144	2	17 969	19 539	37 508
	pilsētās dans les villes	6 358	100	953	451	68	59	35	12	107	1	3 588	4 556	8 144

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti <i>Villes et com. rur.</i>	Tautības <i>Nationalités ethniques</i>	Latvieši <i>Lettons</i>	Lielkrievi <i>Gr. Russes</i>	Židi <i>Juifs</i>	Vācieši <i>Allemands</i>	Poļi <i>Polonais</i>	Baltkrievi <i>Ruthènes-Blt.</i>	Leiši <i>Lithuaniens</i>	Igaunī <i>Estoniens</i>	Pārējie <i>Nat. ethn. autres</i>	Nezināmie <i>Nat. ethn. inconn.</i>	Pavisam <i>Total général</i>		
													Vīr. <i>S. masc.</i>	Siev. <i>S. fém.</i>	Kopā <i>Total</i>
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Jelgavas apriņķis (District de Jelgava)															
1	Jelgavas pils. (ville)		26 917	1 030	2 039	2 319	604	408	562	36	157	27	15 262	18 837	34 099
2	Auces " "		2 887	23	147	105	10	7	78	2	61	—	1 491	1 829	3 320
3	Dobeles " "		2 231	19	72	77	22	15	25	1	3	5	1 079	1 391	2 470
4	Aura pag. (com. rur.)		1 370	12	4	10	27	9	20	—	—	—	679	773	1 452
5	Bēnes " "		1 543	15	8	16	24	8	61	—	4	2	784	897	1 681
6	Bērzmuižas " "		1 888	25	1	3	16	10	33	—	33	—	971	1 038	2 009
7	Bukaišu " "		1 546	2	1	6	19	19	244	—	14	—	872	979	1 851
8	Dobeles " "		2 531	19	—	31	36	12	25	2	4	—	1 276	1 384	2 660
9	Džūkstes " "		2 966	10	15	6	39	23	23	—	4	—	1 455	1 631	3 086
10	Elejas " "		1 838	11	10	19	16	10	172	—	2	4	980	1 102	2 082
11	Ģarozas " "		1 210	10	—	—	10	10	22	—	1	1	613	651	1 264
12	Glūdas " "		1 102	4	—	4	28	11	27	—	1	—	544	633	1 177
13	Īles " "		879	10	2	7	11	5	23	—	2	—	470	469	939
14	Jaunauces " "		1 193	6	3	9	23	4	173	17	2	—	691	739	1 430
15	Jaunsvirlaukas " "		1 976	16	1	10	26	24	64	2	19	1	1 008	1 131	2 139
16	Jēkabnieku " "		1 203	12	1	8	19	11	37	—	1	—	589	703	1 292
17	Kahciema " "		1 672	33	4	9	29	25	20	1	2	—	963	832	1 795
18	Lielaucē " "		1 485	18	2	10	38	13	90	2	6	—	821	843	1 664
19	Lielplatones " "		622	4	—	1	4	1	59	—	—	—	333	358	691
20	Lielvircavas " "		1 030	7	—	12	15	2	82	—	—	—	565	583	1 148
21	Līvberzes " "		1 177	22	—	1	12	3	18	—	4	—	610	627	1 237
22	Mežmuižas " "		1 438	17	4	5	14	3	176	2	6	—	799	866	1 665
23	Naudītes " "		1 461	25	1	4	23	7	27	—	2	—	733	817	1 550
24	Ozoliņu " "		1 941	22	—	31	26	16	40	5	4	3	1 004	1 084	2 088
25	Penkules " "		1 203	7	—	2	16	4	97	—	22	—	607	744	1 351
26	Pēternieku " "		609	9	—	6	24	20	13	1	—	—	358	324	682
27	Platonas " "		976	11	1	12	22	1	67	—	—	—	514	576	1 090
28	Rubas " "		1 699	18	11	64	17	6	204	3	1	—	988	1 035	2 023
29	Salgaļes " "		1 438	31	—	4	26	16	36	—	1	—	702	850	1 552
30	Sesavas " "		1 645	8	1	7	37	5	184	—	—	—	896	991	1 887
31	Sīpēles " "		950	6	—	2	17	10	23	—	6	3	485	532	1 017
32	Snikeres " "		556	13	—	3	23	2	111	1	9	—	352	366	718
33	Svētes " "		1 320	8	3	11	19	13	24	—	54	—	698	754	1 452
34	Šķības " "		1 070	12	—	3	19	9	31	—	1	—	535	610	1 145
35	Tērvetes " "		2 334	17	10	40	34	17	109	3	43	—	1 181	1 426	2 607
36	Teteles " "		887	8	1	10	15	8	22	—	25	—	447	529	976
37	Ukru " "		827	3	—	8	15	6	186	2	—	—	516	531	1 047
38	Vadakstes " "		824	3	1	24	15	3	117	—	—	—	462	525	987
39	Valgundes " "		1 393	22	—	4	20	21	8	—	1	1	729	741	1 470
40	Vecauces " "		2 045	30	1	29	25	10	321	—	7	1	1 195	1 274	2 469
41	Vecsvirlaukas " "		866	15	—	10	6	6	20	1	8	—	415	517	932
42	Vilces " "		1 564	6	—	13	31	25	187	—	45	—	879	992	1 871
43	Vircavas " "		1 596	24	—	9	30	50	44	—	5	—	840	918	1 758
44	Zaļenieku " "		2 318	20	1	97	46	9	74	—	—	—	1 195	1 370	2 565
	Kopā Total		90 226	1 643	2 345	3 061	1 548	897	3 979	81	560	48	48 586	55 802	104 388
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		58 191	571	87	560	912	467	3 314	42	339	16	30 754	33 745	64 499
	pilsētās dans les villes		32 035	1 072	2 258	2 501	636	430	665	39	221	32	17 832	22 057	39 889

Bauskas apriņķis (District de Bauska)

1	Bauskas pils. (ville)	3 723	38	778	173	34	11	110	4	30	3	2 121	2 783	4 904
2	Bārbeles pag. (com. rur.)	1 410	2	—	2	3	3	149	1	12	—	713	869	1 582
3	Bauskas " "	1 658	4	9	5	16	1	129	1	1	—	844	980	1 824
4	Bruknas " "	610	—	2	—	3	—	43	—	—	1	316	343	659
5	Ceraukstes " "	2 002	4	4	15	18	4	160	—	10	—	1 039	1 178	2 217
6	Codes " "	1 340	9	—	3	10	4	75	—	—	—	671	770	1 441
7	Iecavas " "	3 210	20	47	8	16	23	89	10	9	2	1 706	1 728	3 434
8	Islices " "	1 915	6	1	10	22	6	211	2	22	—	1 042	1 153	2 195
9	Jaunsaules " "	1 144	5	—	11	—	2	83	—	13	—	589	669	1 258

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Žīdi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthens s.-Bl.	Leļši Lituanians	Igaunji Estoniens	Pārejie Aut. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10	Kurmenes pag. (com. rur.)		1 394	5	—	2	8	3	91	—	—	—	746	757	1 503
11	Mežotnes " " "		1 816	3	—	2	31	5	137	1	3	—	953	1 045	1 998
12	Misas " " "		1 113	60	—	2	6	—	24	—	—	—	569	636	1 205
13	Panemunē " " "		2 718	3	29	7	4	1	222	—	21	1	1 413	1 593	3 006
14	Rundāles " " "		1 720	4	—	3	30	7	236	—	5	—	956	1 049	2 005
15	Skaistkalnes " " "		2 247	3	130	12	4	1	166	1	11	—	1 145	1 430	2 575
16	Stelpes " " "		1 109	1	1	4	2	—	66	—	—	—	564	619	1 183
17	Svitenes " " "		1 484	10	1	7	21	3	140	1	—	—	767	900	1 667
18	Taurkalnes " " "		2 959	34	9	10	18	15	106	1	7	—	1 631	1 528	3 159
19	Vecmuižas " " "		2 713	18	3	11	31	15	60	—	33	—	1 361	1 523	2 884
20	Vecsaules " " "		1 721	—	5	13	14	6	110	—	19	—	880	1 008	1 888
21	Zālītes " " "		2 001	13	1	2	12	4	34	2	30	—	997	1 102	2 099
	Kopā Total		40 007	242	1 020	302	303	114	2 441	24	226	7	21 023	23 663	44 686
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		36 284	204	242	129	269	103	2 331	20	196	4	18 902	20 880	39 782
	pilsētās dans les villes		3 723	38	778	173	34	11	110	4	30	3	2 121	2 783	4 904

Jēkabpils apriņķis (District de Jēkabpils)

1	Jēkabpils pils. (ville)	3 834	765	793	58	152	107	42	1	68	6	2 711	3 115	5 826
2	Jaunjelgavas " " "	1 527	11	561	29	5	4	7	1	8	—	963	1 190	2 153
3	Viesītes " " "	1 061	37	193	3	18	5	17	—	6	—	630	710	1 340
4	Ābeļu pag. (com. rur.)	2 435	57	—	1	23	5	6	1	2	2	1 190	1 342	2 532
5	Biržu " " "	3 902	65	17	—	19	49	25	—	1	—	1 959	2 119	4 078
6	Daudzseses " " "	1 069	65	3	1	37	28	41	—	2	—	683	563	1 246
7	Dignājas " " "	2 869	28	2	2	24	19	7	—	3	2	1 456	1 500	2 956
8	Elkšņu " " "	1 239	25	—	1	6	2	236	2	—	—	762	749	1 511
9	Mazsalvēs " " "	1 738	23	9	20	14	15	146	—	1	—	1 078	888	1 966
10	Mēmeles " " "	939	10	5	2	5	11	193	3	—	—	519	649	1 168
11	Neretas " " "	2 331	24	76	26	26	5	618	1	6	—	1 483	1 630	3 113
12	Rītes " " "	937	63	5	1	5	—	374	3	6	1	664	731	1 395
13	Saukas " " "	2 881	84	13	11	26	63	397	1	10	1	1 768	1 719	3 487
14	Sēces " " "	2 206	19	3	2	34	49	25	—	—	—	1 073	1 265	2 338
15	Sēlpils " " "	2 148	15	11	2	13	11	6	2	—	5	1 040	1 173	2 213
16	Sērenes " " "	2 095	19	8	20	14	17	21	—	—	1	1 051	1 144	2 195
17	Slates " " "	1 201	14	6	—	12	17	20	—	4	—	615	659	1 274
18	Sunākstes " " "	1 697	215	1	1	13	12	26	—	—	—	975	990	1 965
19	Vārnavas " " "	498	20	—	1	8	1	21	—	—	—	269	280	549
20	Viesītes " " "	1 580	67	—	—	25	9	120	1	—	—	874	928	1 802
21	Zaļves " " "	1 492	12	10	4	9	18	130	—	—	2	851	826	1 677
22	Zasas " " "	1 145	54	5	3	9	2	3	—	1	—	597	625	1 222
	Kopā Total	40 824	1 692	1 721	188	497	449	2 481	16	118	20	23 211	24 795	48 006
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	34 402	879	174	98	322	333	2 415	14	36	14	18 907	19 780	38 687
	pilsētās dans les villes	6 422	813	1 547	90	175	116	66	2	82	6	4 304	5 015	9 319

Ilūkstes apriņķis (District d'Ilūkste)

1	Grīvas pils. (ville)	1 214	2 696	234	11	906	243	188	1	49	4	2 496	3 050	5 546
2	Subatas " " "	483	379	387	15	59	83	83	—	—	—	647	842	1 489
3	Ilūkstes " " "	684	103	71	6	381	18	35	—	2	—	574	726	1 300
4	Aknistes pag. (com. rur.)	1 893	37	199	9	19	4	264	2	—	—	1 164	1 263	2 427
5	Asares " " "	953	4	14	9	3	39	32	—	—	—	516	538	1 054
6	Bebrēnes " " "	3 223	91	17	5	56	2	86	—	1	—	1 626	1 855	3 481
7	Dēmenes " " "	1 844	857	15	4	412	218	173	1	1	—	1 740	1 785	3 525
8	Dvietes " " "	2 207	12	2	6	22	20	23	—	4	—	1 081	1 215	2 296
9	Garsenes " " "	969	4	11	7	16	3	94	1	—	—	517	588	1 105

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

№.№.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lietkrievi Gr.-Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Leiši Lituanians	Igaļņi Estoniens	Pāreļļi Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. inconn.	Pavisam Total général		
													Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10	Kaplavas pag. (com. rur.)		1 469	146	29	4	160	546	29	—	—	—	1 149	1 234	2 383
11	Kurcuma " " "		1 425	501	8	1	157	223	231	—	2	—	1 251	1 297	2 548
12	Lašu " " "		2 184	304	25	5	257	109	197	1	11	—	1 493	1 600	3 093
13	Laucesas " " "		1 657	1 521	14	11	421	100	275	3	—	—	1 949	2 053	4 002
14	Pilskalnes " " "		1 408	114	—	12	566	52	26	—	—	—	1 059	1 119	2 178
15	Prodes " " "		1 747	79	14	18	19	21	265	—	—	—	1 015	1 148	2 163
16	Raudas " " "		682	114	—	9	66	24	139	—	1	—	501	534	1 035
17	Rubenes " " "		2 457	19	15	4	4	3	12	1	1	—	1 177	1 339	2 516
18	Silenes " " "		2 308	695	196	7	25	119	5	—	10	—	1 607	1 758	3 365
19	Salienas " " "		2 157	1 077	2	6	124	463	3	—	6	1	1 799	2 040	3 839
20	Skrundalienas " " "		1 723	1 291	22	19	67	167	23	—	23	—	1 686	1 649	3 335
21	Susējas " " "		1 106	21	—	1	5	10	105	3	—	—	610	641	1 251
22	Sventes " " "		1 765	110	—	—	403	338	87	—	—	3	1 276	1 430	2 706
	Kopā Total		35 558	10 175	1 275	169	4 148	2 805	2 375	13	111	8	26 933	29 704	56 637
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		33 177	6 997	583	137	2 802	2 461	2 069	12	60	4	23 216	25 086	48 302
	pilsētās dans les villes		2 381	3 178	692	32	1 346	344	306	1	51	4	3 717	4 618	8 335
	Zemgalē		247 844	14 177	7 363	5 316	6 985	4 636	11 532	164	1 266	86	141 310	158 059	299 369
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		196 925	8 976	1 135	2 069	4 726	3 676	10 350	106	775	40	109 748	119 030	228 778
	pilsētās dans les villes		50 919	5 201	6 228	3 247	2 259	960	1 182	58	491	46	31 562	39 029	70 591

Latgale

Daugavpils apriņķis (District de Daugavpils)

1	Daugavpils pils. (ville)	15 158	8 058	11 106	508	8 198	1 156	300	32	317	327	22 556	22 604	45 160
2	Krāslavas " " "	1 422	435	1 444	18	647	216	30	2	62	—	1 913	2 363	4 276
3	Krustpils " " "	2 242	168	1 043	25	53	90	9	6	22	—	1 943	1 715	3 658
4	Līvānu " " "	2 234	199	981	12	44	32	1	3	20	1	1 640	1 887	3 527
5	Preiļu " " "	438	280	847	7	64	18	2	—	6	—	738	924	1 662
6	Gostiju " " "	444	5	504	4	2	2	1	—	31	—	447	546	993
7	Aiviekstes pag. (com. rur.)	1 456	90	5	1	6	43	—	—	4	—	727	878	1 605
8	Asūnes " " "	6 426	186	16	—	80	132	3	—	—	—	3 196	3 647	6 843
9	Aulejas " " "	5 049	2 171	—	—	23	87	3	—	1	2	3 587	3 749	7 336
10	Bikernieku " " "	159	4 717	—	1	4	19	3	—	—	—	2 358	2 545	4 903
11	Dagdas " " "	5 304	1 093	618	6	39	1	2	—	38	—	3 355	3 746	7 101
12	Izvaltas " " "	4 999	2 266	13	5	30	13	3	—	1	1	3 468	3 863	7 331
13	Jasmuižas " " "	5 869	628	13	3	82	27	4	2	1	—	3 195	3 434	6 629
14	Kalupes " " "	5 008	863	21	1	88	8	3	—	4	—	2 839	3 157	5 996
15	Kapiņu " " "	8 475	3 488	93	14	285	105	6	—	7	1	5 898	6 576	12 474
16	Krāslavas " " "	7 187	179	15	4	426	120	12	—	—	—	3 727	4 216	7 943
17	Krustpils " " "	6 079	183	7	8	57	129	4	4	6	—	3 014	3 463	6 477
18	Liksnas " " "	8 920	1 716	22	7	59	11	12	—	9	3	5 205	5 554	10 759
19	Līvānu " " "	6 223	1 414	8	1	77	56	9	2	4	1	3 720	4 075	7 795
20	Naujenes " " "	3 980	2 080	16	—	38	46	1	—	10	—	2 928	3 243	6 171
21	Piedrujas " " "	3 862	185	221	5	184	2 314	20	1	1	—	3 267	3 526	6 793
22	Preiļu " " "	7 001	2 386	6	1	117	1	2	—	—	—	4 576	4 938	9 514
23	Pustīgas " " "	2 642	175	6	—	347	1 099	2	2	1	—	2 120	2 154	4 274
24	Rudzēti " " "	2 913	359	6	1	53	21	2	—	—	—	1 629	1 726	3 355
25	Skaistas " " "	5 964	262	8	4	241	105	198	—	6	—	3 299	3 489	6 788
26	Ungurmuižas " " "	2 321	786	23	—	13	41	—	—	2	—	1 534	1 652	3 186
27	Vārkavas " " "	6 012	1 291	49	4	158	1	4	—	1	3	3 681	3 842	7 523
28	Vīpes " " "	1 623	726	6	1	1	4	2	—	3	—	1 097	1 269	2 366
29	Višķu " " "	5 179	4 295	507	9	163	13	6	1	56	1	4 912	5 318	10 230
	Kopā Total	134 589	40 684	17 604	650	11 579	5 910	644	55	613	340	102 569	110 099	212 668
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	112 651	31 539	1 679	76	2 571	4 396	301	12	155	12	73 332	80 060	153 392
	pilsētās dans les villes	21 938	9 145	15 925	574	9 008	1 514	343	43	458	328	29 237	30 039	59 276

14. tab. turpinājums.

Tabl. 14. (suite)

Nr.	Pilsētas un pagasti <i>Villes et com. rur.</i>	Tautības <i>Nationalités ethniques</i>	Latvieši <i>Lettons</i>	Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	Židi <i>Juifs</i>	Vācieši <i>Allemands</i>	Poļi <i>Polonais</i>	Baltkrievi <i>Ruthènes-B.</i>	Leiši <i>Lithuaniens</i>	Igaunij <i>Estoniens</i>	Parejie <i>Nat. ethn. autres</i>	Nezināmie <i>Nat. ethn. incen.</i>	Pavisam <i>Total général</i>		
													Vir. <i>S. masc.</i>	Siev. <i>S. fém.</i>	Kopā <i>Total</i>
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Rēzeknes apriņķis (District de Rēzekne)															
1	Rēzeknes pils. (ville)		5 775	2 602	3 342	68	909	360	18	9	50	6	6 477	6 662	13 139
2	Varakļānu " "		625	45	952	—	11	5	—	1	20	2	715	946	1 661
3	Viļēnu " "		571	311	396	1	31	—	5	—	18	—	616	717	1 333
4	Andrupenes pag. (com. rur.)		6 653	2 579	—	3	678	96	6	1	5	—	4 755	5 266	10 021
5	Atašienes " "		2 648	617	11	2	22	—	1	—	1	1	1 552	1 751	3 303
6	Barkavas " "		5 040	105	74	1	12	—	1	—	—	—	2 561	2 674	5 235
7	Bērzgales " "		6 495	732	17	2	71	46	2	1	27	—	3 500	3 893	7 393
8	Bukmuižas " "		4 186	1 212	7	2	445	1 241	21	—	9	1	3 411	3 713	7 124
9	Dricēnu " "		4 052	169	5	—	13	27	—	—	—	—	1 976	2 290	4 266
10	Gaigalavas " "		3 529	93	20	—	16	16	1	—	8	—	1 770	1 913	3 683
11	Kaunatas " "		7 088	2 221	108	4	412	165	13	2	15	—	4 819	5 209	10 028
12	Makašēnu " "		5 039	2 313	6	1	139	83	3	1	34	3	3 596	4 026	7 622
13	Maltas " "		5 787	3 065	384	6	590	56	8	5	12	—	4 692	5 221	9 913
14	Ozolmuižas " "		1 921	3 246	—	—	101	23	2	1	3	—	2 506	2 791	5 297
15	Rēznas " "		5 225	4 301	23	5	666	30	4	—	18	—	4 889	5 383	10 272
16	Ružinas " "		1 844	5 264	—	—	13	—	—	—	8	—	3 399	3 730	7 129
17	Sakstagalas " "		4 029	3 420	2	—	20	10	1	—	45	—	3 568	3 959	7 527
18	Silajānu " "		4 023	4 886	325	1	425	30	6	2	11	—	4 624	5 085	9 709
19	Stīrnienes " "		2 163	44	11	4	3	—	2	—	—	—	1 035	1 192	2 227
20	Varakļānu " "		6 658	871	31	3	12	1	1	—	5	—	3 537	4 045	7 582
21	Vidsmuižas " "		6 368	2 293	17	3	17	3	4	1	9	—	4 061	4 654	8 715
22	Viļēnu " "		5 362	3 047	18	6	49	15	3	—	—	—	4 082	4 418	8 500
	Kopā Total		95 081	43 436	5 749	112	4 655	2 209	102	24	298	13	72 141	79 538	151 679
	To starpā: uz laukiem <i>Dont: à la campagne</i>		88 110	40 478	1 059	43	3 704	1 844	79	14	210	5	64 333	71 213	135 546
	pilsētās <i>dans les villes</i>		6 971	2 958	4 690	69	951	365	23	10	88	8	7 808	8 325	16 133

Ludzas apriņķis (District de Ludza)

1	Ludzas pils. (ville)		2 207	1 228	1 518	29	338	163	12	—	49	2	2 676	2 870	5 546
2	Kārsavas " "		685	266	785	10	92	15	3	—	14	—	866	1 004	1 870
3	Zilupes " "		472	362	471	11	54	180	10	1	4	1	762	804	1 566
4	Brīžu pag. (com. rur.)		1 478	3 319	6	1	46	64	2	3	28	—	2 394	2 553	4 947
5	Ciblas " "		6 146	496	12	2	44	27	6	—	7	—	3 234	3 506	6 740
6	Istras " "		1 667	5 843	45	1	241	223	1	3	20	—	3 882	4 162	8 044
7	Kārsavas " "		8 412	1 225	39	2	78	69	7	5	5	—	4 761	5 081	9 842
8	Mērdzenes " "		7 603	3 451	9	4	35	151	3	—	29	2	5 438	5 849	11 287
9	Nautrēnu " "		6 160	83	27	4	7	79	4	4	—	—	3 030	3 338	6 368
10	Nirzas " "		4 320	864	26	2	97	4	1	12	4	—	2 549	2 781	5 330
11	Pasienes " "		1 817	1 508	9	—	863	2 899	11	1	4	—	3 423	3 689	7 112
12	Pildas " "		5 410	1 910	16	6	134	37	1	—	—	—	3 606	3 921	7 527
13	Rundēnu " "		1 223	2 223	5	—	323	478	4	—	5	—	2 042	2 219	4 261
14	Šķaunes " "		5 647	435	92	1	55	427	3	—	19	—	3 122	3 557	6 679
15	Zvirgzdienes " "		4 689	758	3	4	196	336	1	3	61	—	2 952	3 099	6 051
	Kopā Total		57 936	23 971	3 063	77	2 603	5 152	69	45	249	5	44 737	48 433	93 170
	To starpā: uz laukiem <i>Dont: à la campagne</i>		54 572	22 115	289	27	2 119	4 794	44	44	182	2	40 433	43 755	84 188
	pilsētās <i>dans les villes</i>		3 364	1 856	2 774	50	484	358	25	1	67	3	4 304	4 678	8 982

14. tab. beigas.

Tabl. 14. (fin.)

Nr.	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Tautības Nationalités ethniques	Latvieši Lettons	Lielkrievi Gr.-Russes	Židi Juifs	Vācieši Allemands	Poļi Polonais	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Leiši Lituanians	Igaunī Estoniens	Pārejie Nat. ethn. autres	Nezināmie Nat. ethn. incon.	Pavisam Total général		
													Vīr. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total
1			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Jaunlatgales apriņķis (District de Jaunlatgale)															
1	Balvu pils. (ville)		1 466	91	379	5	19	33	4	14	13	—	1 008	1 016	2 024
2	Jaunlatgales " "		479	626	61	7	24	25	4	10	6	—	615	627	1 242
3	Augšpils pag. (com. rur.)		354	7 732	10	5	44	10	1	24	40	—	3 948	4 272	8 220
4	Baltinavas " " "		7 113	725	187	1	44	89	3	24	9	—	3 850	4 345	8 195
5	Balvu " " "		7 924	2 935	22	1	52	59	2	38	5	—	5 348	5 690	11 038
6	Bērzpils " " "		6 324	22	79	1	26	1	—	3	—	—	2 969	3 487	6 456
7	Gauru " " "		474	10 104	18	6	182	12	61	—	—	—	5 232	5 625	10 857
8	Kacēnu " " "		1 812	8 796	7	8	11	16	4	49	10	—	5 118	5 595	10 713
9	Liepājas " " "		4 046	433	18	3	64	63	9	131	1	—	2 442	2 326	4 768
10	Linavas " " "		320	6 568	7	1	10	3	2	2	—	—	3 293	3 620	6 913
11	Purmalas " " "		2 138	4 407	6	1	41	2	1	3	22	—	3 187	3 434	6 621
12	Rugāju " " "		6 116	885	150	—	17	46	6	—	42	—	3 486	3 776	7 262
13	Skilbēnu " " "		4 540	1 819	8	3	16	20	—	17	—	—	3 128	3 295	6 423
14	Tilžas " " "		6 108	303	78	6	24	58	3	1	59	—	3 195	3 445	6 640
15	Vilakas " " "		10 931	439	528	5	123	211	10	17	11	—	5 913	6 362	12 275
	Kopā Total		60 145	45 885	1 558	53	697	648	110	333	218	—	52 732	56 915	109 647
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		58 200	45 168	1 118	41	654	590	102	309	199	—	51 109	55 272	106 381
	pilsētās dans les villes		1 945	717	440	12	43	58	8	24	19	—	1 623	1 643	3 266
	Latgalē		347 751	153 976	27 974	892	19 534	13 919	925	457	1 378	358	272 179	294 985	567 164
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		313 533	139 300	4 145	187	9 048	11 624	526	379	746	19	229 207	250 300	479 507
	pilsētās dans les villes		34 218	14 676	23 829	705	10 486	2 295	399	78	632	339	42 972	44 685	87 657
	Latvijā Lettonie		1 472 612	206 499	93 479	62 144	48 949	26 867	22 913	7 014	8 946	1 079	912 051	1 038 451	1 950 502
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		1 009 847	155 248	6 924	11 038	17 407	18 138	13 701	3 719	3 779	138	590 455	649 484	1 239 939
	pilsētās dans les villes		462 765	51 251	86 555	51 106	31 542	8 729	9 212	3 295	5 167	941	321 596	388 967	710 563

15. Iedzīvotāju tautība, dzimums un pavalstniecība apriņķos.

Pavalstniecības Nationalités politiques	Latvijas Lettonne			Lietuvas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande			Igaunijas Estonienne		
	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
Tautības Nationalités ethniques	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R ī g a															
Latvieši . . .	108 987	132 264	241 251	62	114	176	17	39	56	37	109	146	65	133	198
Lielkrievi . .	10 712	15 138	25 850	39	63	102	49	70	119	4	42	46	43	75	118
Žīdi	17 554	21 257	38 811	656	719	1 375	240	247	487	38	48	86	40	57	97
Vācieši	13 929	21 158	35 087	15	29	44	33	37	70	1 083	1 111	2 194	105	157	262
Polji	5 544	8 489	14 033	67	112	179	377	415	792	—	9	9	4	11	15
Baltkrievi . .	2 096	2 146	4 242	5	9	14	24	16	40	—	7	7	—	2	2
Leiši	1 859	2 494	4 353	554	643	1 197	8	14	22	2	5	7	—	—	—
Igauni	585	1 097	1 682	—	9	9	—	—	—	—	3	3	205	277	482
Pārējie	514	985	1 499	1	6	7	1	2	3	1	6	7	8	13	21
Nezināmie . .	124	179	303	1	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—
Kopā	161 904	205 207	367 111	1 400	1 704	3 104	749	840	1 589	1 166	1 341	2 507	470	725	1 195
Rīgas apriņķis															
Latvieši . . .	48 077	53 852	101 929	25	34	59	5	20	25	14	16	30	5	12	17
Lielkrievi . .	876	835	1 711	1	3	4	14	30	44	—	—	—	—	1	1
Žīdi	363	295	658	5	6	11	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Vācieši	671	836	1 507	3	3	6	15	7	22	46	46	92	5	7	12
Polji	340	385	725	6	2	8	260	486	746	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	362	243	605	1	1	2	33	67	100	—	—	—	—	—	—
Leiši	89	110	199	195	120	315	6	27	33	—	—	—	—	1	1
Igauni	53	66	119	2	—	2	—	—	—	—	—	—	33	24	57
Pārējie	130	138	268	—	—	—	1	4	5	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	25	20	45	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Kopā	50 986	56 780	107 766	238	170	408	334	642	976	61	62	123	43	45	88
Cēsu apriņķis															
Latvieši . . .	27 107	31 047	58 154	3	4	7	5	7	12	—	1	1	6	6	12
Lielkrievi . .	324	255	579	1	—	1	4	6	10	—	—	—	1	1	2
Žīdi	167	113	280	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Vācieši	142	210	352	—	—	—	5	2	7	15	7	22	1	1	2
Polji	77	79	156	1	2	3	64	149	213	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	141	92	233	—	—	—	10	13	23	—	—	—	—	—	—
Leiši	11	23	34	31	14	45	1	8	9	—	—	—	—	—	—
Igauni	30	32	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3	9
Pārējie	66	71	137	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1
Nezināmie . .	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	28 065	31 923	59 988	37	20	57	90	186	276	15	8	23	15	11	26
Valmieras apriņķis															
Latvieši . . .	37 671	43 897	81 568	3	6	9	5	8	13	1	1	2	17	31	48
Lielkrievi . .	161	130	291	2	4	6	4	11	15	—	—	—	5	4	9
Žīdi	158	117	275	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vācieši	151	204	355	—	—	—	—	—	—	5	10	15	—	1	1
Polji	45	60	105	—	1	1	100	174	274	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	92	72	164	—	—	—	17	31	48	—	—	—	2	—	2
Leiši	13	17	30	48	29	77	6	13	19	—	—	—	—	—	—
Igauni	306	422	728	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	105	189
Pārējie	134	132	266	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	38 734	45 052	83 786	56	43	99	132	239	371	6	11	17	108	141	249
Valkas apriņķis															
Latvieši . . .	33 217	37 941	71 158	—	1	1	2	8	10	—	2	2	85	95	180
Lielkrievi . .	1 194	1 195	2 389	—	2	2	3	10	13	—	—	—	145	134	279
Žīdi	304	277	581	1	2	3	—	—	—	—	—	—	4	1	5
Vācieši	112	177	289	—	—	—	—	—	—	7	6	13	2	2	4
Polji	56	65	121	1	3	4	62	113	175	—	—	—	—	1	1
Baltkrievi . .	123	101	224	—	—	—	8	34	42	—	—	—	35	24	59
Leiši	10	11	21	30	35	65	7	14	21	—	—	—	—	—	—
Igauni	1 025	1 230	2 255	—	—	—	—	—	—	—	—	—	139	175	314
Pārējie	77	91	168	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2	3
Nezināmie . .	3	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kopā	36 121	41 095	77 216	32	43	75	82	180	262	7	8	15	412	434	846

Répartition par districts de la population d'après les nationalités ethniques, selon le sexe et d'après la nationalité politique.

S. P. R. S. U. R. S. S.			Pārējās Nat. politiq. autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Nat. politiq. incon.			Pavisam Total général			Pavalstniecības Nationalitēs politiques
Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Tautības Nationalitēs ethniques
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
(Rīga — ville)															
43	53	96	46	107	153	249	295	544	48	63	111	109 554	133 177	242 731	Lettons
78	141	219	10	76	86	934	813	1 747	31	28	59	11 900	16 446	28 346	Gr.-Russes
104	134	238	88	80	168	1 342	996	2 338	21	51	72	20 083	23 589	43 672	Juifs
16	29	45	147	193	340	218	224	442	12	27	39	15 558	22 965	38 523	Allemands
9	6	15	8	21	29	332	341	673	14	15	29	6 355	9 419	15 774	Polonais
9	2	11	—	3	3	183	168	351	3	3	6	2 320	2 356	4 676	Ruthènes-BI.
1	3	4	2	2	4	95	103	198	2	1	3	2 523	3 265	5 788	Lithuaniens
—	1	1	1	5	6	9	12	21	1	6	7	801	1 410	2 211	Estoniens
5	20	25	642	490	1 132	87	50	137	1	2	3	1 260	1 574	2 834	Nat. ethn. autres
—	—	—	2	—	2	3	1	4	99	97	196	230	278	508	Nat. ethn. incon.
265	389	654	946	977	1 923	3 452	3 003	6 455	232	293	525	170 584	214 479	385 063	Total
(District de Rīga)															
16	15	31	9	8	17	74	81	155	2	1	3	48 227	54 039	102 266	Lettons
5	5	10	—	1	1	82	37	119	—	—	—	978	912	1 890	Gr.-Russes
—	1	1	1	1	2	19	3	22	—	—	—	389	306	695	Juifs
—	3	3	12	7	19	21	14	35	—	—	—	773	923	1 696	Allemands
—	—	—	—	—	—	30	21	51	—	—	—	636	894	1 530	Polonais
—	—	—	—	—	—	24	2	26	—	—	—	420	313	733	Ruthènes-BI.
—	—	—	—	—	—	3	5	8	—	—	—	293	263	556	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	89	91	180	Estoniens
1	—	1	19	10	29	10	2	12	—	—	—	161	154	315	Nat. ethn. autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6	29	24	53	Nat. ethn. incon.
22	24	46	41	27	68	264	166	430	6	3	9	51 995	57 919	109 914	Total
(District de Cēsis)															
3	4	7	2	1	3	20	21	41	—	—	—	27 146	31 091	58 237	Lettons
2	—	2	—	—	—	24	16	40	—	—	—	356	278	634	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	171	114	285	Juifs
—	1	1	2	4	6	2	2	4	—	—	—	167	227	394	Allemands
—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—	148	230	378	Polonais
3	1	4	—	—	—	18	3	21	—	—	—	172	109	281	Ruthènes-BI.
1	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	45	46	91	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	35	71	Estoniens
2	1	3	1	—	1	4	—	4	—	1	1	74	74	148	Nat. ethn. autres
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	Nat. ethn. incon.
11	8	19	5	5	10	77	44	121	—	1	1	28 315	32 206	60 521	Total
(District de Valmiera)															
4	8	12	1	—	1	28	25	53	5	4	9	37 735	43 980	81 715	Lettons
2	1	3	—	—	—	27	9	36	—	—	—	201	159	360	Gr.-Russes
2	—	2	—	—	—	6	4	10	—	—	—	169	123	292	Juifs
1	1	2	3	4	7	15	10	25	—	—	—	175	232	407	Allemands
—	—	—	—	—	—	2	5	7	—	1	1	147	241	388	Polonais
2	—	2	—	—	—	16	8	24	—	—	—	129	111	240	Ruthènes-BI.
—	—	—	—	—	—	5	2	7	—	—	—	72	61	133	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	392	528	920	Estoniens
1	—	1	4	2	6	9	1	10	—	—	—	148	136	284	Nat. ethn. autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	2	5	Nat. ethn. incon.
12	10	22	8	6	14	110	65	175	5	6	11	39 171	45 573	84 744	Total
(District de Valka)															
3	1	4	—	2	2	24	41	65	—	—	—	33 331	38 091	71 422	Lettons
2	—	2	—	—	—	60	19	79	—	—	—	1 404	1 360	2 764	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	19	7	26	—	—	—	328	287	615	Juifs
—	1	1	—	1	1	18	17	35	—	—	—	139	204	343	Allemands
—	—	—	—	—	—	5	1	6	—	—	—	124	183	307	Polonais
—	1	1	—	—	—	19	7	26	—	—	—	185	167	352	Ruthènes-BI.
—	—	—	—	—	—	2	3	5	—	—	—	49	63	112	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	8	3	11	—	—	—	1 172	1 408	2 580	Estoniens
—	—	—	3	—	3	10	1	11	—	—	—	91	95	186	Nat. ethn. autres
—	—	—	—	—	—	1	4	5	2	—	2	7	11	18	Nat. ethn. incon.
5	3	8	3	3	6	166	103	269	2	—	2	36 830	41 869	78 699	Total

15. tab. turpinājums.

Pavalstniecības Nationalités politiques	Latvijas Lettone			Lietuvas Lituanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande			Igaunijas Estonienne		
	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Madonas apriņķis															
Latvieši . . .	31 457	36 016	67 473	—	3	5	—	2	2	2	5	7	4	6	10
Lielkrievi . .	560	428	988	—	2	2	1	1	2	—	—	—	1	—	1
Židi	335	226	561	4	1	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Vācieši	883	883	1 766	—	—	—	1	—	1	6	4	10	—	—	—
Polji	112	89	201	—	—	—	45	92	137	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	412	242	654	—	—	—	9	23	32	—	—	—	—	—	—
Leiši	16	28	44	9	9	18	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Igauni	28	38	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6
Pārējie	102	93	195	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	33 905	38 049	71 954	15	15	30	57	121	178	8	9	17	9	8	17
V i d															
Latvieši . . .	177 529	202 753	380 282	33	48	81	17	45	62	17	25	42	117	150	267
Lielkrievi . .	3 115	2 843	5 958	4	11	15	26	58	84	—	—	—	152	140	292
Židi	1 327	1 028	2 355	14	11	25	2	—	2	1	—	1	4	1	5
Vācieši	1 959	2 310	4 269	3	3	6	21	11	32	79	73	152	8	11	19
Polji	630	678	1 308	8	8	16	531	1 014	1 545	—	—	—	—	1	1
Baltkrievi . .	1 130	750	1 880	1	1	2	77	168	245	—	—	—	37	24	61
Leiši	139	189	328	313	207	520	20	64	84	—	—	—	—	1	1
Igauni	1 442	1 788	3 230	2	—	2	—	—	—	—	—	—	266	309	575
Pārējie	509	525	1 034	—	1	1	1	7	8	—	—	—	2	2	4
Nezināmie . .	31	35	66	—	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	1
Kopā	187 811	212 899	400 710	378	291	669	695	1 368	2 063	97	98	195	587	639	1 226
Liepājas apriņķis															
Latvieši . . .	42 173	47 572	89 745	88	136	224	4	6	10	15	32	47	1	6	7
Lielkrievi . .	873	740	1 613	7	14	21	6	13	19	—	3	3	1	—	1
Židi	3 296	3 906	7 202	153	166	319	10	9	19	29	8	37	3	2	5
Vācieši	2 067	2 887	4 954	14	19	33	19	21	40	122	149	271	8	17	25
Polji	913	1 199	2 112	19	39	58	52	193	245	—	1	1	—	—	—
Baltkrievi . .	239	217	456	7	3	10	5	25	30	—	—	—	—	—	—
Leiši	634	802	1 436	578	655	1 233	—	9	9	—	1	1	—	—	—
Igauni	42	56	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	6	26
Pārējie	166	205	371	—	4	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	8	8	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	50 411	57 592	108 003	866	1 036	1 902	96	277	373	166	194	360	33	31	64
To starpā: Liepāja															
Dont:															
Latvieši . . .	18 079	20 590	38 669	14	33	47	3	5	8	11	24	35	1	5	6
Lielkrievi . .	735	608	1 343	2	7	9	4	3	7	—	3	3	1	—	1
Židi	3 136	3 761	6 897	118	141	262	9	9	18	28	8	36	3	2	5
Vācieši	1 728	2 515	4 243	7	15	22	3	6	9	106	133	239	8	17	25
Polji	868	1 141	2 009	18	37	55	37	48	85	—	1	1	—	—	—
Baltkrievi . .	192	172	364	3	1	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Leiši	513	666	1 179	126	222	348	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Igauni	33	48	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	6	26
Pārējie	128	143	271	—	2	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	7	8	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	25 419	29 652	55 071	288	461	749	56	77	133	145	170	315	33	30	63
Aizputes apriņķis															
Latvieši . . .	13 495	15 419	28 914	2	11	13	3	—	3	2	2	4	—	2	2
Lielkrievi . .	57	51	108	—	—	—	1	6	7	—	—	—	—	—	—
Židi	313	325	638	11	10	21	2	3	5	—	—	—	—	—	—
Vācieši	773	813	1 586	—	3	3	15	15	30	6	7	13	—	3	3
Polji	37	45	82	5	—	5	18	73	91	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	37	32	69	—	—	—	1	16	17	—	—	—	—	—	—
Leiši	33	49	82	40	41	81	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Igauni	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pārējie	35	34	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	14 782	16 771	31 553	58	65	123	40	116	156	8	9	17	—	5	5

Tabl. 15. (suite)

S. P. R. S. U. R. S. S.			Pārejas Nat. politiq. autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Nat. politiq. inconn.			Pavisam Total général			Pavalstniecības Nationalités politiques	
Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Tautības Nationalités ethniques	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
(District de Madona)																
3	8	11	—	—	—	24	18	42	—	—	—	31 492	36 058	67 550	Lettons	
5	3	8	—	2	2	26	17	43	—	—	—	593	453	1 046	Gr.-Russes	
—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	343	228	571	Juifs	
1	1	1	—	—	—	2	4	6	—	—	—	892	892	1 784	Allemands	
1	1	2	—	—	—	4	5	9	—	—	—	162	186	348	Polonais	
—	—	—	—	—	—	15	9	24	—	—	—	437	275	712	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	5	5	10	—	—	—	30	44	74	Lithuaniens	
—	—	—	3	1	4	1	1	2	—	—	—	32	40	72	Estoniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	106	96	202	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	10	Nat. ethn. inconn.	
10	13	23	3	3	6	80	60	140	4	—	4	34 091	38 278	72 369	Total	
z e m e (province)																
29	36	65	12	11	23	170	186	356	7	5	12	177 931	203 259	381 190	Lettons	
16	9	25	—	3	3	219	98	317	—	—	—	3 532	3 162	6 694	Gr.-Russes	
2	1	3	1	1	2	49	16	65	—	—	—	1 400	1 058	2 458	Juifs	
1	7	8	17	16	33	58	47	105	—	—	—	2 146	2 478	4 624	Allemands	
1	—	1	—	—	—	47	32	79	—	1	1	1 217	1 734	2 951	Polonais	
6	3	9	—	—	—	92	29	121	—	—	—	1 343	975	2 318	Ruthènes-BI.	
1	—	1	—	—	—	16	16	32	—	—	—	489	477	966	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	11	5	16	—	—	—	1 721	2 102	3 823	Estoniens	
4	1	5	30	13	43	34	5	39	—	1	1	580	555	1 135	Nat. ethn. autres	
—	1	1	—	—	—	1	4	5	10	3	13	43	45	88	Nat. ethn. inconn.	
60	58	118	60	44	104	697	438	1 135	17	10	27	190 402	215 845	406 247	Total	
(District de Liepāja)																
6	13	19	3	7	10	53	51	104	1	1	2	42 344	47 824	90 168	Lettons	
8	7	15	2	2	4	94	86	180	1	—	1	992	865	1 857	Gr.-Russes	
2	7	9	9	5	14	78	58	136	4	—	4	3 584	4 161	7 745	Juifs	
5	5	10	6	16	22	66	62	128	—	1	1	2 307	3 177	5 484	Allemands	
—	—	—	2	7	9	70	48	118	—	1	1	1 056	1 488	2 544	Polonais	
2	6	8	—	—	—	21	18	39	—	—	—	274	269	543	Ruthènes-BI.	
—	2	2	—	—	—	34	39	73	—	—	—	1 246	1 508	2 754	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	63	62	125	Estoniens	
—	—	—	32	16	48	11	6	17	—	—	—	209	232	441	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	1	1	1	—	1	8	—	8	17	9	26	Nat. ethn. inconn.	
23	40	63	54	54	108	429	368	797	14	3	17	52 092	59 595	111 687	Total	
(Liepāja — ville)																
—	5	5	3	6	9	34	31	65	1	—	1	18 146	20 699	38 845	Lettons	
5	6	11	2	2	4	76	76	152	1	—	1	826	705	1 531	Gr.-Russes	
2	7	9	9	5	14	76	58	134	4	—	4	3 385	3 994	7 379	Juifs	
—	1	1	5	16	21	27	32	59	—	1	1	1 884	2 736	4 620	Allemands	
—	—	—	2	7	9	59	42	101	—	1	1	984	1 277	2 261	Polonais	
1	5	6	—	—	—	17	17	34	—	—	—	213	199	412	Ruthènes-BI.	
—	2	2	—	—	—	23	33	56	—	—	—	662	925	1 587	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	54	107	Estoniens	
—	—	—	29	16	45	9	5	14	—	—	—	166	167	333	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	1	1	—	—	—	7	—	7	14	9	23	Nat. ethn. inconn.	
8	26	34	50	53	103	321	294	615	13	2	15	26 333	30 765	57 098	Total	
(District d'Aizpute)																
—	4	4	—	—	—	5	16	21	—	—	—	13 507	15 454	28 961	Lettons	
—	—	—	—	—	—	6	5	11	—	—	—	64	62	126	Gr.-Russes	
—	—	—	—	—	—	7	5	12	—	—	—	333	343	676	Juifs	
2	4	6	—	2	2	102	103	205	—	—	—	898	950	1 848	Allemands	
—	—	—	—	—	—	4	4	8	—	—	—	64	122	186	Polonais	
—	—	—	—	—	—	4	2	6	—	—	—	42	50	92	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	1	3	4	—	—	—	74	96	170	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	3	3	6	Estoniens	
—	—	—	8	2	10	3	—	3	—	—	—	46	36	82	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Nat. ethn. inconn.	
2	8	10	8	4	12	134	138	272	—	—	—	15 032	17 116	32 148	Total	

15. tab. turpinājums.

Pavalstniecības Nationalités politiques	Latvijas Lettonne			Lietuvas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande			Igaunijas Estonienne		
	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Kuldīgas apriņķis															
Latvieši . . .	23 190	26 350	49 540	22	42	64	2	6	8	1	3	4	—	1	1
Lielkrievi . .	128	140	268	4	6	10	1	11	12	—	1	1	—	—	—
Židi . . .	552	514	1 066	2	1	3	4	3	7	—	—	—	1	2	3
Vācieši . . .	1 404	1 530	2 934	—	1	1	51	54	105	22	17	39	4	4	8
Polji . . .	78	81	159	2	1	3	68	156	224	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	112	95	207	—	1	1	13	28	41	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	58	78	136	203	173	376	23	8	31	—	—	—	—	—	—
Igauni . . .	4	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5
Pārējie . . .	102	121	223	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā . . .	25 628	28 916	54 544	233	225	458	162	266	428	23	21	44	7	10	17
Ventspils apriņķis															
Latvieši . . .	21 069	23 589	44 658	1	4	5	4	10	14	5	6	11	4	11	15
Lielkrievi . .	137	106	243	5	3	8	1	5	6	—	—	—	—	—	—
Židi . . .	698	709	1 407	13	12	25	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Vācieši . . .	463	595	1 058	—	1	1	12	5	17	27	27	54	1	1	2
Polji . . .	96	63	159	—	—	—	46	53	99	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	121	50	171	1	1	2	8	9	17	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	37	39	76	22	8	30	—	3	3	—	1	1	—	—	—
Igauni . . .	60	53	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	18	53
Pārējie . . .	590	626	1 216	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Nezināmie . .	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā . . .	23 272	25 832	49 104	42	29	71	72	85	157	32	34	66	41	30	71
Talsu apriņķis															
Latvieši . . .	18 719	20 762	39 481	10	17	27	1	5	6	—	—	—	2	4	6
Lielkrievi . .	371	337	708	—	—	—	3	4	7	—	—	—	—	—	—
Židi . . .	489	513	1 002	6	3	9	5	6	11	1	—	1	2	2	4
Vācieši . . .	438	502	940	—	—	—	4	3	7	15	12	27	—	4	4
Polji . . .	78	70	148	—	—	—	54	98	152	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	94	86	180	—	—	—	3	19	22	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	22	19	41	33	24	57	1	6	7	—	—	—	—	—	—
Igauni . . .	18	12	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	3	13
Pārējie . . .	169	147	316	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā . . .	20 400	22 451	42 851	49	44	93	71	141	212	16	12	28	14	13	27
K u r															
Latvieši . . .	118 646	133 692	252 338	123	210	333	14	27	41	23	43	66	7	24	31
Lielkrievi . .	1 566	1 374	2 940	16	23	39	12	39	51	—	4	4	1	—	1
Židi . . .	5 348	5 967	11 315	185	192	377	22	21	43	30	8	38	6	6	12
Vācieši . . .	5 145	6 327	11 472	14	24	38	101	98	199	192	212	404	13	29	42
Polji . . .	1 202	1 458	2 660	26	40	66	238	573	811	—	1	1	—	—	—
Baltkrievi . .	603	480	1 083	8	5	13	30	97	127	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	784	987	1 771	876	901	1 777	24	29	53	—	2	2	—	—	—
Igauni . . .	125	131	256	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	30	97
Pārējie . . .	1 062	1 133	2 195	—	4	4	—	1	1	—	—	—	1	—	1
Nezināmie . .	12	13	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā . . .	134 493	151 562	286 055	1 248	1 399	2 647	441	885	1 326	245	270	515	95	89	184
Tukuma apriņķis															
Latvieši . . .	19 359	21 770	41 129	17	16	33	3	3	6	3	3	6	—	1	1
Lielkrievi . .	205	186	391	1	—	1	—	3	3	—	—	—	—	1	1
Židi . . .	446	512	958	9	9	18	1	2	3	1	—	1	—	—	—
Vācieši . . .	679	762	1 441	—	—	—	9	12	21	10	17	27	—	1	1
Polji . . .	142	149	291	1	—	1	46	131	177	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	185	158	343	1	—	1	4	14	18	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	44	44	88	104	55	159	1	2	3	—	—	—	—	—	—
Igauni . . .	8	12	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5
Pārējie . . .	126	111	237	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā . . .	21 195	23 705	44 900	133	80	213	64	167	231	14	20	34	4	4	8

Tabl. 15. (suite)

S. P. R. S. U. R. S. S.			Pārejas Nat. politiq. autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmas Nat. politiq. inconn.			Pavisam Total général			Pavalstniecības Nationalités politiques	Tautības Nationalités ethniques
Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total		
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
(District de Kuldīga)																
1	—	1	3	5	8	21	12	33	5	3	8	23 245	26 422	49 667	Lettons	
1	2	3	—	—	—	10	4	14	—	1	1	144	165	309	Gr.-Russes	
—	—	—	—	—	—	6	3	9	—	—	—	565	524	1 089	Juifs	
3	—	3	8	4	12	82	87	169	—	—	—	1 574	1 697	3 271	Allemands	
—	—	—	—	—	—	11	6	17	—	—	—	159	244	403	Polonais	
—	3	3	—	—	—	4	3	7	1	—	1	130	130	260	Ruthènes-Bl.	
—	—	—	—	—	—	9	3	12	—	—	—	293	262	555	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	10	16	Estoniens	
—	—	—	8	7	15	—	—	—	—	—	—	110	128	238	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nat. ethn. inconn.	
5	5	10	19	17	36	143	118	261	6	4	10	26 226	29 582	55 808	Total	
(District de Ventspils)																
1	3	4	2	2	4	16	7	23	3	1	4	21 105	23 633	44 738	Lettons	
1	—	1	1	—	1	17	8	25	—	—	—	160	122	282	Gr.-Russes	
—	—	—	—	—	—	15	5	20	2	—	2	731	726	1 457	Juifs	
—	2	2	1	—	1	11	8	19	2	6	8	517	645	1 162	Allemands	
—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	146	116	262	Polonais	
3	—	3	—	—	—	6	3	9	—	—	—	139	63	202	Ruthènes-Bl.	
—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	63	51	114	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	96	71	167	Estoniens	
—	—	—	25	1	26	—	1	1	—	—	—	616	628	1 244	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3	2	5	Nat. ethn. inconn.	
5	5	10	29	3	32	74	32	106	9	7	16	23 576	26 057	49 633	Total	
(District de Talsi)																
—	1	1	2	3	5	15	20	35	1	—	1	18 750	20 812	39 562	Lettons	
—	—	—	—	—	—	14	3	17	—	—	—	388	344	732	Gr.-Russes	
—	—	—	2	1	3	11	4	15	—	—	—	516	529	1 045	Juifs	
—	—	—	4	1	5	22	19	41	—	—	—	483	541	1 024	Allemands	
—	—	—	—	—	—	6	4	10	—	—	—	138	172	310	Polonais	
2	2	4	—	—	—	8	6	14	1	—	1	108	113	221	Ruthènes-Bl.	
—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	60	49	109	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	30	15	45	Estoniens	
2	5	7	1	1	2	2	1	3	—	—	—	174	154	328	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	3	4	7	Nat. ethn. inconn.	
4	8	12	9	6	15	84	58	142	3	—	3	20 650	22 733	43 383	Total	
z e m e (province)																
8	21	29	10	17	27	110	106	216	10	5	15	118 951	134 145	253 096	Lettons	
9	9	18	2	2	4	141	106	247	1	1	2	1 748	1 558	3 306	Gr.-Russes	
3	7	10	12	7	19	117	75	192	6	6	6	5 729	6 283	12 012	Juifs	
10	11	21	19	23	42	283	279	562	2	7	9	5 779	7 010	12 789	Allemands	
—	—	—	2	7	9	95	62	157	—	1	1	1 563	2 142	3 705	Polonais	
7	11	18	—	—	—	43	32	75	2	—	2	693	625	1 318	Ruthènes-Bl.	
—	2	2	—	—	—	52	45	97	—	—	—	1 736	1 966	3 702	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—	198	161	359	Estoniens	
2	5	7	74	27	101	16	8	24	—	—	—	1 155	1 178	2 333	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	1	1	1	1	2	11	—	11	24	15	39	Nat. ethn. inconn.	
39	66	105	119	84	203	864	714	1 578	32	14	46	137 576	155 083	292 659	Total	
(District de Tukums)																
1	—	1	3	4	7	25	20	45	—	1	1	19 411	21 818	41 229	Lettons	
—	—	—	—	—	—	19	9	28	1	—	1	226	199	425	Gr.-Russes	
4	1	5	1	—	1	10	6	16	—	—	—	472	530	1 002	Juifs	
—	3	3	2	—	2	52	49	101	—	—	—	752	844	1 596	Allemands	
—	—	—	—	—	—	8	12	20	—	—	—	197	292	489	Polonais	
—	1	1	—	—	—	2	6	8	—	—	—	192	179	371	Ruthènes-Bl.	
—	—	—	—	—	—	5	1	6	—	—	—	154	102	256	Lithuaniens	
—	—	—	1	—	1	2	2	4	—	—	—	15	15	30	Estoniens	
—	—	—	6	4	10	4	—	4	—	—	—	136	115	251	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	1	3	Nat. ethn. inconn.	
5	5	10	13	8	21	128	105	233	1	1	2	21 557	24 095	45 652	Total	

15. tab. turpinājums.

Pavalstniecības Nationalitātes politiques	Latvijas Lettonne			Lietuvas Lituanienne			Poļijas Polonoise			Vācijas Allemande			Igaunijas Estonienne		
	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total	Vir. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Jelgavas apriņķis															
Latvieši . . .	41 729	47 715	89 444	155	260	415	2	9	11	2	15	17	1	10	11
Lielkrievi . .	699	767	1 466	3	19	22	4	31	35	—	3	3	1	—	1
Žīdi	1 042	1 130	2 172	56	39	95	5	8	13	—	—	—	1	—	1
Vācieši	1 042	1 722	2 764	9	15	24	5	6	11	76	81	157	—	4	5
Poļi	426	470	896	8	16	24	153	418	571	—	—	—	—	2	2
Baltkrievi . .	447	351	798	6	—	6	9	37	46	—	—	—	—	—	—
Leiši	674	882	1 556	1 272	1 027	2 299	4	25	29	—	1	1	—	2	2
Igauni	29	40	69	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	7	9
Pārējie	233	283	516	2	3	5	1	3	4	—	—	—	2	1	1
Nezināmie . .	36	6	42	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Kopā	46 357	53 366	99 723	1 511	1 381	2 892	183	538	721	78	100	178	5	26	31
To starpā: Jelgava															
Dont:															
Latvieši . . .	12 053	14 701	26 754	15	29	44	—	1	1	1	8	9	—	7	7
Lielkrievi . .	436	504	940	1	3	4	1	—	1	—	3	3	1	—	1
Žīdi	893	1 019	1 912	29	26	55	5	8	13	—	—	—	1	4	5
Vācieši	763	1 380	2 143	1	8	9	1	1	2	61	65	126	—	2	2
Poļi	251	287	538	2	3	5	12	11	23	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	209	182	391	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	2
Leiši	184	241	425	47	60	107	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Igauni	5	23	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6
Pārējie	59	81	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	25	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	14 878	18 418	33 296	95	129	224	19	23	42	62	77	139	3	20	23
Bauskas apriņķis															
Latvieši . . .	18 623	20 909	39 532	138	254	392	2	5	7	1	1	2	2	3	5
Lielkrievi . .	114	88	202	—	1	1	5	8	13	—	—	—	—	—	—
Žīdi	456	499	955	17	23	40	1	1	2	—	—	—	—	—	—
Vācieši	103	146	249	1	1	2	2	1	3	10	14	24	2	2	4
Poļi	58	53	111	3	4	7	36	142	178	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	52	28	80	3	—	3	3	19	22	—	—	—	—	—	—
Leiši	224	374	598	945	871	1 816	2	7	9	—	—	—	—	—	—
Igauni	4	9	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	11
Pārējie	115	105	220	—	1	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	19 752	22 212	41 964	1 107	1 155	2 262	53	183	236	11	15	26	11	9	20
Jēkabpils apriņķis															
Latvieši . . .	19 443	21 178	40 621	48	88	136	6	6	12	—	1	1	—	1	1
Lielkrievi . .	915	693	1 608	26	21	47	6	2	8	—	—	—	—	—	—
Žīdi	820	881	1 701	9	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vācieši	77	91	168	—	2	2	—	1	1	5	4	9	1	2	3
Poļi	175	155	330	1	4	5	73	77	150	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	250	143	393	10	6	16	10	13	23	—	—	—	—	—	—
Leiši	431	542	973	742	739	1 481	—	5	5	—	1	1	—	—	—
Igauni	4	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5
Pārējie	44	64	108	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	13	6	19	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	22 172	23 760	45 932	836	864	1 700	95	104	199	5	6	11	3	6	9
Ilūkstes apriņķis															
Latvieši . . .	16 924	18 423	35 347	37	48	85	19	32	51	—	1	1	—	—	—
Lielkrievi . .	4 798	5 178	9 976	41	44	85	23	29	52	—	—	—	—	—	—
Žīdi	581	660	1 241	2	2	4	6	5	11	—	—	—	—	—	—
Vācieši	77	71	148	—	1	1	6	3	9	2	3	5	—	1	1
Poļi	1 775	2 184	3 959	8	2	10	76	64	140	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	1 266	1 465	2 731	3	6	9	16	24	40	—	—	—	—	—	—
Leiši	911	1 070	1 981	176	194	370	2	3	5	—	—	—	—	—	—
Igauni	6	7	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pārējie	48	58	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	26 389	29 117	55 506	267	297	564	148	160	308	2	4	6	—	1	1

Tabl. 15. (suite)

S. P. R. S. U. R. S. S.			Pārejas Nat. politiq. autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Nat. politiq. incon.			Pavisam Total général			Pavalstniecības Nationalités politiques	Tautības Nationalités ethniques
Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total		
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
(District de Jelgava)																
13	12	25	4	7	11	112	95	207	48	37	85	42 066	48 160	90 226	Lettons	
8	16	24	2	2	2	65	24	89	—	1	1	782	861	1 643	Gr.-Russes	
—	2	2	—	1	1	31	24	55	2	—	2	1 137	1 208	2 345	Juifs	
3	6	9	1	3	4	42	45	87	3	—	3	1 181	1 880	3 061	Allemands	
—	3	3	—	—	—	22	30	52	—	2	2	609	939	1 548	Polonais	
3	4	7	—	—	—	26	12	38	—	—	—	491	406	897	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	41	52	93	—	1	1	1 991	1 988	3 979	Lithuaniens	
—	2	2	11	9	20	1	1	2	—	—	—	32	49	81	Estoniens	
—	—	—	—	—	—	10	1	11	1	—	1	258	302	560	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	3	39	9	48	Nat. ethn. incon.	
27	45	72	18	20	38	351	284	635	56	42	98	48 586	55 802	104 388	Total	
(Jelgava — ville)																
4	1	5	—	2	2	41	43	84	11	—	11	12 125	14 792	26 917	Lettons	
6	10	16	2	2	2	44	18	62	—	1	1	491	539	1 030	Gr.-Russes	
—	2	2	—	1	1	26	23	49	2	—	2	956	1 083	2 039	Juifs	
2	4	6	1	2	3	13	14	27	1	—	1	843	1 476	2 319	Allemands	
—	1	1	—	—	—	14	23	37	—	—	—	279	325	604	Polonais	
—	—	2	—	—	—	10	2	12	—	—	—	221	187	408	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	13	15	28	—	—	—	244	318	562	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	7	29	36	Estoniens	
—	1	1	4	5	9	6	1	7	—	—	—	69	88	157	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	27	—	27	Nat. ethn. incon.	
14	19	33	7	10	17	169	140	309	15	1	16	15 262	18 837	34 099	Total	
(District de Bauska)																
2	3	5	—	4	4	30	22	52	3	5	8	18 801	21 206	40 007	Lettons	
—	1	1	—	—	—	15	9	24	1	—	1	135	107	242	Gr.-Russes	
—	—	—	3	2	5	8	10	18	—	—	—	485	535	1 020	Juifs	
—	—	—	—	—	—	9	11	20	—	—	—	127	175	302	Allemands	
—	—	—	—	—	—	3	4	7	—	—	—	100	203	303	Polonais	
—	—	—	—	—	—	6	3	9	—	—	—	64	50	114	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	4	14	18	—	—	—	1 175	1 266	2 441	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	13	24	Estoniens	
—	—	—	1	—	1	1	1	2	—	—	—	119	107	226	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	2	6	1	7	Nat. ethn. incon.	
2	4	6	4	6	10	77	74	151	6	5	11	21 023	23 663	44 686	Total	
(District de Jēkabpils)																
2	3	5	6	5	11	13	13	26	11	—	11	19 529	21 295	40 824	Lettons	
3	1	4	—	—	—	11	9	20	5	—	5	966	726	1 692	Gr.-Russes	
1	—	1	1	—	1	6	2	8	—	—	—	837	884	1 721	Juifs	
—	—	—	—	—	—	3	—	3	1	—	1	88	100	188	Allemands	
—	—	—	—	—	—	5	4	9	3	—	3	257	240	497	Polonais	
—	—	—	—	—	—	8	4	12	5	—	5	283	166	449	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	1	1	9	7	16	1	3	4	1 183	1 298	2 481	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	10	16	Estoniens	
—	—	—	3	1	4	2	2	4	—	—	—	49	69	118	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	7	20	Nat. ethn. incon.	
6	4	10	11	7	18	57	41	98	26	3	29	23 211	24 795	48 006	Total	
(District d'Ilūkste)																
2	3	5	—	—	—	32	18	50	7	13	20	17 021	18 537	35 558	Lettons	
2	1	3	—	—	—	27	24	51	3	5	8	4 894	5 281	10 175	Gr.-Russes	
—	2	2	—	2	2	12	3	15	—	—	—	601	674	1 275	Juifs	
—	—	—	—	—	—	1	4	5	—	—	—	86	83	169	Allemands	
—	—	—	—	—	—	14	18	32	3	4	7	1 876	2 272	4 148	Polonais	
—	5	5	—	—	—	8	10	18	—	2	2	1 293	1 512	2 805	Ruthènes-BI.	
—	—	—	1	—	1	10	5	15	—	3	3	1 100	1 275	2 375	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	13	Estoniens	
—	—	—	2	2	4	—	1	1	—	—	—	50	61	111	Nat. ethn. autres	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	6	2	8	Nat. ethn. incon.	
4	8	12	3	6	9	104	83	187	16	28	44	26 933	29 704	56 637	Total	

15. tab. turpinājums.

Pavalstniecības Nationalités politiques	Latvijas Lettonne			Lietuvas Lituanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande			Igaunijas Estonienne		
	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Z e m															
Latvieši . . .	116 078	129 995	246 073	395	666	1 061	32	55	87	6	21	27	3	15	18
Lielkrievi . .	6 731	6 912	13 643	71	85	156	38	73	111	—	3	3	1	1	2
Židi	3 345	3 682	7 027	93	74	167	13	16	29	1	—	1	1	4	5
Vācieši	1 978	2 792	4 770	10	19	29	22	23	45	103	119	222	3	8	11
Polji	2 576	3 011	5 587	21	26	47	384	832	1 216	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	2 200	2 145	4 345	23	12	35	42	107	149	—	—	—	—	—	2
Leiši	2 284	2 912	5 196	3 239	2 886	6 125	9	42	51	—	2	2	—	2	—
Igauni	51	75	126	—	1	1	—	—	—	—	—	—	15	15	30
Pārējie	566	621	1 187	2	6	8	3	3	6	—	—	—	—	1	1
Nezināmie . .	56	15	71	—	2	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Kopā	135 865	152 160	288 025	3 854	3 777	7 631	543	1 152	1 695	110	145	255	23	46	69
Daugavpils apriņķis															
Latvieši . . .	65 665	68 663	134 328	18	17	35	23	28	51	1	2	3	—	2	2
Lielkrievi . .	19 434	20 906	40 340	5	8	13	20	15	35	1	4	5	—	1	1
Židi	7 793	8 925	16 718	38	36	74	121	113	234	—	—	—	1	1	2
Vācieši	288	324	612	—	—	—	2	1	3	9	16	25	—	2	2
Polji	4 642	6 330	10 972	4	12	16	163	163	326	—	1	1	—	—	—
Baltkrievi . .	2 838	2 930	5 768	2	—	2	18	19	37	—	—	—	—	—	—
Leiši	241	311	552	35	30	65	6	5	11	—	—	—	—	—	—
Igauni	14	33	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	8
Pārējie	273	308	581	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	144	115	259	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Kopā	101 332	108 845	210 177	102	103	205	353	346	699	11	24	35	5	10	15
To starpā: Daugavpils															
Dont:															
Latvieši . . .	8 891	6 219	15 110	—	1	1	—	5	5	—	—	—	—	2	2
Lielkrievi . .	3 625	4 191	7 816	4	5	9	7	4	11	—	1	1	—	1	1
Židi	4 780	5 535	10 315	30	28	58	113	99	212	—	—	—	1	1	2
Vācieši	243	249	492	—	—	—	2	1	3	4	3	7	—	2	2
Polji	3 203	4 570	7 773	1	10	11	97	103	200	—	1	1	—	—	—
Baltkrievi . .	552	542	1 094	2	—	2	5	2	7	—	—	—	—	—	—
Leiši	115	138	253	15	20	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igauni	12	18	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Pārējie	141	155	296	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	140	109	249	—	—	—	—	2	2	—	1	1	—	—	—
Kopā	21 702	21 726	43 428	52	64	116	224	216	440	4	6	10	2	7	9
Rēzeknes apriņķis															
Latvieši . . .	45 368	49 633	94 941	2	8	10	3	5	8	—	—	—	1	2	3
Lielkrievi . .	20 510	22 803	43 313	3	7	10	8	6	14	—	1	1	6	4	10
Židi	2 666	2 971	5 637	5	9	14	14	13	27	1	1	2	—	—	—
Vācieši	57	51	108	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—
Polji	2 078	2 497	4 575	1	2	3	34	17	51	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	1 060	1 122	2 182	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—
Leiši	41	35	76	14	10	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igauni	7	15	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pārējie	133	152	285	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	2
Nezināmie . .	3	6	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	71 863	79 285	151 148	25	36	61	60	44	104	3	4	7	7	8	15
Ludzas apriņķis															
Latvieši . . .	27 884	29 991	57 875	6	6	12	—	3	3	—	—	—	—	1	1
Lielkrievi . .	11 505	12 310	23 815	—	3	3	3	3	6	1	1	2	1	1	2
Židi	1 392	1 619	3 011	3	6	9	1	1	2	—	—	—	2	1	3
Vācieši	36	40	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Polji	1 118	1 462	2 580	—	1	1	6	7	13	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	2 470	2 655	5 125	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Leiši	23	25	48	13	3	16	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Igauni	17	23	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pārējie	110	128	238	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Nezināmie . .	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	44 559	48 253	92 812	22	20	42	11	15	26	1	1	2	5	4	9

Tabl. 15. (suite)

S. P. R. S. U. R. S. S.			Pārējās Nat. politiq. autrēs			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Nat. politiq. incon.			Pavisam Total général			Pavalstniecības Nationalités politiques	Tautības Nationalités ethniques
Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fém.	Kopā Total		
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
g a l e (province)																
20	18	38	13	22	35	212	168	380	69	56	125	116 828	131 016	247 844	Lettons	
13	19	32	2	—	2	137	75	212	10	6	16	7 003	7 174	14 177	Gr.-Russes	
5	5	10	5	5	10	67	45	112	2	—	2	3 532	3 831	7 363	Juifs	
3	9	12	4	3	7	107	109	216	4	—	4	2 234	3 082	5 316	Allemands	
—	3	3	—	—	—	52	68	120	6	6	12	3 039	3 946	6 985	Polonais	
3	10	13	—	—	—	50	35	85	5	2	7	2 323	2 313	4 636	Ruthènes-BI.	
—	—	—	1	1	2	69	79	148	1	7	8	5 603	5 929	11 532	Lithuaniens	
—	—	—	1	—	1	3	3	6	—	—	—	70	94	164	Estoniens	
—	2	2	23	16	39	17	5	22	1	—	1	612	654	1 266	Nat. ethn. autrēs	
—	—	—	—	—	—	3	—	3	7	2	9	66	20	86	Nat. ethn. incon.	
44	66	110	49	47	96	717	587	1 304	105	79	184	141 310	158 059	299 369	Total	
(District de Daugavpils)																
3	1	4	3	2	5	63	88	151	6	4	10	65 782	68 807	134 589	Lettons	
2	6	8	—	—	—	155	117	272	2	8	10	19 619	21 065	40 684	Gr.-Russes	
4	4	8	6	7	13	302	230	532	8	15	23	8 273	9 331	17 604	Juifs	
—	1	1	—	—	—	2	5	7	—	—	—	301	349	650	Allemands	
1	49	50	—	—	—	108	102	210	3	1	4	4 921	6 658	11 579	Polonais	
—	—	—	—	—	—	41	61	102	1	—	1	2 900	3 010	5 910	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	8	8	16	—	—	—	290	354	644	Lithuaniens	
1	—	1	3	8	11	—	—	—	—	—	—	18	37	55	Estoniens	
—	—	—	—	—	—	10	8	18	—	—	—	287	326	613	Nat. ethn. autrēs	
—	—	—	—	—	—	4	3	7	30	43	73	178	162	340	Nat. ethn. incon.	
11	61	72	12	17	29	693	622	1 315	50	71	121	102 569	110 099	212 668	Total	
(Daugavpils — ville)																
3	1	4	—	2	2	10	20	30	4	—	4	8 908	6 250	15 158	Lettons	
—	2	2	—	—	—	119	98	217	—	1	1	3 755	4 303	8 058	Gr.-Russes	
2	4	6	5	5	10	269	217	486	7	10	17	5 207	5 899	11 106	Juifs	
—	1	1	—	—	—	1	2	3	—	—	—	250	258	508	Allemands	
1	49	50	—	—	—	85	76	161	1	1	2	3 388	4 810	8 198	Polonais	
—	—	—	—	—	—	18	34	52	1	—	1	578	578	1 156	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	5	7	12	—	—	—	135	165	300	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	19	32	Estoniens	
—	—	—	2	3	5	7	7	14	—	—	—	150	167	317	Nat. ethn. autrēs	
—	—	—	—	—	—	3	2	5	29	43	72	172	155	327	Nat. ethn. incon.	
6	57	63	7	10	17	517	463	980	42	55	97	22 556	22 604	45 160	Total	
(District de Rēzekne)																
3	2	5	1	—	1	27	22	49	28	36	64	45 373	49 708	95 081	Lettons	
5	5	10	1	2	3	33	24	57	10	8	18	20 576	22 860	43 436	Gr.-Russes	
7	7	14	1	3	4	23	17	40	4	7	11	2 721	3 028	5 749	Juifs	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	53	112	Allemands	
1	1	2	2	2	4	8	10	18	1	1	2	2 125	2 530	4 655	Polonais	
5	5	10	—	—	—	11	3	14	—	—	—	1 077	1 132	2 209	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	56	46	102	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	17	24	Estoniens	
1	—	1	4	—	4	5	2	7	—	—	—	143	155	298	Nat. ethn. autrēs	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	4	9	13	Nat. ethn. incon.	
22	20	42	9	7	16	108	79	187	44	55	99	72 141	79 538	151 679	Total	
(District de Ludza)																
5	4	9	—	—	—	15	20	35	—	1	1	27 910	30 026	57 936	Lettons	
14	17	31	3	6	9	63	38	101	—	2	2	11 590	12 381	23 971	Gr.-Russes	
1	4	5	1	1	2	19	12	31	—	—	—	1 419	1 644	3 063	Juifs	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	41	77	Allemands	
—	—	—	—	—	—	2	7	9	—	—	—	1 126	1 477	2 603	Polonais	
1	2	3	—	—	—	8	14	22	—	—	—	2 479	2 673	5 152	Ruthènes-BI.	
—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	37	32	69	Lithuaniens	
—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	21	24	45	Estoniens	
—	—	—	2	2	4	2	5	7	—	—	—	114	135	249	Nat. ethn. autrēs	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	5	—	5	Nat. ethn. incon.	
21	27	48	6	9	15	111	101	212	1	3	4	44 737	48 433	93 170	Total	

15. tab. beigas.

Pavalstniecības Nationalités politiques	Latvijas Lettonne			Lietuvas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande			Igaunijas Estonienne		
	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vir. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total
Tautības Nationalités ethniques	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Jaunlatgales apriņķis															
Latvieši . . .	28 912	31 198	60 110	—	1	1	1	6	7	—	—	—	6	4	10
Lielkrievi . .	21 840	23 793	45 633	—	—	—	1	4	5	—	—	—	9	7	16
Židi . . .	794	759	1 553	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Vācieši . . .	28	19	47	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—
Polji . . .	300	375	675	—	—	—	12	5	17	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	315	326	641	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	55	47	102	4	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igauni . . .	165	153	318	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	3	14
Pārējie . . .	100	113	213	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā . . .	52 509	56 783	109 292	5	5	10	16	16	32	—	2	2	26	14	40
L a t															
Latvieši . . .	167 769	179 485	347 254	26	32	58	27	42	69	1	2	3	7	9	16
Lielkrievi . .	73 289	79 812	153 101	8	18	26	32	28	60	2	6	8	16	13	29
Židi . . .	12 645	14 274	26 919	47	51	98	136	128	264	1	1	2	3	2	5
Vācieši . . .	409	434	843	—	—	—	2	1	3	11	20	31	—	3	3
Polji . . .	8 138	10 664	18 802	5	15	20	215	192	407	—	1	1	—	—	—
Baltkrievi . .	6 683	7 033	13 716	2	1	3	20	22	42	—	—	—	—	—	—
Leiši . . .	360	418	778	66	47	113	7	5	12	—	—	—	—	—	—
Igauni . . .	203	224	427	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	9	26
Pārējie . . .	616	701	1 317	—	—	—	1	3	4	—	—	—	—	—	—
Nezināmie . .	151	121	272	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Kopā . . .	270 263	293 166	563 429	154	164	318	440	421	861	15	31	46	43	36	79
L a t v i j a															
Latvieši . . .	689 009	778 189	1 467 198	639	1 070	1 709	107	208	315	84	200	284	199	331	530
Lielkrievi . .	95 413	106 079	201 492	138	200	338	157	268	425	6	55	61	213	229	442
Židi . . .	40 219	46 208	86 427	995	1 047	2 042	413	412	825	71	57	128	54	70	124
Vācieši . . .	23 420	33 021	56 441	42	75	117	179	170	349	1 468	1 535	3 003	129	208	337
Polji . . .	18 090	24 300	42 390	127	201	328	1 745	3 026	4 771	—	11	11	4	12	16
Baltkrievi . .	12 712	12 554	25 266	39	28	67	193	410	603	—	7	7	37	28	65
Leiši . . .	5 426	7 000	12 426	5 048	4 684	9 732	68	154	222	2	9	11	—	1	1
Igauni . . .	2 406	3 315	5 721	2	10	12	—	—	—	—	3	3	570	640	1 210
Pārējie . . .	3 267	3 965	7 232	3	17	20	6	16	22	1	6	7	11	16	27
Nezināmie . .	374	363	737	1	3	4	—	2	2	1	2	3	1	—	1
Kopā . . .	890 336	1 014 994	1 905 330	7 034	7 335	14 369	2 868	4 666	7 534	1 633	1 885	3 518	1 218	1 535	2 753
Latvijas pagastos															
Latvieši . . .	477 656	529 138	1 006 794	516	842	1 358	74	137	211	15	34	49	105	149	254
Lielkrievi . .	74 280	79 310	153 590	86	109	195	85	180	265	1	3	4	163	145	308
Židi . . .	3 523	3 155	6 678	77	43	120	112	11	24	3	—	3	1	—	1
Vācieši . . .	4 817	5 030	9 847	15	16	31	112	101	213	127	129	256	6	14	20
Polji . . .	6 307	7 279	13 586	31	31	62	1 151	2 363	3 514	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi . .	8 699	8 478	17 177	29	17	46	161	385	546	—	—	—	35	24	59
Leiši . . .	2 442	3 034	5 476	4 201	3 636	7 837	60	135	195	—	1	1	—	1	1
Igauni . . .	1 431	1 671	3 102	2	1	3	—	—	—	—	—	—	300	296	596
Pārējie . . .	1 749	1 862	3 611	2	9	11	3	11	14	—	—	—	1	3	4
Nezināmie . .	62	46	108	—	3	3	—	2	2	—	—	—	1	—	1
Kopā . . .	580 966	639 003	1 219 969	4 959	4 707	9 666	1 659	3 325	4 984	146	167	313	612	632	1 244
Latvijas pilsētas															
Latvieši . . .	211 353	249 051	460 404	123	228	351	33	71	104	69	166	235	94	182	276
Lielkrievi . .	21 133	26 769	47 902	52	91	143	72	88	160	5	52	57	50	84	134
Židi . . .	36 696	43 053	79 749	918	1 004	1 922	400	401	801	68	57	125	53	70	123
Vācieši . . .	18 603	27 991	46 594	27	59	86	67	69	136	1 341	1 406	2 747	123	194	317
Polji . . .	11 783	17 021	28 804	96	170	266	594	663	1 257	—	11	11	4	12	16
Baltkrievi . .	4 013	4 076	8 089	10	11	21	32	25	57	—	7	7	2	4	6
Leiši . . .	2 984	3 966	6 950	847	1 048	1 895	8	19	27	2	8	10	—	—	—
Igauni . . .	975	1 644	2 619	—	9	9	—	—	—	—	3	3	270	344	614
Pārējie . . .	1 518	2 103	3 621	1	8	9	3	5	8	1	6	7	10	13	23
Nezināmie . .	312	317	629	1	—	1	—	—	—	1	2	3	—	—	—
Kopā . . .	309 370	375 991	685 361	2 075	2 628	4 703	1 209	1 341	2 550	1 487	1 718	3 205	606	903	1 509

Tabl. 15. (fin.)

S. P. R. S. U. R. S. S.			Pārējās Nat. politiq. autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Nat. politiq. inconn.			Pavisam Total général			Pavalstniecības Nationalités politiques
Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	Vīr. S. masc.	Siev. S. fem.	Kopā Total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
(District de Jaunlatgale)															
—	—	—	3	2	5	4	8	12	—	—	—	28 926	31 219	60 145	Lettons
1	5	6	—	—	—	153	72	225	—	—	—	22 004	23 881	45 885	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	798	760	1 558	Juifs
—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—	30	23	53	Allemands
—	1	1	—	—	—	3	2	5	—	—	—	315	382	697	Polonais
—	—	—	—	—	—	2	3	5	—	—	—	318	330	648	Ruthènes-BI.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	51	110	Lithuaniens
—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	177	156	333	Estoniens
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	105	113	218	Nat. ethn. autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nat. ethn. inconn.
1	6	7	4	2	6	171	87	258	—	—	—	52 732	56 915	109 647	Total
g a l e (province)															
11	7	18	7	4	11	109	138	247	34	41	75	167 991	179 760	347 751	Lettons
22	33	55	4	8	12	404	251	655	12	18	30	73 789	80 187	153 976	Gr.-Russes
12	15	27	8	11	19	347	259	606	12	22	34	13 211	14 763	27 974	Juifs
—	1	1	—	—	—	4	7	11	—	—	—	426	466	892	Allemands
2	50	52	2	2	4	121	121	242	4	2	6	8 487	11 047	19 534	Polonais
6	8	14	—	—	—	62	81	143	1	—	1	6 774	7 145	13 919	Ruthènes-BI.
—	—	—	—	—	—	9	13	22	—	—	—	442	483	925	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	223	234	457	Estoniens
2	—	2	10	10	20	20	15	35	—	—	—	649	729	1 378	Nat. ethn. autres
—	—	—	—	—	—	4	3	7	32	46	78	187	171	358	Nat. ethn. inconn.
55	114	169	31	35	66	1 083	889	1 972	95	129	224	272 179	294 985	567 164	Total
(L e t t o n i e)															
111	135	246	88	161	249	850	893	1 743	168	170	338	691 255	781 357	1 472 612	Lettons
138	211	349	18	89	107	1 835	1 343	3 178	54	53	107	97 972	108 527	206 499	Gr.-Russes
126	162	288	114	104	218	1 922	1 391	3 313	41	73	114	43 955	49 524	93 479	Juifs
30	57	87	187	235	422	670	666	1 336	18	34	52	26 143	36 001	62 144	Allemands
12	59	71	12	30	42	647	624	1 271	24	25	49	20 661	28 285	48 949	Polonais
31	34	65	—	3	3	430	345	775	11	5	16	13 453	13 414	26 867	Ruthènes-BI.
2	5	7	3	3	6	241	256	497	3	8	11	10 793	12 120	22 913	Lithuaniens
—	1	1	2	5	7	32	21	53	1	6	7	3 013	4 001	7 014	Estoniens
13	28	41	779	556	1 335	174	83	257	2	3	5	4 256	4 690	8 946	Nat. ethn. autres
—	1	1	2	1	3	12	9	21	159	148	307	550	529	1 079	Nat. ethn. inconn.
463	693	1 156	1 205	1 187	2 392	6 813	5 631	12 444	481	525	1 006	912 051	1 038 451	1 950 502	Total
(Dans les com. rur.)															
50	67	117	21	25	46	427	393	820	98	100	198	478 962	530 885	1 009 847	Lettons
37	41	78	4	9	13	505	252	757	19	19	38	75 180	80 068	155 248	Gr.-Russes
2	—	2	2	1	3	65	24	89	—	4	4	3 686	3 238	6 924	Juifs
11	18	29	15	11	26	316	295	611	1	4	5	5 420	5 618	11 038	Allemands
2	3	5	2	2	4	118	107	225	7	4	11	7 618	9 789	17 407	Polonais
17	24	41	—	—	—	162	98	260	7	2	9	9 110	9 028	18 138	Ruthènes-BI.
1	—	1	1	1	2	88	92	180	1	7	8	6 794	6 907	13 701	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	16	2	18	—	—	—	1 749	1 970	3 719	Estoniens
5	1	6	43	23	66	51	14	65	1	1	2	1 855	1 924	3 779	Nat. ethn. autres
—	1	1	—	—	—	3	2	5	15	3	18	81	57	138	Nat. ethn. inconn.
125	155	280	88	72	160	1 751	1 279	3 030	149	144	293	590 455	649 484	1 239 939	Total
(Dans les villes)															
61	68	129	67	136	203	423	500	923	70	70	140	212 293	250 472	462 765	Lettons
101	170	271	14	80	94	1 330	1 091	2 421	35	34	69	22 792	28 459	51 251	Gr.-Russes
124	162	286	112	103	215	1 857	1 367	3 224	41	69	110	40 269	46 286	86 555	Juifs
19	39	58	172	224	396	354	371	725	17	30	47	20 723	30 383	51 106	Allemands
10	56	66	10	28	38	529	517	1 046	17	21	38	13 043	18 499	31 542	Polonais
14	10	24	—	3	3	268	247	515	4	3	7	4 343	4 386	8 729	Ruthènes-BI.
1	5	6	2	2	4	153	164	317	2	1	3	3 999	5 213	9 212	Lithuaniens
—	1	1	2	5	7	16	19	35	1	6	7	1 264	2 031	3 295	Estoniens
8	27	35	736	533	1 269	123	59	192	1	2	3	2 401	2 766	5 167	Nat. ethn. autres
—	—	—	2	1	3	9	7	16	144	145	289	469	472	941	Nat. ethn. inconn.
338	538	876	1 117	1 115	2 232	5 062	4 352	9 414	332	381	713	321 596	388 967	710 563	Total

